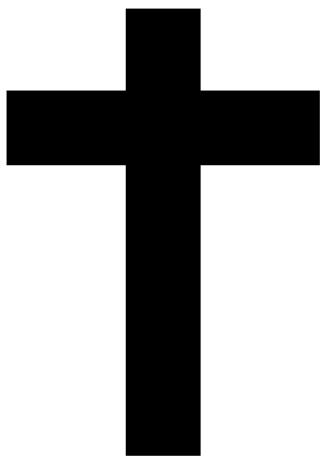

Хӑнты Перевод Библии

Portions of the Holy Bible in the Khanty language of Russia:

Хӑнты Перевод Библии (Portions)

Хӑнты Перевод Библии
Portions of the Holy Bible in the Khanty language of Russia: Хӑнты
Перевод Библии (Portions)

copyright © 2021 Institute for Bible Translation, Finland

Language: ханты ясаң (Khanty)

Contributor: Institute for Bible Translation, Finland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023
2910874d-7153-5578-998e-5a69c9cc97dd

Contents

Олѣң элты нѣпек	1
Турѣм айкел туты ху Иона нѣпек	51
Лука элты улты Евангелие	53
Апостолѣт Верѣм Верѣт	92

Олэң элты нэпек

Мўв опсантэм щир

- ¹ Олэңэн Турэм* турэм пә мўв тыйэлтәс.
- ² Мўв ватлы-хорлы пә тал ус, патылы йиңкәң тәха нўмпийән пәтлам ус, Турэм Лыләл йик нўмпийән йәңхәс.
- ³ Турэм йастәс: «Нөвийа ат йил». Пә нөвийа йис.
- ⁴ Щәлта Турэм шийаләслы, нөви щит йәм, пә пәтлам элты нөви атәлт ўслы.
- ⁵ Турэм нөви хәтлә нәмәтсәлы, пәтлам пә ата нәмәтсәлы. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: олэң хәтәл.
- ⁶ Турэм йастәс: «Йик күтән турэм лбңәл† ат питәл, йиңкәт атәлт ат ўллы».
- ⁷ Турэм турэм лбңәл тыйәлтәс, нўм йиңкәт илта йиңкәт элты атәлт ўслы. Пә щиты щи питәс.
- ⁸ Турэм щи турэм лбңәл турэм хәра нәмәтсәлы. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: кимет хәтәл.
- ⁹ Турэм йастәс: «Турэм илпийән йиңкәт и тәхайа ат әктәщләт пә сорәм тәха ат әтәл». Пә щиты щи питәс.
- ¹⁰ Сорәм тәха Турэм мўва нәмәтсәлы, йәха әктәм йиңкәт шарса нәмәтсәлы. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- ¹¹ Турэм йастәс: «Мўв вөсты төрнәт пә йўхәт ат энмәләл, төрнәт энәмты сәмәт ат тәйләт пә ләвпәсәң йўхәт, кашәң йўх энмәлтәм ләвпәсләлән нохәр сәм лўв сырәл щирән мўвән ат тәйләл». Пә щиты щи питәс.
- ¹² Мўв вөсты төрнәт пә ләвпәсәң йўхәт энмәлтәс: кашәң төрән төрән сәмләл пилән лўв сырәл щирән; пә йўхәт, кашәң йўх энмәлтәм нохәр сәмәң ләвпәс лўв сырәл щирән тәйәс. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- ¹³ Йәтән ус пә аләңсәхат ус: хулмет хәтәл.
- ¹⁴ Щәлта Турэм йастәс: «Турэм хәрән хутләты өтәт ат питләт, ат пә хәтәл ләра уйәтты урәңән, пә щәлта пәса ат улләт: йисәт, тәләт, хәтләт ләрапты урәңән.
- ¹⁵ Пә турэм хәрән хутләптәты өтәта ат питләт, мўв хутләптәты урәңән». Пә щиты щи питәс.
- ¹⁶ Турэм кәт вблән хутләптәты өтнән тыйәлтәс: уншәк өт хәтәлән лойты урәңән, айшәк өт атән лойты урәңән, пә хусәт тыйәлтәс;
- ¹⁷ Турэм щи өтәт турэм хәра ләщатсәлы, мўв хутләптәты,
- ¹⁸ пә ат пә хәтәл мбрт пбрайән пайтылыты, пә нөви пә пәтлам кәтна тәйты урәңән. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- ¹⁹ Йәтән ус пә аләңсәхат ус: нәйлмет хәтәл.
- ²⁰ Турэм йастәс: «Кәмән хөрпи ваңкәтлыты, ущилыты вой таш йик ат тыйәлтәл, пә мўв нўмпийән, турэм хәр хүват тбхләң войәт ат йәхләт».
- ²¹ Турэм ун хўл шикет пә ар сыр ваңкәтлыты, ущилыты йикән вбшиты ара т лыләң өт пә ар сыр тбхләң вой тыйәлтәс. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- ²² Турэм лывиләл йәмән мәслы, пбтәртман: «Пбшхашцаты, ара йўваты, шарсәтән йиңкәт тәкнәпталән, тбхләң войәт мўв хбца па ара ат йиләт».
- ²³ Йәтән ус пә аләңсәхат ус: ветмет хәтәл.
- ²⁴ Турэм йастәс: «Лыләң өтәт сырләл щирән мўв ат тыйәлтәл: йош войәт, ут войәт, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт хбл сырләл щирән». Пә щиты щи питәс.
- ²⁵ Ут войәт сырләл щирән, йош войәт сырләл щирән, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт сырләл щирән Турэм тыйәлтәс. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- ²⁶ Турэм йастәс: «Мўн хбрәсәв пә Мўн хбрәв хбйат тыйәлтлүв. Пә щәлта шарәс хўләт нўмпийән, тбхләң войәт нўмпийән, йош войәт нўмпийән, омәсты мўв нўмпийән, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт нўмпийән кушайа лўв ат ул».
- ²⁷ Турэм хбйат Лўв хбрәслә щира, Турэм хбрәс щира, тыйәлтсәл; йох хбйат пә нә хбйат тыйәлтәс.
- ²⁸ Турэм лынан йәмән мәслы пә Турэм лынана йастәс: «Пбшхашцатән, ара йўваты, мўв тәкнәпталән, мўв лбватән кушайа улаты, пә шарәс хўләт, пә тбхлән войәт нўмпийән, пә мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт нўмпийән кушайа улатән».
- ²⁹ Турэм йастәс: «Тәта щи, мўв лбватән энәмты кәмән хөрпи лат сәмәң төрән пә кәмән хөрпи ләвпәсәң йўх, мўва йбвалты нохәр сәмләл пилән Ма нынана мәсәм: щит нынана ләтбта питәл.
- ³⁰ Ут войәта, тбхләң войәта пә ар сыр ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәта – хбл лыләң войәта энәмты төрнәт, лыптәт ләтбта Ма мәсәм». Щиты щи питәс.
- ³¹ Щәлта Турэм ватсәлы, мўй Лўв тыйәлтәс пә щит шек йәм. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: хутмет хәтәл.

* 1:1 1:1 Турәм – щит Нөви Турәм, Нўм Турәм, Сорңи Турәм, Турәм Ащи; † 1:6 1:6 турәм лбңәл– небесная твердь;

2

1 Шиты турэм пә мұв опсантиэм шир йэтшас, турэмән пә мұвән улты Өтәт тыйәлтты вер йэтшас.
2 Лапәтмет хәтәл унты Турэм Лұв верәм верлал йәтшәптәслы, щәлта лапәтмет хәтәлән Лұв верәм верлал элты щүтшас.

3 Лапәтмет хәтәл Турэм йәмән мәслы, йәмәңа версәлы, щи хәтәлән Лұв тыйәлтәм пә йәтшәптәм верлал элты щүтшас.

Адам пә Ева

4 Тәм турэм пә мұв опсантиэм шир, тыйәлтәм шир. Турэм Куща * мұв пә турэм тыйәлтмалән,
5 кәмән хөрпи хәр мұв варас пә кәмән хөрпи хәр мұв тбрән хөлна әт энмәс, Турэм Куща мұва йәрт хөлна әт китылыиәс, пә мұв хәр ләщатты хойат әнтоу ус, щишән.

6 Туп мұв элты шив нөх этлыиәс пә мұв сөх аратәл иса посмәлттыслы.

7 Щәлта Турэм Куща мұв хиш элты хойат тыйәлтәс пә нөлә ұсәла улты лылән пәләтсәлы, пә хойат лыләнә йис.

8 Щәлта Турэм Куща хәлрәвәт пеләк мұвән, Едәмән, ар сыр йүхәт опсәс, щи бйәң-щүңәң тәхайән тыйәлтәм хойатәл улты хайсәлы.

9 Турэм Куща ар хөрпи йүхәт умәшлыты кеша пә йәм лрәвпәс урәңән энмәлтәс, пә щәлта, щи бйәң-щүңәң тәха күтәпән уләпса йүх энмәлтәс пә йәм пә атәм бша пайәтты шир тәйтты йүх щита энмәлтәс.

10 Ойәң-щүңәң тәха йикән пәшәлтәтты урәңән, Едәм мұв элты йбхан бвәс, йәллы щи йбхан лакки нәл йбхана йохарщийәс.

11 Йитәл нәмәл Фисон: лұв Хавила мұв керәтман бвәл, щита, хбта сорњи ул,

12 сорњи щи мұвән йәм; хблна щита әпләң ух пә оник кев ул.

13 Кимет йбхан Гихон: Куш мұв керәтман лұв бвәл.

14 Хулмет йбхан Хиддекеель: Ассирия мұв йәлпийән лұв бвәл. Нәлмет йбхан Евфрат.

15 Турэм Куща хойат ұслы, пә Едәм бйәң-щүңәң тәхайән лұвел улты хайсәлы, щи мұвән мблты энмәлтты пә шавиты урәңән.

16 Турэм Куща хойата партәс, щиты йастәман: «Тәм бйәң-щүңәң тәхайән кашәң йүх элты нәң ләты верәтлән,

17 туп йәм пә атәм бша пайәтты йүх элты ал лрәва, щи хәтәл, хун щи йүх элты мблты лрәлән ки, нәң хәлрән».

18 Щәлта Турэм Куща йастәс: «Хойата утца улты атәм, лұвела нотты лұв хөрпел пил тыйәлтлүв».

19 Мұв хиш элты Турэм Куща хбл ут войәт тыйәлтсәлы, хбл тбхлән войәт тыйәлтсәлы, щәлта лывилал хбл хойат хбца туслы, ваттыа, хбты хойатән нәмәтлайәт; хбты хойатән кашәң лылән бт нәмәтла, щиты нәмәл ат питәл.

20 Щәлта хойат кашәң шбши войа, тбхлән войа, ут войа нәм мәс; туп хойата лұвела нотты лұв хөрпел пил әт ликмәс.

21 Щәлта Турэм Куща хойат так олма пайәтсәлы; хун лұв вбйәпса, и хбнлбхәл нбх ұслы, щи лот нбхелән ләп пбтсәлы.

22 Щәлта Турэм Куща хойат элты үйәм хбнлбхәл элты нә хойат тыйәлтәс, пә лұвел хойат хбца туслы.

23 Щәлта хойат йастәс:

«Тәта щи, тәм лрәв ма лрәвлам элты

пә тәм нбхи ма нбхем элты;

лұв имийа нәмәтты питла:

икел элты үйман улла».

24 Щишән, йох хойат лұв әщел пә лұв аңтәл хәйләлы пә лын ита йилтән.

25 Адам пә лұв имел кинтак нар элән усңән, лын әт йәламтысңән.

3

Олэң кәрәк

1 Турэм Куща тыйәлтәм ут войәт элты бхты вой мет бщмарән ус. Лұв нә пела йастәс: «Турэм мұй йәна йастәс: 'Тәм бйәң-щүңәң тәхайән нәмәлтты йүх элты ал лрәватән?'»

2 Бхты войа нә йастәс: «Мин йүхәтән энмәм лрәвпәсәт ләты верәтләмән,

3 туп Турэм щиты йастәс: 'Ойәң-щүңәң тәха күтәпән энәмты йүх элты лрәвпәсәт ал лрәватән пә ал кетмалән, нынана әт пәрты урәңән'».

4 Бхты вой нәна йастәс: «Анта, әт пәрлрәтән,

* 2:4 2:4 Турэм Куща – Господь, а здесь и в стихах 2:5–3:24 – Господь Бог.

⁵ Турэм уйэтлэлэ, щи хятэлэн, хун нын щилта лэлтэн, нын бшэн йбхэтлайтэн, щялта Турэм иты йам пә атэм уйэтты пилтэтэн».

⁶ Щитэлэн нэ шийалэслы, щи йүх сэмэн ватты умэщ пә лэвпэсэл йам хбрпи, пә щялта йүхэл мосэл, бшэн нбмэс мәл, щিশэн; щикәнщца, энмэм лэвпэс лүв ус пә лэс; пә лэвпэс икежа па мәслы, лүв па лэс.

⁷ Щялта лын бшэн йбхэтсайтэн, пә Һарлбмэлты улты верэн велщи мбштэслэн, пә смоква йүх лыптэт элты эл сайлэты антэпнэн версэтэн.

⁸ Щялта Турэм Куща сый хултмэстэн, хоты лүв щи бйән-щүньән тәхайән хятэл йолэх сямэн шушильяс; Адам нәңэл пилэн Турэм Куща элты йүхэт күтэн хәнэмэстэн.

⁹ Турэм Куща пә Адам ўвалсэлы пә йастэс: «Нән хбта?»

¹⁰ Лүв йастэс: «Бйән-щүньән тәхайән Нән шушилыты сыйэн ма хултсэм, пә пәлтамэсэм Һарлбмэлты улмем урәңэн, щিশэн хәнэмэсэм».

¹¹ Турэм иңщэссэлы: «Хбй нәңена йастэс нән Һарлбмэлты улты верэн? Алт пә нән щи йүх элты лэсэн, хблща Ма нәңена лэты ат эсэлсэм?»

¹² Адам йбхлы йастэс: «Нәңэн, Нән мәнэма мийэм нәңенэн, щи йүх элты мәсайэм, пә ма лэсэм».

¹³ Щялта Турэм Куща нәңа йастэс: «Мўйа нән щиты версэн?» Нэ йастэс: «Бхты вой мәнэм ләпэлсэлы, щিশэн ма лэсэм».

¹⁴ Щялта Турэм Куща бхты войа йастэс:

«Щит вермен урәңэн, мўлман улты пилтэн
йош войэт пә ут войэт күтэн,
тәлта йэллы хбн пәтэнэн хатылыты нән пилтэн
пә ултэн хўват мўв хиш лэты пилтэн;

¹⁵ пә щялта нән пә нэ,
нын күтэнэн атмащ улты щир верлэм,
нән энмэлты бтлан пә лүв энмэлты бтлал күтэн
йэллы ищи атмащ улты щир пбнлэм;
хбйат нәңен бхен элты велты пилтэлы,
нән пә лүвел күр йбтлаң элты пбрэмэлэн».

¹⁶ Нәңа йастэс:

«Лавэртат ултэнэн кәшилан шек ара верлэлам;
муш пилэн Һаврэм тәйты пилтэн;
нән икен нәңен мосты пилтэл,
лүв пә нән куцайән пилтэл».

¹⁷ Адама пә йастэс:

«Нәңен йасңа хулэтмен урәңэн
пә щи йүх элты лэвмен урәңэн,
хблща Ма нәңена лэты ат эсэлсэм,
щи йастылысэм: 'Щилта ал лэва',
тәлта йэллы нән урәңенэн
мўв мўлман улты пилтэл;
ултэн хўват шукащман
мўв элты лэтот мбщатты пилтэн;

¹⁸ пелантыты тбрнэт нәңена мўв энмэлтэл,
мўв хәрэн энэмты тбрнэт элты лэты пилтэн;

¹⁹ шак йик күтэн Һаңән лэты пилтэн,
мўва ил пилтэн унты,
хблща нән ўйман уллэн,
нән мўв хиш пә мўв хиша па йилэн».

²⁰ Адам * имел нэмэн мәслы: Ева†, лүв хбл улты хбйатэт аңчыйа йис.

²¹ Турэм Куща Адама пә лүв имела лумэтты сбхэт Һўки элты верэс пә лынан лумэттэслы.

²² Турэм Куща йастэс: «Тата щи, хбйат Мўң итэва йис, йам пә атэм уйэтты пилтэс, щিশэн, ат рәхэл лүвел щиты йэл эсэлты, хблна улпса йүх элты лэвпэс ўты верэтэл, щилта лэл ки, веккеша улты пилтэл».

* 3:20 3:20 Адам – «хбйат»; † 3:20 3:20 Ева – «хбл улты хбйатэт аңчи»;

²³ Шишэн, Турэм Кушайэн Едэм Ойэң-шўньэң тǎха элты лўв воштэса, мўвэн ат рупитэл, хблжа лўв тыйэлтса.

²⁴ Щиты хойат воштэслы, пǎ Едэм Ойэң-шўньэң тǎха пўңэлэң хǎтэл этты пелэк сǎхат херувим[‡] ǒт пǎ щǎлта лǎрыты тўтэң алтты кеши, улэпса йўх хǒща мǎнты йуш шавиты урэңэн лошэлтэс.

4

Каин пǎ Авель

¹ Адам Ева пилэң устэң, щǎлта нэңэл Каин нэмпи пǒх тǎйэс, пǎ йастэс: «Турэм Кушайэн ǎврэмэн партсайэм».

² Щǎлта пǎ ху апщел сэма питэс, Авель. Авель ош ташэт шавийэс, Каин пǎ мўв хǎрэн рупитэс.

³ Мблжты кўт хǎщэман, Каин энмэлтэм лэвпэслал элты Турэм Кушайа мойлэпса тус,

⁴ Авель ищи, мет олэң пўш опсэм войлал пǎ щи войлал вбй мойлэпсайа туслы. Турэм Куша Авель пела пǎ лўв мойлэпсайлал пела йǎм сэмэн вантэс,

⁵ Каин пела пǎ лўв мойлэпсайлал пела йǎм сэмэн ǎт вантэс. Каин лыкэн йǒхэтса пǎ вешэл лык элты питыйа йис.

⁶ Щǎлта Турэм Куша Каина йастэс: «Мўйа нǎң лыкэн йǒхэтсайэн? Мўйа веншен па хǒрпийа йис?»

⁷ Йǎм верлэң ки, вешкат вешэн ватлэң. Атэм верлэң ки, ов пўңлэңэн кǎрэк ǒлэл, лўв нǎңен кǎлщэлтлэлы, нǎң пǎ лўв нўмпелэң йурэңа ула».

⁸ Щǎлта Каин Авель апщел пилэң потэртэс. Мўв хǎрэн улманэн, Каин Авель апщел хǒща щǎкэс пǎ лўвел велсэлы.

⁹ Щǎлта Турэм Куша Каин инщэссэлы: «Авель апщен хǒта?» Лўв йастэс: «ǎт уйэтлэм: ма лўвел ватман хун уллэм?»

¹⁰ Щǎлта Турэм Куша йастэс: «Мўй нǎң версэн? Апщен ўр ўвты сый Мǎнэма мўв элты щасцэл;

¹¹ ин нǎң мўлтсайэн, мўвен элты воштысайэн, мўв пелки лоңхилэс, нǎң йошенэн мǎнэлтэм апщен кǎлы ўты урэңэн;

¹² тǎлта йэллы мўв хǎрэн рупиттэнен, лўв нǎң урэнен йур ǎт мǎл; нǎң мўв лǒватэн шǒшилы-хотлы хǒйата питлэң».

¹³ Щǎлта Турэм Кушайа Каин йастэс: «Мǎнэма щи мўлтэм верэн шек лавэрт, ма ǎт верэмлэм;

¹⁴ ин Нǎң мǎнэм ма мўвем элты ǎухэллэң, пǎ Нǎң элтэн па хǎнэмалэм, шǒшилы-хотлўйа улты питлэм; пǎ йэщалт йǒхэтты олэң ǒтэн ма щи веллайэм».

¹⁵ Щǎлта Турэм Куша лўвела йастэс: «Каин велты ǒта, лапэт пўш нўра ула». Щǎлта Турэм Куша Каина щимэщ пос лэщатэс, щǎха уйтантыты ǒтэтэн лулэң ǎт ат велса.

¹⁶ Щǎлта Турэм Куша элты Каин мǎнэс пǎ Едэм элты хǎтэл этты пелэкэн Нод мўвэн улты питэс.

Каин тыхэл

¹⁷ Каин имел пилэң устэң; имел Енох нэмпи пǒх тǎйэс. Пǎ щǎлта Каин вош опсэс, вошэл пǒхэл нэмэн пǒтсэлы: Енох.

¹⁸ Енох Ирад пǒх тǎйэс; Ирад Мехиаель пǒх тǎйэс; Мехиаель Мафусал пǒх тǎйэс; Мафусал пǎ Ламех пǒх тǎйэс.

¹⁹ Ламех кǎт нэ ўйлыйэс: йитэл нэм Ада, кимет нэңэл нэм Цилла.

²⁰ Ада Иавал пǒх тǎйэс: лўв элтэл пиршин хотэтэн улты пǎ вой ташэт шавиты хǒйатэт йэллы мǎтсэт.

²¹ Лўв ху апщел нэмэл Иувал ус: лўв элтэл нарэс йўхэн пǎ тǒмранэн йǒтты хǒйатэт йэллы мǎтсэт.

²² Цилла пǎ Тувалкаин тǎйэс, лўв пǎтэр ǒх пǎ карты элты ар сыр пǒрмасэт верэс. Тувалкаин Ноема нэмпи нэ апщи тǎйэс.

²³ Щǎлта Ламех именэллала йастэс:

«Ада пǎ Цилла! Ма пǒтрэм хулэнтатэн;

Ламех именэн! Ма йасэңлам хулэнтатэн;

ху хǒйат мǎнэм мушмэлтмал урэңэн ма велсэм

пǎ айлат хǒйат мǎнэм хǎтщэмал урэңэн ма велсэм.»

²⁴ Каин урэңэн лапэт пўш нўра ўла, Ламех урэңэн лапэтиаң пўш лапэт нўра ўла».

Сиф пǎ Енос

²⁵ Щǎлта Адам имел хǒлна пǒх тǎйэс, Сиф^{*} нэмэн мǎслы, пǒтэрман: «Каинэн велэм Авель йўкана Турэм мǎнэма ǎврэм па мǎс».

²⁶ Сиф ищи пǒх тǎйэс, Енос нэмэн мǎслы; щи йис элты Турэм Куша пела пойэкщэты питса.

[‡] 3:24 3:24 херувим – ангелэт кўтэн вблэң ǒт; ^{*} 4:25 4:25 Сиф – (евр.) «мǎты» йасэң хǒрпи;

5

Адам тыхэл тэл

- 1 Тәм Адам и рут хойатэт: Турэм, хойат тыйэлтмалэн, Турэм Лүв хөрпела лүвел тыйэлтсэлы,
- 2 йох хойат пә нэ хойат тыйэлтес, пә лынан йәмән мәслы, пә щәлта лынан тыйэлтәм хатэлэн 'хойат' нэмән лынан мәслы.
- 3 Адам, нуптэл сот хольман тэл улмалэн, лүв хөрпел пә лүв хөраспел пөх тайяс, пә Сиф нэмән лүвел мәслы.
- 4 Сиф сэма питәм йүпийэн Адам хөлна нийэлсот тэл ус, пә эвет-пөхэт тайяс.
- 5 Иултыя Адам нуптэл йәрэтиаңсот хольман тэл ус; щәлта лүв пәрәс.
- 6 Сиф, нуптэл сот вет тэл улмалэн, Енос пөх тайяс.
- 7 Енос сэма питәм йүпийэн, Сиф хөлна нийэлсот лапэт тэл ус, пә эвет-пөхэт тайяс.
- 8 Иултыя Сиф нуптэл йәрэтиаңсот кятхощиан тэл ус; пә лүв пәрәс.
- 9 Енос, нуптэл йәрсот тэл улмалэн, Каинан пөх тайяс.
- 10 Каинан сэма питәм йүпийэн, Енос хөлна нийэлсот ветхощиан тэл ус, пә эвет-пөхэт тайяс.
- 11 Енос нуптэл йәрэтиаңсот вет тэл ус; пә лүв пәрәс.
- 12 Каинан, нуптэл лапэтиан тэл улмалэн, Малелеил пөх тайяс.
- 13 Малелеил сэма питәм йүпийэн, Каинан хөлна нийэлсот нәлйан тэл ус, пә эвет-пөхэт тайяс.
- 14 Каинан нуптэл йәрэтиаңсот йан тэл ус; пә лүв пәрәс.
- 15 Малелеил, нуптэл хутиан вет тэл улмалэн, Иаред пөх тайяс.
- 16 Иаред сэма питәм йүпийэн, Малелеил хөлна нийэлсот хольман тэл ус, пә эвет-пөхэт тайяс.
- 17 Малелеил йәрэтиаңсот тэл унты вет тәлжәт ус; пә лүв пәрәс.
- 18 Иаред, нуптэл сот хутиан кят тэл улмалэн, Енох пөх тайяс.
- 19 Енох сэма питәм йүпийэн, Иаред нийэлсот тэл ус, пә эвет-пөхэт тайяс.
- 20 Иаред нуптэл йәрэтиаңсот хутиан кят тэл ус; пә лүв пәрәс.
- 21 Енох, хутиан вет тэл улмалэн, Мафусал пөх тайяс.
- 22 Мафусал сэма питәм йүпийэн, Енох хуләмсот тэл Турэм пилэн ус, пә эвет-пөхэт тайяс.
- 23 Иултыя Енох хуләмсот хутиан вет тэл ус.
- 24 Енох Турэм пилэн ус; щәлта антома йис, лүв Турэмән уса.
- 25 Мафусал, нуптэл сот нийәлиан лапэт тэл улмалэн, Ламех пөх тайяс.
- 26 Ламех сэма питәм йүпийэн, Мафусал лапэтсот нийәлиан кят тэл ус, пә эвет-пөхэт тайяс.
- 27 Мафусал нуптэл йәрэтиаңсот лапэтиан пела йәрэтиан тэл ус; пә лүв пәрәс.
- 28 Ламех, нуптэл сот нийәлиан кят тэл улмалэн, пөх тайяс,
- 29 Ной* нэмән лүвел мәслы пә йастәс: «Турэм Кушайән мүләм мүвевән лавэрт рупатайэвән тәм пөх мүнөв торапләллы».
- 30 Ной сэма питәм йүпийэн, Ламех хутсот тэл унты вет тәлжәт ус; пә эвет-пөхэт тайяс.
- 31 Ламех нуптэл лапэтсот лапэтиан лапэт тэл ус; пә лүв пәрәс.
- 32 Нойа ветсот тэл ус, хун лүв хощайәл сэма питсәт: Сим, Хам пә Иафет.

6

Мүв пәратты нәмәс

- 1 Мүвән хойатэт ара йисәт пә лыв хощайәл эвет сэма питсәт,
- 2 пә Турэм пөхэтән хойат рут эвет кашаләсайәт, мүй хөрпи лыв хөрасәңәт, пә хой лывилала рәхәс, нәңа ўты питсәлал.
- 3 Щәлта Турэм Куша йастәс: «Ма лыләм век хун хойатэт хоща ул, хойатэт пәрләт*, нупәтлал сот хус тәл ат ул».
- 4 Щи пөрайән мүвән пәлатәң-лөватәң хойат шикет усәт, метшопәң щи пөра элты, хөты Турэм пөхэт хойат эвет хоща лөңгыты питсәт, пә һаврәмәт лыв элтылал тайты питсәт: щит йис тәлән щашәм йурәң уртәт.
- 5 Щәлта Турэм Куша шийаләслы, мүвән улты хойатат лыв күтлалән шек ульһайа улләт, нөмәслал пә сәмлал иса ликәңәт;
- 6 хойат тыйәлтмал урәңән, Турэм Куша нөпсәл шәкәс пә Лүв сәмәл кәшийән тәкәтса.
- 7 Турэм Куша йастәс: «Мүвән улты Ма тыйәлтәм хойат рутәм, хойатэт элты үйман, йош войәт, ваңкәтлыты, уцилыты, хухәтлыты войәт, пә төхлән войәт унты хөл хөлтллылам, лывилал тыйәлтмем урәңән Ма нөпсәм шәкәс, щишән».

Ковчег верәм щир, Ной лылһа хайты урәңән

- 8 Туп Ной пела Турэм Куша йәм сәмән вантәс.

* 5:29 5:29 Ной – (евр.) ноах – «йәм, шитам улпәса»; * 6:3 6:3 Ма лыләм век хун хойатэт хоща ул, хойатэт пәрләт – тәмиты пә йастәты рәхәл: «Ма Лыләм иса хун хойатәтән эртман тайты пәтла, хойат кәрәкәң»;

⁹ Тата щи Ной улэпса: щи ишэн улэм хыйатэт кўтэн туп Ной тўңа-щира ус, атэм әт верылуйейс; Турэм пилэн Ной ус.

¹⁰ Ной хулэм пѳх тыйас: Сим, Хам пә Иафет.

¹¹ Турэм ватман мўв ўкщэм улэпсайэн пә ликән верәтән тәкнәс.

¹² Турэм шийаләслы, хѳты мўв шәкатәм, кашән лылэң ѳт шушты йушәл ўкщәма вермал, щишән.

¹³ Щәлта Турэм Ной пела йастәс: «Ма кашән лылэң ѳт хѳлтлэм, мўв лыв элтайәл ликән верәтән тәкнәс; щишән, Ма лывилал пәратлјәлам.

¹⁴ Гофер йўх элты ковчег хоп нәңена вера; хопен йәтәңа веры, щәлта лыпел пә элтәл ухән нәры.

¹⁵ Пә щиты веры: хўватәлән ковчег хоп хуләмсот кўш олэң, ўтатәлән ветийә кўш олэң, пәлатәлән хѳлмаң кўш олэң ат питәл.

¹⁶ Ковчег хоп лонәлән веры, нумән хот шур пәлатәл и кўш олэң лѳват ат ул; и пелкәлән ов вера; лыпелән пә, илән, кўтәпән пә нумән, улты йәт ат тыйәл.

¹⁷ Пә щәлта, Ма ун йик мўва партлэм, турэм илпийән улты лылэң ѳтәт хѳл пәратты урәңән; мўвән улты ѳтәт хѳл пәрләт.

¹⁸ Туп нәң пиләнән Ма йастантәпса верлэм: щи ковчег хопа нәң лѳңлән, щәлта нәң пѳхлан, щәлта нәң имен, щәлта пѳхлан имет нәң пиләнән лѳңләт.

¹⁹ Щәлта ковчег хопа хѳл войәт элты лѳңләта, кашән вой сыр элты кәтәнән, нә вой пә ху вой, лыв нәң пиләнән лылңа ат хәщләт.

²⁰ Тѳхлэң войәт элты кашән сыр войңән, йош войәт элты, хѳл мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт элты кашән сыр войңән ат уллэңән. Лыв нәң хѳщайән лѳңләт, лылңа хәщты урәңән.

²¹ Нәң пә ар сыр ләвпәс ўйа, мўй хѳрпи мосәл, пә нәң хѳщайән сопаслы; щит нәңена пә лывилала ләтѳта питәл».

²² Ной иса щиты версәлы: хѳты Турэм лўвела партәс, лўв щиты щи версәлы.

7

Ун йик

¹ Щәлта Турэм Куща Нойа йастәс: «Нәң пә нәң тыхлән хѳл ковчег хоп лыпийа лѳңаты, Ма йәлпемән тәм ишән улты хыйатәт кўтән туп нәңен вешката лўңәтлэм.

² Сыстам йош войәт * элты кашән вой сыр элты кәтәнән лапәт пўш ўйа, ху войәт пә нә войәт, әнта сыстам йош войәт элты кәтәнән ўйа, ху войәт пә нә войәт,

³ тѳхлэң войәт элты ищи кәтәнән лапәт пўш кашән вой сыр элты, ху войәт пә нә войәт, йәллы мўв лѳватән вой сыр шавиты урәңән,

⁴ лапәт хәтәл хәщты йўпийән нәлйаң хәтәл пә нәлйаң ат Ма мўва йәрт шошәмлэм; мўвән улты лылэң ѳтәт, хѳйтат Ма тыйәлтәс, хѳл пәратлјәлам».

⁵ Ной щиты щи верәс, хѳты лўвел Турэм Куща партәс.

⁶ Ун йик мўва йѳхтәмән, Ной нуптәл хутсот тәл ус.

⁷ Щәлта Ной пә лўв пѳхлал, пә лўв имел, пә пѳхлал имет ковчег хопа лѳксәт ун йик элты шавашты урәңән.

⁸ Щәлта сыстам йош войәт элты, әнта сыстам йош войәт элты, тѳхлэң войәт элты пә мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт элты

⁹ кәтәнән, ху войәт пә нә войәт, Нойа Турэм партәм щирән Ной хѳща ковчег хопа лѳксәт.

¹⁰ Лапәт хәтәл хәщәм йўпийән, ун йик мўва йѳхтәс.

¹¹ Ной нупәт хутсотмет тәлән, кимет тыләщән лапәтхѳщияңмет хәтәлән, щи хәтәл пәтылы тәха йиңкәт ким шошатсәт пә опәл овәт пелки пўншатсәт;

¹² щәлта нәлйаң хәтәл пә нәлйаң ат Мўва йәрт шошийәс.

¹³ Щи хәтәлән щи Ной, щәлта Сим, Хам пә Иафет – Ной пѳхәт, пә лўв имел, пә пѳхлал хуләм ими лыв пиллалән ковчег хопа лѳксәт.

¹⁴ Лывәт пә хѳл ут войәт лыв сырәл щирән, йош войәт лыв сырәл щирән, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт лыв сырәл щирән пә хѳл тѳхлэң войәт лыв сырәл щирән,

¹⁵ хѳл лылэң ѳтәт кәтәнән Ной хѳща ковчег хоп лыпийа лѳксәт;

¹⁶ ху войәт пә нә войәт ар сыр ѳтәт элты, Турэм Нойа партәм щирән лѳксәт. Щәлта Турэм Куща ов лўв йўпелән ләп тухәртсәлы.

¹⁷ Щәлта нәлйаң хәтәл сыс мўвән йик эптәс, шек ар йиңка йис пә йикән ковчег хон нѳх хўвәтса, лўв мўв нўмпийа нѳх әлләс.

¹⁸ Мўвән йик шек уна йис пә ковчег хоп йик сѳх элты нопәтса.

¹⁹ Щи арат ар йиңка йис пә турәм илпийән улты мет пәл Кевәт йик илпийа петсәт;

²⁰ ветхѳщияң кўш олэң пәлатән Кевәт йикән ләп ўсайәт.

* 7:2 Сыстам йош войәт – щиты айәлсайәт йира туты рәхты войәт;

- 21 Мүй лылэң Өт ус пә мўвән шушилыйәс, иса пәрсәт – тѳхлэң войәт, йош войәт, ут войәт, мўвән ваңкәтлыты, уцилыты, хухәтлыты войәт пә хойәтәт хѳл;
 22 сорәм мўвән лыл тайәм Өтәт хѳл пәрсәт.
 23 Мўв пәлатән уләм лылэң Өтәт хѳл пәрәтсайәт: хойәтәт элт уйман йош войәт, мўвән ваңкәтлыты, уцилыты, хухәтлыты войәт пә тѳхлэң войәт унты, мўвән щитәт хѳл пәрәтсайәт; Ной пә лўв пиләлән ковчег хоп лыпийән уләм Өтлал туп хәцсәт.
 24 Сот ветйаң хәтәл мўвән йик и йурәна, и йурәна йис.

8

Йик сорәм вер

- 1 Ной, пә лўв пиләлән ковчег хопән уләм ут войәт пә йош войәт Турәм иса нѳмәсән тайсәлы; Турәм мўва вот китәс пә йиңкәт иса вѳлысәт.
 2 Мўв пәтылы тәха йиңкәт ләп пентатсәт пә йик шошмәм опәл овәт тухратсәт пә йәрт турәм элты сѳхнәс.
 3 Йик айән-айән мўв элты йѳхлы мәнты питәс, сот ветйаң хәтәл хәцәм йүпийән йик ая йиты питәс.
 4 Ләпәтмет тыләщ ләпәтхѳщйаңмет хәтәлән ковчег хоп Арарат Кевәт хѳща ил лойәс.
 5 Йаңмет тыләщ унты йик айәлта сорәс, йаңмет тыләщ олэң хәтәлән Кев тайәт әтсәт.
 6 Пә нәлйаң хәтәл хәцәм йүпийән Ной ковчег хопән верәм ишнәл пўшсәлы
 7 пә хуләх ким әсәлсәлы, щитәл пурләс, мәнылыәс пә йѳхлы йѳхтылыиәс, мўв йик элты сорты унты.
 8 Щәлта голуь вой лўв ким әсләс, ваттыя, мўвән йик шимла йис мүй әнта,
 9 туп голуь кўр пурамты сорәм мўв әт уйтәс пә йѳхлы Ной хѳща, ковчег хопә йѳхтәс, йик хѳлна мўв лѳватән ус; Ной йошәл йәл шәсәлы пә лўвәл үслы, пә йѳхи ковчег хоп лыпийә әсәлсәлы.
 10 Щәлта лўв па ләпәт хәтәл лавләсәс пә голуь ковчег хоп элты па ким әсәлсәлы.
 11 Голуь йәтна пела йѳхлы йѳхтәс пә, нѳләлән оливка йүх йәләп вѳсты лыпәт тус, щиты Ной мѳштәслы, йик мўв элты мәнмал.
 12 Лўв хѳлна ләпәт хәтәл лавләсәс, щәлта голуь па ким әсәлсәлы; лўв хѳщайәл голуь йѳхлы әт йѳхтәс.
 13 Ной нупәт хутсот олэңмет тәләлән олэң тыләщ олэңмет хәтәлән мўв сѳх элты йик сорәс; Ной ковчег хоп лѳләл пўшсәлы, ким аңкәрмәс, пә мўв сѳх нѳх сормал.
 14 Кимет тыләщән, хус ләпәтмет хәтәл унты мўв нѳх сорәс.
 15 Щәлта Турәм Нойә йастәс:
 16 «Ковчег хоп элты нәң, нәң имен, нәң пѳхлан, нәң пѳхлан имилал нәң пиләнән ким этаты;
 17 нәң пиләнән уләм войлан, кашәң вой сыр элты, ким әтәлталән – тѳхлэң войәт, йош войәт, мўвән ваңкәтлыты, уцилыты, хухәтлыты войәт: мўв хўват лыв ат мәнләт, ара ат йиләт, мўв лѳватән ат пѳшхәщләт».
 18 Ной пѳхлал пилән, имел пилән, пѳхлал имет пилән ким әтәс.
 19 Ут войәт, мўвән ваңкәтлыты, уцилыты, хухәтлыты войәт пә тѳхлэң войәт, – хѳл мўв лѳватән йәхты Өтәт сырлал щирән ковчег хоп элты ким әтсәт.

Турәм Ной пилән йастантәпса верәл

- 20 Турәм Кущайә йирасты нѳрәм Ной верәс пә кашәң сыстам йош вой сыр элты пә кашәң сыстам тѳхлэң вой сыр элты и войән ус пә нѳх ўщитты йирасты нѳрма лўв туслы.
 21 Турәм Куща щи йәм пусәң эпәл эпсатмал кемән Лўв, сәмәл нѳхләман, йастәс: «Па йәллы, хойәт урәнән, мўв мўлты әт питләм, хойәт сәм нѳпсәт – айтәлән лык тайләт; хѳты Ма ин версәм, пә нәмәлты пѳрайән лылэң Өтәт тәмиты пәрәтты әт питләлам:
 22 йәллы мўв ултал хўват

ләвпәс әнмәлты вер* пә ләвпәс әкәтты вер†, ищки пә рўв, лўн пә тәл, ат пә хәтәл әт хѳлаләт».

9

- 1 Щәлта, Турәм Ной пә пѳхлал йәмән мәслы пә лывилала йастәс: «Пѳшхәщаты, ара йўваты, мўв тәкнәпаты;
 2 нын әлтан хѳл ат пәлләт: хѳл мўвән улты войәт, хѳл турәмән йәхты войәт, хѳл мўвән йәхты Өтәт, хѳл щарәс йикән улты войәт – лыв хѳл нын йошләна мийман улләт;

* **8:22** 8:22 ләтѳт әнмәлты вер – лат сәм мўва йовәлла пә әнәмәл; † **8:22** 8:22 ләтѳт әкәтты вер – әнмәм лат тѳрән сәварла, сорәлтәл, пәркатлә;

³ мүй лылэң ыт ул, мүй нбхал, щит нынана лэтыта питэл; йэлпи восты тбрнэт нынана миймем иты, ин хбл нынана мэлэм;

⁴ туп үр тайты нбхи ал лэваты, үр щит лыл йур;

⁵ нын үрэн, хбта нын лылэн йур ул, Ма ищипа нбх кашлэм; кашэң вой элты нбх кашлэм, кашэң хбйат элты ван хбйатэл лыл йур нбх кашлэм;

⁶ хбйат үр шошмэм ыт
ищи хбйат йош элты лүв үрэл мәнэл;
хятнэху Турэм хбрас щира тыйэлтман ул;

⁷ нын пә пбшхашаты, ара йуваты,
мүв тэкрнэпаты пә мүв ловатэн улаты».

⁸ Щалта, Ной пә пбхлал пела, Турэм щиты йастэс:

⁹ «Ма нын пиланэн пә нын наврэмлэн пилэн Ма йастантэпсайэм верлэм,

¹⁰ пә кашэң нын пиланэн улты лылэң ыт пилэн, ковчег хоп элты нын пиланэн этэм войэт пилэн, иса мүвэн улты войэт пилэн, тбхлэң войэт, йош войэт, ут войэт пилэн;

¹¹ Ма нын пиланэн йастантэпсайэм верлэм: талта йэллы ун йикэн лылэң ыт ат пәратла, ун йикэн мүв тала ат пайэтла».

¹² Щалта Турэм йастэс: «Щи йастантэпсайэм посэн лэчатлэм, щит Ма нын пиланэн верлэм, пә нын пиланэн улты ар сыр лылэң ытэт пилэн, пә йэллы улты рута веккеша хайлэм.

¹³ Пәлнэт күтэн Ма нүл йүхем лошлэм, щит Ма мүв пилэн верты йастантэпсайэма пос питэл.

¹⁴ Щиты питэл, хун Ма пәлнэт акэтлэм, щита пәлнэтэн нүл йүхем лошчатэл;

¹⁵ щиты Ма нын пиланэн пә ар сыр лылэң ытэт пилэн верэм йастантэпсайэм нумты питлэм;
йэллы хбл лылэң ытэт ун йикэн пәратты ат питлайэт.

¹⁶ Нүл йүхем пәлнэтэн этталэн, Ма лүвел шийалэлэм пә мүвэн улты кашэң лылэң ыт пилэн улты веккеша йастантэпсайэм нумты питлэм».

¹⁷ Турэм Ной пела йастэс: «Тәм йастантэпса пос, Ма щит ар сыр мүвэн улты лылэң ытэт пилэн версэм».

Ной пбхэт

¹⁸ Ковчег хоп элты этэм Ной пбхлал усэт: Сим, Хам пә Иафет. Хам щит Ханаан ащи ус.

¹⁹ Щит Ной хулэм пбх ус, лыв элтылал мүв хбйатэңа йис.

²⁰ Ной мүвэн рупитты питэс пә виноград йүхэт опсэс;

²¹ щалта виноград йүх уна лүв йиңщэс пә күтщэса, пә нярлбмэлты пирщин хотэлэн блэс.

²² Щалта Хам, щит Ханаан ащи, лүв ащел няр элэн кашалэслы, пә ким этмалэн кат йайнәлала щит элты пбтэртсэлы.

²³ Сим пә Иафет сбх үстэн пә ләнкәрлэна понман, шаш тахат лбксэтэн пә лын ащан ләп лаксәлэн; лын вешлэн йбхлы керэтман устэн, ащан няр эл лын ат вәтсәлэн.

²⁴ Ной йиңщэм үнайэл элты нбх сайкэмтэс пә мбштэслы, мүй ай пбхәл лүв пиллән верэс;

²⁵ пә йастэс:

«Ханаан мүлса,
митйох митйоха

лүв йайлал хбща улты питэл».

²⁶ Щалта пә йастэс:

«Турэм Кушайа, Сим ики Турма – йәм йасэң ат йастэлэт,

щалта Ханаан пә Сим митхуйа питэл;

²⁷ пә Турэм Иафет мүвэт ләщкама ат верлэлы,

пә Сим хотэтэн Иафет ат ул;

пә Ханаан лүвежа митхуйа питэл».

²⁸ Ной ун йик йүпийэн хулэмсот ветйаң тәл хблна ус.

²⁹ Ной улэм нуптәл йәрәтйаңсот ветйаң тәл арап ус, пә лүв пәрэс.

10

Мирәт постам нэпек

¹ Тәми Ной пбхэт тыхәл тәлэт: Сим, Хам пә Иафет. Ун йик йүпийән лыв наврэмәт сәма пайәтсәт.

Иафет пбхэт

² Иафет пбхэт: Гомер, Магог, Мадай, Иаван, Фувал, Мешех пә Фирас.

³ Гомер пбхэт: Аскеназ, Рифат пә Фогарма.

⁴ Иаван пбхэт: Елиса, Фарсис, Киттим пә Доданим.

⁵ Лыв элтылал шарэс ләпәң пә пухрәң рутәт лыв мүвлалән улты питсәт, кашэң рут утща йаснәңа йис, кашэң мир лыв рутлал щирән улты питсәт.

Хам пӔхэт

- 6 Хам пӔхэт: Хуш, Мицраим, Фут пӔ Ханаан.
 7 Хуш пӔхэт: Сева, Хавила, Савта, Раама пӔ Савтеха. Раама пӔхэт: Шева пӔ Дедан.
 8 Хуш хӔлна Нимрод пӔх тайӕс, лӔв мет олэң вӔлаң куцайа йис.
 9 Турэм Куца йӔлпийӕн лӔв йурӕн велпӕслӕты хуйа ус, шишӕн, ши йастӕла: «Нимрод хӔрпи йурӕн велпӕслӕты ху Турэм Куца йӔлпийӕн».
 10 ЛӔв мӔвӔлӕн олӕн вошӕт усӕт: Вавилон, Эрех, Аккад пӔ Халне Сеннаар мӔвӕн.
 11 Ши мӔв элты этӕс пӔ Ассур мӔва мӕнӕс пӔ Ниневия, Реховоф-ир пӔ Калах вош опсӕс,
 12 пӔ Ресен, Ниневия пӔ Калах кӔтӕн, опсӕс, щит вӔлаң вош.
 13 Мицраим элты луд йох, анам йох, легав йох, нафтух йох,
 14 патрус йох, кафтор йох пӔ каслух йох мӕтсӕт, каслух йох элты филистимӕт йӔллы мӕтсӕт.
 15 Ханаан элты сӕма питсӕт: олӕн пӔхӕл Сидон, щӕлта Хет,
 16 иевус йох, амор йох, гергес йох,
 17 ев йох, арк йох, син йох,
 18 арвад йох, цемар йох пӔ химаф йох. Йухӕт Ханаан рутӕт лакки мӕтсӕт.
 19 Сидон вош элты Герар вош пела Газа вош унты Ханаан мӔв кимлӕт усӕт, щилта йӔллы Содом, Гоморра, Адма пӔ Цевоим вошӕт пела Лаша унты.
 20 Щит Хам пӔхэт, рутлал щирӕн, йасӕнлал щирӕн, лыв улты мӔвӔлӕн, лыв мирлал щирӕн.

Сим пӔхэт

- 21 Сим, Иафет ун йайӕл, ӕвӕрӕмӕт иши тайӕс. Сим – лӔв Евер хӔл пӔхӕт опращ.
 22 Сим пӔхэт: Елам, Ассур, Арфаксад, Луд пӔ Арам.
 23 Арам пӔхэт: Уц, Хул, Гефер пӔ Маш.
 24 Арфаксад Сала тайӕс, Сала Евер тайӕс.
 25 Евер кӕт пӔх тайӕс; итӕл Фалек, лӔв улмал ишӕн мӔв ара ортӕм урӕнӕн ши нӕмӕн пӔтса; кимет пӔхӕл нӕм Иоктан.
 26 Иоктан тайӕс: Алмодад, Шалеф, Хацармавеф, Иерах,
 27 Гадорам, Узал, Диклу,
 28 Овал, Авимаил, Шева,
 29 Офир, Хавила пӔ Иовав. Щит иса Иоктан пӔхӕт.
 30 Улӕм лотлал Меша элты Сефар унты, хӕлӕвӕт пелӕк ун Кев унты, усӕт.
 31 Щит Сим элты мӕнӕм пӔхӕт рут йохлал щирӕн, лыв йасӕнлал, лыв мӔвӔлӕн, лыв мирлал пилӕн.
 32 Тӕми иса Ной пӔхӕт элты мӕнӕм рутӕт, лыв рутлал пӔ мирлал щирӕн. Лыв элтылал ун йик йӔпийӕн мӔв лӔватӕн мирӕт лакки мӕтсӕт.

11*Вавилон башня элты пӔтӕр*

- 1 МӔв лӔватӕн иса туп и йасӕн, и пӔтӕр ус.
 2 Хӕлӕвӕт пелӕк элты касӕлман, Сеннаар мӔвӕн хӕр мӔв лыв уйӕтсӕт пӔ щита улты питсӕт.
 3 ПӔ лыв кӔтӕлӕн йастатсӕт: «Кирпищӕт верлув пӔ тӔтӕн такаплӕлув». Кев йӔккана кирпищ питӕс, пӔ мӔв ух вӔщлӕх йӔккана питӕс.
 4 Лыв йастатсӕт: «МӔв лӔвата лакки мӕнтӕв йӔлпийӕн, мӔңева ун вош пӔ турма хойты пӕл хот омӕслув, нӕмлув такан щӕцты урӕнӕн».
 5 ХӔйатӕт опсӕм вош пӔ пӕл хот ватты урӕнӕн Турэм Куца мӔва ил Ӕхлӕс.
 6 Щӕлта Турэм Куца йастӕс: «Тӕм, и мир, йасӕнел па ит; ванты, тӕм мӔй лыв верты питсӕт, пӔ ин мӔй нӔмӕс Ӕлӕт, щит тӕлаӕн вертӕл унты, ӕт вӔлылӕт;
 7 шишӕн, ил Ӕхӕллув пӔ лыв йасӕнел щиты лывлӕтлӕв пӔ лыв кӔтӕлӕн йасӕн ӕт ат мӔштылӕт».
 8 Щиты Турэм Куца лывилал щилта мӔв лӔвата лакки китсӕлы; вош омӕсты лыв нӔх вӔлысӕт.
 9 Шишӕн, ши вош Вавилон * нӕмӕн пӔтса: щита Турэм Куца мӔв лӔватӕн улты йасӕн лывлӕтсӕлы, пӔ щилта Турэм Куца лывилал мӔв лӔвата лакки китсӕлы.

Сим элты Аврам унты улӕм тыхӕл тӕл

- 10 Тӕта ши Сим тыхӕл тӕл: Сим сот тӕл лӔватӕн, ун йик йӔпийӕн кӕт тӕл хӕщӕман, Арфаксад пӔх тайӕс;
 11 Арфаксад сӕма питӕм йӔпийӕн Сим ветсот тӕл ус, пӔ ӕвет пӔ пӔхӕт тайӕс.
 12 Арфаксад хӔлмаӕн вет тӕл лӔватӕн Сала пӔх тайӕс.
 13 Сала сӕма питӕм йӔпийӕн Арфаксад ӕӕлсот хулӕм тӕл ус, пӔ ӕвет пӔ пӔхӕт тайӕс.
 14 Сала хӔлмаӕн тӕл ус пӔ Евер пӔх тайӕс.
 15 Евер сӕма питӕм йӔпийӕн Сала ӕӕлсот хулӕм тӕл ус, пӔ ӕвет пӔ пӔхӕт тайӕс.
 16 Евер хӔлмаӕн ӕӕл тӕл ус, пӔ Фалек пӔх тайӕс.

* 11:9 11:9 Вавилон – ши вош нӕм «лылӕтты» йасӕн хӔрпи;

- 17 Фалек сэма питэм йүпийэн Евер һәлјсот хольман тәл ус, пә эвет пә пөхәт тәйәс.
 18 Фалек хольман тәл ус пә Рагав пөх тәйәс.
 19 Рагав сэма питэм йүпийэн, Фалек кәтсот йәрәтйән тәл ус, пә эвет пә пөхәт тәйәс.
 20 Рагав нуптәл хольман кәт тәл ус, пә Серух пөх тәйәс.
 21 Серух сэма питэм йүпийән, Рагав кәтсот лапәт тәл ус, пә эвет пә пөхәт тәйәс.
 22 Серух хольман тәл ус, пә Нахор пөх тәйәс.
 23 Нахор сэма питэм йүпийән, Серух кәтсот тәл ус, пә эвет пә пөхәт тәйәс.
 24 Нахор нуптәл хус йәрәтйән тәл ус, пә Фарра пөх тәйәс.
 25 Фарра сэма питэм йүпийән, Нахор сот йәрхус тәл ус, пә эвет пә пөхәт тәйәс.
 26 Фарра лапәтйән тәл ус, пә Аврам, Нахор пә Аран пөхәт тәйәс.
- Фарра тыхәл тәл пә лүв касләм верәл Халдея мүв элты Харран унты*
 27 Тәми Фарра тыхәл тәл: Фарра Аврам, Нахор пә Аран пөхәт тәйәс. Аран Лот нәмпи пөх тәйәс.
 28 Аран, Фарра ащел ууман, лүв сэма питэм мүвәлән, Халдея мүвән Ур нәмпи тәха хоща пәрәс.
 29 Аврам пә Нахор нә тустән; Аврам ими нәм Сара; Нахор ими нәм Милка, лүв Аран эви, Аран – щит Милка пә Иска ащи.
 30 Сара әт лавәртәмәса, һаврәм әт тәйәс.
 31 Щәлта Фарра Аврам пөхәл үслы, пә Аран пөх, Лот хилрәл, пә Сара меңәл, Аврам пөхәл ими, пә лыв пиләлән Халдея мүв Ур нәмпи тәха элты Ханаан мүв пела мәнәс, туп Харран унты йөхәтмәлән, щита хәшсәт.
 32 Фарра кәтсот вет тәл ус, пә Харран мүвән Фарра пәрәс.

12

Аврам вохәм вер пә щи хүват хөл мирәт йәмән мийәм щир

- 1 Турәм Аврама йастәс: «Нәң мүвән элты, нәң рутән элты пә нәң ащән хот элты эта пә хөлта Ма нәңәна альжәм, щи мұва мәнә;
 2 щәлта Ма нәң йәтән влолаң мир тыйәлтләм пә нәңән йәмән мәләм, нәң нәмен нөх эләтләм, нәң хүватән мир йәмән питлә;
 3 Ма, нәңәна йәм йасән йастәты бтәта, йәм мәләм, пә нәңән мүлты бтәт мүлләләм; нәң хүватән мүв лөватән улты мирәт хөл йәмән мәлайәт».
 4 Щәлта, Турәм Куца йастәм щирән, Аврам мәнәс; Лот ики ищи лүв пиләлән мәнәс. Аврам, Харран элты мәнмәлән, нуптәл нийәлйән пела вет тәл ус.
 5 Аврам Сара имел пәтән үслы; апщел пөх Лот ики, тәйәм войлал пә пөрмаслал пә Харранән лүвәла рупитәм митйохлал ищи пәтән үслы; Ханаан мүв пела мәтсәт; пә Ханаан мұва йөхәтсәт.
 6 Аврам щи мүв хүват Сихем унты мәнман, Море ун дуб йүх унты йөхтәс. Щи мүвән щи ишән ханаан йох усәт.
 7 Щәлта Турәм Куца Аврам хоща этәс пә йастәс: «Йәллы улты һаврәмләна тәм мұв Ма мәләм». Лүв хөщайәл әтлйән Турәм Куца урәңән щита йирасты нөрәм верәс.
 8 Щилта лүв Кев пела мәнәс, Вефиль элты хәтәл эты пелка; щәлта пирицин хотәл щиты лошсәлы пә Вефиль лүв әлтәйәл хәтәл лбңты пелка питәс, Гай пә хәтәл эты пелка питәс; щита Турәм Куцайә йирасты нөрәм верәс, пә Турәм Куца пела пойәкщәс.
 9 Щәлта Аврам йәллы мәнәс, Негев морты мұв пела касләс.
- Аврам пә Сара Египет мұва касләм вер*
 10 Щи мүвән ләллы пөра ус. Шишән, Египет мұв унты Аврам йөхтәс пә щита рөнәс, йәша улты урәңән, Ханаан мүвән ләллы пөра шек тарәм ус.
 11 Египет мұва ванамамәлән, Сара пела, лүв имел пела йастәс: «Ма уйәтләм, нәң хөрасәң нә;
 12 Египет мұв хөйәтәт нәңән шийәләтәлән, йастәләт: ‘Тәм лүв имел’; мәнәм велләл, нәң пә лылңа хәйләйән;
 13 йаста, мәтты ки нәң ма нә апщем, щишән, нәң хүватән мәнәм йәм питәл, пә ма лулән лылңа хәшләм».
 14 Щиты щи ус, Аврам Египет мұва йөхәтмәлән, Египет мұв хөйәтәтән кашаләса, Сара шек хөрасәң нә;
 15 фараон куцайәтән ищи кашаләса, лыв фараона щи айкел тусәл; пә Сара фараон хон хота улты үса.
 16 Аврама пә лүв урәлән ищи йәм ус; ош тащәтән пә мис тащәтән, осәл войәтән, митйохәтән пә митнәңәтән, осәл нә войәтән пә верблюд войәтән тәйты мәса.
 17 Туп Турәм лавәрт мушәт фараона пә лүв хотәла Аврам ими Сара урәңән китәс.
 18 Щәлта фараон Аврам вохсәлы пә йастәс: «Мүй нәң ма пиләмән версән? Мүйә нәң мәнәма әт йастәсән, щит нәң имен?
 19 Мүйә нәң йастәсән: ‘Лүв ма нә апщем’? Ма лүвәл нәңа үты үтщисәм. Тәта щи нәң имен, үйи лүвәл пә мәнә».

²⁰ Щӱлта фараон хӱятлал партсӱлы, Аврам имел пилэн пӱ тӱйм тащлал-пӱрмаслал пилэн щи мӱв элты китса.

13

Аврам пӱ Лот кӱтна мӱнӱм верӱн

¹ Пӱ Аврам имел пилэн, тащлал-пӱрмаслал пилэн Египет элты йӱхлы, Морты мӱв пела мӱтсӱт, Лот ики па лӱв пилӱлӱн мӱнӱс.

² Аврам шек ар тащ, сорнӱ бӱх пӱ щел бӱх тӱймӱс.

³ Морты мӱв элты Вефиль пела лӱв йӱллы каслӱс, щи тӱха унты, хӱта щи йӱлпийӱн Вефиль пӱ Гай кӱтӱн пирщин хот лӱнщилыйӱс,

⁴ щи тӱха унты, хӱта лӱв мет олӱнӱн йирасты нӱрӱм верӱс; щита Аврам Турӱм Куща пела пӱрӱкщӱс.

⁵ Аврам пилӱн каслыйӱм Лот нӱмпи хилӱл ищи ош тащӱт, мис тащӱт, пирщин хотӱт тӱймӱс.

⁶ Лын шек ар тащ йӱха тӱйсӱтӱн, щишӱн мӱвӱн йӱрмата йис, йӱллы щиты улты ӱт верӱтсӱтӱн.

⁷ Аврам пӱ Лот ики тащ шавиты йохлӱн кӱтӱна йисӱт. Ханаан йох пӱ ферез йох щи мӱвӱн щи пӱрӱйӱн усӱт.

⁸ Аврам Лот пела щиты йастӱс: «Мин кӱтӱна улты ӱт питлӱмӱн, тащ шавиты йохлӱмӱн ищи кӱтӱна улты ӱт питлӱт, мин нӱн пилӱнӱн рутӱн;»

⁹ мӱй арат мӱв нӱн йӱлпӱнӱн ӱт ул? Кӱтна мӱнлӱман: нӱн ки шӱнша, ма венша; нӱн ки венша, ма пӱ шӱнша».

¹⁰ Иордан йӱхан лӱп мӱвӱт Лот ики хӱл ватсӱлы пӱ касчалсӱлы, щи мӱв Сигор унты йикӱн йӱма пӱшлӱ, Турӱм Куща бийӱн-щӱнӱн тӱха иты, Египет мӱв иты. Щит щи йӱлпийӱн ус, хун Турӱм Куща Содом пӱ Гоморра вошӱнн шӱкатсӱлы.

¹¹ Иордан йӱхан лӱп мӱв Лот ики хӱл лӱв пелайӱл ӱслы; щишӱн, лӱв хӱтӱл ӱтты мӱв пела мӱнӱс. Кӱт тӱхайӱн лын улты питсӱнӱн.

¹² Аврам Ханаан мӱвӱн улты питӱс; Лот ики пӱ Иордан йӱхан лӱп мӱв вошӱтӱн улты питӱс пӱ Содом унты пирщин хотӱт лӱнщилыйӱс.

¹³ Содомӱн улты хӱйатӱт ликӱнӱт усӱт, Турӱм Куща йӱлпийӱн ар кӱрӱк верылысӱт.

¹⁴ Лот утца улты питмал йӱпийӱн, Турӱм Куща Аврама йастӱс: «Ин лӱйты мӱвӱн элты ар тӱха пела ӱнкӱртыйа: овӱс мӱв пела пӱ морты мӱв пела, хӱтӱл ӱтты пӱ хӱтӱл лӱнӱты пелӱк пела;»

¹⁵ хӱл ватты мӱвлан Ма нӱнӱна пӱ нӱн ӱаврӱмлана веккеша тӱйты мӱллӱм;

¹⁶ щӱлта нӱн тыхлӱн сӱй хиш иты ара верлӱм; щи сӱй хиш мӱтты ӱтӱн лӱнӱтты верӱтлӱ ки, нӱн тыхлӱн ищи щиты лӱнӱтты питлӱ;

¹⁷ мӱна, щи мӱв хӱватӱл, ӱтатӱл хӱл йӱнхи, Ма лӱвӱл нӱнӱна мӱлӱм».

¹⁸ Аврам пирщин хотлал лӱсӱтсӱлы, пӱ мӱнӱс, пӱ Хеврона каслӱс, Мамре дуб йӱхӱн ут пӱнӱлӱн улты питӱс; щита лӱв Турӱм Кущайа йирасты нӱрӱм верӱс.

14

Аврам нӱрӱмиман тутлыйӱм Лот хилӱл йӱхлы туслы

¹ Щит Амрафел, Сеннаар мӱв хон, Ариох, Елласар хон, Кедорлаомер, Елам хон, Фидал, Гоим хон – щи хонӱт улӱм ишӱн ус,

² Бера йӱщӱлт, Содом хон, Бирша йӱщӱлт, Гоморра хон, Шинав йӱщӱлт, Адма хон, Шемевӱр йӱщӱлт, Севоим хон, Бела (Сигор) вош хон йӱщӱлт лӱльӱсты лыв мӱтсӱт.

³ Щи хонӱт хӱл Сиддим лот мӱвӱн, хӱта ин Сӱлаӱ шарӱс, йӱрлӱл йӱха пӱнмел.

⁴ Кӱтхӱщӱйӱн тӱл лыв Кедорлаомер хон илпийӱн усӱт, хулметхӱщӱйӱн тӱлӱн лӱля эллӱсӱт.

⁵ Нӱлхӱщӱйӱнмет тӱлӱн Кедорлаомер пӱ лӱв пилӱлӱн улӱм хонӱт йӱхӱтсӱт пӱ рефа йох Аштероф-Карнаим вошӱн, зуз йох Гам вошӱн, ӱм йох Шаве-Кириафаимӱн ил пӱйӱтсӱлӱл,

⁶ пӱ хоррей йох Сеир кевӱтӱн, Эл-Фаран унты, щит тал хишӱн мӱв сылӱл хӱща.

⁷ Щилта йӱхлы йӱхӱтмел йӱпийӱн, лыв, Кадеса айӱлтты, Мишпат лывӱн йик лот унты йӱхӱтсӱт, пӱ лӱльӱсман, амалик йох мӱв нӱх ӱслӱ, пӱ Хацацон-Фамарӱн улӱм амор йох элты ищи нӱх питсӱт.

⁸ Щӱлта Содом хон, Гоморра хон, Адма хон, Севоим хон, Бела (Сигор) хон ӱтсӱт пӱ лыв пилӱлӱн Сиддим лот мӱвӱн лӱльӱссӱт,

⁹ Кедорлаомер, Елам хон пилӱн, Фидал, Гоим хон пилӱн, Амрафел, Сеннаар хон пилӱн, Ариох, Елласар хон пилӱн, – нӱӱл хон вет хон йӱщӱлт ус.

¹⁰ Сиддим мӱвӱн ух кӱшты мӱв ӱсӱт усӱт. Хун Содом пӱ Гоморра хонӱн хухӱлман хӱнтаты питсӱтӱн, лын щи мӱв ӱсӱта рӱкӱтсӱтӱн, хӱщӱм ӱтӱт Кевӱн хӱнӱмӱсӱт.

¹¹ Нӱх питӱм ӱтӱт Содом пӱ Гоморра тащӱт-пӱрмасӱт пӱ хӱл лӱтӱт сопасӱт ӱслал пӱ мӱтсӱт.

¹² Пӱ Содомӱн улӱм Лот ики, Аврам хилы, тащлал-пӱрмаслал пилӱн ищи пӱтӱн тусӱл.

13 Щя́лта лылжа хя́шэм Өтөт элты ит хонтамал, пә ши вер элты, Мамре дуб йүхүн ут пүнэлэн улэм, Аврам еврей икийа пötөртэс. Щита улэм Мамре амор ики пә лүв ханам йохлал Эшкол пә Анер Аврам пилэн и пела усөт.

14 Аврам, лүв Лот хилэл катлам пә түвэм вер, хулмал кемэн, лүв хотлалэн сэма питэм хулэмсот нийэлхус лальасты верэтты йох актэс пә нъял хон йүпел элты Дан унты нухэлсэлы,

15 Аврам аталэн лаль йохлал ар похла ортсэлы, нухлэм Өтлал элты йохэтсэлы пә лальэсман нөх питэс, пә Хо́ва унты, Дамаск элты Өвэс пела лальэсман нухэлсэлы.

16 Аврам лальэн мöштатэм ташөт-пöрмасөт йöхлы керөтсэлы, Лот хилэл пöрмаслал пилэн йöхлы туслы, нэңат пә хйбатөт иши йöхлы туслы.

Аврам Мелхиседек пилэн уйтанныйэл

17 Кедорлаомер хон пә лүв пилэлэн улэм хонөт элты нөх питмал йүпийэн, йöхлы йүвмалэн, Шаве лот мүйвэн, Содом хон лүв йэщалтэл этэс, щит ин Хон лот мұва айәлла;

18 пә Мелхиседек, Салим хон, ньаң пә ўна ким тус, лүв Нүм Турма йир верты хйбата ус,

19 щя́лта лүвела Турэм элты йам вохэс пә йастэс: «Аврам Нүм Турэмэн йамэн ат мала, турэм пә мүй Тайты Өт элты,

20 пә Нүм Турма йам йасөң ат йастэлэт, хорахщет нән йошена миймал урөңэн». Аврам шитэм Өтлал элты лүвела и йаңметэл мäs.

21 Щя́лта Содом хон Аврама йастэс: «Хйбатлам мәнэма мийалэн, пöрмаслам нәңена хйалэн».

22 Аврам пә щиты Содом хон пела йастэс: «Турэм Куща Нүм Турем пела, турэм пә мүй Тайты Өтэм пела йошем нөх шя́ллэм пә йасөң мälэм,

23 и сöхэм, и кел нән пöрмаслан элты ат улэм, щя́ха нән ат ат йастэсэн: ‘Аврам ма ташөңа версэм’,

24 мәнэма нэмэлты ат мосөл, лальэсэм йохөт лэвэм Өт түмпийэн пә ма пилэмэн йаңхэм хйбатөта ортты пöрмас түмпийэн; Анер, Эшкол пә Мамре, шитэм пöрмасөт элты, лывилала мосты арат ат үлөт».

15

Турэм йастантөпса Аврам пилэн

1 Ши верөт хя́шэм йүпийэн Турэм Куща улэмэн Аврам пела йастэс: «Ал пәла, Аврам; Ма нән сайлөпсайэн, нән мойлөпсайэн щек ун».

2 Аврам йастэс: «Вöсху Турэм Куща! Мүй Нән мәнэма мälэн? Ма ньаврэм ат тәйлөм, пöрмасэм пә ташөм, Дамаск вош элты улты, Елиезер нэмпи хот шавиты кушайэма хя́щөл».

3 Щиты Аврам йастэс: «Нән мәнэма ньаврэм ат мäsэн, щишөң, ма хотэмэн сэма питэм митхуйэма хотэм пә ташөм хя́щөл».

4 Щя́лта Турэм Куща лүвела йастэс: «Лүвела хотэн пә ташен ат питөл, туп хй нән элтэн тыйөл, щитэна нән ташен питөл».

5 Щя́лта Турэм Куща лүвөл ким этэлтэслы пә йастэс: «Турэм хәр пела ванта пә хусөт лүңталэн, лүңэтты верөтлэн ки». Пә лүвела йастэс: «Щи арат нән тыхлэн питөл».

6 Аврам Турэм Куща йасөңа эвлэс, щишан Турэм Куща лүвөл вөщката лүңэтсэлы.

7 Щя́лта лүвела йастэс: «Ма Турэм Куща, Ма нәңен Халдея мүйвэн улты Ур нэмпи тәха элты ты тусэм, тәм мүй нәңена тәйты мәты урөңэн».

8 Авраам пә йастэс: «Вöсху Турэм Куща! Мүй щирэн ма мöштөлэм щи мүй мәнэма питты вер?»

9 Турэм Куща лүвөл йастэс: «Хулэм тәла йүвэм нэ мис, хулэм тәла йүвэм коза, хулэм тәла йүвэм ош, горлица вой пә энэмты голу́вь вой Мәнэм түва».

10 Аврам щиты ши верөс, пә воилал хуватлал щирөн хол кätна ващсэлы, и пелөклал кимет пелөклал йэщалт пöтсэлы; туп тöхлөң войңилал кätна ат эвөтсэлы.

11 Вой хя́лайөт хöща күркөт, хулхөт, вöрнайөт йöхэтсөт; пә Аврам лывилал йэл воштэслы.

12 Най лöнөмэн Аврам так олма питэс, щя́лта турма лүв элтөл питэс пә пälщамэн йöхэтса.

13 Щя́лта Турэм Куща Аврама йастэс: «Уйты, нән элтэн тыйты мирөн па мұва каслөм хйбатөта питлөт, тынлы-пеллы рупата нүрты питлөт, пә щиты йөрмэлты улөпсайэн ня́лсөт тäl улты питлөт,

14 туп Ма ши мир хöща сүт верлөм, хй хöща лыв тынлы-пеллы рупата нүрты питлөт; щи йүпийэн лыв ташлал-вөщлал пилэн йöхөтлөт,

15 нән пә йамэн ащилан хöща мәнлэн, нуптэн йама улман ил лоттөлайэн;

16 туп хильлан ньаврэмөт тыйөлт йöхлы йöхөтлөт, хун амор йох атөм верөт тэкэнты ўша йилөт».

17 Най лöнөмэн пätлама йис, пә ши, пусңилөты кур сэма питэс пә тüt ньалөм пусөң пилэн кätна эвтэм войөт күтэн мәнэс.

18 Ши хятөлэн Турэм Куща Аврам пилэн йастантөпса верөс, йастэман: «Тәм мүй йөллы улты ньаврэмлана Ма мälэм, Египет йөхан элты Евфрат ас унты:

19 кен йох, кенез йох, кедмон йох мүйвөт,

²⁰ хет йох, ферез йох, рефа йох мўвѳт,

²¹ амор йох, ханаан йох, гергес йох пѳ иевус йох мўвѳт».

16

Агарь пѳ Измаил

¹ Сара Аврам ийикела ѳаврѳм ѳт тѳйѳс. Лўв хѳщайѳл Египет мўв нѳ, Агарь нѳмпи митнѳ ус.

² Аврам пѳла Сара щиты йѳстѳс: «Турѳм Кущайѳн ѳаврѳмѳн ѳт партсайѳм. Мѳна, митнѳѳем пилѳн улѳ. Мосѳн, лўв мѳнѳма ѳаврѳм тѳйты питѳл». Аврам Сара йѳсѳѳт пѳла хулѳнтѳс.

³ Щиты, Ханаан мўвѳн йѳн тѳл улман йўпийѳн, Сара Аврам ийикела Египет мўв Агарь митнѳнѳл ай нѳнѳ тѳйты мѳслы.

⁴ Аврам Агарь пилѳн ус, пѳ лўв нѳ щирѳн лавѳрта йис. Щиты питмѳл кемѳн, лўв кущѳ нѳнѳл элты лўвел унашѳк тѳйты питсѳлы.

⁵ Сара Аврама йѳстѳс: «Ма нѳнѳна митнѳѳем мѳсѳм; лўв ѳаврѳм щирѳн ул пѳ мѳнѳм нѳмѳлтыѳѳ ѳт тѳйлѳлы. Щишѳн, нѳн урѳенѳн ма лйкѳн этлѳйѳм; Турѳм Кущѳ мѳнѳма пѳ нѳнѳна сўт верты ѳта ат ул».

⁶ Аврам Сара пѳла йѳстѳс: «Лўв нѳн митнѳнѳн, мўй лѳнхѳлѳйѳн, щит лўв пилѳлѳн верѳ». Щишѳн, Сара митнѳнѳлѳ рупѳтѳ нўрты партѳс пѳ Агарь лўв элтѳл хѳнтѳс.

⁷ Турѳм Кущѳ ангѳл тѳл хишѳн мўвѳн ййк ўты ўс пўнѳлѳн, Сур пѳла мѳнты йушѳн, лўвел йѳтсѳлы.

⁸ Пѳ йѳстѳс: «Агарь, Сара митнѳ, хѳлщѳ йѳхѳтѳсѳн пѳ хѳлта мѳнлѳн?» Лўв йѳстѳс: «Ма Сара кущѳ нѳнѳем элты хѳнтѳлѳм».

⁹ Турѳм Кущѳ ангѳл лўвѳла йѳстѳс: «Кущѳ нѳнѳн хѳщѳ йѳхлй мѳна пѳ лўв пѳлѳйѳл хулѳнтѳс».

¹⁰ Щѳлѳта Турѳм Кущѳ ангѳл лўвѳла йѳстѳс: «Энѳмты тыхлѳн щѳ лѳват ара верлѳм, лўнѳтты йур ѳт йѳхѳтѳл».

¹¹ Хѳлѳна Турѳм Кущѳ ангѳл лўвѳла йѳстѳс:

«Нѳн ин ѳаврѳм щирѳн уллѳн

пѳ пѳх сѳма пѳйѳтлѳн,

Измаил * нѳмѳн лўвел пѳнлѳн,

Турѳм Кущѳ нѳн лавѳрт улѳпсѳйѳн хулѳтсѳлы;

¹² лўв ут вой иты хѳйѳтѳт кўтѳн улты питѳл;

лўв иса мир йѳщѳлт питѳл,

мир пѳ лўв йѳщѳлтѳл питѳл,

йѳйлѳл-апшиѳлѳл пилѳн кўтѳнѳа улты питѳл».

¹³ Щишѳн, Агарь лўв пилѳлѳн пѳтѳртѳм Турѳм Кущѳ нѳмѳн мѳслы: «Нѳн – Мѳнѳм вѳтман тѳйты Турѳм». Щиты лўв йѳстѳс: «Йѳна тѳтѳ, Мѳнѳм вѳтман тѳйты ѳт, ма вѳтсѳм».

¹⁴ Щишѳн, щѳ ййк ўты ўс щиты ѳйѳлтѳлѳ: Беѳр-лахѳй-рои†. Кѳдѳс лѳт пѳ Барѳд вош кўтѳн лўв ул.

¹⁵ Агарь Аврама пѳх сѳма пѳйтѳс; Агарь элты тѳйѳм пѳхѳл Аврам Измаил нѳмѳн пѳтсѳлы.

¹⁶ Аврама нѳйѳлѳйѳн хут тѳл ус, хун Агарь Измаил пѳхѳл сѳма пѳйтѳс.

17

Эвѳтты щир йѳстантѳпѳса

¹ Аврама йѳрсѳт йѳрѳтѳйѳн тѳл ус, хун Турѳм Кущѳ лўв йѳщѳлтѳл этѳс пѳ лўвѳла йѳстѳс: «Ма Иса Верѳтты Турѳм, Ма йѳлпѳмѳн йѳнхѳ пѳ вѳщкѳтѳ улѳ;

² Ма йѳстантѳпѳсайѳм мин кўтѳмѳнѳн верлѳм пѳ щѳлѳтѳ шѳк-шѳк ара нѳнѳн рутмѳлтлѳм».

³ Аврам мўвѳ хѳмтѳ рѳкнѳс. Турѳм пѳ лўв пилѳлѳн йѳллы пѳтѳртѳс пѳ щиты йѳстѳс:

⁴ «Тѳм Ма йѳстантѳпѳсѳм нѳн пилѳнѳн: ар сыр мир ащѳйѳ нѳн питлѳн,

⁵ Аврам нѳмѳн хѳйлѳн, пѳ тѳлѳтѳ йѳллы нѳн нѳмѳн питѳл: Авраам *, Ма нѳнѳн ар сыр мир ащѳйѳа верлѳм;

⁶ пѳ шѳк-шѳк нѳнѳн рутмѳлтлѳм, пѳ нѳн элтѳн Ма ар сыр мир этѳлтѳлѳм, пѳ хѳнѳт нѳн элтѳн элтѳт;

⁷ Ма йѳстантѳпѳсайѳм мин кўтѳмѳнѳн пѳ йѳллы улты нѳн ѳаврѳмлѳн пилѳн верлѳм, щит вѳккѳшѳ улты йѳстантѳпѳсѳ, щиты Ма нѳн Турмѳна пѳ нѳн йўпѳн ѳаврѳмлѳна Турма улты питлѳм;

⁸ ин нѳн пѳ мўвѳн хѳйѳт иты улты Ханаан мўвѳн нѳнѳна пѳ нѳн йўпѳнѳн рутѳмты ѳаврѳмлѳна хѳл мѳлѳм, вѳккѳшѳ тѳйты мѳлѳм; пѳ лывѳлѳлѳ Турма улты питлѳм».

⁹ Щѳлѳтѳ Турѳм Авраама йѳстѳс: «Нѳн пѳ нѳн пѳлѳкѳн элты Ма йѳстантѳпѳсайѳм тўнѳ-щѳра веры, нѳн пѳ нѳн йўпѳнѳн ѳнѳмты ѳаврѳмлѳн пѳ йѳллы улты лыв ѳаврѳмлѳл ѳаврѳмѳт ищѳ.

* **16:11** 16:11 Измаил – (евр.) «Турѳм хулѳл»; † **16:14** 16:14 Беѳр-лахѳй-рои – (евр.) «Мѳнѳм вѳтман тѳйты Лўлѳн ѳт нѳм тѳйты ййк ўты ўс»; * **17:5** 17:5 Авраам – (евр.) «ар сыр мир ащѳи»;

¹⁰ Чит Ма йастантәпсайәм, чит мин күтәмәнән пә һәң йүпенән йәллы улты һәң һаврәмлан һаврәмәт пилән тўңа-щира верты верән ул: хәл йох рут сәма питәм йох һаврәмәт пилән эвәтты щира† питәл;

¹¹ хәл йох хойатәта сәма питәм йох һаврәмәт пилән эвәтты щир вераты: чит Ма нын пиләнән йастантәпсайәм поса питәл.

¹² Кашәң сәма питәм йох һаврәм нын рутлән хәща, һәң пә һәң йүпенән энәмты һаврәмлан пә лыв һаврәмлаж һаврәмәт хәща һийәл хәтла йиталән эвәтты щирән ат верлайәт. Шөши хотән сәма питәм пә щел бх сәхат па рут хойат элты лутәм бт, хой антом һәң рутән элты, эвәтты щирән ат верлайәт.

¹³ Шишән, һәң хотәнән сәма питәм бт пә щел бх сәхат лутәм бт эвәтты щирән ат верла, щиты Ма йастантәпсайәм нын эләнән веккеша йастантәпсайа питәл.

¹⁴ Ат эвтәм йох хойат, хой эвәтты щирән ат верла, лүв мирәл элты эртла, Ма йастантәпсайәм шөппи үшмәл урәңән».

¹⁵ Щәлта Турәм Авраама йастәс: «Сара имен пә ал айәлты Сара нәмәлән, лүв нәмәл питәл: Сарра.

¹⁶ Ма лүвел йәмән мәләм пә һәңән пәхән лүв элтәл мәләм; лүвел йәмән мәләм, пә мирәт лүв элтәл этләт, хонәт лүв элтәл этләт».

¹⁷ Авраам хөмта рәкнәс пә һәхән йөхәтса пә лүв сәхатәл йастәс: «Сот тәлпи ики элты пәх хун ул? Йәрсот тәлпи Сарра мүй щирән һаврәм сәма пайәтәл?»

¹⁸ Пә щәлта Авраам Турма йастәс: «Измаил күш кәпа Нәң йәлпәнән лылжа пә йәма ат ул!»

¹⁹ Турәм пә йастәс: «Воллы һәң имен Сарра һәңәна пәх сәма пайәтәл, һәң пә лүвел Исаак‡ нәмән пәлнән; Ма пә йастантәпсайәм лүв пиләлән веккеша йастантәпсайа верләм, пә лүв йүпелән улты һаврәмлажа.

²⁰ Измаил элты Ма һәңән ищи хултсәм: Ма лүвел йәмән мәләм, тыхләл ара верләм, пә шек-шек лүвел рутмәлләм; кәтхәщияң кәнащ лүв элтәл сәма питләт; Ма лүв элтайәл влоң мир этәлтәләм.

²¹ Туп Ма йастантәпсайәм Исаак пилән верләм, папуш и тәм пәрайән Саррайән һәңәна тайты пәхән пилән».

²² Щитәлән Турәм Авраам пилән пәтәртты вольйәс пә нөх әлләс.

²³ Щи хәтәлән Авраам Измаил пәхәл эвәтты щирән версәлы. Пә лүв хотәлән сәма питәм йох хойатәт пә щел бхәл сәхат лутәм бтәт ищи щиты версәлы, хоты Турәм лүвел йастәс.

²⁴ Авраама, эвәтты щир верәмән, йәрсот йәрәтйәң тәл ус.

²⁵ Измаил пәхәла эвәтты щир верәмән хуләмхәщияң тәл ус.

²⁶ Вәллы щи хәтәлән Авраам Измаил пәхәл пилән эвәтты щирән версайтән.

²⁷ Лүв пиләлән лүв хотәң йох хойатләл, лүв хотәлән сәма питәм пә па мир хойатәт элты щел бх сәхат лутәм бтәт хәл эвәтты щирән версайәт.

18

Авраам хуләм мойәң ху

¹ Мамре дуб йүхәң ут хәща, хәтәл күтәп рүвән пирщин хот овәл пүңәлән Авраам омәсмәлән, лүв хәщайәл Турәм Куща әтәс.

² Авраам сәмниләл нөх әлпәсәлы пә шийәләслы, хуләм йох хойат лүв элтәл йәләншәк лойләт. Лывиләл шийәләмәл кемән, пирщин хот овәл элты лыв хәщайәл йәщәлт хухәлмәс пә мүй унты ил һүрщәман бх пәнәс,

³ пә йастәс: «Влоң Куща! Нәң йәм сәмән ма пелайәм вәтлән ки, Нәң митхуйән хот мөхты ал мәна;

⁴ күрлән ләхәтты йикән тулайты, щәлта тәм йүх илпийән шүтщаты,

⁵ ма пә һәң туләм, нын сәмлән ләщтәты урәңән, щәлта йәллы мәнты верәтләты; ищипа щи ин нын митхуйән хәща йөхәтсәты». Лыв йастәсәт: «Хөты пәтәртлән, щиты веры».

⁶ Щәлта Авраам пирщин хота, Сарра хәща, тәрматыман ләңемәс пә йастәс: «Хуләм мера арат йәм лат соращәк рүвта пә пәләм һәң вера».

⁷ Щәлта тәщәл хәща Авраам хухәлмәс, мет йәм ай мис пәшәх пирыйәс, айкем митхуйәла мәслы пә щитәл ләтәт сора верты питәс.

⁸ Щәлта вөй пә мис йик, пә йәлпа кавәртәм һөхи үс, пә лыв йәлпиләлән омәссәлы, лүв пә лыв пүңләлән йүх илпийән лойәс. Лыв пә ләсәт.

⁹ Щәлта лүвәла йастәсәт: «Сарра иимен пә хөта?» Лүв йастәс: «Тәта, пирщин хотән».

¹⁰ Итәл йастәс: «Папуш и тәм пәрайән Ма һәң хәщайән па йөхәтләм, пә Сарра иимен пәх тайты питәл». Сарра пә пирщин хот ов сайән лойәс пә хуләнәс.

¹¹ Авраам пә Сарра уна пелка йүвәм хойатнән усчән, Сарра нә верләл йәтшәсәт.

† 17:10 17:10 эвәтты щир – еврейәт хәща сәма питәм йөх һаврәм һийәлмет хәтәлән ху пәрмасәл хәща лыпәщ поңам шүкәл хәлт эвәтмәла; ‡ 17:19 17:19 Исаак – (евр.) «лүв һәхәл»;

12 Сарра һәхән йбхәтса пә лүв сәхатәл йастәс: «Үо, Ма пә, пиршамәмем йүпийән, һаврәм мүй ширән мбщатләм? Иикем па пирәщ».

13 Турәм Куща Авраам пела йастәс: «Мүйә пә Сарра һәхәс, йастәман: 'Пирәщ турәмән мүй ширән ма һаврәм мбщатләм?'»

14 Турәм Кушайа мблгы лавәрт вер хун ул? Папуш, йастәм хәтләмән, Ма һәң хбщайән йбхәтләм, Сарра пә пбх тәйты питәл».

15 Сарра пәлтмас пә йастәс: «Ма әт һәхсәм». Турәм Куща пә йастәс: «Анта, һәң һәхсән».

Содом вош тәлажа хәйты урәһән Авраам пойкацәл

16 Щәлта ши йох хбйатәт нбх лойсәт пә Содом вош пела мәтсәт; Авраам иши лыв пиләлән тбхисәк унты йәһхәс.

17 Щәлта Турәм Куща йастәс: «Ма мүй верты үтциләм, Авраам элты хәһатләм хун?»

18 Авраам элты вбләң пә йурәһ мир йәна рутмәл, мүйвән улты мирәт хбл лүв хуватәлән йәмән мәлайәт,

19 Ма лүвәл ши урәһән пирисәм, щәха лүв, һаврәмләла пә хилыла, Турәм Куща әләм йуш хуват, түңа-шира пә вешката улман, шушты ат партләлы, Турәм Куща пә мүй Авраама йастәс, иши верләлы».

20 Турәм Куща йастәс: «Содом пә Гоморра вошһән хбйатәт улпса элты ар холлпәһ үв щәщәл, кәрәкәл шек лавәрт,

21 ил бхәлләм пә ватләм, йәна мүй лыв щиты улләт, хбты Ма хуллыләм, мосәһ, анта, щит ләрапләм».

22 Ши хбйатһән карәмәсһән пә Содом пела мәтсәһән; Авраам пә Турәм Куща йәщәлт хблна лойәс.

23 Авраам лүв хбщайәл ванашәк мәнәс пә йастәс: «Һәң кәрәкәһ хбйатәт пилән вешкат хбйатәт мүй па пәратләһән?»

24 Мосәһ, тәм вошән ветйәһ вешкат хбйат ул? Пәр мблгы Һәң ши тәха пәратлән, щита улты ши ветйәһ вешкат хбйат урәһән әт щәләтлән?»

25 Һәң щиты әт верлән, вешкат хбйатәт әтәм хбйатәт пилән пәратләһән хун, әтәм хбйатәт иты вешкат хбйатәт сүтәтлыһән хун, Һәң элтән щит әт питәл! Иса мүй Сүт верты От йбвра верәл хун?»

26 Турәм Куща йастәс: «Содом вошән ветйәһ вешкат хбйат Ма уйәтләм ки, Ма лыв урәһлән хбл ши тәха щәләтләм».

27 Авраам пә йастәс: «Ма пә Вбсху пилән пбтәртты йәсһәм хблна әтәл, ма, тәл хиш пә һәмпәр:

28 мосәһ, ветйәһ вешкат хбйат унты вет туп әт тәрмәл? Һәң тәләһ вош ши әт тәрәмты вет хбйат урәһән пәратлән хун?» Лүв йастәс: «Ат пәратләм, һәләһәһ вет щита уйәтләм ки».

29 Авраам лүв пиләлән йәллы пбтәртәс пә йастәс: «Мосәһ, һәләһәһ щита лыкмәл?» Лүв йастәс: «Һәләһәһ хбйат урәһән Ма щит иши әт верләм».

30 Щәлта Авраам йастәс: «Вбсху әт ат лыкащәл, ма па йастәләм: мосәһ, щита туп хблман хбйат питәл?» Лүв йастәс: «Ат верләм, хблман щита лыкмәл ки».

31 Авраам йастәс: «Ма пә Вбсху пилән пбтәртты йәсһәм хблна әтәл: мосәһ, щита хус лыкмәл?» Лүв йастәс: «Хус урәһән әт пәратләм».

32 Авраам йастәс: «Вбсху әт ат лыкащәл, ма и пуш па иһщәсләм: мосәһ, щита йәһ туп питәл». Лүв йастәс: «Йәһ урәһән әт пәратләм».

33 Щәлта Турәм Куща мәнәс, Авраам пилән пбтәртты вблһйәс; Авраам пә лүв улты тәхәйәлә йбхлы мәнәс.

19

Лот ики лыһна хәщәм щир пә Содом пә Гоморра вошһән шүкатәм вер

1 Ши ангелһән йәтна пела Содомо йбхәтсәтән, хун Лот ики Содом вош овәт пүһәлән опсәс. Лот ики лыһан кашаләмәл кемән, нбх лойәс пә лыһ йәщәлтән мәнәс пә мүй унты, бх пбһман, ил һүрәс

2 пә йастәс: «Кушайәһәл! Митхуйән хота лбһәтән пә холатән, күрлән лбхитәлән, әләһсәхәт нбх килләтән пә йәллы һын йушән хуват мәнләтән». Лыһ пә йастәстән: «Анта, мин камән холләмән».

3 Лүв пә шек такан лыһан пойәксәлы; пә лыһ лүв йүпелән мәтсәтән, пә лүв хотәлә лбксәтән. Лүв йәһ әпләһ ләтбт пә пәләм һәһ верәс, пә лыһ ләстән.

4 Лыһ хблна ил әт блсәтән, хун Содом вош йох, әйәл-унәлән, кашәһ вош оләһ элты, ши хот, керәтман, ләп үсәл.

5 Лот ики ким вохсәл пә лүвәл йастәсәт: «Хбта һәң хбщайән холты йбхтәм хбйатһән? Лыһан мүй хбщайәв ким түвалән; мүй лыһ пиләнән па краслыты ләһхәлайу».

6 Лот ики лыв хбщайәл ким әтәс, пә хбт овәл лүв йүпелән ләп тухәрсәлы,

7 пә йастәс: «Хәһәһ йбх, әтәм әл вераты»;

8 тата ши ма эвеңэлам, лын хълна йох хойат пилэн ат устэн; ма лынан нын хощайэн этэлтыллам, мүй ланхалайты, лын пиланэн вераты, туп там йохтэм хойатңена нэмэлты ал вераты, лын ма мойёң хойатңэлам, ма лынан сайлэты верэм ул».

9 Лыват пә йастәсәт: «Ты йува». Пә йастәсәт: «Там хойат па мұв элты йохтэм ыт, пә мұнев сүтәтты ытшиял? Ин мұң нәңена лынан элты аршәк атәм верлув». Щәлта ши хойат, Лот ики, пұңла ипәртты питсәл, пә ов шүкатты ытчисәл.

10 Щинәңща ши йохңән йошлән ким ңиншәмтыслән пә Лот ики йохи нәрәмәслән, пә ов ләп тухәрсәлән;

11 ов пұңәлән уләм хойатәт айәл-унәлән сәмлы пайәтсәлән, щисән щитәт, ов кәшман, воллы шукашәт.

12 Ши йохңән Лот ики пела йастәсән: «Хойтылан тата хълна улләт? Веңлан мүй, пәхлан мүй, эвилан мүй пә па хойатлан там вош элты хъл йәл тувалән,

13 мин там тәха иса тала верләмән, Турәм Куца унты шек ун холләпәң ыв там мөхет уләпса элты йохтәс, щисән, Турәм Куца там тәха иса тала верты урәңн минәмән китсәлы».

14 Лот ики ким этәс пә веңа верты ытшиям ытңиал пилән пәртәтәс, пә йастәс: «Нөх лойатән, там тәха элты мәнәтән, Турәм Куца там вош пәратләлы». Туп лын лүвела ат эвәлсәтән.

15 Аләңсәхата йувамалән, ангелңән Лот ики тәрматты питсәлән, щиты йастәман: «Нөх кила, имен пә эвеңәлән ыялән, тәлта йәл мәнәты, нынана лылңа хәшты урәңн, вош атәм верәт нәңена ат ат хойсәт».

16 Лүв пә ат тәрматыйәс, щисән, ши хойатңән лүвел пә лүв имел пә лүв эвеңәлән йошлән элты кәтәлман, ыслән пә вош кимпийа туслән, Турәм Куца йәм сәмән Лот ики пела вагмал урәңн.

17 Вош кимпийа лывилал тувманән, итәл йастәс: «Нәң лылән шавиты; йохлы ал ванта пә там пайлы мұвән ил ал лойлыйа; нәң ат ат пәртсән, Кев ырән шаваша».

18 Лот ики пә лынана йастәс: «Анта, Вөлаң Куца!»

19 Тата ши, Нәң митхуйән пела Нәң йәм сәмән ватсән, ма уләпсайәм шавиты урәңн Нәң ши лөват йәм версән; туп ма Кев ыр унты хухәлты ат верәтләм, там шук элты ат шавашсәм пә лылңа ат хәшсәм,

20 тәм воша хухәлты ваншәк, лүв ай; ши хухәлты мәнәм әслы, – лүв ай; лыләм па шавиләм».

21 Пә лүвела йастәс: «Нәң урнәнән щит Ма па верләм: нәң айәлты вошен ат шүкатләм;

22 тәрматыйа, щита хәңәма, нәң ши ат йохәттән унты Ма верәм верты ат верәтләм». Щисән, ши вош Сигор* нәмән мәса.

23 Най нөх этәс, хун Лот ики Сигор унты йохтәс.

24 Щәлта, Турәм Куца Содом пә Гоморра вошңән Турәм Куца элты турәм элты түтәң кевәтән пә түтән йәрт иты шошәпсәлы,

25 щы вошңән, пә ши пайлы мұвәт, пә ши вошңән хъл хойатәт, пә мұвән энмәм ытәт хълалтсәлы.

26 Лот ики йүпийән йүвәм имел йохлы аңкәрмәс, пә сөлаң акла мөхты йис.

27 Авраам аләңсәхат аләң нөх киләс пә ши тәхайа мәнәс, хөта Турәм Куца йәщәлт ши йәлпийән лойәс,

28 Содом пә Гоморра вошңән пә йохән ләпән улты мұвәт пела аңкәрмәс пә кашаләслы: ши мұв элты, әләм кур иты, пусәң нөх этәс.

29 Щиты ус, хун Турәм пайлы мұв вошәт пәратсәлы, Турәм Авраам нөмәсән иса тәйсәлы пә вошәт шүкатәм тәха элты Лот ики йәл китсәлы, хөта Лот ики ус.

Лот ики пә лүв эвеңәлән

30 Сигор элты Лот ики мәнәс, Кев ырән эвеңәлән пилән улты питәс, лүв Сигор вошән улты пәләс. Щита эвеңәлән пилән хөшәпәң кев лыпийән ус.

31 Щәлта ыпел ащела йастәс: «Ащемән пирәщ, пә йох хойат там мұвән аңтом, мин пиләмәнән улты урәңн, хөты мұв лөватән уллыйәл,

32 щисән, ащемән ынайән йищәлтәләмән, пә ащемән элты рутәмән йәллы туләмән».

33 Ши атән лын ащан йищәлтәслән; ун әвел лүв хөщәйәл лөңтыйәс; ащел пә ат уйтәс, хун лүв ылдыйәс пә хун нөх киләс.

34 Кимәт хәтәл ыпел ащела йастәс: «Мөлхатәл ма ащем хөща лөңтысәм; там ат лүвел ынайән па йищәлтәләмән; пә нәң лөңтыйа, ащемән элты рутәмән йәллы туләмән».

35 Ши ат ащан ынайән па йищәлтәслән; пә ай әвел лүв хөщәйәл лөңтыйәс; ащел па ат уйтәс, хун лүв ылдыйәс пә хун нөх киләс.

36 Щиты Лот ики эвеңәлән лын ащан элты кинтак лавәрта йисңән.

37 Ун әвел пөх тәйәс, нәмән мәслы: Моав†. Лүв ин там унты моав йох ащи.

38 Ай әвел ищи пөх тәйәс, нәмән лүвел мәслы: Бен-Амми‡. Лүв ин там унты аммон йох ащи.

* 19:22 19:22 Сигор – (евр.) «ай, айийә»; † 19:37 19:37 Моав – (евр.) «ащем элты» йасңәт хөрпи; ‡ 19:38 19:38 Бен-Амми – (евр.) «ма мирәм пөх»;

20

Авраам пә Сарра Авимелех хон хоща

¹ Авраам йэллы Морти мўв пела каслэс, Кадес лот пә Сур мўв кўтэн улты питэс; мўлты сьс Герар вошэн ус.

² Авраам Сарра имел элты щиты йастэс: «Лўв ма нэ апщем». Авимелех, Герар вош хон, Сарра лўв хощайэл туты партсэлы.

³ Атэлэн улэмэн Авимелех хоща Турэм йбхтэс пә лўвела йастэс: «Тәм ими ўймен урэңэн нәң сўрма питлэн, лўв ики тайэл».

⁴ Авимелех пә щи нэ хоща ат кетмиёс пә йастэс: «Вбсху! Нўрлы мир пәр мўй пәратлэн?»

⁵ Авраам мәнэм йастэс: «Лўв ма нэ апщем»? Сарра пә йастэс: «Лўв ма йайэм». Ма щит йәм нўмэсэн версэм пә йошлам сыстамэт».

⁶ Щәлта Турэм лўвел улэмэн йастэс: «Ма ищи уйэтлэм, щит нәң йәм нўмэсэн версэн, щишэн, нәңен Ма йэлпемэн кәрэк элты сайлэптэсэм пә лўв хощайэл нәңен кетэмты ат эсэлсэм;

⁷ ин пә икежа имел йбхлы мийи, лўв Турэм айкел туты хойат пә нәң урэнэн пойакщэл, щиты нәң лылна хәщлэн; йбхлы ат мälэн ки, уйты, хотэң бтлан пилэн нәң сўрма питлэн».

⁸ Авимелех алэңсәхат алэң нбх килэс, митйохлал хбл вохсэлы, щи йаснэт лывилал хбл пбтэртсэлы; пә щи хойатэт шек пәлтэмэсэт.

⁹ Щәлта Авимелех Авраам вохсэлы пә лўвела йастэс: «Мўй нәң мўн пилэвэн версэн! Мўй атэм вермем урэңэн нәң мәнэм пә ма хон мўвем ун кәрэка пайэтсэн? Нәң ма пилэмэн ат рәхты верэт версэн».

¹⁰ Щәлта Авимелех Авраама йастэс: «Хбты нәң нумэссэн, тәммиты верменэн?»

¹¹ Авраам йастэс: «Ма щиты нумэссэм, тәм тәхайэн Турэм элты пәлты вер антэм пә ма имем урэңэн ма веллайэм;

¹² лўв пә йәна ма нэ апщем: лўв ма ащем эви, туп антә ма аңтэм тайэм эви; щәлта ма имема йис;

¹³ Турэм мәнэм ащем хот элты мўв хўват йәхты китмалэн, ма лўвела щиты йастэсэм: «Щи лўват йәм вера, хблта кепә мин ат йбхэтлэмэн, иса ма элтэм пбтэрта: «Щит ма йайэм»».

¹⁴ Щәлта Авимелех ай пә ун йош вой, митйох пә митнэңэт Авраама мәслы; Сарра имел па йбхлы мәслы.

¹⁵ Щәлта Авимелех йастэс: «Тәта щи, ма мўвем нәң йәлпенэн; ула, хбта нәңена лэщәлэл».

¹⁶ Саррайә пә йастэс: «Тәта щи, ма нәң йайәна щбрәс сикль щел бх мәсэм; тәм мойләпса нәңена, нәң хойатлан ат уйәтлэл, нәң иса вешкат пә нәмәлты атэм ат версэн».

¹⁷ Щәлта Авраам Турэм пела пойәкщәс, пә щәлта Авимелех, пә лўв имел, пә лўв митнәлал Турэмэн хбл йәмәлсайэт, пә лыв һаврэм тайты питсәт;

¹⁸ Авраам Сарра имел урэңэн Авимелех хотэн һаврэм тайты вер Турэм Куца вблытыслы.

21

Исаак сәма питәм вер

¹ Турэм Куца, йастымал щирэн, Сарра пела щи арат йәм ус пә, хбты лўвела йастылыёс, щиты версэлы.

² Сарра лавэрта йис пә Авраама пбх сәма пайтэс, Авраам пирщамэм йўпийән, вбллы щи пбрайән, хбты Турэмэн лўвела йастылыса;

³ Авраам лўв хощайэл сәма питәм пбхәла, Саррайән лўвела тайэм пбхәла, Исаак нэм пбнәс;

⁴ щәлта, Авраам Исаак пбхәл эвәтты щирән нийәлмет хәтәлэн версэлы, хбты Турэм лўвела партэс.

⁵ Исаак пбхәл лўв хощайэл сәма питәмән, Авраам нуптәл сот тәл ус.

⁶ Сарра йастэс: «Турэмән һәхты партсайэм; хбй ма элтэм хуләл, ма пилэмән һәхты питәл».

⁷ Щәлта па йастэс: «Хбй Авраама, лулән, йастэс: «Сарра һаврэм эсәмән лапәтты питәл»? Лўв пирща йўвмал йўпийән ма пбх тайсэм».

⁸ һаврэм энмәс пә эсәм элты вблытса; Исаак эсәм элты вблытәм хәтәлән Авраам йәм лэтотәң пәсан верәс.

Агарь пә Измаил воштылайңэн

⁹ Щәлта Сарра кашаләслы, хбты Египет нә Агарь тайэм пбх лўв Исаак пбхәл элты һәхәл,

¹⁰ пә Авраама йастэс: «Тәм митнә пбхәл пилән вошты, ищипа тәм митнә пбх ма Исаак пбхем пилән нәң хайты ташен ортты ат питләлы».

¹¹ Авраама щит щикем ат лэщәләс, Измаил ищи лўв пбхәл ус.

¹² Турэм пә Авраама щиты йастэс: «Нбпсэн ат ат шәкәл энәмты пбхен пә митнәңен урэңэн; мўй Сарра нәңена йастәл, иса лўвел хуләнәта, туп Исаак хўват тайты тыхләнән Ма нәңена партәм һаврәмлам питләт»;

¹³ митнәңен пбх элты Ма ищи мир энмәлләм, лўв ищи нәң һаврәмен».

14 Авраам алэңсэхат алэң килэс, Һаң пә йик тайты хир үс, пә чит иса Агарь ләкра пөтсәлы, пә пөхәл пилэн лүвөл йэл китсәлы. Агарь мәнэс пә Вирсавия тал хишәң мүвән тәпэс,

15 хирән йиңкәл хблас пә пөхәл варэс похәл илпийән хайсәлы,

16 щәлта йәлшәк мәнэс, и Һол йүвәтты хүвәтән ил опсәс. Щиты лүв йастәс: «Энәмты пөх пәрты шир ватты әт ләңхалайәм». Лүв опсәс пә үвты питәс пә холләс;

17 Турәм энәмты пөх түр сый хултсәлы; Турәм ангел турәм элты Агарь үвалтсәллы пә йастәс: «Хбты йисән, Агарь? Ал пәла; Турәм энәмты пөх түр сый щилта, хбта лүв ул, хултсәлы;

18 нөх лойа, энәмты пөхен нөх лоцәлты пә йошәл элты катлы, Ма вблаң мир лүв элтәл этәлтәләм».

19 Щәлта, Турәмән йушән алса пә, лүв йик үты мүв үс кашаләс, щи мәнэс, хирәл йикән тәкәптәслы пә пөхәл йищәлтәслы.

20 Турәм энәмты пөх пилән ус, лүв энмәс, пә тал хишәң мүвән улты питәс, Һолэң-йухлэң вой велты хуйа йис.

21 Фаран нәмпи тал хишәң мүвән лүв ус; Египет мүв элты аңтәлән нәңән үса.

Авраам пә Авимелех йастантәпса версәтән

22 Щи ишән Авимелех хон, Фихол ләл йох кушайәл пилән, Авраама йастәс: «Турәм иса нәң пиләнән, мүй вер кепа нәң әт верлән;

23 щишән, Турәм ватман мәнэма тәта йасәң мийа, нәң мәнэма, ма пөхема, ма хилэма атәм әт верлән; хбты ма нәң пиләнән йәма верәт версәм, хун нәң тәм мүва улты йбхәтсән, щиты нәң па, ма пиләмән пә тәм мүй пилән, верәт верты питлән».

24 Авраам йастәс: «Ма йасәң мәләм».

25 Авраам Авимелех пела туп йик үты мүв үс урәңән үшмащәс, Авимелех митйохәтән нөх үйәм урәңән.

26 Авимелех пә йастәс: «Әт уйәтләм, хбй чит верәс, нәң пә мәнэма әт йастәсән; ма щит элты ин тәм унты әт хуллсәм».

27 Щәлта Авраам ошәт пә мисәт үс пә Авимелеха мәслы, щиты лын йастантәпса версәтән.

28 Лапәт нә ош вой тащ элты Авраам атәлт үслы.

29 Авимелех пә Авраама йастәс: «Мүйә лапәт нә ош нәң атәлт үсән?»

30 Авраам йастәс: «Тәм лапәт нә ош ма йошем элты үйи, щит щәха нумты урәңән, тәм йик үты мүй үс ма хирсәм, лүв мәнәм».

31 Щишән, щи лот Вирсавия * нәмән мәслы, щита лын күтәнән йасәң мәстән.

32 Щиты лын Вирсавия нәмпи тәхайән йастантәпса версәтән. Авимелех хон лүв Фихол ләл йох кушайәл пилән лойсәт пә филистимәт мүва йбхлы мәтсәт.

33 Вирсавия хбца Авраам дуб йүхәң йохәм опсәс, щита Турәм Куца пела, веккеша улты Турәм пела, пойәкщәс.

34 Авраам филистимәт мүвән әл йбхтылыты хбйат ширән йәм хүв күт ус.

22

Авраам эвәлты вер Турәм арталәс

1 Щиты ус, Турәм щи верәт йүпийән Авраам эвәлты вер арталәслы. Пә щиты лүвела йастәс: «Авраам!» Лүв йбхлы йастәс: «Ма щи».

2 Турәм йастәс: «Сәм вбшән тайты аратәл и пөхен, Исаак пөхен, үйи пә Мориа мүва мәна; пә щита и кев үр Ма нәңен алләм, щита лүвөл йира тугы урәңән нөх үщиты».

3 Авраам алэңсэхат алэң нөх киләс, осәл войәл нөх киртсәлы, кәт энәмты митху пә Исаак пөхәл пәтән үслы; йир үщитты урәңән түт йүх халытәс, пә щәлта нөх лбйәс пә Турәм альәм тәха пела мәнэс.

4 Хулмет хәтәлән Авраам хүвәлта щи тәха шийаләслы.

5 Энәмты митхуйәна Авраам йастәс: «Нын тәта осәл войән пилән хәщатән, мин пә пөхем пилән тбхи мәнләмән пә пойәкщәлмән, пә щәлта нын хбщайән йбхлы йбхәтләмән».

6 Авраам йир үщитты түт йүх үс, пә Исаак пөхәла шәнша пөтсәлы; лүв пә йоша түт пә кеши үс, пә лын йәха мәтсәтән.

7 Щәлта Исаак Авраам ащел пела пбтәртты питәс, пә йастәс: «Ащийә!» Лүв пә йбхлы йастәс: «Хбты, пөхийә». Пөхәл йастәс: «Тәта түт йүх пә түт, хбта пә йира үщитты ош пөшәх?»

8 Авраам йастәс: «Турәм Лүвела йира үщитты ош уйәтәл, пөхийә». Пә лын йәха йәллы мәтсәңән.

9 Щәлта Турәм йастәм тәхайа йбхәтсәтән; Авраам щита йирасты нбрәм верәс, түт йүхәт пбнәс, пә Исаак пөхәл йәрман йирасты нбрма йүхәт элты пөтсәлы.

10 Щәлта Авраам Һиншәмтйәс пә кеши аләмәс, пөхәл пбткәты урәңән.

* 21:31 21:31 Вирсавия – (евр.) «йасәң мийәм йик үты мүй үс» мүй пә «лапәт бт йик үты мүй үс»;

11 Туп Турэм Куца ангел турэм элты лүв пелайэл үвалтэс: «Авраам! Авраам!» Лүв йастэс: «Ма ши».

12 Ангел йастэс: «Пӱхен элты йошен ал алми пӱ лүв пиллээн нэмэлты ал вера, ин Ма уйэтлэм, Турэм элты нан пӱллэн, пӱ аратэл и пӱхен Мӱнэма мӱты ӱт щалэтсэн».

13 Щӱлта Авраам йӱхлы ӱнкӱрмӱс пӱ кащалӱслы: тӱта ши, лын йӱпанӱн хӱш похӱлӱн оӱетлӱлӱн ош йӱвӱртымал. Авраам мӱнӱс, ош ӱслы пӱ пӱхӱл йӱкӱна йира ӱщитты туслы.

14 Авраам ши тӱха нӱмӱн мӱслы: Иегова-ире*. Щишӱн интӱм унты йастӱла: «Турэм Куца кевӱн уйӱтты питла».

15 Щӱлта Турэм Куца ангел кимет пӱш турэм элты Авраам пела йасӱн тӱйӱс

16 пӱ щиты йастӱс: «Мӱнӱмӱн йасӱн мӱлӱм, Турэм Куца йастӱл, тӱм вер вермен урӱнӱн, нан пӱхен, аратӱл и пӱхен ӱт щалӱтсэн,

17 щишӱн Ма нӱнен ар йӱмӱн мӱлӱм пӱ нан тыхӱл тӱлӱн арӱл ара йил, турэм хусӱт арата пӱ щарӱс сыл сӱй хиш арата; лыв пиллӱлӱн лӱлӱлӱсты ӱтӱт вошлӱл нан тыхӱл тӱлӱн лыв йошлӱла пайӱтлӱлӱл;

18 нан тыхлӱн хӱват мӱв лӱватӱн улты мирӱт хӱл йӱмӱн мӱлайӱт нан Ма йасӱема хултмӱмен урӱнӱн».

19 Щӱлта Авраам ӱнӱмты митхӱйӱнӱлӱл хӱща йӱхтӱс, пӱ щӱлта хӱл йӱха Вирсавияя мӱтсӱт; Авраам Вирсавия тӱхайӱн улты хӱщӱс.

Нахор тыхӱл тӱл

20 Ши верӱт йӱпийӱн Авраам айкелӱн йӱхтӱса, йастӱса: «Нахор апцена Милка имел ищи пӱхӱт сӱма пайӱтмал;

21 олӱн ӱтӱл Уц, Вуз апщел, Кемуил, Арам ащи,

22 Кесед, Хазо, Пилдаш, Идлаф пӱ Вафуил».

23 Вафуил элты Ревекка сӱма питӱс. Нийӱл пӱх Милка сӱма пайтӱс, Нахор икела, Авраам апщийа.

24 Нахор Реума нӱмпи ай нӱнӱл Тевах, Гахам, Тахаш пӱ Мааха ищи сӱма пайтӱс.

23

Сарра шавиты урӱнӱн Авраам мӱв цуӱ лутӱл

1 Сарра улӱм нуптӱл сот хус лапӱт тӱл арат ус: щит Сарра улӱм тӱлӱт;

2 Кириаф-Арба хӱща, щит ин Хеврон, щита Ханаан мӱвӱн Сарра пӱрӱс. Авраам лүв урнӱлӱн холлӱты пӱ йирнӱлтыты йӱхтӱс.

3 Щӱлта пӱрӱм ӱтӱл элты йӱлшӱк мӱнӱс пӱ хет йох пилӱн пӱтӱртты питӱс, пӱ йастӱс:

4 «Ма нын хӱщайӱн пӱнӱлта йӱхтӱм пӱ мӱвемӱм хӱйат, пӱрӱм ӱтӱм ил шавиты урӱнӱн мӱнӱма йӱбра тӱйты мӱв тынӱйаты».

5 Хет йох Авраама щиты йӱхлы йастӱсӱт:

6 «Куца ики, мӱн йасӱева хулӱнта; нан мӱн кӱтӱвӱн Турэм кӱнащ; мет йӱмшӱк лоттӱты тӱхайлүвӱн нан пӱрӱм ӱтӱн шавийи; мӱн йӱбра лоттӱты тӱхайлүвӱн нан пӱрӱм ӱтӱн шавитӱн урӱнӱн, нӱмӱлты хӱйат мӱн элтӱв нӱнӱна шӱппи йасӱн ӱт йастӱл».

7 Авраам нӱх лойӱс пӱ ши мӱв мир пела, хет йох пела, ӱх пӱнман, ил нӱрӱс;

8 пӱ Авраам лывилӱла йастӱс: «Нын щиты кашащлӱты ки, пӱрӱм ӱтӱм ат лоттӱсӱм, щишӱн, мӱнӱм хулӱнтӱлӱн, Цохар пӱх Ефрон ма урӱнемӱн инӱщӱсаты,

9 лүв мӱв хӱрӱл сылӱн Махпела хӱща улты хӱшапӱн кев, лоттӱты урӱнӱн, мӱрт тынӱн мӱнӱма нын ватман ат тынӱллы».

10 Ефрон пӱ хет йох кӱтӱн опсӱс; пӱ щӱлта Ефрон, хет ху, вошӱн пушасӱл ун ова лӱнӱтыты хет йох хӱл хулман, Авраам пела щиты йастӱс:

11 «Анта, куцайӱм, мӱнӱм хулӱнты: мӱв хӱр пӱ щита улты хӱшапӱн кев ма нӱнӱна мӱлӱм, мирӱм ватман, нӱнӱна мойлӱлӱм, нан пӱрӱм ӱтӱн лотты».

12 Авраам ши мӱвӱн мир йӱщӱлт, ӱх пӱнман, ил нӱрӱс,

13 пӱ, мир хулӱтман, Ефрон пилӱн пӱтӱртӱс пӱ йастӱс: «Ма пелайӱм хултмӱлӱн ки, ма нӱнӱна ши мӱв хӱр урӱнӱн тын мӱлӱм; ма элтӱм ӱйи, пӱ ма пӱрӱм ӱтӱм щита лоттӱлӱм».

14 Ефрон Авраам пела йӱхлы пӱтӱртӱс пӱ йастӱс:

15 «Куцайӱм! Мӱнӱм хулӱнты: ши мӱв тынӱл щел ӱхӱн нӱлсӱт сикль*; нӱнӱна пӱ мӱнӱма щит мӱй ар? Пӱрӱм ӱтӱн лотты».

16 Авраам Ефрон пилӱн кашащӱс пӱ Ефрона Авраам щел ӱх пусмеклӱс пӱ мӱс, мӱй арат лүв, хет мир хулӱтман, йастӱс, щел ӱхӱн нӱлсӱт сикль, вӱсйох тынасты щирӱн.

17 Щиты Ефрон мӱв хӱр, Махпела хӱща, Мамре пӱнӱлӱн, ши тӱха пӱ щита улты хӱшапӱн кев, керӱтман ӱнӱмты йӱхӱт пилӱн,

* 22:14 22:14 Иегова-ире – (евр.) «Турэм Куца уйӱтӱл»;

* 23:15 23:15 щел ӱхӱн нӱлсӱт сикль – (евр.) щит 4.5 кила щел ӱх;

- 18 щит иса, вошэң пушас ун ова лбңтыты хет йох ватман, Авраам йоша питэс.
 19 Щи йүпийээн Авраам, Сарра, лүв имел, лоттэслы, Махпела хоцца улты хбшэпэң кев лыпийээн, Мамре пүнэлээн, щит тэм пбрайээн Хеврон вош, Ханаан мүвэн.
 20 Щиты хет йох элты мүв хэр Авраам йоша питэс, пэ щита улты хбшэпэң кев, лүв мбхилал лоттаты урэңэн па.

24

Исаак пэ Ревекка

- 1 Авраам пирщамэса пэ тэллал арэт усэт. Турэм Куцайээн кашэң вер хоцца Авраам йэмэн мэса.
 2 Щэлта Авраам хотэлэн улты, лүв тайты хбл мблтылал лэщатты, куца митхуйэла йастэс: «Ма пешем илпийа йошен пбнылгийи
 3 пэ Турэм Куцайээн, опэл Турэмэн пэ мүв Турэмэн, мәнэма йасэң мийа, ханаан йох эвет элты, хбйатат күтэн ма уллэм, нән ма пөхема нэ ат үлэн,
 4 пэ ма мүвэма, ма энмэм мүвэма йэхлэн пэ Исаак пөхема нэ щилта үлэн».
 5 Митхуйэл лүвела йастэс: «Мосэң, тэм мүва щи нэ ма пилэмэн йиты ат кашашэл, мосэң, нән мүвэна, хблща нән этсэн, пөхем туты мосэл?»
 6 Авраам лүвела йастэс: «Ма элтэм пэллэн ки, пөхем тбхи ал түви;
 7 Турэм Куца, опэл Турэм, Хбй ащем хот элты мәнэм сэма питэм мүвем элты үслы, пэ Хбй мәнэм йасэн мэс, пбтэртман: 'Йэллы улты нэврэмлана тэм мүв мэлэм', – Лүв ангелэл нән йэлпенэн китлэлы, пэ нән пөхема щилта нэ үлэн;
 8 нән пилэнэн щи нэ йиты ат ки кашашэл, мәнэма мийэм тэм йасңен элты нән велэк питлэн; тул пөхем тбхи ал түви».
 9 Авраам куцайэл пеш илпийа митхуйэл йошэл пбтсэлы пэ лүвела йасэң мэс.
 10 Куцайэл верблюдэт элты митхуйэл йаң верблюд ус пэ мәнэс. Куцайэл элты ар сыр тынэң мойлэпсайэт лүв пэтэн тайэс. Месопотамия мүва, Нахор улэм воша, лүв мәнэс.
 11 Йэм хув мәнман, лүв йэтна пела йик үты мүв үс пүнэлэн, вош кимэлэн, верблюдлал ил лойэлттэсы, щи пбрайэн, хун нэңэт йик алтты йбхтылылэт,
 12 пэ йастэс: «Турэм Куца, Авраам куцайэм Турэм! Тэм хэтэл эви ма йэщалтэм киты пэ Авраам куцайэма щи лбват йэм этэлта;
 13 тата щи ма, йик үты тэхайэн лойлэм, пэ вошэң хбйатэт эвет йик амэртты йбхтылылэт;
 14 и эви, хбйа ма йастэлэм: 'Сбхта пүтэн илшэк эслыйи, ма йик йищлэм', хбй пэ мәнэма йастэл: 'Йиңща, ма нән верблюдлана па йищты мэлэм', – щи эви щи Нән Исаак митхуйэна Нән лэщатсэн; щиты ма мбштэлэм, Нән ма Авраам куцайэма щи лбват йэм этэлтэсэн».
 15 Лүв хблна пбйэкщэты эт йэтшэс, тата щи, сбхта пүт лэкра пбнман Ревекка этэс, хбй Вафуил элты сэма питэс, Вафуил щит Нахор пэ Милка пбх, Нахор пэ Авраам апши ус;
 16 эви хбрасэң ус, ху сайэн ат улэм айлат нэ. Лүв йик алтты тэхайа бхлэс, сбхта пүтэл тэкэптэслы пэ нбхлы шушэс.
 17 Митху лүв йэщалтэл хухэлмэс пэ йастэс: «Сбхта пүтэн элты мәнэм йик йищты йэша мийа».
 18 Лүв йастэс: «Йиңща, куцайэм». Иши мбхты сбхта пүтэл йоша ил эсэлсэлы пэ лүвел йищалтэслы.
 19 Лүвел йищалтэмал йүпийэн йастэс: «Верблюдлан урэңэн йик амэртты иши верэтлэм, мбрта йищтэл унты».
 20 Иши мбхты йиңкэл сбхта пүтэл элты хұрыяа шошэпсэлы, щэлта пэ йик үты мүв үс хбща йик амэртты хухэлмэс, щиты хбл лүв верблюдлал урэңэн йик амэртэс.
 21 Щи хбйат машйайэн лүв пелайэл вантэс, шек такан нумэсэс, йаңа мүй Турэм Куцайээн йбхтэм йушэл йэмэн мэса.
 22 Хун верблюдэт йищты йэтшэсэт, щи хбйат нблэн тайты сорнэң луйэт үс, и сикль шуп лавэрт арат, пэ кат сорнэң йош сур күсы, кашэң бт йаң сикль лавэрт арат, пэ эвийа щитэт мэслы;
 23 пэ йастэс: «Нән хбй эви? Мәнэм йаста, нән ащен хотэн мүнэв холты тэха ул мүй?»
 24 Лүв йастэс: «Ма Вафуил эви, лүв Нахор пэ Милка пбх».
 25 Щэлта хблна лүвела йастэс: «Мүн хбщайэв сорэм тбрэн пэ вой лапэтты лат ул, холты тэха иши ул».
 26 Щи хбйат, бх пбнман, ил нбүрэс пэ Турэм Куца ишэксэлы,
 27 пэ йастэс: «Турэм Куцайа ун ишэк йасэң, Авраам куцайэм Турма, Хбй ма куцайэм Лүв йэм верэлэн пэ Лүв вешкатэлэн ат хайсалы! Турэм Куца түн йушэн куцайэм апщел хота мәнэм туслы».
 28 Эви хухэлмэс пэ щит элты аңтэл хотэн пбтэртэс.
 29 Ревекка Лаван нэмпи йай тайэс. Лаван йик үты тэхайа щи хбйат хбща хухэлмэс.
 30 Хун лүв нблэн тайты сорнэң луйэт пэ йош сурэн тайты күсэт лүв апщел хбща кашалэс, пэ Ревекка апщел йасңэт хулэс: «Щиты ма пилэмэн тэм хбйат пбтэртэс», лүв щи хбйат хбща йбхтэс, пэ тата щи, лүв верблюдэт пүнэлэн йик үты тэхайэн лойэл;

31 Лаван йастэс: «Турэм Кушайэн йәмән мийэм хойат, мўйа кәмән лойлэн? Йбхи лбңа, хот пә верблюдлан олты тәха ма лэщатсэм».

32 Ци хойат хота жоңес. Лаван верблюдэт эсэлсэлы пә сорэм тбрәнән пә латән мәслы, пә щәлта, лўвела пә лўв пиләлән йбхтәм хойатлала, кўрлал лбхатты йик тус;

33 пә пәсан верса, туп лўв йастэс: «Верэм пбтэрттэм унты лэты әт питлэм». Пә йастэсәт: «Пбтэрта».

34 Лўв йастэс: «Ма Авраам митху;

35 Турэм Куша ма кушайэм ар йәмән мәслы, пә лўв тащәна йис: ошәт пә хор мисәт, щел бх пә сорњи, митйохәт пә митнәнәт, верблюдәт пә осёл войәт Авраама Лўв мәс;

36 кушайэм Сарра имел, пирща йўвмал йўпийән, кушайэма пбх сәма пайтәс, пә Авраам кушайэм мўй тайәс, иса лўвела мәслы;

37 кушайэм ма элтәм йасән ўс, йастәман: 'Ханаан йох эвет элты, хойтат күтән ма улләм, нәң ма пбхема нә ал ўйа,

38 пә ащем хота пә рутлам хбща йәңжа, пә пбхема нә щилта ўлән'.

39 Кушайэма ма йастәсәм: 'Мосәң, ма пиләмән нә әт мәнәл'.

40 Лўв мәнәма йастәс: 'Турэм Куша, Хой йәлпийән ма улләм, Лўв ангеләл нәң пиләнән китләлы пә йушен йәмән пәртләлы, пә рутлам элты ащем хбт элты пбхема нә ўлән;

41 мәнәма мийәм йасңен элты нәң веләк питлән, хун рутлам хбща йәхлән; лыв нәңена нә әт ки мәләт, мийәм йасңен элты веләк питлән'.

42 Щәлта йик ўты тәхайа ма тәм хәтәл йбхәтсәм пә йастәсәм: 'Турэм Куша, Авраам кушайэм Турәм! Нәң ма мәнты йушем йәмән партлән ки,

43 тәта ци, йик ўты тәхайән ма лойләм, пә эви, хой йик әмәртты этәл, лўвела ма йастәләм: 'Сбхта пўтән элты мәнәма йәша йищты мийә',

44 хой пә мәнәма йастәл: 'Нәң йиңща, верблюдлана йик ищи әмәртләм', – щит ци нә, хой Турәм Куша ма кушайэм пбха лэщатсәлы'.

45 Ци нбпсәм хблна пәтәл унты әт тусәм, хун Ревекка этәс, пә сбхта пўтәл ләкрәлән, йик ўты тәхайа бхләс, йик әмәртәс; пә ма лўвел йастәсәм: 'Мәнәма йик йищты мийә'.

46 Лўв ищи кумән сбхта пўтәл ил эсәлсәлы пә йастәс: 'Йиңща, верблюдлан ищи йищәлтәлтам'. Пә ма йищсәм, верблюдлам пә лўв йищәлтәслы.

47 Ма лўвел иңщәссәм пә йастәсәм: 'Нәң хой эви?' Лўв йастәс: 'Вафуил эви, лўв Нахор пә Милка пбх'. Щәлта ма лўвел нблән тәйты сорңәң луйәт пә йош сур күсәт йошңилала пбтсәм.

48 Ма пә, бх пбнман, ил нўрсәм пә Турәм Куша ишәксәм, пә Турәм Кушайә йәм йасән йастәсәм, Авраам кушайэм Турма, Хой тўң йуш хўват мәнәм ты туслы, кушайэм апши хилынә лўв пбхәла нәна ўты урәңән.

49 Ин пә мәнәма йастаты, ма кушайэма ци лбват йәм пә вешқат вер верты нбмәс нын тәйләты мўй әнта? Щит ци мәнәма йастаты, мәнәма йәллы верәт тўңашира верты урәңән».

50 Лаван пә Вафуил йбхлы йастәстән: «Турэм Куша элты тәм вер ул; мўң нәңена атәм пә йәм йастәты әт верәтлүв;

51 тәта ци, Ревекка нәң йәлпенән; лўвел ўйи пә мәнә; Турәм Куша йастәм щирән, кушайән пбх имийа лўв ат питәл».

52 Авраам митху лын йасәңлән хулмәлән, мўв унты, бх пбнман, ил нўрәс пә Турәм Куша ишкәс.

53 Щәлта митху щел бх пә сорңәң пбрмасәт этәлтәс, пә лумәтты сбхәт, пә Ревеккайа мәслы; йайәла пә аңтәла ищи тынәң мойләпсайәт мәс.

54 Щәлта лўв пә лўв пиләлән уләм хойатәт ләсәт, йищсәт пә холсәт. Аләңсәхат нбх килмәлән, лўв йастәс: «Кушайэм хбща мәнәм эсләлән».

55 Туп йайәл пә аңтәл йастәсәң: «Эвем мўң пиләвән йаңләм хәтәл ат ул, ци йўпийән мәнлән».

56 Лўв пә лынана йастәс: «Мәнәм ал рбналталән, Турәм Куша ма йушем йәмән партсәлы; мәнәм эсләлән, кушайэм хбща ма мәнләм».

57 Лын йастәсәң: «Эвемән вохләмән пә иңщәсләмән, мўй лўв йастәл».

58 Ревекка вохсәлән пә лўвела йастәсәң: «Тәм хойат пилән мәнлән?» Лўв йастәс: «Мәнләм».

59 Щәлта Ревекка, лыв апщел, пә лўвел эсәмән лаптәм ими, пә Авраам митху хойатлал пилән, Ханаан мўва китсәлал.

60 Ревеккайа Турәм элты йәм вохсәт пә лўвел йастәсәт:

«Апщийәв! Щбрсәң щбрсәт

нәң элтән сәма ат питләт,

нәң тыхлән нәврәмәт пела лик тугы бтәт вошлал

лыв йошлала ат питләт!»

61 Ревекка митнәлал пилән лойс, верблюдәт шәнша омәссәт, пә ци хойат йўпийән мәтсәт. Щиты митху Ревекка ўслы пә мәнәс.

62 Исаак Беэр-лахай-рои элты йбхтәс, лўв Негев морты мўвән ус.

63 Йэтна пела Исаак тӱрнэң-лыптэң хӱра шушилыты мӱнӱс, йӱл ватман кашалӱслы: верблюдат йилӱт.

64 Ревекка пӱ Исаак кашалӱслы, пӱ верблюдат элты ил ӱхлӱс.

65 Щӱлта митхуйа йастан: «Хӱй ши хӱйат, мӱн йӱшӱлтӱв мӱв хӱр хӱват йил?» Митху йастан: «Щит ма кушайэм». Ши йаснӱт хултмал кемӱн, лӱв ӱхшам ӱс пӱ ӱха пӱтӱсӱлы, пӱ йӱмӱлман венша илшӱк ӱсӱлӱсы.

66 Митху Исаак пела иса, мӱй лӱв верӱс, пӱтӱртӱс.

67 Исаак, Сарра аңтӱл пиршин хота, ӱви лӱбнӱлсӱлы, Ревекка нӱна ӱслы, пӱ лӱв имела йис, сӱмӱна тӱйты питсӱлы; щиты аңтӱл пӱрӱм йӱпийӱн Исаак нӱпсӱл лӱрпилӱс.

25

Авраам йӱхи хӱцильйӱм тӱлжӱл пӱ сӱрмӱл

1 Авраам хӱлна нӱ ӱйльйӱс, Хеттура нӱмӱл.

2 Лӱв Зимран, Иокшан, Медан, Мадидан, Ишбак пӱ Шуах пӱхӱт лӱвела сӱма пайтӱс.

3 Иокшан Шева пӱ Дедан пӱхнӱн тӱйӱс. Дедан пӱхӱт усӱт: Ашурим, Летушим пӱ Леюним.

4 Мадидан пӱхӱт: Ефа, Ефер, Ханох, Авида пӱ Елдага. Щит иса Хеттура хилӱт.

5 Авраам мӱй тӱйӱс, иса Исаак пӱхӱла мӱслы,

6 ай нӱнжӱл пӱхӱта, Авраам хӱлна лӱв улмӱлӱн мойлӱпсайт мӱс пӱ Исаак пӱхӱл элты йӱл китсӱлы, хӱтӱл этты мӱва.

7 Авраам улӱм хӱтӱт сот лӱпӱтйаң вет тӱл арат ус;

8 щӱлта Авраам пӱрӱс, пирща улӱм хӱтӱлжӱл йӱма услы, улӱпсайӱл тӱлӱн ус, пӱ пӱрӱм ӱтжӱл хӱща мӱнӱс.

9 Исаак пӱ Измаил пӱхнӱлӱлӱн Мамре пӱнӱлӱн Цохар хет ики Ефрон пӱхӱл мӱв хӱрӱн Махпела хӱшӱпӱн кевӱн лӱв лоттӱса,

10 хет хӱйатӱт элты Авраам лутӱм мӱв хӱрӱн. Щита Авраам пӱ Сарра имел лоттӱман уллӱтӱн.

11 Авраам пӱрӱм йӱпийӱн Турӱм Куша Исаак пӱхӱл йӱмӱн мӱслы. Беэр-лахай-рои хӱща Исаак ус.

Измаил тыхӱл

12 Тӱм пӱ Авраам Измаил пӱхӱл тыхӱл тӱл, Сарра митнӱ, Египет нӱ Агарь Авраама тӱйӱм пӱх тыхӱл тӱл.

13 Тӱм Измаил пӱхӱт нӱмӱт, сӱма питмел ширӱн: Измаил олӱн пӱхӱл Наваиоф, лӱв йӱпелӱн Кедар, Адебел, Мивсам,

14 Мишма, Дума, Масса,

15 Хадад, Фема, Иетур, Нафиш пӱ Кедма.

16 Щит Измаил пӱхӱл нӱмӱт, лӱв нӱмӱлӱлӱн лӱв улӱм куртжӱл пӱ лӱв каслӱйӱм хот вӱлжӱл нӱмӱтсайӱт. Щит кӱтхӱшӱйаң ӱх туты ху нӱм рутжӱл ширӱн.

17 Измаил сот хӱлмӱн лӱпӱт тӱл ус; лӱв пӱрӱс пӱ пӱрӱм ӱтжӱл хӱща мӱнӱс.

18 Хавила элты Сур унты лӱв усӱт, щит Ассирия мӱв пела мӱнӱтйӱн Египет лӱпӱн улты мӱв. Измаил йох Авраам па хилӱт пилӱн кӱтӱна пӱ лӱлӱсман усӱт.

Исаак пӱхӱт – Иаков пӱ Иса

19 Тӱм Авраам Исаак пӱхӱл тыхӱл тӱл элты пӱтӱр. Авраам Исаак пӱх тӱйӱс.

20 Исаак нӱлйаң тӱл лӱватӱн Ревекка нӱна туслы, Месопотамия мӱвӱн улты Вафуил арамей ху ӱви, Лаван арамей ху апщи.

21 Турӱм Кушайа Исаак имел урӱнӱн пӱйӱкшӱс, лӱв нӱврӱм ӱт тӱйӱс; Турӱм Кушайӱн лӱв хултмӱса, Ревекка имел лавӱрта йис.

22 Пӱхнӱлӱлӱ пӱтлӱм хотӱн пӱткатты питсӱтӱн, пӱ лӱв йастан: «Щиты ки питӱл, мӱйа мӱнӱма щит?» Пӱ Турӱм Куша иньшӱсты мӱнӱс.

23 Турӱм Куша лӱвел йастан:

«Нӱн утрӱнӱн кӱт рут,
кӱт сыр мир нӱн элтӱн этӱл;
и мирӱл киметӱл элты йурӱншӱк питӱл,
уншӱк ӱтӱл айшӱк ӱтӱл илпийӱн питӱл».

24 Нӱврӱм сӱма питты пӱра йӱхтӱс: пӱ ши, пилӱн нӱврӱмнӱн пӱтлӱм хотӱн улман.

25 Олӱннӱ сама питӱм нӱврӱм элӱл ӱрты, пӱ элӱл лӱватӱлӱн пӱнӱн ус, пӱнӱн сӱх хӱрпи; щишӱн лӱв Исав * нӱмӱн пӱтса.

26 Щӱлта апщел этӱс, йӱшӱлӱн Исав кӱр йӱтлӱна катӱлман; лӱвела мийӱм нӱм Иаков†. Исаака хутйаң тӱл ус, хун лын сӱма питсӱнӱн.

* 25:25 25:25 Исав – (евр.) «пӱнӱн»; † 25:26 25:26 Иаков – (евр.) «кӱр йӱтлӱн» пӱ «лӱв блмациӱл» йасӱн хӱрпи;

Исае уна улты верэл тыныллы

27 Һаврэмнэн энэпсэтэн, Исае таксар вой велты хуйа иис, мўвэн йахты хойата; Иаков пә ром хойат ус пә пиршин хотэтэн ус.

28 Исаак Исае сәмәнашак тайсәлы, туты войәл лўвел йәм ус, Ревекка пә Иаков сәмәна тайсәлы.

29 Ипуш Иаков ләтәт кавертәс; Исае пә мўв хәр элты метман йохтәс.

30 Щәлта Исае Иакова йастәс: «Щи ўрты, ўрты ләтәт элты мәнәма мийа, ма метсәм». Цишән, лўв хōлна Едом[‡] нәмән мәса.

31 Иаков пә йастәс: «Оләнән нән унашәк улты верән мәнәма мийи».

32 Исае йастәс: «Ма ләллы ци хәлләм, мўй йәм мәнәма ци унашәк улты вер хōща?»

33 Иаков йастәс: «Оләнән мәнәма йасән мийа». Лўв йасән мәс пә олна сәма питәм верәл Иаков апщела мәслы.

34 Иаков Исае Һан пә аһкәш соламат мәс; лўв ләс пә йиһшәс, нōх лойәс пә мәнәс; щиты Исае олна сәма питәм верәл әт шавислы пә уштәслы.

26

Исаак пә Ревекка Авимелех хон хōща

1 Авраам уләм ишән мўвән ләллы йәт ус, ин ләллы пōра па йохтәс; Авимелех хōща, филистимәт хон хōща, Герар мўва, Исаак мәнәс.

2 Турәм Куца лўв хōщайәл этәс пә йастәс: «Египет мўва ал мәнә; Ма нәнәна йастәләм, мәты мўвән нәнәна улты,

3 тәм мўвән ула, Ма нән пиләнән питләм, пә йәмән нәнән мәләм, нәнән пә йәллы улты һаврәмлана тәм мўвәт мәләм пә Авраама, нән ашена, мийәм йастәпсайәм Ма тәлаңа верләм;

4 турәм хусәт иты нән тыхәл тәлән ара верләм, пә нән тыхәл тәләнә тәм мўвәт мәләм; нән тыхлән хўват мўвән улты мирәт хōл йәмән мәлайәт,

5 Авраам Ма йасәема хуләтмәл урәнән пә Ма партәм щирәмән улмәл урәнән: Ма партәпсайлам, Ма йастәпсайлам пә Ма законлам щирән улмәл урәнән».

6 Исаак Герар мўвән улты питәс.

7 Щита уләм хойатәт лўвел Ревекка имәл элты иһшәссәл, лўв пә йастәс: «Щит ма нә апщем»; лўв пәләс йастәты: «Щит ма имем», лўв нумәсәс, щита улты хойатәтән, Ревекка хōрасән урәнән, лўв әт ат велса.

8 Йәм хўв кўт лўв щита улман, ипўш филистимәт хон Авимелех, иһши элты кашаләслы, хōты Исаак Ревекка имәл вошхиллы.

9 Авимелех Исаак вохсәлы пә йастәс: «Тәм нәш нән имен; мўйа нән йастәсэн: 'Лўв ма нә апщем?'» Исаак лўвел йастәс: «Ма нумәссәм, лўв урәнәлән пәрты верәтләм».

10 Авимелех щиты йастәс: «Мўй нән мўн пиләвән версән? Мәтты йōх хойат ма мирәм элты нән имен хōща лōнәс ки, нән мўнәв нўрәна пайәтсән, лулән».

11 Авимелех хōл мирәла партәпса мәс, йастәман: «Хой тәм хойат хōща мўй пә лўв имәл хōща кетмәл, щит сōрма пайәтла».

Филистимәт пилән иик ўты мўв ўсәт урәнән йаха хойльийәм вер

12 Исаак ци мўв хәрәтән ләт сәм опсәс пә ци тәлән сот пўш аршәк ячмень ләт тōрән энмәс: щиты Турәм Кушайән йәмән мәса.

13 Щиты ци хойат ташәна йис, ташәл энмәс пә энмәс, шек ташәна йўвмәл унты.

14 Ай йош вой пә ун йош вой ташәт тайәс пә ар мўв хәр, филистимәт лўв пеләйәл сәмләл шарыты питсәт.

15 Щәлта Авраам ащел уләпса ишән митйохлән хирәм иик ўты мўв ўсәт филистимәтән мўвән ләп йовәлсайәт.

16 Исаак пела Авимелех йастәс: «Мўн элтәв йәл мәнә, нән мўн элтәв йурәнашәк йисән».

17 Цишән, Исаак щилта мәнәс, пә Герар йōхан пўнәлән пиршин хотәт лōншәс, пә щита улты питәс.

18 Щәлта Исаак иик ўты мўв ўсәт пә йәлпа хирсәлы, Авраам ащел ишән хирыльийәм иик ўты мўв ўсәт, Авраам пәрәм йўпийән филистимәтән мўвән ләп йовылысайәт; щәлта ащел катра пōныльийәм нәмәтән нәмәтсәлы.

19 Исаак митйохәт Герар сорәм йōхан курән мўв хирсәт пә лылән иикпи мўв ўс уйәтсәт.

20 Герар мўв тащ шавиты йох Исаак тащ шавиты йох пилән йаха питсәт, йастәман: «Мўн йиһкәв». Цишән, лўв ци иик ўты мўв ўс нәмән мәслы: Есек^{*}, щита йаха питыльийәм урәнән.

21 Қимет иик ўты мўв ўс хирсәт; щита ищи йаха питыльысәт; щит лўв Ситна[†] нәмән нәмәтсәлы.

22 Лўв щилта йәл мәнәс, иик ўты мўв ўс па хирәс, щита йаха әт питыльысәт, пә нәмәтсәлы: Реховоф[‡], щәлта йастәс: «Ин мўнәва Турәм Куца ләшкәм мўв мәс, тәта мўн ара йилув».

[‡] 25:30 25:30 Едом – (евр.) щит «ўрты» пә «питы ўрты»; * 26:20 26:20 Есек – (евр.) «йаха хойты вер»; † 26:21 26:21 Ситна – (евр.) «лик тугты вер»; ‡ 26:22 26:22 Реховоф – (евр.) «ләшкәм мўв»;

23 Шилта лүв Вирсавияа мәнэс.

24 Ци ат Турэм Куца лүв хощайэл этэс пә йастэс: «Ма Авраам ащен Турэм; ал пәла, Ма нән пилэнән; Авраам Ма митхуйэм урәңән нәңен йәмән мälлэм, тыхлән ара верлэм».

25 Щита лүв йирасты нбрәм верэс пә Турэм Куца пелла пойәкшэс. Лүв щита пиршцин хотлал лошсәлы, пә Исаак митйохлал щита йик ұты мұв ұс хирсәт.

26 Авимелех, Ахузаф лухсәл пилән, Фихол льял йох кушайэл пилән, Герар элты лүв хощайэл йбхәтсәт.

27 Исаак лывилала йастэс: «Мўйа нын ма хощайэм йбхәтсәты, нын ма пелайэм лйк тусты пә мәнэм йәл воштәслын?»

28 Лыв йастэсәт: «Мўн йәпсыяа кашалысәв, Турэм Куца нән пилэнән, щисхөн мўн щиты нумәслув: 'Мўн нән пиләнән йастратлув пә и нбмәсэн улты питлув',

29 нән мўнева атәм ат версэн, мўн нәңен иши ат кетәпсәв, иса йәм нәңена версув пә йәм нбмәсэн нәңен эсәлсәв; Турэм Кушайән нән йәмән мәсайән».

30 Лүв лывилал йәм пәсанән версәлы, лыв ләсәт пә йишсәт.

31 Алңсәхат аләң килман, лыв күтәлән йастратсәт; Исаак лыв пиллалән паймуләм верәс, лыв йәм нбмәсэн лүв элтәл мәтсәт.

32 Ци хәтәл Исаак митйохлал йбхәтсәт пә лыв хирәм йик ұты мұв ұс элты айкел версәт, пә йастэсәт: «Мўн йик уйәтсув».

33 Пә Шива нэмән нәмәтсәл. Интәм хәтәл унты щи вош нәмәл Беэршива.

Исав имет

34 Исава нәлйаң тәл ус, хун Беэр нәмпи хет ики эви Иегудифа нәңа лүв ұслы, пә Елон нәмпи хет ики эви Васемафа нәңа ұслы.

35 Исаака пә Ревеккайа лын пиланән улты шук хөрпи ус.

27

Иаков ащел йәм йасәң ләпәлтман нбх ұллы

1 Исаак пиршамәса пә сәмлал ұртлғыйа йисәт; Исавәл, ун пбхәл, вана вохсәлы пә лүвела йастэс: «Пбхийә!» Лүв йастэс: «Ма щи».

2 Исаак йастэс: «Ма пиршамәсайәм, сбрма питты хәтләм ванамәс;

3 велпәс пбрмаслан ұйәлән пә, йухлән пә ноллан, велпәсләты йәңха пә вой нбхи тўва,

4 мәнәма рәхты эпләң ләтбт вера пә мәнәма ләты тўви, пәртәм йәлпийән ма нәңен йәмән мälлэм».

5 Ревекка хұлтсәлы, хбты Исаак Исав пбхәла щит пбтәртәс. Щәлта Исав вой мбщатты пә вой нбхи тугы мәнәс.

6 Ревекка пә Иаков пбхәла йастэс: «Ма хултсәм, хбты ащен Исав йайәна йастэс:

7 'Вой нбхи мәнәма тўва пә эпләң ләтбт мәнәма вера; ма ләләм пә Турэм Куца ватман пәртәм йәлпийән нәңен йәмән мälлэм'.

8 Ин, пбхийә, ма йаснема хуләнта, мўй ма нәңена партләм:

9 Таща йәңха пә кәт йәм коза пбшәх щилта ұйа, ма пә нән ащена щилта лүвела рәхты эпләң ләтбт верләм,

10 нән пә ащена тулән, щәлта лүв ләл пә пәртәл йәлпийән нәңен йәмән мälллы».

11 Иаков Ревеккайа, аңтәла, йастэс: «Исав йайәм пүнән хбйат, ма пә эләм һар;

12 мосәң, ащем мәнәм маласты питләлы, ма пә лүвел ләпәлләм пә мўләсты йасәңән йастәлайәм, йәм йасәң йўкана».

13 Аңтәл лүвел йастэс: «Пбхийә, нәңен мўлты йасәң мәнәма ат хойәл, туп ма йаснема хуләнта, йәңха пә мәнәма щи коза пбшәхнән тўвалән».

14 Лүв мәнәс, коза пбшәхнән ұс, пә аңтәла туслы; аңтәл пә ләтбт верәс, ащела рәхты ләтбт.

15 Щәлта Ревекка лүв хотәлән уләм Исав ун пбхәл тынән сбхәт ұслы, Иаков ай пбхәл щи сбхәта лумәттәслы;

16 йошлал пә һар сапләл коза пбшәх сбхәтән йбвәртсәлы;

17 щәлта лүв ләщатәм эпләң ләтбтәл пә һаңәл Иаков пбхәл йоша мәслы.

18 Лүв ащел хбща лбнес пә йастэс: «Ащийә!» Щитәл йастэс: «Ма щи; нән пә хбй, пбхийә?»

19 Иаков ащела йастэс: «Ма Исав, оләң пбхен; нән партмен щирән ма версәм; нбх кила, опса пә вой нбхи ләва, мәнәм йәмән мәты урәңән».

20 Щәлта Исаак пбхәла йастэс: «Пбхийә, щикем сора нән вой уйәтсән?» Лүв йастэс: «Турәм Куца, нән Турмен щи вой мәнәма йәщәлт китсәлы».

21 Щәлта Исаак Иакова йастэс: «Вана йәңха, пбхийә, ма нәңен маләсләм, нән йәна ма Исав пбхем мўй анта?»

22 Иаков Исаак ащел хõща ванама́с пã ащел лүвел малэссэлы пã йастэс: «Түр сыйэ́н Иаков түр сый; йошлан пã Исав йошэт».

23 Щиты лүвел ат мбштэ́слы, йошлал Исав йайэл йошэт иты пүнөңэт усэт; пã йа́мөн ма́слы.

24 Щãлта па иңшэ́ссэлы: «Нãң ма Исав пõхем?» Лүв йастэс: «Йа́на щи, ма».

25 Исаак йастэс: «Ма́нэма мийи, нãң түвэм вой нõхен элты лэлэм, нãңен йа́мөн ма́ты урэңэн». Иаков лүвела ма́с пã лүв лэс, у́найэн лүвел па туслы, пã лүв ии́нщэс.

26 Исаак ащел лүвела йастэс: «Вана йа́нха, пõхийэ, ма́нэм мосалты».

27 Лүв вана ма́нэс пã лүвел мосалтэ́слы. Исаак лүв сõхлал эпэл мбштэ́с пã йа́мөн ма́слы. Лүв йастэс:

«Тãта щи пõхем элты йиты эпэл,
лат сэман опсэм мүв хãр эпэл хõрпи,
Турэм Кушайэ́н йа́мөн мийэм мүв хãр эпэл хõрпи;

28 турэм ат йик элты
пã тэлэң мүв элты
Турэмэн ат ма́лайэн,
ар на́н латэн пã у́найэн ат ма́лайэн;

29 мирэт нãңена ат рупитлэт,
õх понман, ил нурман
нãң йэлпенэн мирэт ат лойлэт;
хãнам йохлан нүмпийэн кушайа ула,
аңтэн пõхэт нãң йэлпенэн,
õх понман, ил ат нурлэт;
нãңен му́лты õтэт – му́ллайэт;
нãңена йа́м йасэң йастэты õтэт – йа́мөн ма́лайэт!»

30 Исаак Иаков йа́мөн мийма́л йу́пийэн, Исаак ащел элты Иаков туп этэс, Исав йайэл велпэс элты йõхтэс.

31 Лүв ищи эплэң лэтõт верэс, щãлта ащела туслы, пã ащела йастэс: «Ащи, нõх кила пã пõхен түвэм вой нõхи лэва, ма́нэма йа́м ма́ты урэңэн».

32 Исаак ащел пã лүвела йастэс: «Нãң хой?» Лүв йастэс: «Ма нãң пõхен, олэң пõхен, Исав».

33 Исаак такан та́рыты питэс пã йастэс: «Тү́м пã хой ус, хõй велпэ́слэты йа́нхэс, ма́нэма вой нõхи тус? Ма пã щилта лэсэм нãң йõхэттэн йэлпийэн, щãлта лүвел йа́мөн ма́сэм. Лүв щи йа́м та́йты питэл».

34 Исав, ащел йаснэт хулма́лэн, са́мэл похман такан ўвты пите́с пã ащела йастэс: «Ащи! Ма́нэм ищи йа́мөн мийи».

35 Лүв пã йастэс: «Апщен лэпэлтман йõхтэс пã нãң йу́кан йа́мен ўслы».

36 Щãлта Исав йастэс: «А́л хун лүв Иаков нэм та́йэл, кãт пу́ш ма́нэм лэпэлтсэлы? Ма олэң сэма пите́м верэм ўслы, ин пã ма йу́кан йа́мем ўслы». Щãлта пã Исав ащела йастэс: «Ма урне́мөн пã йа́м йасэң нãң во́ллы ат хайсэн?»

37 Исаак Исава йастэс: «Ма лүвел нãң нүмпенэн кушайа пõтсэм пã хãнам йохлал лүв хõщайэл митйо́ха питлэт; на́нэн пã у́найэн лүвел мойлэ́птэсэм; нãң урне́нэн ма нэмалты ат верэтлэм верты, пõхийэ».

38 Исав пã ащела йастэс: «Ащи, нãң му́й туп и йа́м йасэң та́йлэн? Ащи, ма́нэм ищи йа́мөн мийи!» Исав такан йэл холлантэс.

39 Исаак ащел лүвела щиты йастэс:

«Нãң улты щирэн мүв тэл элты
пã турэм ат йик элты улты пите́л;
40 нãң пã алтты кешен та́йман улты пите́лэн,
апщен урэ́нэн рупитты пите́лэн;
пõра йõхэтэл, хун нãң апщен пилэн лья́лэсты пите́лэн,
пã лүв элтэл велка йилэн».

Иаков Лаван хõща Харран во́ша хõнта́л

41 Иаков ащелэн йа́мөн мийэм урэ́нэн Исавэн лы́кэн этты пите́са; Исав лүв сãхатал щиты йастэс: «А́щем хо́ллэп хãтлэт вана йõхэтсэт, щи йу́пийэн ма Иаков апщем веллэм».

42 Исав ун пõхэл йаснэт Ревекка́йа йастэсайэт; лүв Иаков ай пõхэл лүв хõщайэл вохты партсэлы, пã лүвела йастэс: «Исав йа́йэн нãңен велты ўтциллы;

43 пõхийэ, ма йасне́ма хулэ́нта, Харран во́ша Лаван йа́йэм хõща хõнта,

44 щита йа́м кўт ула, йа́йэн лы́кэл ма́нта́л унты,

45 йа́йэн лы́кэл ма́нэл пã лүв йõрэмаллы, му́й нãң лүвела версэн: щи пõра́йэн ма нãңен йõхи вохты китлэм; му́й урэ́нэн ма ны́нан и хãтэлэн уштэллам?»

⁴⁶ Щя́лта Исаака Ревекка йастэс: «Хет нэңнэн урэңэн ма улэпсайэм кашлы; хет эвет элты, тэм мўв элты, тэм нэңнэн хьрпи нэ Иаков тул ки, мўйа мәнэма улты?»

28

¹ Щя́лта Исаак Иаков вохсэлы, пайэмулэм верэс, пә щиты лўвела партэс пә йастэс: «Ханаан мўв эвет элты нэ ал тўва;

² мәнә, Месопотамия мўва йаңха, Вафуил хота, нәң аңтэң ащи хота, щилта нәңена нэ тўва, Лаван эвет элты, нәң аңтэң йай эвет элты.

³ Иса Верэтты Турэмән нәң йәмән ат мәлайән, пә нәң ат рутмәллайән, пә нәң ара ат верлайән, пә ар рут мир нәң элтэн ат питэл,

⁴ пә Авраама мийэм йәм, Турэмән нәңена ищи ат мәла, нәңена пә нәң пилэнән нәң тыхлэна, мўн йьхтэм мўвев, Турэмән Авраама мийэм мўв, нәңена хайты урэңэн!»

⁵ Исаак Иаков йәм нөмөсэн китсэлы, пә лўв Месопотамия мўва Лаван хьща мәнэс, Вафуил арамей ики пьх хьща, Иаков пә Исав Ревекка аңтэң йай хьща.

⁶ Исав мьштэслы, Иаков пьхэл Исаак йәмән мэслы, пә, йәм йасэңэн йастэмалэн, Месопотамия мўва лўвел нэ туты китсэлы, пә такан партсэлы: «Ханаан мўв эвет элты нэ ал тўва»;

⁷ пә хьты ащел пела пә аңтэл пела Иаков хулэнтэс пә Месопотамия мўва мәнэс.

⁸ Исав бша пайэтсэлы, Ханаан мўв эвет Исаак ащела ат рэхлэт;

⁹ Исав Измаил хьща мәнэс пә Махалафа нэңа ўслы, Авраам Измаил пьхэл эви, Наваиоф апщи, щит тайэм именэжал тўмпийән.

Вефильән Иаков вантэм улэм пә Турэм так йасэң

¹⁰ Иаков Вирсавия элты этэс пә Харран пела мәнэс,

¹¹ щя́лта и тәхайа йьхтэс пә, най льбөмән щита холты хящэс. Щи тәхайэң кевэт элты и кев бсма пьтсэлы, пә щита ил блэс.

¹² Щя́лта улмийэс: хомтэп мўв элты лойял пә нўм олнэл турма хойял; пә щилта Турэм ангелэт итлал ньхлы мәнлэт, киметлал иллы бхэллэт.

¹³ Щя́лта Турэм Куща щита хомтэпэн лойял пә пьтэртэл: «Ма Турэм Куща, Авраам ащэн Турэм, пә Исаак Турэм. Мўвен, хьта нәң бллэн, Ма нәңена пә йэллы улты ьаврэмлана мälэм;

¹⁴ нәң тыхлэн мўв сэй хиш арата йил; шарэс пела пә хьтэл этты пелка, пә бвэс пела пә морты мўв пела нәң лярпилэжэн; пә нәң хўватэн пә нәң тыхэл тэлэн хўват мўв льбатэн улты мирэт хьл йәмән мәлайэт;

¹⁵ тата щи Ма нәң пилэнән, нәңен шавилэм, хьлта кепә нәң ат мәнлэн; тэм мўва нәңен йьхлы керэглэм, щишөн, Ма нәңен ат хайлэм, Ма йастэм йаснем пятэла тутэм унты».

¹⁶ Иаков улмэл элты ньх верлэс пә йастэс: «Йәна щи тэм тәхайэн Турэм Куща ул; ма пә йт уйэтсэм!»

¹⁷ Щя́лта хьрщэмән йьхэтса пә йастэс: «Тэм тәха щикем пälщэм хьрпи! Алт пә тата Турэм хот, тэм пә турэм ов».

¹⁸ Иаков алэңсэхат алэң ньх килэс, бсма пьнылыям кевэл ўслы пә нумты кева омэссэлы, пә оливка вьйән* элты шошэпсэлы.

¹⁹ Пә щи тәха нэмән пьтсэлы: Вефиль†, щи вош йэлпи нэмэл ус: Луз.

²⁰ Щя́лта Иаков так йасэң мэс, йастэман: «Турэм ма пилэмән питэл ки пә мәнты йушешән мәнэм шавиллы, пә лэты ьаң мäl пә лумэтлэты сбх мäl,

²¹ пә ащем хота ма тälана йьхлы йьхэтлэм, щитэмән Турэм Куща ма Турмем питэл, –

²² пә щя́лта тэм кев, нумты кева ма лощсэм, Турэм хота питэл; пә Нәң, Турэм, мәнэма мойлэты бтэн элты йаңмет шупэл Нәңена мälэм».

29

Иаков Харрана йьхтэс

¹ Щя́лта Иаков йэллы мәнэс пә хьтэл этты пелэкэн улты мирэт мўва йьхтэс.

² Тьхи ванамималэн, кашалэслы: лящкам мўвөн йик ўты мўв ўс пўнэлэн хулэм ош тащ блэл, щи мўв ўс элты ташэт йикэн йищэлтэсайэт. Мўв ўс ун кев шупән ләп пайэтман ус.

³ Хун ош ташэт хьл щита äктэщисэт, йик ўты мўв ўс элты кев шуп йял пертылыса пә ошэт йищэлтэсайэт; щя́лта кев шуп пә блэм тәхайэла, йик ўты мўв ўс элты пьнылыса.

⁴ Иаков ош шавиты йьха йастэс: «Хәнам йьх! Хьлща нын уллэты?» Лыв йастэсэт: «Мўн Харран вош элты».

⁵ Лўв лывилал иньщэсэс: «Нахор пьх Лаван уйэтлэлэн?» Лыв йастэсэт: «Уйэтлэв».

⁶ Лўв пә хьлна лывилал иньщэсэс: «Тўмтака лўв ул?» Лыв йастэсэт: «Тўмтака ул; тўта щи Рахиль эвел ошлал пилэн йил».

* **28:18** 28:18 оливка вьйән – (евр.) щиты лўв щи кев йэмэна версэлы, Турма йўкатсэлы; † **28:19** 28:19 Вефиль – (евр.) «Турэм хот»;

7 Иаков йаастѳс: «Хѳтѳл хѳлна хѳв; тащѳт ѳкѳтты хѳлна алѳн; ошлѳн йищѳлтѳлѳн пѳ щѳхра вошталѳн».

8 Лыв йаастѳсѳт: «Тащѳт хѳл ѳктѳщѳтѳл унты щит верты ѳт верѳтлѳв, кев шуп йик ѳты ѳс элты йѳл пайѳтѳла пѳ велѳци ошѳт йищѳлтѳгы питлѳлуѳв».

9 Лѳѳ хѳлна лыв пиллѳлѳн пѳтѳртѳс, хун Рахиль ащѳл ошѳт пилѳн вана йѳхтѳс, лѳѳ ош тащ шавийѳс.

10 Хун Иаков аѳтѳл йай Лаван Рахиль эѳи пѳ Лаван ошѳт кашѳлѳс, лѳѳ йик ѳты мѳѳ ѳс элты кев шуп перѳтсѳлы пѳ аѳтѳл йай Лаван ѳшѳт йищѳлтѳсѳлы.

11 Иаков Рахиль мосѳлтѳсѳлы пѳ такан йѳл холлѳлтѳс.

12 Щѳлѳта Иаков Рахиль пѳла пѳтѳртѳс, лѳѳ Ревекка пѳх пѳ лѳѳ ащѳла рѳта ул. Рахиль хухѳлмѳс пѳ ащѳла щит йаастѳсѳлы.

13 Иаков элты, нѳ апщѳл пѳх элты хулмѳл кемѳн, Лаван йѳщѳлтѳ ким хухѳлмѳс, лѳѳвел ѳпѳлсѳлы пѳ мосѳлтѳсѳлы, пѳ хотѳла лѳнѳлсѳлы; Иаков пѳ Лавана иса щит пѳтѳртѳс.

14 Лаван пѳ лѳѳвѳла йаастѳс: «Йѳна нѳн ма лѳѳвѳм пѳ ма нѳѳхѳм». Иаков лѳѳ хѳщѳйѳл тѳлѳн тылѳщ ус.

Иаков нѳ тѳты вер

15 Щѳлѳта Лаван Иакова йаастѳс: «Кѳш нѳн мѳнѳма рѳта уллѳн, пѳ щѳлѳта тынлы-пѳллы хун ма хѳщѳйѳм рупитты питлѳн? Йааста мѳнѳма, мѳйѳн нѳнѳн сѳхѳптѳты?»

16 Лаван кѳт эѳи тѳйѳс; ун эѳел нѳм Лия, айшѳк эѳел нѳм Рахиль.

17 Лия сѳмѳн ватман ѳртлѳ ус, Рахиль пѳ хѳрасѳн пѳ нѳрѳк эѳи ус.

18 Иаков Рахиль пѳла сѳмѳл питѳс пѳ йаастѳс: «Рахиль ай эѳен урѳнѳн лѳпѳт тѳл нѳнѳна рупитты питлѳм».

19 Лаван йаастѳс: «Нѳнѳна мѳлѳм ки, йѳмшѳк, па хѳйѳата мѳтѳм мушѳн; ма хѳщѳйѳм ула».

20 Иаков Рахиль урѳнѳн лѳпѳт тѳл рупитѳс; кѳмѳтѳса хѳтѳл йѳкѳна щѳ тѳлѳт хѳщѳпѳсѳт, лѳѳ Рахиль щѳк сѳмѳнѳ тѳйсѳлы.

21 Пѳ щѳлѳта Иаков Лавана йаастѳс: «Имийѳа мѳнѳма мийѳи, лѳѳ пиллѳлѳн улты пѳрѳйѳм йѳхтѳс».

22 Лаван щѳта ванѳн улѳм хѳйѳатѳт вохсѳлы пѳ поры верѳс.

23 Йѳтнѳйѳн Лия эѳел ѳслѳы пѳ Иаков хѳщѳ лѳнѳлсѳлы.

24 Лаван Зелѳа митнѳнѳл Лия эѳела митнѳнѳа мѳслѳы.

25 Алѳнѳсѳхѳт лѳрамѳс, щит Лия улмѳл. Иаков Лавана йаастѳс: «Мѳйѳа нѳн щитѳы ма пиллѳмѳн версѳн? Ма нѳн хѳщѳйѳн Рахиль урѳнѳн ѳт рупитѳсѳм? Мѳйѳа нѳн мѳнѳм лѳпѳлсѳн?»

26 Лаван йаастѳс: «Мѳнѳ улты тѳхѳйѳѳвѳн щитѳы ѳт верлѳ, хун ай ѳтѳл ун ѳтѳл йѳлпийѳн ху сайѳа мѳлѳа;

27 тѳм эѳем поры лѳпѳт йѳтшѳпты пѳ кимѳт эѳем нѳнѳна мѳлѳѳв, щѳлѳта лѳѳ урнѳлѳн хѳлна лѳпѳт тѳл рупитты питлѳн».

28 Иаков щитѳы щѳи версѳлы пѳ щѳи поры лѳпѳтѳл йѳтшѳптѳсѳлы. Щѳлѳта Лаван Рахиль эѳел лѳѳвѳла нѳнѳа па мѳслѳы.

29 Лаван Валлѳ митнѳнѳл Рахиль эѳела митнѳнѳа мѳслѳы.

30 Иаков Рахиль пиллѳн па ус, Лия элты Рахиль сѳмѳнѳшѳк тѳйсѳлы; пѳ хѳлна лѳпѳт тѳл Лаван хѳщѳа рупитѳс.

Иаков нѳврѳмѳт

31 Лия сѳмѳнѳа ѳт тѳйѳты вер Турѳм Кущѳ мѳштѳсѳлы пѳ нѳврѳмѳн лѳѳвел партсѳлы, Рахиль пѳ нѳврѳм ѳт тѳйѳс.

32 Лия лѳвѳртѳа йѳс пѳ Иакова пѳх сѳма пайтѳс, нѳмѳн мѳслѳы: Рувим*, щитѳы лѳѳ йаастѳс: «Ма шуѳем Турѳм Кущѳ мѳштѳсѳлы, тѳлѳта йѳлѳы сѳма мосман икемѳн тѳйѳты пѳтлѳйѳм».

33 Щѳлѳта па лѳвѳртѳа йѳс пѳ пѳх сѳма пайтѳс, пѳ йаастѳс: «Турѳм Кущѳ хултсѳлы, ма сѳма ѳт мослѳм, па пѳхѳн мѳсайѳм». Нѳмѳн мѳслѳы: Симѳон†.

34 Щѳлѳта па лѳвѳртѳа йѳс пѳ пѳх сѳма пайтѳс, пѳ йаастѳс: «Ин хѳты икем ма пиллѳмѳн улты питѳл, ма лѳѳвел хулѳм пѳхѳн тѳйсѳм». Щѳшѳн, пѳхѳл нѳмѳн мѳса: Левий‡.

35 Щѳлѳта пѳ лѳвѳртѳа йѳс пѳ па пѳх сѳма пайтѳс, пѳ йаастѳс: «Ин ма Турѳм Кущѳ ишѳклѳм». Щѳшѳн, пѳхѳл нѳмѳн мѳслѳы: Иудѳ§. Пѳ нѳврѳм тѳйѳты вѳлѳйѳс.

30

1 Рахиль пѳ Иакова нѳврѳм ѳт тѳйѳс, щѳшѳн, Рахиль Лия ѳпѳл пѳла ѳшмѳщты питѳс, пѳ Иакова йаастѳс: «Мѳнѳма нѳврѳм мийѳа, ѳнѳом ки, ма пѳрлѳм».

2 Иаков Рахиль пѳла лѳикащѳс пѳ йаастѳс: «Ма ѳнта Турѳм, Лѳѳ нѳнѳна нѳврѳм ѳт партѳс».

* 29:32 29:32 Рувим – (евр.) «лѳѳѳ ма шуѳем шѳйѳлѳслѳы» йѳснѳт хѳрпѳи; † 29:33 29:33 Симѳон – (евр.) «лѳѳ хулсѳлы» йѳсѳн хѳрпѳи; ‡ 29:34 29:34 Левий – (евр.) «вана рѳхѳлтѳты» йѳсѳн хѳрпѳи; § 29:35 29:35 Иудѳ – (евр.) «ишѳкты» йѳсѳн хѳрпѳи;

³ Лүв пә йастас: «Тата ши ма митнэнем Валла; лүв пилэлэн ула; лүв ма шаншема һаврэм сэма ат пайэтэл, ма иши, лулэн, лүв мөхтэл һаврэм ат тайсэм».

⁴ Пә Валла митнэнэл ай нэңа лүвел мәслы; Иаков лүв пилэлэн ус.

⁵ Валла лавэрта йис пә Иакова пөх сэма пайтас.

⁶ Рахиль йастас: «Турэм ма верэм тұңа пайэтсэлы пә мәнэм хұлсэлы, пә пөх мәнэма мәс».

Шишэн, Дан^{*} нэмэн лүвел пөтсэлы.

⁷ Щәлта Рахиль Валла митнэнэл па лавэрта йис пә кимет пөх Иакова сэма пайтас.

⁸ Щәлта Рахиль йастас: «Опем пилэн мин шек такан йаха хойлысмэн, пә ма нөх питсэм». Пә Неффалим[†] нэмэн лүвел пөтсэлы.

⁹ Лия пә, һаврэм тайты вольмалэн, Зелфа митнэнэл үслы пә Иакова ай нэңа мәслы.

¹⁰ Щәлта Зелфа, Лия митнэ, Иакова пөх сэма пайтас.

¹¹ Лия йастас: «Шек йәм». Гад[‡] нэмэн лүвел пөтсэлы.

¹² Щәлта Зелфа, Лия митнэ, кимет пөх Иакова сэма пайтас.

¹³ Лия пә йастас: «Ма бйэма, нэңэт мәнэм бйэңа айэлты питлэл». Асир[§] нэмэн лүвел пөтсэлы.

¹⁴ Лат төрэн сэвэрти пөрайэн Рувим пөхэл мұв хара мәнэс пә мандрагор^{*} энэмты лэвпэсэт уйтас, Лия аңтэла шитэт туслы. Рахиль Лияяа йастас: «Пөхен түвэм мандрагор энэмты лэвпэсэт элты мәнэма мийа».

¹⁵ Лия пә лүвела йастас: «Икем нөх үсэн, щит нәңена шимэл, пөхем түвэм мандрагорэт па ләңхаллан?» Рахиль йастас: «Тәм йэтэн лүв нәң хөщайэн ат лөңтыйэл, пөхен мандрагорэт сәхат».

¹⁶ Иаков йэтна пела мұв хәр элты йөхөтмалэн Лия лүв йәщалтэл этэс пә йастас: «Ма хөщайэм лөңтыйа, ма нәңен пөхем мандрагорэт сәхат лутсэм». Ши ат Иаков лүв хөщайэл холэс.

¹⁷ Турэм Лия хултмэслы, лүв лавэрта йис пә Иакова ветмет пөх сэма пайтас.

¹⁸ Щәлта Лия йастас: «Турэм мәнэм мойлөптэслы, митнэнем икема мийем урәңэн». Иссахар[†] нэмэн лүвел мәслы.

¹⁹ Лия па лавэрта йис, щәлта хутмет пөх Иакова сэма пайтас.

²⁰ Щиты Лия йастас: «Турэм мәнэма йәм мойлөпса мәс; икем ма хөщайэм улты питэл, ма лүвела хут пөх сэма пайэтсэм». Завулон[‡] нэмэн лүвел пөтсэлы.

²¹ Щәлта эви тайэс, Дина нэмэн лүвел пөтсэлы.

²² Турэм Рахиль нөмэсан иса тайсэлы, Турэм лүвел хултсэлы пә һаврэмэн партсэлы.

²³ Лүв лавэрта йис пә пөх тайэс, пә йастас: «Турэм йэлэмом нөх үслы».

²⁴ Иосиф[§] нэмэн пөтсэлы пә йастас: «Турэм мәнэма кимет пөх па мәл».

Иаков тацәңа йүвэм вер

²⁵ Рахиль Иосиф сэма пайэтмал йүпийэн, Иаков Лавана йастас: «Мәнэм эслы, ма ма тәхайэма, ма мұвэма мәнлэм;

²⁶ һаврэмлам пә имилам мийалэн, ма лыв урәлэн нәңена рупитсэм, щәлта ма мәнлэм, нәң уйәтлэн, хөты ма нәңен йама рупитсэм».

²⁷ Лаван пә лүвела йастас: «Йәм сэмэн ма пелайэм ватлэн ки, тата хәща. Ма мөштасэм, Турэм Куща нәң хұватэн мәнэм йәм мәл».

²⁸ Пә йастас: «Нәң тынэн ма элтэм мәнэма йасты, пә ма мәлэм».

²⁹ Иаков лүвела йастас: «Нәң уйәтлэн, хөты ма нәңена рупитсэм пә ма ултэм сыс хөты нәң ташлан энәпсәт;

³⁰ ма йөхөтмомэн, шимэл ус, ин пә ара йис; Турэм Куща нәңен йәмэн мәслы ма йөхөтмом йүпийэн; ма пә ма хот тэлэм урәңэн хун рупиты питлэм?»

³¹ Лаван йастас: «Мүй нәңен мәты?» Иаков йастас: «Нэмэлты мәнэм ал мийа. Ма йастэтэм щирэн верлэн ки, ма пә йәллы нәң ташлан тайты пә шавиты питлөләм».

³² Ма тәм хәтәл нәң ош ташлан хөл ватлөләм; хәншаң, лөтәң пә питы ошәт пә хәншаң пә лотәң козайәт хөл атәлт уйалән. Щимәщ войәт мәнэма тына питләт.

³³ Щәха, ватты йөхөттәнэн, ма нәң йәлпенэн вешкат ат усам. Аңта хәншаң, аңта лотәң коза пә аңта питы ош ма хөщайэм лымкәл ки, щит лолмәм өта лүңтәсты питәл».

³⁴ Лаван йастас: «Йәм, нәң йасңен щирэн ат питәл».

³⁵ Ши хәтәл хөл хәншаң, лотәң козайәт пә козәлөт, нөви лот тайты войәт, пә питы ошәт лүв атәлт үслы, пә пөхлала шавиты мәслы;

³⁶ пә хулам хәтәл сыс мәнты хұвата щи войәт йәл туты партсэлы. Иаков пә, Лаван йош войәт шавиты хәщәс.

* 30:6 30:6 Дан – (евр.) «лүв вер тұңа пайтас»; † 30:8 30:8 Неффалим – (евр.) «йаха хойлэты вер» йасәң хөрпи; ‡ 30:11 30:11 Гад – (евр.) «шек йәм»; § 30:13 30:13 Асир – (евр.) «бйәң»; * 30:14 30:14 мандрагор – нэңәта нөтты лэвпәс; † 30:18 30:18 Иссахар – (евр.) «йәм мойлөпса» йасәң хөрпи; ‡ 30:20 30:20 Завулон – (евр.) «лүв ма пилэмэн ул» йасңәт хөрпи; § 30:24 30:24 Иосиф – (евр.) «нөх ұты» мүй пә «аршәк мәты» йасңәт хөрпи;

37 Щǎлта Иаков тополь, миндаль пǎ чинар йǔхэт элты велши сэврэм нǔвълал хǒща йǔх карлал шумлǎна нǒхǎрсэлъ, нǒви ǎар йǔх унты карэл хǒпѣтман;

38 шимѣщ шумлǎн нǔвѣт войѣт йищѣлтѣты хǔрѣт лыпийа пǒтсэлъ, хǒлта войѣт йищты йǒхтылысѣт. Вохатты сьс йищты йǒхтылыѣм войѣт,

39 щѣ нǔвѣт йǎлпийѣн вохатсѣт, щѣшѣн, опсѣм пǒшхѣт хǎншаѣт пǎ лотѣѣт усѣт.

40 Иаков щѣ ош пǒшѣхлал атѣлт тǎйсэлъ; щǎлта пǎ, вохатты пǒрайѣн нǒви войѣт щѣты лошѣлтылыслъ, лъв Лаван хǎншаѣн пǎ питы войѣт пелы ат ватсѣт; лǔв ташлал атѣлт тǎйсэлъ, Лаван войѣт пѣлѣн ѣт лъвлѣтсэлъ.

41 Кашѣн пǔш, хун йурѣн нѣ войѣт хǔрѣт хǒща йѣк йищты йǒхтылысѣт, хǔрѣт лыпийа войѣт сѣм йǎлпийа Иаков шумѣлтѣм нǔвѣт пǒнылыѣс, лъв щѣта ат вохатсѣт.

42 Хун пǎ вевлъ войѣт усѣт, щѣ пǒрайѣн нǔвѣт ѣт пǒнылыѣс. Щѣшѣн, вевлъ войѣт Лаван пѣла пѣтсѣт, йурѣн ђтѣт пǎ Иаков пѣла.

43 Щѣшѣн, щѣ хǒйат шѣк-шѣк ташѣна йѣс, ар ош таш, тǎйѣс, мѣтнѣѣт, мѣтѣох, верблуд пǎ осѣл войѣт тǎйѣс.

31

Иаков тьхлǎл пѣлѣн Лаван элты хǒнтѣм щѣр

1 Щǎлта Лаван пǒхѣт йасѣѣт Иаков хултсэлъ, лъв щѣты пǒтѣртсѣт: «Ащев тǎйѣм таш Иаков иса нǒх уймал, щѣшѣн лǔв ташѣна йѣс».

2 Иаков Лаван вешѣл кашѣлѣс пǎ, лǔв ѣнта мǒлхатѣл хǒрпѣ, ин пǎ иса мǒлты хǎрѣх-мǒрѣх.

3 Щǎлта Турѣм Кущѣ Иакова йастѣс: «Ащѣлан мǔвѣта, нǎн мǔвена йǒхлъ керлѣ; Ма пǎ нǎн пѣлѣнѣн пѣтлѣм».

4 Иаков айкѣл кѣтѣс, Рахѣл пǎ Лѣя вохты, лǔв шавѣты ош ташлал хǒща лъынан йǒхѣтты партсэлъ.

5 Пǎ лъынана йастѣс: «Ма ваттѣмѣн, ащан вешѣл ѣнта щѣ йǎлпѣ хǒрпѣ, ин пǎ иса хǎрѣх-мǒрѣх; туп ма ащѣм Турѣм иса ма пѣлѣмѣн ул;

6 нын уѣтлѣлѣн, йурѣмѣн нын ащана ма рупѣтсѣм,

7 ащан пǎ мǎнѣм лѣпѣлтыслъ пǎ сǒхѣптѣты тынѣл йѣн пǔш пѣлтылыслъ; туп Турѣм лǔвѣла атѣм верты мǎнѣма ѣт эсѣлсэлъ.

8 Хун лǔв йастѣс: 'Лотѣѣт войѣт нǎѣна тына пѣтлѣт', иса лотѣѣт войѣт сѣма пѣтсѣт. Хун пǎ лǔв йастѣс: 'Хǎншаѣн войѣт нǎѣна тына пѣтлѣт', иса хǎншаѣн войѣт сѣма пѣтсѣт.

9 Щѣты Турѣм нын ащан элты таш нǒх ѣслъ пǎ мǎнѣма мǎслъ.

10 Ипуш ма улѣмѣн ватсѣм, вохатты пѣтмѣлѣн козѣл хор войѣт иса хǎншаѣт пǎ лотѣѣт усѣт.

11 Турѣм ангѣл мǎнѣма улѣмѣн йастѣс: 'Иаков!' Ма йастѣсѣм: 'Ма щѣ'.

12 Лǔв йастѣс: 'Ўѣкѣрма пǎ ванта: козѣл хор войѣт вохатты пѣтмѣлѣн иса лотѣѣт пǎ хǎншаѣт усѣт. Мǎнѣма иса ныла, мǔй Лаван нǎн пѣлѣнѣн верѣл.

13 Ма Вефѣлѣн нǎн хǒщѣйѣн ѣтлѣйѣм Турѣм, хǒта нǎн оливока вѣй кев элты шошѣпсѣн пǎ мǎнѣма так йасѣн мǎсѣн. Ин нǎн нǒх лѣйа, тǎм мǔв хǎйѣ пǎ нǎн сѣма пѣтѣм мǔвена йǒхлъ мǎна'.

14 Рахѣл пǎ Лѣя лǔвѣл йǒхлъ йастѣсѣн: «Ащѣмѣн хот элты мин йǔканѣмѣна хǎйѣм мǒлты пǒрмѣс ул а мǔй?

15 Алт пǎ пǔнѣл ђтѣта минѣмѣн лǔнѣтлѣлъ? Минѣмѣн тыныслъ пǎ шѣтѣм щѣл ђхѣл ищѣ посатсэлъ;

16 Щѣшѣн, Турѣмѣн ащѣмѣн элты нǒх уѣѣм таш мǔнѣва пǎ мǔн ǎаврѣмлува ул; щѣшѣн, хǒты нǎѣна Турѣм йастѣс, хǒл щѣты веры».

17 Иаков нǒх лѣйѣс, ǎаврѣмлал пǎ имѣлал верблудѣт шǎнша опсѣлсэлъ,

18 шѣтѣм ташлал пǎ пǒрмаслал пǎтѣн ѣслъ, Мѣсѣпотамѣя мǔвѣн лǔв шѣтѣм ташлал пǎ пǒрмаслал, Ханаан мǔва Исаак ащѣл хǒща мǎнты урѣнѣн.

19 Лаван пǎ, ошлал лǒртты мǎнмѣлѣн, Рахѣл ѣвелѣн лухлал нǒх лǒлѣпсѣйѣт.

20 Иаков пǎ Лаван арамей икѣ лѣпѣлсэлъ, лǔв ѣлтѣл хǒнтаман мǎнѣс, мǎнты айкѣлѣн ѣт версэлъ.

21 Мǔй тǎйѣс, щѣтѣл пѣлѣн мǎнѣс; йǒхан ѣшсэлъ пǎ Галаад кев ѣр пѣла мǎнѣс.

Лаван Иаков пѣлѣн йастѣпса верлѣтѣн

22 Хулмѣт хǎтѣлѣн Иаков мǎнѣм вер Лавана йастѣса.

23 Лǔв рутлал лǔв пѣлѣлѣн ѣс пǎ лапѣт хǎтѣл лǔв йǔпѣлѣн ǎухлѣсѣс, Галаад кев ѣр хǒща элты йǒхѣтсэлъ.

24 Атѣн Лаван арамей икѣ хǒща улѣмѣн Турѣм йǒхтѣс пǎ лǔвѣла йастѣс: «Пǎллѣн кѣ, Иакова йǎм ал йаста, атѣм ал йаста».

25 Лаван Иаков элты йǒхѣтсэлъ; Иаков пѣрщѣн хǒтлал кев ѣр хǒща лошсэлъ, Лаван пǎ рутлал пѣлѣн ищѣ Галаад кев ѣрѣн пѣрщѣн хǒтлал лошсэлъ.

26 Щǎлта Лаван Иакова йастѣс: «Мǔй нǎн версѣн? Мǔйа нǎн мǎнѣм лѣпѣлсѣн пǎ ѣвѣнѣлам лǎлѣсты иты, ǎǎрѣмѣман, туслан?

27 Мўйа нэң хэньайээн мэтсэн, ма элтэм хэньэмэсэн, мэньэма ат йаэстэсэн? Ма, лулэн, нэңен каш пилэн, ар пилэн, тимпанэн пэ нарэс йўхэн йотман эсэлсэн.

28 Нэң мэньэма хилылам пэ эвилам мосэлтэты ат эсэлсэн; нэң щит ат нумэсман версэн.

29 Нынэн атэм верты йур ма тайлэм; туп нын ащан Турэм молха атэн мэньэма йаэстэ: 'Пэла, Иакова атэм ал йаэста, йам ал йаэста'.

30 Ат ул, нэң мэтсэн, ащэн хота нэң мэнты шек лэңхасайэн, – туп мўйа нэң ма лухлам лолэпсэлэн?»

31 Иаков Лаван пела йаэстэ: «Ма пэлсэм, щиты нумэссэм, нэң эвеңэлэн йурэн нөх ат ат ўслэн, лўлэн.

32 Хөй хөща лухлан уйэтлэлэн, щит лылна улты ат питэл; рутлэмэн улман ванты, мўй нэң өтэн элты ма хөщайэм ул, пэ нэньэна ўйи». Иаков ат уйэтсэлэ, щит Рахилэн лолэпсайэт.

33 Иаков пиршин хота Лаван йаңхас, пэ Лия пиршин хота, пэ митэннэн пиршин хота, туп нэмэлты ат уйтэс. Щэлта, Лия пиршин хот элты этмалэн, Рахил пиршин хота лөңэс.

34 Рахил щи йэлпийэн лухлал ўслы пэ верблюд шэнша хушэм хира пөтсэлэ, щэлта элты омэссэлэ. Лаван пиршин хот хөл кэшсэлэ пэ нэмэлты ат уйтэс.

35 Лўв ащела щиты йаэстэ: «Куцайэм ат ат лыкащэл, ма лўв йэлпелэн нөх лойты ат верэтлэм, нэ верэн уллэм». Пэ Лаван каншатэс, туп лухлал ат уйэтсэлэ.

36 Иаков лыкащэс пэ Лаван пилэн лавэтты питэс. Иаков пөтэртты питэс пэ Лавана йаэстэ: «Мўй хөрпи нур тайлэм, мўй хөрпи кэрэк версэм, ма йўпем нэң тулэн?»

37 Хөл пөрмаслам нэң ватсэлэн, нэң хотэн пөрмасэт элты нэң мўй уйэтсэн? Этэлтыйи тата нэң рутлэн йэлпийэн пэ ма рутлам йэлпийэн; лыв минэмэн ат сўтэтлэл.

38 Хус тэл ма нэң хөщайэн усэм; коза пэ ош нэ войэт ат мушмилысэт, ташэн элты ош ма ат лэсэм;

39 войэн велэм өт нэньэна ма ат тутлысэм, щит ма сөхэптысэм; нэң ма элтэм иса нөх кэшсэн, мўй хэтлэлэн ушэс, мўй атэлэн тэпэс,

40 хэтлэлэн рўв элты, атэлэн ищки элты шукащэм, өлмем ат өллэсэм.

41 Щиты хус тэл нэң хотэнэн усэм. Нэлэхөщияң тэл эвеңэлэн урэңэн рупитсэм пэ хут тэл ташэн урэңэн, нэң пэ сөхэптэты тынэн йаң пўш пелтылысэн.

42 Ащем Турэм ма пилэмэн ат ки ус, Авраам Турэм пэ Исаак пэлты өт, нэң мэньэм талты китсэн, лулэн. Ма шукащты верэм пэ ма йошлам рупата Турэм кащалэслы пэ хэщэм атэн мэньэм элт питсэлэ».

43 Щэлта Лаван пөтэртэс пэ Иакова щиты йаэстэ: «Эвеңэлам – ма эвеңэлам; ньаврэмэт – ма ньаврэмлам; тащ – ма ташем, иса, мўй нэң ватлэн, щит мэньэм: ма эвеңэлам пилэн пэ лын тайэм ньаврэмлэн пилэн мўй верты верэтлэм?»

44 Ин ма пэ нэң йаэстэлэмэн күтлэмэнэн йама улты, щи йаэстантэпса минэмэн нумты ат питэл».

45 Иаков кев шуп ўс пэ нумты кева омэссэлэ.

46 Щэлта Иаков рутлала йаэстэ: «Кевэт аќтаты». Лыв кевэт аќтэсэт пэ кев пай версэт, щи кев пай лөңэлэн лэсэт.

47 Лаван кев пай щиты нэмэтсэлэ: Иегар-Сагадуфа^{*}; Иаков пэ кев пай Галаада[†] нэмэтсэлэ.

48 Щэлта Лаван йаэстэ: «Там хэтэл там кев пай мин күтэмэнэн вер вантэм өта питэл». Щишэн, нэмэн пөтса: Галаад,

49 хөлна пэ: Мицпа[‡], щит Лаван йаэстэм урэңэн: «Турэм Куца мэньэм пэ нэңен ватман ат тайлэлэ, хун улты күтэмэн хўва питэл;

50 эвеңэлам пилэн атма улты питлэн ки мўй пэ ма эвеңэлам тўмпийэн хөлна имет ўлэн ки, кўш щит ватты хөйат антэм, нэң уйты, Турэм ищипа ватэл».

51 Щэлта Лаван Иакова йаэстэ: «Тата щи кев пай пэ нумты кев, щит мин күтэмэнэн ма лөщсэм;

52 там кев пай вер вантэм өта питэл, па нумты кев ищи вер вантэм өта питэл, там кев пай пэ нумты кев атам верты урэңэн нэң ма пелкема ат ўшлэн пэ ма нэң пелкена ат ўшлэм;

53 Авраам Турэм пэ Нахор Турэм, лын ащан Турэм, мин күтэмэнэн ат сўтытэл». Исаак ащел пэллэм Турэмэн Иаков йасэң сэс.

54 Иаков щи кев ўрэн йир тус пэ рутлал порылыты вохсэлэ; лыв порылысэт пэ щи кев ўрэн холсэт.

55 Алэңсэхат алэң Лаван нөх килэс, хилылал пэ эвеңэлал мосэлтэслы пэ йам йасэңэн мэслы. Щэлта Лаван мэньэс пэ лўв хөтэла йөхтэс.

32

Иаков Исае йайэла мойлэпса лэщатэл

1 Иаков пэ лўв йушэлэн мэньэс. Турэм ангелэт лўв йэщалтэл этсэт.

* **31:47** 31:47 Иегар-Сагадуфа – (арам.) «вер вантэм кев пай»; † **31:47** 31:47 Галаад – (евр.) «вер вантэм кев пай»; ‡ **31:49** 31:49 Мицпа – (евр.) «шаващты пос»;

² Лывилал кашалжамалэн, Иаков йастэс: «Там Турэм лал йох улты таха». Цишэн, ци таха нэмэтсэлы: Маханаим*.

³ Щалта Иаков Исав йайэл хбца Сеир кев мўва, щит Едом мўвэн, айкел туты хбйатэт лўв йэлпелэн китсэлы,

⁴ лывилала партсэлы: «Исав куцайэма щиты йастаты: Иаков митхуйэн тэмиты пбтэртэл; Лаван хбца там хатэл унты ма усэм;

⁵ хор мисэт пб осёл войэт, ош тащ, митйохэт пб митнэнэт ма тайлэм; куцайэма ма элтэм айкел ма китлэм, йам сэмэн митхуйэл пела ат вантэс, лулэн».

⁶ Айкел түвэм йох Иаков хбца йбхлы йбхэтсэт пб йастэсэт: «Исав йайэн хбца йахсув; лўв нан пелайэн йэщалт йил, лўв пилэлэн нэлсот хбйат».

⁷ Иаков шек палтамэс пб сэмэл мәнэс; щалта лўв пилэлэн йўвэм хбйатлал, ошлал, козайлал, мислал, верблюдлал катна ортсэлы.

⁸ Пб йастэс: «Исав и пелкэл велты питлэлы ки, кимет пелкэл лылэл этэл».

⁹ Щалта Иаков йастэс: «Авраам ащем Турэм пб Исаак ащем Турэм, Турэм Куца, мәнэма тэмиты йастылыиэм От: Мўвена йбхлы мана, сэма питэм мўвена, пб Ма нанен йамэн верты питлэм!»

¹⁰ Нэмэлтыга йт рэхты митхулэнкена щи арат йам пб щи арат бй Нан мāsэн; мәнмемэн, ма нэмэлты йт тайсам, туп шушты сўвем пилэн там Иордан йбхан ўшсэм, ин пб кат хот тэл тайлэм.

¹¹ Исав йайэм йош элты мәнэм шавийи, ма щит элты паллэм, лўв йбхэтталэн, мәнэм пб наврэмэт ангилал пилэн веллэлы.

¹² Нан йастэсэн: «Ма нанен йамэн верты питлэм пб тыхэл тэлэн шарэс сэй хиш иты ара верлэм, щи аратэл лўнэтты йт верэтла».

¹³ Ци ат Иаков щита холэс. Тайэм бтэл элты Исав йайэла мойлэпса лэщатэс:

¹⁴ катсот коза нэ вой, хус козёл хор вой, катсот нэ ош, хус хор ош,

¹⁵ хблман пусты верблюд нэ вой лыв пбшэхлал пилэн, нэйиан мис, йаң хор мис, хус осёл нэ вой, йаң осёл хор вой.

¹⁶ Митйохлал йоша кашэн тащ атэлт мāsлы пб митйохлала йастэс: «Ма йэлпемэн мәнаты пб күтэн-күтэн ташлэн хайалэн».

¹⁷ Мет олэң бтэла щиты йастэман, партэс: «Щаха, Исав йайэм нан пилэнэн уйтатталэн, лўв нанен иньщасэлы: «Нан хбй? Пб хблта мәнлэн? Пб хбй тащ нан воштэлэн?»

¹⁸ нан щиты йаста: «Иаков митхуйэн тащ; Исав куцайэла мойлэпсайа лўв китсэлы; лўв пб мўн йўпевэн йил».

¹⁹ Щиты кимет, хулмет пб хбл тащэт шавийэм митйоха йастэты партэс: «Тэмиты Исава йастаты, хун лўв пилэлэн уйтатлыты;

²⁰ пб йастаты: «Иаков митхуйэн пб мўн йўпевэн йил». Лўв щиты нумэсэс: «Лўвел кашалэтэм йэлпийэн, олна китэм мбйлэпсайламэн сэмэл лэптаплэм, мосэн, лўв мәнэм вана ўллы».

²¹ Щиты Иаков мойлэпсайлал олна мātсэт, лўв пб щи ат пиршин хотэлэн холэс.

Иаков Израиль нэмэн майла

²² Щалта атэлэн нбх килэс, именэлал пб митнэнэлал ўслы, пб ихбщиян пбхэл ўслы, пб Иавок йбхан кўрэн шбппи ўшсэлы;

²³ лывилал йбхан шбппи туслы пб мўй лўв тайэс, хбл йбхан шбппи ўншэптэслы.

²⁴ Щалта Иаков утща хāщэс. Алэң хўщэл унты лўв пилэлэн Ахой катлантыиэс;

²⁵ йт верэмтал мбштымалэн, Лўв Иаков пещ лбв йата хойлыиэс пб Иаков пещ лбв йат мушмэлтсэлы, хун лўв Лўв пилэлэн катлантыиэс.

²⁶ Пб йастэс: «Эслы Мәнэм, хуцэл этэс». Иаков йастэс: «Ат эсэллэм Нанен, мәнэм йамэн йт мātэн унты».

²⁷ Щалта йастэс: «Нан нэмен хбты?» Лўв йастэс: «Иаков».

²⁸ Пб йастэс: «Талта йэллы нан нэмен Израиль† питэл, Иаков нэмен хайлэн, нан Турэм пилэн катлантысэн, пб хбйатэт элты нбх питты питлэн».

²⁹ Иаков ищи лўвел иньщасэлы, щиты йастэман: «Нан нэмен йасты». Пб Лўв йастэс: «Мўйга нан Ма нэме иньщаслэн?» Пб щи тахайэн Иаков йамэн мāsлы.

³⁰ Иаков щи таха нэмэтсэлы: Пенуэл‡; лўв щиты пбтэртыйэс: «Ма Турэм веш ванэн ватсэм пб лылнга хāщсэм».

³¹ Най этэс, хун лўв Пенуэл мбхты мәнэс; пещэл урэнэн нохман шушэс.

³² Цишэн, интам унты израиль мир хбйатэт пещэн улты лон йт лэлэт, щит Катлантыиэм От Иаков пещ лбв мушмэлтмалэн щи лона хойлымал урэнэн.

33

Иаков Исав пилэн уйтатсэтэн

* 32:2 32:2 Маханаим – (евр.) «кāt хот вбл»; † 32:28 32:28 Израиль – (евр.) «Турэм катлантыиэл»; ‡ 32:30 32:30 Пенуэл – (евр.) «Турэм веш»;

¹ Щя́лта Иаков кашалэслы, хты Исава пә лүв пилэ́лэн һа́лсот хыйат йил. Щя́лта Иаков Лия, Рахиль пә митнэ́ннэ́лал һаврэмлал пилэн иса атэ́лт лошэ́лтэслы.

² Митнэ́ннэ́лал һаврэмлэн пилэн олна лошэ́лтэслы, Лия һаврэмлал пилэн лыв йү́пелэн, Рахиль пә Иосиф мет йолта.

³ Лүв пә лыв йэ́шалтэл мәнэс пә йайэ́л хыца вана́мемалэн, мұв унты лапэ́т пұш, бх понман, ил һу́рылдыйас.

⁴ Исава пә лүв йэ́шалтэл хухэ́лмэс, пә саплэ́л элты лүвэл а́пэлсэлы, мосэ́лтэслы, пә холлэ́стэн.

⁵ Имет пә һаврэмэ́т кашалэс пә иньшэ́ссэлы: «Щит хыйты́лан?» Иаков йастэс: «Турэмэн мәнэ́ма, һа́н митху́эйна, мойлэм һаврэмэ́т».

⁶ Щя́лта митнэ́нэт һаврэмлал пилэн вана йисэ́т пә, бх понман, ил һу́рсэ́т;

⁷ Лия һаврэмлал пилэн иши вана йис пә, бх понман, ил һу́рсэ́т; мет йухэ́т Иосиф пә Рахиль вана йистэн пә, бх понман, ил һу́рсэ́тэн.

⁸ Щя́лта Исава йастэс: «Мұ́йа һа́н та́м тащлан ма йэ́шалтэм китсэ́лан?» Иаков йастэс: «Ку́щайэм йа́м сэмэн ма пелайэм, ат вантэ́, лү́лэн».

⁹ Исава йастэс: «Апщыйэм, ма тайты́ бтэм ар; һа́н бтэн һа́н хы́щайэн ат ул».

¹⁰ Иаков йастэс: «А́нта, һа́н ма пелайэм йа́м сэмэн ватлэн ки, мойла́псайэм ма йо́шем элты ү́йи, һа́н веншен ваттэмэн щит Турэм веш ваттэм хорпи, һа́н пә ма пелайэм щи ара́т йа́м усэн»;

¹¹ һа́нэна тү́вэм мойлэ́псайэм ү́йи, щит Турэм мәнэ́ма мойлэ́с, щишэн, ма мұ́й иса та́йла́м». Щиты Иаков Исава по́йа́ксэлы, пә лү́в ү́слы

¹² пә йастэс: «Нб́х лойлу́в пә ма́нлу́в; ма һа́н йэ́лпенэн ма́нла́м».

¹³ Иаков лү́вела йастэс: «Ку́щайэм у́йэ́тлэлы, һаврэмэ́т вевлэ́т, щя́лта, пусты мисэ́т пә ошэ́т та́йла́м: и хы́тэл сыс такан воштэ́ты ки, войэ́т хб́л хы́ллэ́т;

¹⁴ ку́щайэм митху́йэ́л йэ́лпийэн ат ма́нэл, ма пә айэ́лта, тащ ма́нты кемэн, пә һаврэмла́м хты шушлэ́т, пә ку́щайэм хы́ща Сеир мұ́ва йб́хэ́тлэм».

¹⁵ Исава йастэс: «Ма хыйатла́м элты ка́мэ́тса һа́н пилэ́нэн хыйла́м». Иаков йастэс: «Мұ́й урэ́нэн? Йа́м сэмэн ку́щайэм ма пелайэм ватэ́л ки, щит щи бй!»

¹⁶ Щиты Исава иши хы́тэлэн Сеир мұ́ва йб́хлы ма́нас.

¹⁷ Иаков пә Со́кхоф пелә ма́нас, щита хот опса́с, вой шавиты ва́рес хотэ́т иши ве́рес. Щишэн, щи та́ха щиты нэ́мэ́тсэлы: Со́кхоф*.

¹⁸ Иаков, Месопота́мия элты йб́хэ́тмалэн, Ханаан мұ́вэн улты Сихем во́ша йа́ма йб́хтэ́с, щита вош йэ́лпийэн улты питэ́с.

¹⁹ Щя́лта мұ́в хы́р щи пелэ́к, хы́та лү́в пирщин хотлал ве́рес, сот щел бх са́хат Еммор пб́хэ́т элты, Сихем пә лү́в апщила́л элты, Иаков лү́вела лутсэ́лы.

²⁰ Щя́лта щита йирасты́ нб́рэм лү́в ве́рес пә Турэм Ку́ща пела, Израиль Турэм пела, по́йа́кшэс.

34

Сихем мб́хет па́ратэм ве́р

¹ Дина, щит Иаков элты Лия та́йэм э́ви, щи мұ́вэ́н э́вет пилэ́н уйтанты́ты ма́нас.

² Пә щи мұ́в ка́нащ и́ки, Еммор ев и́ки, Сихем нэ́мпи пб́хэн лү́в кашалэ́са, лү́в э́ви йу́рэн катэ́лсэлы пә лү́в пилэ́лэн б́лэс.

³ Щя́лта Иаков Дина э́ви пела нб́псэл питэ́с пә лү́вела э́ви са́ма ра́хэс, пә лү́в э́вийа тў́паң йасэ́т пб́тэ́ртэс.

⁴ Еммор ащела Сихем щиты йастэс: «Щи э́ви ма́нэма нэ́на ү́йи».

⁵ Иаков хултсэ́лы, хты Еммор пб́х лү́в Дина э́вел пилэн а́тэм ве́р ве́рес, туп пб́хлал тащел пилэн щя́хэ́рэн усэ́т, щишэн, лыв йб́хэ́ттэл унты Иаков ма́шыйа ус.

⁶ Еммор, Сихем ащи, Иаков хы́ща пб́тэ́ртты йб́хтэ́с.

⁷ Иаков пб́хэ́т щя́хэр элты йб́хэ́тмелэн щи ве́р элты хултсэ́л, щи йох нб́псэл ша́кэс пә шек лыкашса́т, Израйла а́тэм ве́р ве́рэм урэ́нэн, Иаков э́ви пилэ́н Сихем б́лмал урэ́нэн. Щиты верты а́т ра́хэс.

⁸ Еммор лыв пилэ́лэн пб́тэ́ртты питэ́с пә йастэс: «Сихем пб́хем нын э́ван пела нб́псэл шек ул, щишэн имийа лү́вела мийа́лэн»;

⁹ ру́та мұ́н пилэ́вэн улаты; нын э́вилэн мұ́нева мийлы́йалэн, мұ́н э́вилув пә ү́йлы́йалэн»;

¹⁰ щя́лта мұ́н пилэ́вэн улаты; та́м мұ́в нын йэ́лпанэн, каслы́йаты пә та́м мұ́вэн улаты, пә нынана та́йты йбра мұ́ва луталэ́н».

¹¹ Сихем пә э́ви ащыйа пә йайла́ла йастэс: «Йа́м сэмэн ма пелайэм ватлэ́ты ки, мұ́й а́т йастэ́лты, ма иса ма́лэм»;

¹² мет ун тын пә мойла́псайэ́т йастаты, ма ма́лэм, мұ́й ма́нэма а́т йастэ́лты, туп э́ви ма́нэма имийа мийа́лэн».

¹³ Иаков пб́хэ́т Дина апщел а́тэм ве́ра пайтэм урэ́нэн, Сихема пә Еммор ащела һа́лмиман йб́хлы пб́тэ́ртсэ́т;

* 33:17 33:17 Со́кхоф – (евр.) «ва́рес хотэ́т»;

14 пә щиты Симеон пә Левий йастэсчэн: «Эвтэм вер ат тайты хойат сайа апщев мәты мўн ат верэтлүв, щит мўњева йәм, ат рәхәл;

15 туп нын пиланан и верән и нбса йохәтлүв, хун нын мўн итэва йилты, хун хәл йох рутән эвтэм вер тайты питәл;

16 щи пбрайон мўн эвилүв нынана мәты питләлүв пә нын эвилән мўњева ўты питләлүв, йәха улты питлүв пә и мира йилүв;

17 щи эвәтты верән мўнев ат хуләтләты ки, эвев нөх ўлүв пә мәнлүв».

18 Еммора пә Сихем пөхәла щи йаснәт рәхсәт.

19 Энәмты пөх мөхты щи вер верты ләщатыйәс, Иаков эви лүвөл шек сәма рәхәс. Ащел хотән лүв мет ләтәна лүнтәсәс.

20 Щәлта Еммор Сихем пөхәл пилән вошәң пушас ун ова йохәтсәнән пә вошәң йох пела пөтәртты питсәнән пә йастэсчән:

21 «Тәм хойатәт мўн пилэвән йәма улты ләңхалайәт; ат улләт пә каслыләт тәм мўвән; мўв тәта ләщкам. Лыв эвилал нәна ўты питләлүв, мўн эвилүв пә лывилала мәллүв.

22 Туп щи щирән щи хойатәт мўн пилэвән и мир иты улты кашащләт, мўн йохлүв па хөлыиә, лыв итәлән эвәтман ат усәт, лулән.

23 Лыв ташлал, пөрмаслал алт мўњева питләт? Ин лыв пиллалән кашащлүв, пә лыв мўн пилэвән йәха улты питләт».

24 Щәлта вошәң пушас ун ов хөща әктәщиты йох, Еммор пә Сихем пөхәл йаснәта хөл эвәлсәт: вошәң йох хөл эвәтты верән версайәт.

25 Хулмет хәтәлән, хун лыв эвтэм нүләмлал кәшәтсәт, Иаков пөхңилал, Симеон пә Левий, Дина йайнән, алтты кешилән ўслән, пә айлы-келлы воша мәтсәнән, пә йох хөл пәратсәлән.

26 Еммор ики Сихем пөхәл пилән алтты кешийән ищи велсәлән; Сихем хот элты Дина ўслән пә мәтсәнән.

27 Иаков пөхәт пәратәм өтәт хөща йохәтсәт пә тынән пөрмасәт пәтән ўслал, лыв ащел атәм вера питәлтәм урәнән.

28 Мис тащәт, ош тащәт пә осәл войлал лывилала воштәслал, мўй вошән ус, мўй щәхәрән ус, иса ўслал;

29 пә хөл лыв тащлал, пә хөл нәврәмлал, пә лыв нәлал нәврәмәман туслал, пә пөрмасәт, хотәтән мўй ус, иса пәтән туслал.

30 Щәлта Иаков Симеон пә Левий пела йастәс: «Нын мәнәм атәм вера пайәтсәлән, тәм мўв хойатәтән, ханаан йохән пә ферез йохән, лыкән этты питлайәм. Ма шимәл хойат тайләм; лыв ийәха әктәщләт, ләлән йохәтләт пә хотәм пилән пәратлайүв».

31 Лын пә йохлы йастәстән: «Мўн апщев ульна нәна тайты рәхәл мўй?»

35

Иаков Вефиля мәнәл

1 Турәм Иакова йастәс: «Лойа, Вефиля мәнә пә щита ула, пә йирасты нөрәм щита Мәнәма вера, нәң хөщайән әтлүйәм Турмена, хун нәң пә Исав элты, нәң йайән элты, хонтасән».

2 Лүв хот тәләла пә лүв пиләлән уләм өтлала Иаков йастәс: «Ин тайты па мир луңхәт вөщқалән, сыстамтыйаты, пә па сөх лумтаты;

3 лойлүв пә Вефиля мәнлүв; щита Турма йирасты нөрәм ма верләм, Хой мәнәм шука питәм хәтләмән хултсәлы пә йушән, хөта ма йәхсәм, ма пиләмән ус».

4 Щәлта тайәм па мир луңхәт пә пәлән тайәм пәлрунтәт лыв Иакова хөл мәслал, щи пөрмасәт Сихем пүңәлән улты дуб йүх илпийән Иаковән мўва шависайәт.

5 Щәлта лыв мәтсәт. Пә ван вошәтән Турәм элты пәльщәм ус, пә щишән Иаков пөхәт ат нүхәлсайәт.

6 Иаков Ханаан мўвән улты Луз воша йохтәс, щит Вефиль, лүв пә лүв пиләлән уләм хойатәт.

7 Щита йирасты нөрәм верәс, пә щи тәха нәмәтсәлы: Эл-Вефиль*, щита лүв хөщайәл Турәм әтлүйәс, хун лүв йайәл элты хонтас.

8 Щәлта Девора пәрәс, Ревекка эсәмән лаптәм ими, Вефиль элты ныклы дуб йүх илпийән лүв лоттәман ул пә щи йүх Иаковән «Хөлләп дуб йүха» нәмәтса.

9 Месопотамия элты Иаков йохәтмал йүпийән Турәм лүв хөщайәл па этәс пә лүвөл йәмән мәслы;

10 пә Турәм лүвела йастәс:

«Нәң нәмен Иаков;
тәлта йәллы Иаков нәм тайты нәң ат питлән,
нәң нәмен питәл Израиль».

* 35:7 35:7 Эл-Вефиль – (евр.) «Вефиль Турәм»;

Пӓ Израиль нэмэн лүвэл мӓслы.

¹¹ Пӓ Турэм лүвела йастӓс:

«Ма Иса Верэтты Турэм;

рутма пӓ ара йүва;

мир пӓ ар мир нӓң элтэн питӓл,

хонӓт нӓң элтэн этлӓт;

¹² Авраама пӓ Исаака мийӓм мӓв

Ма нӓңена мӓлӓм,

нӓң тыхлӓна тӓм мӓв па мӓлӓм».

¹³ Щӓлта щита пӓтӓртӓм тӓхайӓл элты Турэм нӓх эллӓс.

¹⁴ Турэм лүв пилӓлӓн пӓтӓртӓм тӓхайӓн Иаков нумты кев лоньщӓс, щи нумты кев йир йүкана үнайӓн шошӓпсӓлы, пӓ оливка вӓйӓн шошӓпсӓлы.

¹⁵ Щи тӓха, хӓта Турэм лүв пилӓлӓн пӓтӓртӓс, Иаков нэмӓтсӓлы: Вефиль.

Рахиль пӓрӓс

¹⁶ Щӓлта Вефиль элты йӓллы мӓтсӓт. Ефрафа унты йӓша ӓт йӓхӓтмелӓн, Рахиль ӓвӓрӓм сӓма пайтӓс, щи верӓл шек лавӓрт ус.

¹⁷ Хун лүв шукащӓс, ӓвӓрӓмӓл пүкӓн ӓвтӓм ими лүвэл йастӓс: «Ал пӓла, пӓхӓн па йӓхӓтсайӓн».

¹⁸ Лыл шүвӓл мӓнмалӓн, пӓрты ўша йӓхӓтмалӓн, Рахиль лүвэл нэмэн мӓслы: «Бенони†». Ащелӓн пӓ Вениамина‡ нэмӓтса.

¹⁹ Пӓ Рахиль пӓрӓс, пӓ Ефрафа, щит Вифлеем пела мӓнты йуш пүнӓлӓн лүв лоттӓса.

²⁰ Лүвӓл лоттӓм тӓхайӓн Иаков нумты кев лоньщӓс. Щит Рахиль нумты кев тӓм хӓтӓл унты ул.

²¹ Израиль йӓллы мӓнӓс пӓ Гадер тащ ватты пӓл хот сайӓн пирщин хотӓл лошсӓлы.

²² Израиль щи мӓвӓн улмал сыс Рувим пӓхӓл ащел Валла ай нӓ пилӓн улмал. Израиль щит элты хултсӓлы.

Иаков пӓхӓт

Иаков кӓтхӓщӓйӓн пӓх тӓйӓс.

²³ Лия пӓхӓт: Иаков олӓн пӓхӓл Рувим, лүв йүпелӓн Симеон, Левий, Иуда, Иссахар пӓ Завулон.

²⁴ Рахиль пӓхӓт: Иосиф пӓ Вениамин.

²⁵ Валла, Рахиль митнӓ, пӓхӓт: Дан пӓ Неффалим.

²⁶ Зелфа, Лия митнӓ, пӓхӓт: Гад пӓ Асир. Щит Иаков пӓхӓт Месопотамия мӓвӓн сӓма питсӓт.

Иаков йӓхи йӓхӓтӓл пӓ Исаак пӓрӓл

²⁷ Щӓлта Иаков Исаак ащел хӓща йӓхӓтс, Мамре, Кириаф-Арба хӓща, щит Хеврон, хӓта Авраам пӓ Исаак па мӓв элты йӓхӓтӓм ӓтӓта усӓт.

²⁸ Иултӓйа Исаак улӓм нуптӓл сот ӓийӓлӓйӓн тӓл ус.

²⁹ Пирщамӓм пӓ йӓмӓс улмал йүпӓйӓн, Исаак пӓрӓс, пӓрӓм ӓтлӓл хӓща мӓнӓс; Исав пӓ Иаков пӓхӓнӓлӓн ил лӓщӓтса.

36

Исав тыхӓл

¹ Тӓм Исав тыхӓл тӓл, Едом ищи лүв.

² Исав Ханаан мӓв ӓвет элты нӓнӓт ўс: Елон нӓмпи хет ики Ада ӓвел, пӓ Цивеон нӓмпи ев ики Ана пӓхӓл ӓви Оливема,

³ Пӓ Васемафа, Измаил ӓви, Наваиоф апщи.

⁴ Ада Исав элты Елифаз сӓма пайтӓс, Васемафа Рагуил сӓма пайтӓс,

⁵ Иеус, Иеглом пӓ Корей Оливема сӓма пайтӓс. Щит Ханаан мӓвӓн сӓма питӓм Исав пӓхӓт.

⁶ Щӓлта Исав имилал, пӓхлал, ӓвилал пӓ хотӓл хӓйӓтӓт пӓ Ханаан мӓвӓн шитӓм ташлал хӓл ўслы, пӓ хӓл войлал, пӓрмаслал пилӓн па мӓва мӓнӓс, Иаков апщел элты йӓлшӓк,

⁷ лын шек ар тащ тӓйсӓтӓн, йӓха улты ӓт верӓтсӓтӓн, улты йӓхӓтӓм мӓвӓн хӓща ташлын ӓт лӓпсӓт, ар тащ тӓйман урӓнӓн.

⁸ Исав, Едом ищи лүв, Сеир кевӓн мӓв хӓща улты питӓс.

⁹ Тӓм Исав тыхӓл тӓл, едом йох ащи, Сеир кевӓн мӓв хӓща.

¹⁰ Тӓм Исав пӓхлал нӓмӓт: Елифаз, Исав Ада имел пӓх, Рагуил, Исав Васемафа имел пӓх.

¹¹ Елифаз пӓхӓт тӓйӓс: Феман, Омар, Цефо, Гафам пӓ Кенас.

¹² Исав пӓх Елифаз Фамна ай нӓ тӓйӓс. Лүв Елифаза Амалик пӓх тӓйӓс. Тӓми Исав Ада имел йӓллы улты ӓвӓрӓмӓт.

¹³ Тӓм пӓ Рагуил пӓхӓт: Нахаф пӓ Зерах, Шамма пӓ Миза. Щит Исав Васемафа имел йӓллы улты ӓвӓрӓмӓт.

† 35:18 35:18 Бенони – (евр.) «ма шукем пӓх»; ‡ 35:18 35:18 Вениамин – (евр.) «бй тӓйты пӓх»;

14 Тѳм Исав Оливема имел пѳхѳт, Цивеон ики Ана пѳхѳл эви: лѳв Исава Иеус, Иеглом пѳ Корей тѳйѳс.

15 Тѳм Исав йѳллы улты ѳвѳрѳмѳт кѳтѳн ун икет. Исав олѳн пѳхѳл Елифаз пѳхѳт: ун ики Феман, ун ики Омар, ун ики Цефо, ун ики Кеназ.

16 Ун ики Корей, ун ики Гафам, ун ики Амалик. Щит Елифаз хот ун икет Едом мѳвѳн; щит Исав Ада имел йѳллы улты ѳвѳрѳмѳт.

17 Тѳм Исав пѳ Рагуил пѳхѳт: ун ики Нахаф, ун ики Зерах, ун ики Шамма, ун ики Миза. Щит Рагуил ун икет Едом мѳвѳн; щит Исав Васемафа имел йѳллы улты ѳвѳрѳмѳт.

18 Тѳм Исав ими Оливема пѳхѳт: ун ики Иеус, ун ики Иеглом, ун ики Корей. Щит Исав ими Оливема, Ана ики эви, элты улѳм ун икет.

19 Тѳм Исав пѳхѳт, пѳ лыв ун икилал. Щит Едом хот.

20 Тѳм пѳ щи мѳвѳн улѳм Сеир нѳмпи хоррей ики пѳхѳт: Лотан, Шовал, Цивеон, Ана,

21 Дишон, Эцер пѳ Дишан. Щит хоррей йох ун икет, Сеир пѳхѳт, Едом мѳвѳн.

22 Лотан пѳхѳт усѳт: Хори пѳ Геман; Лотан нѳ апши: Фамна.

23 Тѳм Шовал пѳхѳт: Алван, Манахаф, Эвал, Шефо пѳ Онам.

24 Тѳм Цивеон пѳхѳт: Аиа пѳ Ана. Тѳм щи Ана, хѳй хошѳм йиѳкѳт тѳл хишѳн мѳвѳн уйтѳс, хун Цивеон ащѳл осѳл войѳт шавийѳс.

25 Тѳм Ана ики ѳвѳрѳмѳт: Дишон пѳ Оливема, Ана ики эви.

26 Тѳм Дишон пѳхѳт: Хемдан, Эшбан, Ифран пѳ Херан.

27 Тѳм Эцер пѳхѳт: Билган, Зааван пѳ Акан.

28 Тѳм Дишан пѳхѳт: Уц пѳ Аран.

29 Тѳм хоррей йох ун икет: ун ики Лотан, ун ики Шовал, ун ики Цивеон, ун ики Ана,

30 ун ики Дишон, ун ики Эцер, ун ики Дишан. Тѳм хоррей йох ун икет пѳ щит лыв рутлѳл нѳмѳт Сеир мѳвѳн.

Едом хонѳт

31 Тѳм хонѳт Едом мѳвѳн хонѳта усѳт, израиль йох хѳща хонѳт ѳтѳм йѳм йѳлпийѳн.

32 Едомѳн хона Бела ус, Веор пѳх, лѳв вошѳл нѳм Дингава.

33 Щѳлѳта Бела пѳрѳс, Иовав лѳв йѳупѳлѳн хона питѳс, Зерах пѳх, Восор элты.

34 Иовав пѳрѳс, Хушам лѳв йѳупѳлѳн хона питѳс, Феман мѳв элты.

35 Хушам пѳрѳс, Гадад лѳв йѳупѳлѳн хона питѳс, Бедад пѳх, лѳв мадиан йох Моав мѳв хѳрѳн лѳлѳн нѳх питсѳлы; Гадад вошѳл нѳм Авиф.

36 Гадад пѳрѳс, Самла лѳв йѳупѳлѳн хона питѳс, Масрека элты.

37 Самла пѳрѳс, лѳв йѳупѳлѳн Саул хона питѳс, лѳв йѳхан пѳнѳлѳн омѳсты Реховоф вош элты ус.

38 Саул пѳрѳс, Баал-Ханан, Ахбор пѳх, лѳв йѳупѳлѳн хона питѳс.

39 Баал-Ханан, Ахбор пѳх, пѳрѳс, щѳлѳта Гадар лѳв йѳупѳлѳн хона питѳс; лѳв вошѳл нѳм Пау; имел нѳм Мегетавеель, Мезагав ики Матреда пѳхѳл эви.

40 Тѳм Исав элты мѳнѳм ун икет нѳмѳт, рутлѳл щирѳн, мѳвѳлѳл щирѳн, нѳмлѳл щирѳн: ун ики Фимна, ун ики Алва, ун ики Иетѳф,

41 ун ики Оливема, ун ики Эла, ун ики Пинон,

42 ун ики Кеназ, ун ики Феман, ун ики Мивцар,

43 ун ики Магдиил, ун ики Ирам. Тѳм Едом мѳв ун икет, вошлѳл щирѳн, лыв йошлѳлѳн тѳйѳм мѳвѳлѳн. Щит иса Исав элты, едом йох ащи элты, мѳнѳм рут.

37

Иосиф улмѳт

1 Иаков Ханаан мѳвѳн ус, хѳта ащѳл па мѳв элты йѳхтѳм ѳта ус.

2 Тѳм Иаков рут улѳпса элты пѳтѳр. Лапѳтхѳщийѳн тѳл лѳват ѳнѳмты пѳх Иосиф тащ шавиман йѳйѳлѳл пилѳн йѳѳхѳс, ащѳл имѳнѳн пѳхѳт пилѳн, Валла пѳхѳт пѳ Зелѳа пѳхѳт пилѳн. Ащѳла Иосиф йѳйѳлѳл элты пѳлѳщ тутлѳман йѳѳхѳс.

3 Йѳйѳлѳл кѳтѳн Иосиф пѳхѳл Израиль мет сѳма мосман тѳйѳсѳлы, лѳв пирщѳмѳмѳлѳн щи пѳхѳл сѳма питѳс, щишѳн, хѳрамѳн сѳхѳн лѳвѳл версѳлы.

4 Йѳйѳлѳлѳн мѳштѳса, ащѳл лѳвѳл пѳхѳлѳл кѳтѳн мет сѳма мосман тѳйлѳлы; Иосиф лѳкѳн ѳтты питсѳл пѳ йѳм щирѳн лѳв пилѳлѳн пѳтѳртты ѳт верѳсѳт.

5 Ипуш Иосиф улѳм вантѳс, пѳ йѳйѳлѳла пѳтѳртсѳлы; щи йѳпийѳн мет такан лѳкѳн ѳтты питса.

6 Лѳв лывилѳла йѳстѳс: «Ма вантѳм улѳмем хулѳнтѳты:

7 ѳѳнѳ тѳрѳн ѳнѳмты хѳр кѳтѳпѳн мѳн ѳѳнѳ тѳрѳн мѳнтѳлѳт йѳрлѳв; пѳ ма йѳрѳм ѳѳнѳ тѳрѳн мѳнтѳлѳм нѳх лѳйѳс пѳ тѳнѳ лѳйѳс, нын ѳѳнѳ тѳрѳн мѳнтѳлылѳн пѳ керѳтман лѳйѳсѳт пѳ ма йѳрѳм ѳѳнѳ тѳрѳн мѳнтѳлѳм пѳла, ѳх пѳнман, ил ѳѳрсѳт».

8 Йѳйѳлѳл лѳвѳла йѳстѳсѳт: «Нѳн мѳй мѳн нѳмпѳвѳн хона питлѳн? Мѳн мѳй нѳн илпѳнѳн питлѳв?» Щи улмѳл пѳ йѳсѳнѳлѳл урѳнѳн мет таканшѳк лѳкѳн ѳтты питса.

⁹ Щя́лта кимет улэм па вантэс, йайлала пбтэртсэлы, щиты йастэс: «Щиты ус, ма улэм па ватсэм: хятэл па тылэщ па ихбщиян хус ма шбмайэм, бх пбнман, ил нбүрсэт».

¹⁰ Ащела пбтэртсэлы па йайлала ищи; ащелэн лавэттэса па йастэса: «Мүй щимэщ улэм нан ватсэн? Мүй щирэн ма па нан ачтэн, па нан йайлан нан йэлпенэн мув унты, бх пбнман, ил нбүрты йбхэтлүв?»

¹¹ Йайлал лүв пелайэл ушмащсэт, ащелэн па щи йасэн ат йбрэмеса.

Йайлалэн Иосиф тыныла

¹² Йайлал Сихем вош лэпэн ащел тащ шависэт.

¹³ Израиль Иосифа йастэс: «Йайлан алт Сихемэн тащ шавилэт? Йа́нха, ма нанен лыв хбщайэл китлэм». Лүв йастэс: «Йа́на щи, ма йа́хлэм».

¹⁴ Израиль лүвела йастэс: «Йа́нха, ванты, йайлан тўмтакэт мүй па тащел талан мүй, па айкел мәнэма тўва». Хеврон лот мув элты лүвел китсэлы; лүв па Сихема йобхтэс.

¹⁵ Щита мув хэрэн лүв тәпәс па лүвел уйтәм хбйатән иньщәсса: «Мүй нан кашлән?»

¹⁶ Лүв йастэс: «Ма йайлам кашлэм, мәнэма йасты, хбта лыв тащ шавилэт?»

¹⁷ Щи хбйат йастэс: «Лыв талта мятсэт, ма хултсэм, хбаты лыв пбтэртсэт: 'Дофана мәнлүв'». Щиты Иосиф йайлал йуш хўват мәнәс, па Дофан вош лэпән лывилал уйәтсэлы.

¹⁸ Лыв хувәлта лүвел кашаләсэл, па лүв вана йитал сыс, лыв нумәсты питсэт, хбаты лүвел велты.

¹⁹ Щя́лта лыв күтәлән йастәсәт: «Уләм вантәм бт йил»;

²⁰ ин мәнлүв па лүвел веллэв, мятты мув ўса йүвәтлэв, па йастәлүв, ут войән ләса; щи пбрайән ватлэв, лүв уләмлал мўйа йиләт».

²¹ Щит Рувим йайәлән хулса па атәм нбмәслал элты лүвел шавислы, па щиты йастэс: «Лүвел ат веллэв».

²² Рувим лывилала йастэс: «Ўр әл шошматы; тәм мув ўса тал йиклы мўвән йүвталән, туп йошән ал кетмалән». Щиты лүв пбтэртәс, лыв йошлал элты лүвел шавиты па ащел хбца лүвел йбхтәптәты урәңән.

²³ Иосиф йайлал хбца йбхәтмалән, лыв лүв хбрамәң сбхәл лүв элтәл нбх менәпсэл,

²⁴ па лүвел ўсәл па мув ўса йүвәтсәл; щи мув ўс тал ус, йик щита әнтомо ус.

²⁵ Лыв па лрәты омәссәт, па әнкәртмәлән, кашаләсәл, хбаты Галаад мув элты измаил йох онас йил, йама авты стиракс йүх ух, бальзам па ладан пбрмасәт верблюдәт туләт: Египет мўва щит тўвман мәнләт.

²⁶ Щя́лта Иуда йайлала йастэс: «Мүй онтас, апщев пәратлэв па лүв ўрәл хәнәтлэв?»

²⁷ Мәнлүв па измаил йоха лүвел тынылэв, мўн йошлүвән лүвел ат кетәмлэв, ищипа лүв мўн апщев, ищи мўн ўрәв». Йайлал лүв пелайэл хўлтмәсәт.

²⁸ Хун Мадидан мўвән тынасты йох ванамәсәт, йайлал мув ўс элты Иосиф нбх талсәл па измаил йоха хус щел бх сәхат тынысәл; лыв па Иосиф Египта тусәл.

²⁹ Рувим щи мув ўс хбца па йбхтәс; па Иосиф мув ўсән әнтомо. Щит кашаләмал кемән, лүв лўмтәмлал мәншислы,

³⁰ ащилал хбца йбхлы йбхтәс па йастэс: «Әнәмты пбхев әнтомо, ма па, хблта ма мәнләм?»

³¹ Лыв Иосиф сбх ўсәл, козәл вой хбрсәл па щи ўрән сбхәл нбсәтсәл;

³² щя́лта щи хбрамәң сбх ащела китсәл, па йастәсәт: «Мўн тәм уйтәсув; ванты, нан пбхен сбх мүй па әнтомо?»

³³ Лүв сбхәл мбштәслы па йастэс: «Тәм ма пбхем сбх; ут войән лүв ләса; алт па Иосиф войәтән лакки мәншиса».

³⁴ Иако лўмтәмлал мәншислы, улттәхты хир хбрпи сох әтпәла лумтәс па ар хятәл пбхәл элты холләс.

³⁵ Эвилал, пбхлал хбл әктәщсәт, лүвел щаләтты урәңән; лүв па хуләтты ат ләнхас па йастэс: «Тәмиты хошман пбхем хбца илта турма мәнләм». Щиты ащел лүв элтәл холләс.

³⁶ Иосиф па Мадидан мув хбйатәтән Египет мўвән Потифар нәмпи ун куцайа тыныса, фараон шавиты йох куцайа.

38

Иуда па Фамарь

¹ Щи артән Иуда йайлал хайсэлы па Хира нәмпи хбйат пўнәлән Одоллам вошән улты питәс.

² Щита Иуда Шуа нәмпи ханаан ики эви кашаләс: лүвел нәңа туслы.

³ Щи нә лавәрта йис па пбх тайәс, па Иуда ащелән Ир нәмән мәса.

⁴ Щя́лта па лавәрта йис па па пбх тайәс, па Онан нәмән лүвел мәслы.

⁵ Щя́лта пбх па тайәс па Шела нәмән лүвел мәслы. Иуда па, лүв пбхәл сәма пайәтмалән, Хезив вошән ус.

⁶ Щя́лта Иуда Ир нәмпи олэң пбхәл нәңән туслы; Фамарь нәмәл.

⁷ Туп Ир, Иуда олэң пбхәл, Турәм Куцайа йәлпийән ар кәрәк тайәс, щишән, Турәм Куцайән сбрма пайәтса.

8 Шишэн, Иуда Онан пѳхэла йастэс: «Йайэн ими нэңа үйи, лэху щирэн, пѳ йайэн тыхэл йэллы түви».

9 Онан уйэтсэлү, щит анта лүв тыхлэл питэл, щисэн, йайэл ими пилэн щиты ус, йайэл тыхэл йэллы ат ат рутмэс.

10 Турэм Куца йэлпийэн мүй лүв верэс, атэм ус; пѳ лүв лүвел ищи сѳрма пайэтсэлү.

11 Шѳлта Иуда Фамарь меңэл пела йастэс: «Шела пѳхем энэмты унты ащен хотэн шукалт имийа ула». Щиты Иуда нумэсэс: «Йайлал иты Шела ат ат лулэн пѳрэс». Фамарь мѳнэс пѳ ащел хотэн улты питэс.

12 Хүв күт хѳщэс пѳ Иуда имел, Шуа ики эви, пѳрэс. Иуда, хѳтэллал тѳрмэм йүпийэн, Фамна воша мѳнэс, хѳта ошлал лѳртты хѳйатэт усэт, лүв пилэлэн Одоллам элты Хира нэмпи лужсэл ус.

13 Фамарь айкелэн верса: «Ұпэн ики Фамна воша ош лѳртты мѳнэл».

14 Лүв шук тугу сѳхлал эхсэлү, бхшам пѳнэс пѳ щиты йэмалман Фамна пела мѳнты йушэн, Енаим вош ов хѳца опсэс. Лүв уйэтсэлү, Шела энмэс, лүв пѳ лэхуйэла ат опсэлэ.

15 Иуда лүвел кашалэслү пѳ вешл хѳнѳатмал урѳнэн, ульна нэңа йүкатсэлү.

16 Лүв хѳщайэл йирэмэс пѳ йастэс: «Нѳң хѳщайэн рѳхэл лѳнѳтыты?» Лүв ат уйэтсэлү, щит лүв меңэл ус. Фамарь пѳ лүвел ищмэслү: «Ма хѳщайэм лѳнѳтытэн мита мүй нѳң мѳнэма мѳлэн?»

17 Лүв йастэс: «Ма нѳңена ма ташем элты ош пѳшэхэн китлэм». Лүв пѳ йастэс: «Китэн унты мѳлты пѳрмас ши йүкана хѳйлэн?»

18 Иуда йастэс: «Мүй хѳрпи йүкан нѳңена мѳты?» Лүв пѳ йастэс: «Нѳң йѳра келэн посэн пѳ йошан тайты шушты сүвен». Иуда щит лүвела мѳслү пѳ лүв хѳщайэл лѳнэс; лүв элтэл Фамарь лавѳрта йис.

19 Шѳлта лүв лѳйэс пѳ мѳнэс, тайэм бхшамэл эхсэлү пѳ шук тугу сѳхлал па лумэтсэлү.

20 Иуда Одоллам элты улты лужсэл пилэн ош пѳшэх китэс, нэ хѳца хѳйэм пѳрмасэт нѳх үты урѳнэн, туп лүв ши нэ ат уйэтсэлү.

21 Шѳши хѳйатэт элты инѳщэссэлү: «Хѳта ши ульна нэ, хѳй Енаим йуш пүңэлэн опсас?» Лыв йастэсэт: «Тѳта ульна нэ антом ус».

22 Лүв Иуда хѳца йѳхтэс пѳ йастэс: «Ма лүвел ат уйэтсэм; пѳ щита улты шѳши хѳйатэт йастэсэт: 'Тѳта ульна нэ антом ус'».

23 Иуда йастэс: «Лүв йүканэла ат үллү, туп нѳха ат ат пайэтсаймэн; ма тѳм ош пѳшэхэн ши китылысэм, нѳң пѳ лүвел ат уйэтсэн».

24 Хулэмлэм тылѳщ хѳщэс пѳ Иуда айкелэн верса: «Фамарь меңэн ульнаѳа улты питмал пѳ нэ щирэн кѳшаңа ул». Иуда йастэс: «Йэл лүвел тувалэн пѳ нѳх ат үщитла».

25 Хун лүв тугу питса, үпэл икийа щимѳщ йасэн китэс: «Тѳм пѳрмасэт тайэм хѳйат элты ма лавѳрта йисэм». Пѳ йастэс: «Мѳштэлэн, тѳм хѳй йѳра келэн пос пѳ шушты сүв?»

26 Иуда мѳштэслү пѳ йастэс: «Лүв ма элтэм вѳщкатшѳк, щит ма лүвел Шела пѳхема ат мѳсэм». Лүв хѳщайэл па ат лѳнѳтытэс.

27 Шѳлта нѳврэм сѳма питты хѳтэлэн лѳрамэс, лүв нэш пѳтлам хотэн пилан ѳтѳн таймал.

28 Нѳврэмнѳн сѳма питмэн, олѳнэн итэл йош этэс; пүкэн эвтэм ими үрты сѳхэмэн йошѳл йѳрѳпсэлү, йастэман: «Тѳмен олѳна этэс».

29 Лүв пѳ йошѳл йѳхлү сухтэслү; пѳ йайэл олѳна этэс. Лүв йастэс: «Мүй щирэн нѳң йуш версэн?» Щисэн Фарес нэмэн мѳса.

30 Йухэт үрты сѳхэмэн йѳрэм йѳшѳн апщел этэс. Лүв нэмэн мѳса: Зара*.

39

Иосиф Потифар хотэн

1 Иосиф пѳ Египта тувман ус, лүвел тувэм измаил йѳх йош элты фараон шавиты йох куцайэн, Потифар нэмпи куцайэн, Египет мув хуйэн, лутса.

2 Турэм Куца Иосиф пилэн ус: лүв верлал йѳма мѳтсэт пѳ Потифар, Египет мув ху куцайэл хотэн ус.

3 Куцайэлэн мѳштэса, Турэм Куца лүв пилэлэн ул, мүй лүв ат верэл, лүв верты верлалэн Турэм Куца нѳтѳл.

4 Щиты Иосиф Потифарэн ванэн тайты питса пѳ лүв йѳра митхуйэла йис. Шѳлта лүвел хотэл куцайа пѳтсэлү пѳ мүй тайэс, иса лүв йошѳла мѳслү.

5 Хот куцайа лүвел пѳнмал үш элты пѳ иса тайэм ѳтэл лүв йошѳла миймал йүпийэн, Иосиф урѳнэн Египет мув ху хот Турэм Куца йѳмэн мѳслү, щисэн, Турэм Куца йѳм лүв хотэлэн пѳ мув хѳрѳлэн тайэм ѳтэл хѳца иса ус.

6 Щисэн, лүв, мүй тайэс, иса Иосиф йоша мѳслү, нэмэлты элты ат нумэсэс, лүвела йѳра лѳтѳт верты түмпийэн.

Иосиф хѳрасэн пѳ лѳватѳн ус.

7 Щисэн, куцайэл ими Иосиф пела ватты питэс пѳ йастэс: «Ма пилэмэн ула».

* 38:30 38:30 Зара – (евр.) кѳлы үрты;

8 Лүв пә әт кашащәс пә кушайәл ими пела йастәс: «Тәта щи, кушайәм мүй тайәл, ма йошема мәслы, нәмәлты элты әт нумәсәл;

9 тәм хотән ма элтәм уншак бт әнтом; тәм хотән нәң түмпенән мәнәма әт рәхты вер әнтом, нәң лүв имел; мүй щирән ма щимәщ атәм вер верләм пә Турма кәрәк верләм?»

10 Кашәң хәтәл күш нә щиты Иосифа пәтәртәс, Иосиф әт хуләнтәс лүв пиләлән улты.

11 Имблты хәтәлән лүв верәл сәхат хота ләңәс, щита хотәң бтәт элты нәмәлт хобат әнтом ус;

12 щи нә лумтәм сбхәл элты лүвәл катәлсәлы пә йастәс: «Ма пиләмән ула». Иосиф лүв, сбхәл лүв йошалән хайман, ким хухәлмәс.

13 Нә пә, щит кашаләмәл кемән, хун сбхәл лүв йошалән хәщәс пә Иосиф ким хухәлмәс,

14 хотәң бтәләл үвалсәлы пә лывилала щиты йастәс: «Вантаты, Потифар мүйев еврей түвмәл пә щитән мүй хбщайәв йобвәргыйәл. Щи еврей ма хбщайәм йбхтәс, ма пиләмән улты үтщыйәс, ма пә сыйәң түрән үвалтсәм;

15 лүв пә, хултәмәләлән, хбты ма үвалтсәм, сбхәл ма хбщайәм хайсәлы пә ким хухәлмәс».

16 Щиты Потифар йбхи йбхәтты унты Иосиф сбх щи нә лүв хбщайәл хайсәлы.

17 Лүведа ищи щи йасәт пәтәртәс, йастәман: «Нәң түвәм еврей митхуйән ма хбщайәм йбвәргыты йбхтылыиәс;

18 хун ма үвты питсәм, лүв сбхәл ма хбщайәм хайсәлы пә ким хухәлмәс».

Иосиф касна хота омәсла

19 Кушайәл имел йасәт хулмәл йүпийән, хбты лүв йастәс: «Щиты ма пиләмән нәң митхуйән верәс», лүв шек лыкащәс;

20 щәлта кушайәлән Иосиф касна хота омәсты партса, хбта хон вера питәм бтәт усәт. Щита касна хотән лүв опсәс.

21 Турәм Куща Иосиф пилән ус, йәм сәмән вантәс, щишән, касна хот куща лүв пелайәл ищи йәм ус.

22 Касна хот куща щита опсәм вера питәм бтәт хбл Иосиф йоша мәслы, щишән, мүй лыв щита әт версәт, щи верәт хбща лүв пә уна ус.

23 Касна хот куща Иосиф йошән тайты верәт элты нәмәлты әт ләрәмтәс, Турәм Куща Иосиф пилән ус, щишән мүй лүв верәс, Турәм Кушайән щи верәтән иса нотса.

40

Иосиф улмәт ләрпитәл

1 Щи йүпийән хона үнайәт ләщатты куща пә һаң верты куща Египет хонәл йәлпийән, кушайәл йәлпийән, вера питсәңән.

2 Кәт кушайәләл пела фараон лыкащәс, үнайәт ләщатты куща пә һаң верты куща пела,

3 пә лүвәл шавиты йохлал куща йоша лынан мәслы, щи касна хота, хбта Иосиф опсәс.

4 Шавиты йох куща лын хбщайән Иосиф рупитты ләщатәс, пә лүв лынана рупитәс. Щиты касна хотән мблты сьс лын устән.

5 Ипуш касна хотән, үнайәт ләщатты куща пә һаң верты куща улмистән, кашәң бт лүв улмәл, кинтак и атән, кашәң бт бщхүл уләм вантәс.

6 Аләңсәхат Иосиф лын хбщайән йбхтәс, лынан кашаләслы, лын вешлән рүталһән.

7 Фараон кушайән лүв ищмәслы, лүв пиләлән кушайәл хотән улты касна хотән опсәм бтнән пела, щиты йастәс: «Мүйа нын тәм хәтәл вешлән рүталһән?»

8 Лын лүведа йастәснән: «Мин тәм ат улмисмән; туп щи уләмнән ләрпитты хобат әнтом». Иосиф лынана йастәс: «Уләм ләрпитты вер алт Турәм элты ул? Мәнәм уләмнән пәтәртәлән».

9 Хона үнайәт ләщатты куща лүв улмәл Иосифа пәтәртәс пә йастәс: «Улмитәмән, виноград үна йүх ма йәлпемән;

10 щи йүхән хуләм нүв; йүх әнмәс, лыпәтән этса, щәлта щита виноград воңщәм бтәт әнәпсәт пә пбщәт;

11 фараон ан ма йошемән катәлләм; виноград воңщәм бтәт ма үсәм пә фараон ан лыпийа пәщәртсәлам, пә фараон йоша ан мәсәм».

12 Иосиф лүвәл йастәс: «Тәта щи улмән ләрпитты щир: хуләм нүв – щит хуләм хәтәл;

13 хуләм хәтәл хәщты йүпийән фараон нәңен әсәлләлы пә рупитам тәхайәна омәсләлы, нәң пә фараон ан лүв йошәла мәлән, йәлпи иты, хун нәң лүв хбщайәл хона үнайәт ләщатты кушайәл усән;

14 хун нәңен йәм питәл, ма элтәм нумәлми пә, щи лбват йәм вера, фараона ма элтәм йаста, тәм касна хот элты ким ат әсәлсайәм;

15 ма еврейәт мүй элты йурән тусайәм; тәта пә касна хотән омәсты урәңнән нәмәлт атәм әт версәм».

16 Нәң верты куща кашаләслы, хбты лүв уләм йәма ләрпитсәлы пә Иосифа йастәс: «Ма ищи улмисәм: бхемән хуләм кураңәк катәлләм;

17 нүмпелэк кураңэкэн кәмэн хөрпи фараон урәңэн лэты һаңәт, бхемөн омәсты кураңэк элты ши ләтәтәт тәхләң войәтән нухлайәт».

18 Пә Иосиф щиты йбхлы йастәс: «Тәта ши улмен ләрпитты щир: хуләм кураңэк – щит хуләм хәтәл»;

19 хуләм хәтәл хәщты йүпийән фараон һаң бхен хәлт сәвәрти партләлы пә һаңен йүха нбх сухтәллы, тәхләң войәтән элән нухты питлә».

20 Хулмет хәтәлән, фараон лүв сәма питәм хәтләлән митйохлала поры пәсан верәс, пә касна хота опсылыйәм үнайәт ләщатты пә һаң верты кушайнән элты митйохлал улман нумәлмәслы;

21 щәлта хона үнайәт ләщатты куца йәлпи рупитәм тәхайәла пәтсәлы, пә лүв фараон йоша ан мәс»;

22 һаң верты куца пә йүха нбх сухтәса, хәты Иосиф лынана уләм ләрпитыйәс.

23 Хона үнайәт ләщатты куца Иосиф элты әт пә нумәлмәслы, лүв элтәл йбрәмәслы.

41

Иосиф фараон улмәт ләрпитәл

1 Кәт тәл хәшәмән фараон уләм вантәс: лүв йбхан питарән лойәл»;

2 йбхан элты лапәт мис ким этәс, йәм хөрпет пә войәнәт, пә тбрән лэты питсәт»;

3 щәлта, лыв йүпелән йбхан элты па лапәт мис этәс, атәм хөрпет пә керыйәмәт, пә түм мисәт пүнла йбхан питарән лойсәт»;

4 щәлта атәм хөрпи пә керыйәм мисәт лапәт йәм хөрпи пә войән мисәт йбхи ләслал. Щитәлән фараон нбх верләс»;

5 па войәпса, пә кимет пүш улмийәс: и һаң тбрәнән лапәт йәм пә тәлән һаң тбрән тай әнмәс»;

6 щәлта пә, ши йүпийән лапәт сорәм пә хәлзәвәт вәтән сорәлтәм һаң тбрән тай әнмәс»;

7 щәлта сорәм һаң тбрән тайәт йәм пә тәлән һаң тбрән тайлал йбхи ләслал. Фараон нбх верләс пә мбштәслы, щит уләм».

8 Аләңсәхат лүв нбпсәл шакәс, щәлта лүв китсәлы, пә Египет мүв хәл щәртән пә хәл мүтра уйәтты хәйәтәт вохсәлы, фараон лывилала улмәл пәтәртсәлы; туп ши уләм ләрпитты хәйәт әт ликмәс».

9 Хона үнайәт ләщатты куца пәтәртты питәс пә щиты йастәс: «Ин ма вера питылыиәм щирәм нумәлмәсәм»;

10 ипуш фараон мин пелайәмән, митйохнәлал пела лыкашәс, пә мәнәм пә һаң верты куца фараон шавиты йох куца хотән касна хота омәссәлы»;

11 пә и атән ма пә лүв улмисмән, кашәң өт бщхүл уләм вантәс»;

12 щита мин пиләмән еврей мир элты әнәмты ху ус, фараон шавиты йох куца митху; мин лүвела уләмләмән пәтәртсәләмән, лүв пә минәмәна кашәң өт мүй вантәс, йәпсыяа ләрпитсәлы»;

13 щәлта, хәты лүв минәмәна ләрпитсәлы, щиты ши тыйәс: ма тайәм рупатайәма йбхлы үсайәм, түм ху пә йүха нбх сухтыса».

14 Фараон Иосиф вохты партсәлы. Лүв тәрматыман касна хот элты эсәлса. Лүв упәтлал ләртсәйәт, па сәх лумтәс пә фараон хәца йбхтәс».

15 Фараон Иосифа йастәс: «Ма уләм ватсәм, пә нәмәлты өт әнтом, хәйән лулән ләрпитты верәтса, ма хуллысәм, һаң уләм ләрпитты хоштән».

16 Иосиф фараона йбхлы йастәс: «Щит әнта ма; фараон йәм урәңән Турәм йбхлы йастәл».

17 Фараон Иосифа щиты пәтәртәс: «Уләм ватсәм: ма йбхан питарән лойләм»;

18 щәлта йбхан элты лапәт войән пә йәм хөрпи мис этәс пә тбрән лэты питсәт»;

19 лыв йүпелән йбхан элты па лапәт мис этәс, керыйәмәт, ватты шек атмәт; тәм Египет мүв ләватән щимәщ керыйәм өтәт әт вантылысәм»;

20 щәлта керыйәм мисәт оләңән этәм войән мисәт йбхи ләслал»;

21 күш йбхи ләслал, лыв ищипа керыйәм хөрпийа вантәссәт. Ши кемән нбх верләсәм».

22 Щәлта па улмисәм: и һаң тбрәнән лапәт йәм пә тәлән һаң тбрән тай әнмәс»;

23 щәлта пә, ши йүпийән лапәт сорәм пә хәлзәвәт вәтән сорәлтәм һаң тбрән тай әнмәс»;

24 щәлта сорәм һаң тбрән тайәт лапәт йәм пә тәлән һаң тбрән тайлал йбхи ләслал. Щит ма щәртән хәйәтәтә пәтәртсәм, туп нәмәлты хәйәтән ши уләм ләрпитты әт верәтса».

25 Иосиф щиты фараона йастәс: «Фараон и вер элты кәт пүш улмийәс: Турәм мүй верәл, щит элты лүв фараона айкел верәс».

26 Лапәт йәм мис – щит лапәт тәл; пә лапәт йәм һаң тбрән тай – щит ищи лапәт тәл: кәт уләм и нбмәс»;

27 лыв йүпелән этәм лапәт атәм хөрпи пә керыйәм мис – щит лапәт тәл, щәлта лапәт сорәм пә хәлзәвәт вәтән сорәлтәм һаң тбрән тай – щит лапәт ләллы тәл».

28 Щишән, ма щиты фараона йастәсәм: «Мүй Турәм верәл, щит лүв фараона этәлтәслы».

29 Иса Египет мүвән лапәт ташәң пә ләтотәң тәл тәлта йәллы питәл»;

³⁰ ши йўпийән лапәт ләллы тәл йōхәтәл, ши йәлпи йәма уләм уләпса Египет мўвән йōрәмәла, ләллы тәләтән мўв тала верла пә хōйатәт вōллы нўшайа йиләт,

³¹ пә ши йәлпи йәма уләпса йōрәмәла, ләллы тәләт урәңән, йōхәтты ләллы тәләт шек лавәртәт питләт.

³² Фараон кәт пўш и хōрпи уләм шишән вантәс, щит Турәм йәсәң так урәңән пә ши вер Турәмән тәм ванән йәна верты урәңән.

³³ Щәлҗта пә, фараон ошәң пә вер хошты хōйат ат уйәтәл, пә Египет мўв лōватән уна ат пōнләлы.

³⁴ Пә щәлҗта, фараон мўвәл лōватән ватты кушайәт ат омәсәл, пә лапәт ташәң тәләт хўват Египет мўвән әнмәлты һаң ветмет пелкел ат әкәтләл;

³⁵ ши йōхәтты йәм тәләтән лыв һаң лат пә па сәмәң лат ат ўләт, пә фараон партты щирән вошәтән сопаса ат әкәтләл пә ат шавиләл.

³⁶ Египет мўвән йәллы йōхәтты ләллы лапәт тәл кеша ши ләтōт сопаса питәл, тәта улты мир әт пәрты урәңән».

Иосиф Египет мўв ун кушайа пōнҗа

³⁷ Фараона пә лўв митйохлала ши йәснәт рәхсәт.

³⁸ Фараон митйохлала йәстәс: «Лўв хōрпел йәм хōйат хōлҗа уйәтлүв, хōй хōща Турәм Лыл ат ус, лулән?»

³⁹ Фараон Иосифа йәстәс: «Хōты Турәм һәңена щит иса пўшсәлы, щимәщ ошәң пә мўтрайәң һәң хōрпен хōйат әнтәм,

⁴⁰ һәң ма хотәм нўмпийән питлән, ма мирәм һәң йәснәна хулҗатты питәл; туп хона омәстәм щирән ма һәң элтән унашәк улләм».

⁴¹ Фараон Иосифа йәстәс: «Щиты, ма һәңен хōл Египет мўв кушайа пōнләм».

⁴² Фараон лўв йошәл элты веншәң луйтәл хōлт пайәтсәлы пә Иосиф лўйа лумәттәслы; ухәл щәшкан сōхәта лўвел лумәттәслы, сапләла сорнәң карты кел пōнәс;

⁴³ лўв йўпелән кимет хон йōра ловәң ухәлән Иосиф тутлыты партсәлы пә лўв йәлпелән ўвты: «ōх пōнман, ил нўраты!» Щиты Египет мўв лōватән лўвел кушайа пōтсәлы.

⁴⁴ Фараон Иосиф пела йәстәс: «Ма фараон; туп һәң йәснән таклўйа Египет мўв лōватән нәмәлты хōйат йош әт тўвемәл, кўрәм әт верәл».

⁴⁵ Фараон Иосиф йәләп нәмән мәслы: Цафнаф-панеах, пә Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хōйат, Асенефа нәмпи әви, фараон лўвела нәңа мәслы. Иосиф Египет мўв хўват мәнәс.

⁴⁶ Иосиф хōльмаң тәл лōватән ус, хун лўв Египет мўв хон хōща, фараон хōща рупитты йōхтәс. Фараон элты этмал йўпийән, лўв Египет мўв хōл йәхсәлы.

⁴⁷ Ши мўвән лапәт ташәң тәл хўват и лат сәм элты кўш тәл әнмилийәс.

⁴⁸ Египет мўвән лапәт йәм тәл сыс әнмәм һаң лат пә па сәмәң лат лўв әкәтсәлы, пә вошәтән ши лат пōтсәлы; кашәң вош керәтман улты мўв хәрәт элты.

⁴⁹ Иосиф һаң лат пә па сәмәң лат шек ар әктәс, щарәс сәй хиш арат, щишән, лўңәтты кўртәсәс пә йәллы әт лўңәтсәлы.

⁵⁰ Ләллы тәләт йәлпийән Иосиф кәт пōх тәйәс, хōйңән Асенефа, Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хōйат әви, сәма пайтәс.

⁵¹ Иосиф оләң пōхәл нәмән мәслы: Манассия^{*}, щиты лўв пōтәртәс: «Шукащты верлам пә ащем хот тәл Турәм мәнәма йōрәмәты һотсәлы».

⁵² Кимет пōхәл нәмән мәслы: Ефрем[†], щиты лўв пōтәртәс: «Шукащәм мўвемән Турәм мәнәм тыхләңа версәлы».

⁵³ Щиты лапәт ташәң тәләт Египет мўвән һәксәт,

⁵⁴ щәлҗта лапәт ләллы тәләт йōхәтсәт, Иосиф йәстәм щирән. Пә хōл мўвәтән ләллы пōра ус, туп Египет мўв лōватән һаң ус.

⁵⁵ Египет мўвән ләллы йәт йōхтәмән, фараон элты мир һаң вохты питәс. Хōл Египет хōйатәта фараон йәстәс: «Иосиф хōща мәнаты, лўв хōты йәстәл, щиты вераты».

⁵⁶ Мўв лōватән иса ләллы пōра ус; Иосиф һаң лат сопасләм хотлал пелки пўшсәлы пә Египет мира тыныты питсәлы. Ләллы пōра Египет мўвән йура йиты питәс.

⁵⁷ Па хон мўвәт элты Египта Иосиф элты һаң лат лутты йōхтылысәт, мўв лōватән ләллы пōра йура йиты питәс.

42

Иосиф йайлал оләң пўш Египет мўва йōхәтләт

¹ Иаков Египтән һаң лат улты вер хулмалән, Иаков пōхлала йәстәс: «Мўй нын лавәлләтты?»

² Пә йәстәс: «Ма хултсәм, Египтән һаң лат ултал; ши мәнаты пә мўңева һаң лат щита лутаты, мўңева улты пә әт пәрты урәңән».

³ Иосиф йаң йай Египта һаң лат лутты мәтсәт.

* **41:51** 41:51 Манассия – (евр.) «лўв йōрәмәты һотәл»; † **41:52** 41:52 Ефрем – (евр.) евр. «лўв тыхләңа версәлы» йәсәң элты;

4 Вениамин пә, Иосиф апщи, йайлал пилэн Иаковән әт китса, лүв щиты йастәс: «Вера әт ат питәл».

5 Ханаан мүвән ләллы пбра ус, щишән, Израиль пбхәт па йбхтәм бтәт пилән һаң лат лутты йбхәтсәт.

6 Иосиф пә щи мүвән мет ун куцайа пбнман ус; мүвән улты мира һаң лат лүв щи тыныйәс. Иосиф йайлал йбхәтсәт пә лүв йәлпелән мүв унты, бх пбнман, ил һүрсәт.

7 Иосиф йайлал кашаләс пә лывилал мбштәслы; туп әт уйәтты веш верәс пә лыв пиллалән щикем такан пбтәртәс пә лывилала йастәс: «Хблща нын йбхәтсәты?» Лыв йастәсәт: «Ханаан мүв элты ләтбт лутты урәһән».

8 Иосиф йайлал мбштәслы, лыв пә лүвәл әт мбштәсәл.

9 Иосиф уләмләл нумәлмәс, хбта лыв элтыләл улмыйәс; пә лывилала йастәс: «Нын һаһайән верәт ләрапты бтәт, мүн хбщайәв ләл пилән йбхәтты урәһән сайлы мүв вантылты».

10 Лыв пә лүвәла йастәсәт: «Анта, мүн куцайәв; һаң митйохлан ләтбт лутты йбхәтсәт;

11 мүн хбл и ащи һаврәмәт; мүн вешкат хбйатәт; һаң митйохлан анта һаһайән верәт ләрапты бтәт».

12 Лүв пә лывилала йастәс: «Анта, мүн хбщайәв ләл пилән йбхәтты урәһән сайлы мүв вантылты».

13 Лыв йастәсәт: «Мүн, һаң митйохлан, кәтхбщйаң йай; мүн Ханаан мүв элты улты и хбйат пбхәт, ай бтәв ащев пилән хәщәс, итәв пә антом».

14 Иосиф лывилала йастәс: «Щит щи ма нынан пбтәртәсәм, йастымемен: нын һаһайән верәт ләрапты бтәт;

15 щи вер ин щиты ләрапләм: фараон уләпсайән йастәпса мәләм, ай апщан йбхәтты унты нын тәлта әт элрәты;

16 итән киталән, лүв апщан ты ат туллы, нын пә тәта йәртман тәйты питлайты; щиты ләра йил, йәна мүй мәнәм пбтәрлрәты; анта щиты ки, фараон уләпсайән йастәпса мәләм, нын һаһайән верәт ләрапты бтәт».

17 Пә хуләм хәтлә касна хота лывилал омәссәлы.

18 Хулмет хәтәлән Иосиф лывилала йастәс: «Тәмиты вералән, щиты нын лылһа хәщлрәты, ма Турәм элты ищи пәлләм;

19 нын вешкат хбйатәт ки, и апщан тәм касна хотән ат хәщәл; нын пә мәнаты, ләллы улты тыхәл тәлләна һаң туваты,

20 апщан пә ма хбщайәм тувалән, йасәһлән вешкат урәһән пә нынан лылһа хәщты урәһән». Лыв щиты щи версәл.

21 Лыв күтләлән щиты пбтәртәсәт: «Апщева кәрәк вермев урәһән ин мүн сүтәтлайув; мүн ватсәв, хбты лүв шукащәс, хбты мүнөв пойәксәлы, туп әт хуләтсәв; щишән, тәм шука питсув».

22 Рувим пә лывилала йастәс: «Ма нынана әт хун пбтәртәсыәм: «Энәмты пбха кәрәк ал вераты?» Нын пә әт хуләтсәты; щи, ин үрәл кәшты питса».

23 Туп лыв әт уйәтсәл, Иосиф щит иса мбштәллы; ванты, лүв пиләлән пбтәртмелән йасәһ тблмәщлрәты хбйат ус.

24 Щәлҗта лыв элтыләл йәлшәк мәнәс пә йәл холлалтәс. Щәлҗта лыв хбщайәл йбхлы йбхәтәс, па лыв пиллалән пбтәртәс, пә Симеон лыв күтәл элты үслы пә лыв ватман йәрты партсәлы.

Ханаана йбхлы мәнәм вер

25 Щәлҗта Иосиф лыв хирлал һаң латән тәкәптәты партсәлы, лыв щел бхлал пә йбхлы хирлала пбнты партсәлы, пә мәнты йушела хәлы хирәтән мәты партсәлы. Щиты щи лыв пиллалән верман уса.

26 Лыв һаң лат хирлал осәл войәт элты ләлтсәләл, пә щилта мәтсәт.

27 Хун лыв холты урәһән лойсәт, и хуйәл хирәл эксәлы, осәл войәл һаң латән мәты урәһән, пә хир овән лүв йбра щел бхәл кашаләслы,

28 пә йайлала йастәс: «Щел бхем пә йбхлы пбнәм; тәта щи хирәм лыпийән». Лыв сәмлал мәтсәт, пә лыв күтәлән пәлтамәман пбтәртты питсәт: «Амуы щит Турәм мүн пиләвән верәс?»

29 Щәлҗта Ханаан мүва, Иаков ащел хбща йбхәтмелән, лыв пиләлән уләм верәт хбл лүвәла пбтәртсәл, щиты йастәсәт:

30 «Щи мүвән уна улты куца щикем такан мүн пиләвән пбтәртәс пә щи мүв һаһайән верәт ләрапты бтәта мүнөв йукатсәлы».

31 Мүн лүвәла йастәсув: «Мүн вешкат хбйатәт; мүн анта һаһайән верәт ләрапты бтәт;

32 мүн кәтхбщйаң йай-апщи ащев хбца; итәв пә антом, ай апщев пә ащев пилән Ханаан мүвәвән хәщәс».

33 Щәлҗта щи мүвән уна улты куца щиты йастәс: «Ма щиты ләрапләм, мүй хбрпи нын вешкат хбйатәт: и апщан ма хбщайәм хәйалән, нын пә һаң лат уйаты ләллы улты тыхәл тәллән урәһән пә мәнаты,

³⁴ пӓ ай апшан ма хӓщайэм тӓвалэн; щиты ма уйӓтты пилтэм, нын ӓнта хӓнӓйӓн верӓт лӓрапты ӓтӓт, нын вешкат хӓйӓтӓт; щишӓн, апшан эсӓллэм, пӓ тӓм мӓвӓн тынасты верӓтлӓты».

³⁵ Щӓлта, хирӓт шошӓмты пилтмӓлӓн, кашӓн ху хирӓлӓн лӓв йӓбра щел ӓхӓл уйтӓс. Ӗхи хирлал кашалымелӓн, ащел ики пилӓн лӓв хӓлт пӓлтӓмӓсӓт.

³⁶ Щӓлта Иаков ащел лывилала йӓстӓс: «Нын урӓнӓн ӓнаврӓмлам ӓнтӓмӓт: Иосиф ӓнтӓм, Симеон ӓнтӓм, Вениамин па уты ӓтциллӓн, – щит иса мӓнӓма хӓйӓл!»

³⁷ Щӓлта Рувим ащела йӓстӓс: «Ма пӓхӓнӓлам велӓлӓн, Вениамин йӓхлы ӓт тулӓм ки; ма йӓшема лӓвӓл мийи; ма лӓвӓл нӓн хӓщайӓн йӓхи тулӓм».

³⁸ Лӓв пӓ йӓстӓс: «Пӓхем нын пилӓнӓн ӓт мӓнӓл; йӓйӓл пӓрӓс, пӓ лӓв утча хӓщӓс, щишӓн; йушӓн мӓнман мӓлты вера пилӓт ки, вотӓм ӓхем щи шукӓн хошман илта турма тулӓн».

43

Иаков Вениамин Египта эсӓллӓты

¹ Мӓвӓн лӓллы пӓра йура йис.

² Египет элты тутлыӓм ӓнӓн лантӓл лӓвмел йӓппийӓн, ащел ики лывилала йӓстӓс: «Па йӓнхаты, мӓнӓва лӓтӓт йӓша лутаты».

³ Иуда лӓвӓла йӓстӓс: «Щи хӓйӓт мӓнӓва такан йӓстӓс: ‘Апшан таклы ма хӓщайӓм ал йӓхтаты’».

⁴ Апщев мӓн пилӓвӓн китлӓн ки, мӓн мӓнлув пӓ нӓнӓна лӓтӓт лутлув,

⁵ ӓт китлӓн ки, ӓт мӓнлув, щи хӓйӓт щиты мӓнӓва йӓстӓс: ‘Апшан таклы ма хӓщайӓм ал йӓхтаты’».

⁶ Израиль йӓстӓс: «Мӓй урӓнӓн нын мӓнӓма щимӓщ атӓм версӓты, па и апщи тӓйты верӓн щи хӓйӓтата йӓстӓманӓн?»

⁷ Лӓв йӓстӓсӓт: «Щи хӓйӓт мӓн элтӓв пӓ мӓн рутӓв элты ар пӓш инӓщӓсӓс, щиты пӓтӓртӓс: ‘Нын ашан хӓлна лылӓн? Йӓй-апщи тӓйлӓты?’ Мӓн пӓ лӓвӓла щи инӓщӓпсайӓл щирӓн пӓтӓртӓсӓв. Хӓлжда мӓн уйӓтсӓв, лӓв щиты йӓстӓл: ‘Апшан ты тӓвалӓн?’».

⁸ Израиль ащел пӓла Иуда щиты йӓстӓс: «Энӓмты пӓхем ма пилӓмӓн эслы, мӓн лойлув пӓ йӓхлув, щишӓн лылӓна хӓщлув пӓ ӓт пӓрлув: мӓн, пӓ нӓн, пӓ мӓн ӓнаврӓмлув;

⁹ ма йӓсӓн мӓлӓм, ма элтӓм инӓщӓслӓн; ма нӓн хӓщайӓн лӓвӓл ӓт тулӓм ки, нӓн веншен йӓщӓлт ӓт лӓщӓлтӓлӓм ки, ултӓм хӓват нӓрӓн пилтӓм;

¹⁰ мӓн ӓт ки рӓтсув, кӓт пӓш йӓхсув – йӓхӓтсув, лӓлӓн».

¹¹ Израиль апшан ики лывилала йӓстӓс: «Щиты ки, тӓмиты верӓлӓн: тӓм мӓв мет йӓм мойлӓпсайӓт пӓтӓн уйӓты пӓ щи хӓйӓтата тӓвалӓн: бальзам пӓ пирӓм мав, пӓ йӓма авты стиракс йӓх ух пӓ ладан йӓл, фишашка пӓ миндаль;

¹² кӓт пӓш аршӓк ӓх пӓ уйӓты; хир ова йӓхлы пӓнӓм ӓхлӓн нын йӓшлӓнӓн йӓхлы мийӓлӓн: мосӓн, ӓт ватман щиты тӓйӓс;

¹³ апшан па уйӓлӓн, лӓйӓты пӓ щи хӓйӓт хӓща мӓнӓты;

¹⁴ Иса Верӓтты Турӓм нынан ат шавиллы, щи хӓйӓт Вениамин пӓ кимет апшан ат эсӓллӓты; ма пӓ, ӓнаврӓмлы хӓщлӓм ки, щиты ӓнаврӓмлы ат уллӓм».

Иосиф йӓйӓлал кимет пӓш Египет мӓва йӓхӓтлӓт

¹⁵ Щӓлта щи хӓйӓтӓт мойлӓпсайӓт уӓсӓт, кӓт пӓш аршӓк щел ӓх уӓсӓт, Вениамин па пӓтӓн уӓсӓл, лӓйсӓт пӓ Египта мӓтсӓт пӓ Иосиф хӓща йӓхӓтсӓт.

¹⁶ Лӓв кӓтӓлӓн Вениамин кашӓлӓмӓлӓн, Иосиф лӓв хотӓл митӓохӓт кушӓйа йӓстӓс: «Щи хӓйӓтӓт хотӓма вохӓлӓн, мӓтты вой хӓбра пӓ лӓтӓт лӓщӓта, хӓтӓл кӓтӓпӓн щи хӓйӓтӓт ма пилӓмӓн лӓты пилтӓт».

¹⁷ Иосиф партӓм щирӓн хӓйӓт иса версӓлы пӓ Иосиф хӓта щи мӓхет лӓнӓлтсӓлы.

¹⁸ Хӓйӓтӓт пӓ пӓлтӓмӓсӓт, хун Иосиф хӓта тусӓйӓт, пӓ йӓстӓсӓт: «Тӓм хирлува йӓхлы пӓнӓм щел ӓхлув урӓнӓн ты тусӓйу, мӓн хӓщӓйӓв йӓвӓртыты пӓ мӓнӓв ил кӓтӓлты урӓнӓн, тынлы-пеллы ӓлурты урӓнӓн осӓл войлув пилӓн ты тусӓйу».

¹⁹ Щитӓлӓн Иосиф хотӓл митӓохӓт кушӓ хӓща ванамӓсӓт пӓ хот ов хӓща лӓвӓла пӓтӓртты пилтӓт,

²⁰ пӓ йӓстӓсӓт: «Щи лӓват йӓм вера, хулӓнта, кушӓ ху, тӓм йӓлпийӓн мӓн лӓтӓт лутты ты йӓхтылысув,

²¹ щӓлта, йӓхлы мӓнмевӓн, мӓн холты лӓйлысув, щита хирлув эхсӓлув пӓ кашӓн хир овӓн – мӓн сӓхӓптӓм щел ӓхев тӓлаӓн тӓлӓн улмӓл, щи ӓхлув мӓн йӓхлы туслув;

²² ин лӓтӓт лутты урӓнӓн па щел ӓх тусув. Мӓн ӓт уйӓтлӓв, хӓйӓн щи ӓхлув йӓхлы хирлува пӓтсӓйӓт».

²³ Лӓв йӓстӓс: «Рома улӓты, ал пӓлӓты; нын Турмӓн пӓ нын апшан Турӓм нын хирлӓна лум пӓнӓс; нын щел ӓхӓн ма унтӓм йӓхтӓс». Щӓлта Симеон лӓв хӓщӓйӓл туслы.

²⁴ Щӓлта щи хӓйӓт лывилал Иосиф хӓта лӓнӓлтсӓлы пӓ йикӓн туслы пӓ лӓв кӓрлӓл лӓхӓтсӓлӓл; осӓл войлӓл ищи лӓтӓтӓн мӓслы.

25 Хәтәл күтәпән Иосиф йбхәтты унты лыв мойләпсайәт ләщатсәт, лыв хулсәл, щита ләты питләт.

26 Щәлта Иосиф йбхи йбхтәс; лыв йошлалән мойләпсайлал лүвела хота лбнәлсәлал, пә мұв унты лүв йәлпелән, бх пәнман, ил нүрсәт.

27 Лүв пә тўмтак верәл элты лывилал инщәссәлы пә йастәс: «Нын пирәщ ащан ики тўмтака мүй ул, хбй элты нын пәтәртсәты? Хблна лүв лылән?»

28 Лыв йастәсәт: «Тўмтак нән митхуйән, мўн ащев ики, хблна лылән». Щәлта лыв, бх пәнман, ил нүрсәт.

29 Иосиф сәмлал нбх эләтсәлы пә Вениамин кашаләс, лүв апщел, лүв ачәл пбх, пә йастәс: «Тәм нын ай апщан, хбй элты нын мәнәма пбгәртысты?» Пә йастәс: «Турәмән ат шавилайән, пбхийәм!»

30 Иосиф апщел урәнән сәмәл нбхләс, хәщ йәл холлалтәс, щишән, тәрматыман щилта этәс пә пәты хот пәтыяа мәнәс пә щита холләс.

31 Щәлта вешәл нбх лбхәтсәлы, йбхлы лыв хбщайәл йбхтәс, нбпсәл такапсәлы пә йастәс: «Ләтбт тўваты».

32 Щәлта лүвела утщайа мәса, лывилала пә утщайа, Иосиф пилән ләвәм Египет мұв хбйатәта па утщайа, Египет хбйатәт еврейәт пилән йәха ләты әт верәтләт, Египет хбйатәта щит йәм.

33 Щәлта лыв Иосиф йәщәлт опсәлсайәт, олән бт олән бт щирән, ай бт ай бт щирән, щи хбйатәт пә, ийәщәлт омәсман, ощатыман ватсәт.

34 Иосиф пәсан элты ләтбтән тутлусайәт, Вениамин йайлал элты вет пұш арәншак мийлыса. Лүв пиләлән лыв мбрта ләсәт пә йищәт пә кашәна йисәт.

44

Уштылыям ан

1 Щәлта Иосиф лүв хотәл митйохәт кущайа партәс, щиты йастәс: «Тәм хбйатәт хирлал ләтбтән тәл пбналән, мүй араг войлал туть верәтләт, кашән бта сбхәптәм щел бхәл хир ова йбхлы пбны, 2 ма анәм пә, щел бх анәм, ай хуйәл хир ова лүв лутәм һаһәл сәхат сбхәптәм бхәл пилән пбны». Щитәл Иосиф йастәм щирән иса версәлы.

3 Аләнсәхат, нбвийа йүвәмән, щи хбйатәт йбхлы мәнты эсәлсайәт, лыв пә осәл войлал па.

4 Лыв шек хұва вош элты әт питсәт, хун Иосиф хотәл митйохәт кущайа йастәс: «Мәна, щи хбйатәт йблта нухлалән, элты йбхәттәнән, лывилала йаста: 'Мүйа нын йәм йүкана атәм версәты?»

5 Тәм ан элты кущайәм йищәл пә щәртәл? Атәм нын версәты».

6 Лүв лывилал элты йбхәтсәлы пә щи йаснәт лывилала йастәс.

7 Лыв пә лүвела йбхлы йастәсәт: «Мүйа кущайәв щимәщ йаснәт пбтәртәл? Әнта, нән митйохлан щимәщ вер әт верләт.

8 Тәта щи, хир овлувән уйтәм щел бхев мўн нәһәна йбхлы Ханаан мұв элты тусәв: хбты сәхат щел бх мүй па сорњи кущайән хот элты лоләмты верәтлүв?

9 Мәты митхуйән хбща щи ан уйәтлән, щитәна сбрәм, мўн пә кущайәва митйоха питлүв».

10 Лүв йастәс: «Йәм; хбты нын йастәсты, щиты ат питәл: хбй хбща ан уйәтла, щит митхуйәма питәл, нын пә нүрәна әт питләты».

11 Лыв сора хирлал ил эсәлсәлал, мұв элты пбтсәлал пә кашән хбйат лүв хирәл пелки эхсәлы.

12 Лүв хирәт хбл ватсәлы, ун хуйәл элты питщәслы пә ай бтәлән йәтшәптәслы; Вениамин хирән ан уйәтса.

13 Лыв лумтәмлал мәншислал пә осәл войлал элты хирлал ләлсәлал, пә йбхлы воша керләсәт.

14 Иуда пә лүв йайлал-апщилал Иосиф хота йбхәтсәт, лүв хблна йблән улмал, пә лүв йәлпелән мұва ил рәкәтсәт.

15 Иосиф лывилала йастәс: «Мүй нын версәты? Нын мүй әт уйәтсәлән, ма хбрпем хбйат ищипа щи вер ләрапты урәнән щәртлыәты верәтәл?»

16 Иуда йастәс: «Мүй мўн верәтлүв кущайәва йастәты? Мүй пбтәртты? Мүй йбхлы йастәлүв? Митйохлан наклат Турәм уйәтсәлы; ин мўн хбл кущайәв митйохәт, мўн хбл, пә щитәв, хбйтәв хирән ан уйәтса».

17 Иосиф пә йастәс: «Әнта, щиты ма әт верләм; хбй хбща ан уйәтса, щит ма митхуйәма питәл, нын пә ащан хбща йәмән мәнаты».

Иуда Вениамин апщел йүкана хәщты үратәл

18 Иуда лүв хбщайәл ванамаәс пә йастәс: «Кущайәм, митхуйәна пәллана йасән йастәты эслы, пә митхуйән пела ал лыкаща, нән ищи фараон пәлатән омәслән.

19 Кущайәм митйохлал инщәссәлы, йастәман: 'Ащи мүй йай-апщи тәйләты?»

20 Кущайәва мўн йастәсув, пирәщ ащи тәйты верәв пә апщи, ащев тәллал ара йүвман тәйәм пбхәл, лүв йайәл пәрәс, ачәл элты лүв утца лылја хәщәс, щишән, ащелән сәмәна тәйла.

21 Нән митйохлана партсән: 'Ма хбщайәм лүвөл тўвалән, мәнәм лүвөл ватты урәнән».

²² Кушайэва мўн йастэсув: ‘Энэмты пōх ащел хайты āт верэтлэлэ, ащел хайлэлэ ки, ащел пāрэл’.

²³ Нāн пā митйохлана йастэсэн: ‘Ай апщан нын пиланэн āт ки йōхэтэл, нын ма хōщайэм ал па этлыйаты’.

²⁴ Хун мўн ащев хōща, нāн митхуйэн хōща, йōхэтсув, кушайэм йаснэт лўвела пōтэртсэлув.

²⁵ Щāлта, пōра хāщэмэн, ащев ики па йастэс: ‘Па йāнхаты, лэтōт йэша лутаты’.

²⁶ Мўн лўвела щиты йастэсув: ‘Утца мāнты мўњева āт рāхэл; туп апщев мўн пилэвэн мāнэл ки, мўн мāнлув; щи хōйат веш ватты мўњева āт рāхэл, апщев мўн пилэвэн āт ки питэл’.

²⁷ Ащев, нāн митхуйэн, мўњева щиты йастэс: ‘Нын уйэтлэлэн, имем мāнэма кāt пōх сэма пайтэс;

²⁸ итэл ма элтэм мāнэс, ма йастэсэм: алт лўв ут войэн лакки мāншиса; ин тām унты лўвел āт ватсэм;

²⁹ хōлна тāмем ма элтэм ўллэн ки, пā мōлты вера питэл ки, вотэм бхем, щи шукэн хощман, илта турма туллэн’.

³⁰ Ин ма ащев хōща, нāн митхуйэн хōща, йōхэтлэм ки, пā лўв лылэл шавиты ай апщев мўн пилэвэн āт ки питэл,

³¹ лўв, энэмты пōх āнтом вер кашалэтэлэн, пāрэл; пā мўн, нāн митйохлан ащев ики вотэм бхэл, хощман, илта турма тулэв.

³² Щāлта пā ма, нāн митхуйэн, щи энэмты пōх урэнэн ащема йасэн мāsэм: ‘Йōхлы нāн хōщайэн āт ки тулэм, ултэм хўват нāн йэлпенэн нўрэн питлэм’.

³³ Цишэн, ма, нāн митхуйэн, лўв йўканэла кушайэм хōща митхуйа ат хāщлэм, энэмты пōх пā йайлал пилэн ат мāнэл;

³⁴ āл щиты, ма мўй щирэн ащем хōща апщем таклы мāнлэм? Ащем шук туты вер ма ватты āт верэтлэм».

45

Иосиф йайлал пела алысэл

¹ Лўв пўнлэлэн лойэм хōйатэт улман Иосиф нōпсэл шākэс пā лўв ўвалтэс: «Ма элтэм йэл мāнаты!» Цишэн, нэмэлты пўнэл хōйат āнтом ус, хун лўв йайлала алысэс.

² Лўв щиты такан холлалтэс пā, Египет хōйатэтэн хулса пā фараон хот хōйатэтэн хулса.

³ Иосиф пā йайлала йастэс: «Ма – Иосиф, ащем хōлна лылэн?» Туп йайлал нэмэлты йастэты āт верэтсэт, лыв āт уйэтсэт, мўй нумэсты.

⁴ Иосиф йайлала йастэс: «Ма хōщайэм вана йўваты». Лыв вана мāsэт. Лўв йастэс: «Ма – Иосиф, нын апщан, хōйтан Египта нын тыныслэн;

⁵ туп ин ал хошийаты пā нынан ал нўрмэлталэн мāнэм ты тыныман урэнэн, щит Турэм мāнэм нын йэлпанэн китсэлы нын улпсайэн шавиты урэнэн;

⁶ кāt тāла йис, хōты мўвэн лэллы йāt йōхтэс: хōлна вет тāл нэмэлты мўва омэсты āт питла, нэмэлты āкэтты āт питла;

⁷ Турэм мāнэм нын йэлпанэн китсэлы, нынан пā нын тыхэл тэллэн мўвэн хайты урэнэн пā нын улпсайэн вōлаң щирэн шавиты урэнэн.

⁸ Цишэн, āнта нын мāнэм ты китсэлэн, щит Турэм, Лўв мāнэм фараон лāнкэр хуйа пōтсэлы, пā хōл лўв хотэл кушайа, пā Египет мўв тайтаң ун кушайа ищи.

⁹ Ащем хōща сора мāнаты пā лўвела пōтэртаты: ‘Иосиф пōхен щиты йастэл: Турэм мāнэм Египет мўв лōватэн кушайа пōтсэлы; ма хōщайэм йōхта, ал рōна;

¹⁰ Гесем мўв шуэнэн нāн улты питлэн; ма пўнлэмэн ванэн нāн питлэн, нāн пōхлан па, нāн пōхлан пōхэт па, ай пā ун войлан, пā иса, мўй нāн тайлэн;

¹¹ пā нāнен щита лапэтты верэтлэм, лэллы йāt хōлна вет тāл питэл, нāнэна пā нāн хотэн бтлана нўшайа āт питты урэнэн’.

¹² Тāта щи, нын сэмлэн пā Вениамин апщем сэмэт ватлэт, щит ма нын пиланэн пōтэртлэм;

¹³ Египет мўвэн ма ун кушайа улты улпсайэм элты пā иса, мўй нын тāта ватсэты, ащема пōтэртаты, пā сорашэк ащем ты тўвалэн».

¹⁴ Щāлта лўв Вениамин апщел āпэлсэлы пā холлэс; Вениамин пā, лўвел āпэлтыман, холлэс.

¹⁵ Пā йайлал хōл мосэлтэслы, лывилал āпэлтыман, холлэс. Щāлта йайлал лўв пилэлэн пōтэртсэт.

Фараон Иакова Египет мўва касалты эсэлсэлы

¹⁶ Иосиф йайлал йōхтэм айкел фараон унты йōхтэс; фараон митйохлал пилэн нōх амтэс.

¹⁷ Фараон Иосиф пела йастэс: ‘Йайлан пела йаста: ‘Тāмиты вераты: войлэн шāншэт нāн латэн лэлталэн пā Ханаан мўва мāнаты;

¹⁸ ащан пā нын тыхэл тэллэн ўйаты, пā ма хōщайэм йōхтаты; ма нынана мет йām тāха Египетэн мāлэм, мўвэн энмэлтэм мет йām лэвпэсэт нын лэты питлэты’.

19 Нәңена ин партлэм лывилала йастэты: 'Щиты вераты: Египет мўв элты колесница ловәң ухлэт һаврэмлән пә имилән урәңән үйаты, ащан ты тўвалән пә нын ты йохтаты;

20 пѳрмаслән элты ал нумасаты, Египет мўвән мўй йәм ул, щит элты нынана мәләм'.

21 Израиль пѳхэт щиты щи версэл. Колесница ловәң ухлэт Иосиф лывилала мәслы, хѳты фараонән партса, пә йушән тәрәмты арат хәл мәс;

22 кашәң хѳйата йәләп лумтәм сѳх мәс, Вениамина пә хуләмсот щел ѳх пә вет йәләп лумтәм сѳх мәс;

23 ащела пә Египет мўв мет йәм пѳрмасэтән ләлтәм йаң осёл вой китәс, пә йаң осёл нэ вой һаң латән, һаһәң пә хәлы хирән ащела йѳхлы йуш кеша ләлсәлы.

24 Щәлта йайлал эсәлсәлы, пә лыв мәтсәт. Пә лывилала йастәс: «Йушән күтәңа әл йўваты».

25 Лыв Египет мўв элты мәтсәт пә Ханаан мўва Иаков ащел йѳхәтсәт,

26 пә айкел тусәт, щиты йастәсәт: «Иосиф лыләң пә Египет мўв лѳватән ун кушайа ул». Иаков лыләл йәрмәс, пә лўв лывилала әт эвләс.

27 Щәлта, хун лыв лўвела Иосиф йаснәт пѳтәртсәләл, мўй лўв йастылыиәс, пә щәлта, хун Иосифән лўвәл тлты китәм колесница ловәң ухлэт кашәләс, Иаков ащел лыләл ләщкама йис,

28 пә Израиль йастәс: «Мета щи, тәрмәл, Иосиф пѳхем лыләң; мәнләм пә пәртәм йәлпийән лўвәл ватләм».

46

Иаков тыхәл тәләл пилән Египет мўва касәләл

1 Израиль лўв тәйәм ѳтәл пилән мәнәс, пә Вирсавияа йѳхәтс, пә Исаак ащел Турма Иаков щита йир верәс.

2 Атәлән уләмән Турәм Израиль вохсәлы: «Иаков! Иаков!» Лўв йастәс: «Ма щи».

3 Турәм йастәс: «Ма Турәм, нәң ащән Турәм; Египет мўва мәнты ал пәла, щита нәң элтән вѳлән мир тыйәлтләм;

4 Ма нәң пиләнән Египет мўва мәнләм, Ма нынан йѳхлы па туллам. Иосиф лўв йошәлән нәң сәмлән ләп петләлы».

5 Вирсавия элты Иаков йәллы мәнәс; пә щәлта Израиль пѳхәт Иаков ики, һаврәмләл, имиләл пилән колесница ловәң ухләтән Египет мўва туслал; щитәт фараонән китсайәт, лўвәл тлты урәңән.

6 Ханаан мўвән щитәм войлал пә пѳрмаслал пәтән ўслал, пә Египет мўва йѳхәтсәт, – Иаков пә хѳл рутәл лўв пиләлән.

7 Пѳхләл пә хилыләл, әвилал пә хилынәләл, пә хѳл рутәл лўв пиләлән Египет мўва пәтән туслы.

Иаков пѳхәт

8 Тәта щи Египет мўва йѳхәтм Израиль пѳхләл нәмәт: Иаков пә лўв пѳхләл. Иаков оләң пѳхәл Рувим.

9 Рувим пѳхәт: Ханох пә Фаллу, Хецрон пә Харми.

10 Симеон пѳхәт: Иемуил пә Иамин, пә Огад, пә Иахин, пә Цохар, пә Саул, ханаан нэ пѳх.

11 Левий пѳхәт: Гирсон, Кааф пә Мерари.

12 Иуда пѳхәт: Ир пә Онан, пә Шела, пә Фарес, пә Зара; туп Ир пә Онан ханаан мўвән пәрсәтән. Фарес пѳхәт: Есром пә Хамул.

13 Иссахар пѳхәт: Фола пә Фува, Иов пә Шимрон.

14 Завулон пѳхәт: Серед пә Елон, пә Иахлеил.

15 Щит Лия тыхәл тәл ус, Месопотамия мўвән Иакова тәйәм пѳхәт пә Дина эвел, пә лыв пѳхләл. Аратәлән һәлйән пела хуләм хѳйат әвилал пә пѳхләл, пә лыв һаврәмләл.

16 Гад пѳхәт: Цифион пә Хагги, Шуни пә Эцбон, Ери пә Ароди пә Арели.

17 Асир пѳхәт: Имна пә Ишва, пә Ишви, пә Бриа, пә Серах нэ ѳпел. Бриа пѳхәт: Хевер пә Малхиил.

18 Щит Зелфа тыхәл тәл ус, Лаванән Лия эвела лўв митнәңа мәса. Иакова лўв әнмәлтәм тыхләл аратәлән хутхѳйәң һаврәм ус.

19 Иаков Рахиль имел пѳхәт: Иосиф пә Вениамин.

20 Египет мўвән Иосиф хѳща Манассия пә Ефрем сәма питсәтән, Асенефа, Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хѳйат әвийән, сәма пайәтсайтән.

21 Вениамин пѳхәт: Бела пә Бехер пә Ашбел; Гера пә Нааман, Эхи пә Рош, Муппим пә Хуппим пә Ард.

22 Щит иса Рахиль тыхәл тәл ус, хѳйатат Иаков хѳща сәма питсәт, аратәлән һәлхѳйәң хѳйат.

23 Дан пѳх: Хушим.

24 Неффалим пѳхәт: Иахцеил пә Гуни, пә Иецер, пә Шиллем.

25 Тәм Валла тыхәл тәл ус, Лаванән Рахиль эвела лўв митнәңа мәса. Иакова лўв әнмәлтәм тыхләл тәләл аратәлән лапәт хѳйат.

²⁶ Египет мұва Иаков пилэн йбхтэм хойатэт, хойтат лүв элтэл тыйсэт, аратэлэн лапэтиаң пела хут хойат, лыв тўмпелэн хблна Иаков пбхлал имет па.

²⁷ Иосиф пбхнэн, хбйнэн Египет мўвэн сэма питсәнэн, кат хойат. Египет мұва каслэм Иаков хбтгэл хойат иултыа лапэтиаң.

Иаков Иосиф пилэн уйтатсэтэн

²⁸ Иаков лүв йэлпелэн Иосиф хбца Иуда китсэлы, Иосифэн Гесем пела йуш алыты урәнэн. Щәлта Гесем мұва лыв йбхэтсэт.

²⁹ Иосиф лүв колесница ловән ухлэл киртсэлы пә Израиль ащел йәщалт Гесем мұва мәнэс, лүвел кашаләмәлән, әпәлсэлы, пә лүв сапләлән хўв холләс.

³⁰ Пә Израиль Иосифа йастәс: «Ин ма нәнэн лылҗа ватмем йўпийән пәрты верәтләм».

³¹ Иосиф йайлажа пә ащел хбт тәла йастәс: «Ма мәнләм, фараона айкел туләм пә лүвел йастәләм: 'Ма йайлам пә ма ащем хот тәл, хойтат Ханаан мўвән усәт, ма хбщайәм йбхәтсәт»;

³² щит ош шавиты хойатәт; лыв вой әнмәлләт; пә ун вой па ай вой ташлал пә мүй тайләт, лыв пәтән туслал».

³³ Фараон нынан вохлалы ки пә инщәсәлэлы: 'Мүй верман улләты?»

³⁴ нын щиты йастаты: 'Мүй, нән митйохлан, айтәлән ин тәм унты вой әнмәлтман усув, опращлув иты'; щишән, нын Гесем мўвән улты хайлайты. Египет хойатәт ош шавиты хойатәт әт шәктәллал, лывилала щит үкшәм».

47

Фараон Иосиф ащел пә йайлал пилэн пбтәртәл

¹ Иосиф йбхтәс пә фараона айкел верәс пә йастәс: «Ащем пә йайлам, ай пә ун вой ташлал пилән, пә иса мүй лыв тайләт, Ханаан мўв элты йбхәтсәт; пә ин лыв Гесем мўвән».

² Йайрал элты вет хойат үс пә фараон йәщалт лощәлтсэлы.

³ Фараон лүв йайлал инщәсәсәлы: «Мүй верман улләты?» Лыв фараона йастәсәт: «Мўн ащилув иты ош таш шавиты йох, нән митйохлан».

⁴ Щәлта лыв фараона йастәсәт: «Мўн тәм мұва улты щира йбхәтсүв, тащ лапәтты мўв әнтөм урәнән, Ханаан мўвән шек ләллы йәт йбхтәс; щишән, митйохлан Гесем мўвән улты әсләлән».

⁵ Фараон Иосифа йастәс: «Ащен пә йайлан нән хбщайән йбхәтсәт»;

⁶ Египет мўв нән йәлпелән: ащен пә йайлан мет йәм мўвән улты мийәлән; Гесем мўвән лыв ат улләт; щәлта вер йәма уйәтты хойатәт лыв күтәлән уйәтлән ки, ма ташлам вантыты хойатәт лыв элтәллал пбна».

⁷ Щәлта Иосиф Иаков ащел фараон пилән уйтантыты туслы. Иаков фараон Турәм йәмән мәслы.

⁸ Фараон Иаков пела йастәс: «Нән нуптән мүй арат тәл?»

⁹ Иаков фараона йастәс: «Ма каслйәм хәтәлләм сот хблмаң тәл; ма уләм тәлләм шимләт пә шуқнәт, пә аратәлән ащилам каслйәм тәлжә әт йбхәтләт».

¹⁰ Щәлта Иаков фараон Турәм йәмән мәслы, пә фараон элты әтәс.

¹¹ Иосиф ащел пә йайлал Египет мўвән улты хайсэлы, Египет мет йәм мўвән, Раамсес мўвән, лывилала мўв шуң тайты мәслы, хты фараонән партса.

¹² Иосиф ащел пә йайлал, пә хбл иса ащел тыхәл тәл гәрәмты аратән Һәнән мийлыслы, кашәң хот тәл тәрәмты аратән.

Иосиф ләллы йәт Египет хбца куцайа ул

¹³ Мўв лбватән Һән әнтөм ус, мет ләллы йәт йбхтәс, щишән, Египет пә Ханаан мўвәт ләллы шукащәт.

¹⁴ Египет мўвән пә Ханаан мўвән мүй арат щел бх ус, щи бх тыныйәм Һән лат сәхат Иосиф хбл әкәтсэлы пә фараон хотән шавислы.

¹⁵ Щиты Египет мўвән пә Ханаан мўвән щел бх хблас. Египет мўв хойатәт Иосиф хбца йбхәтсәт пә йастәсәт: «Мўңева Һән мийа; щел бхев хбләм урәнән, нән ватман, мўңев мүй пәрты мосәл?»

¹⁶ Иосиф йастәс: «Ташлән ты вошталән, войлән сәхат Һәнән мәлләм, бхлән ки хбласәт».

¹⁷ Лыв ташлал Иосиф хбца воштәслал; Иосиф пә лывилала Һән мийлыәс лбват сәхат, ош ташәт, мис ташәт пә осәл войәт сәхат; щи тәл лывилал хбл войлал сәхат Һәнән лүв мийлыслы.

¹⁸ Щи тәл щиты хәшәс; йухәт тәл лүв хбщайәла йбхәтсәт пә лүвежа йастәсәт: «Мўн куцайәв элты әт хәнәтләв, бхев хблас, ташлув па куцайәв пела питсәт; куцайәва мәты урәнән нәмәлты әт хәщәс, мўн әллув пә мўн мўвлув тўмпийән»;

¹⁹ мүй урәнән мўңева, нән сәмлән ватман, пәрты пә мўвлув талты хайты? Мўңилув пә мўн мўвлув Һән сәхат луталән, пә мўн, мўвлув пилән веккеша фараон митйоха питлув, нән пә мўңева Һән сәмәң лат мийа, мўңев лылҗа хәщты пә әт пәрты урәнән пә мўвев талты әт хайты урәнән».

²⁰ Щиты Иосиф хбл Египет мўв фараон урәнән лутсэлы, Египет мўвән хойатәт кашәң лүв мўв хәрәл тыныслы лылҗа хәщты урәнән. Фараон пела мўв иса питәс.

21 Египет мўв и олнэл элты кимет олнэл унты улты мир хōл митйоха Иосиф версалы.

22 Туп ийр верты хōйатэт мўвэт Иосиф ат лутсалы, лыв фараон элты йўкан бхон мийлысайэт, фараон мийэм бх элты лэсэт; щипшен мўвел лыв ат тынысэл.

23 Иосиф мир пела йастэс: «Тата щи, фараон кеша нынан пā нын мўвлэн ма лутсэлам; тата щи нынана һаң сэмэн лат, пā мўва пōналэн;

24 һаң а́кетты пōра йбхэтталэн, ветмет пелкэл фараона мийалэн, һāl пелкэл пā мўва омэсты пā нынана пā хотэн бтлэн пā һаврэмлэн лапэтты урэнэн хāщэл».

25 Лыв йастэсэт: «Нāң мўң лылэв шависэн; йām сэмэн кушайэв мўң пелэва ат ватэл пā фараона митйоха питлув».

26 Щиты Иосиф Египет мўвэн тām хātэл унты улты закон постэс: а́ктэм һаң лат ветмет пелкэл фараона маты, туп ийр верты хōйатэт а́ктэм һаң лат тўмпийэн, лыв мўвел фараон пела ат лўңтэсэс.

Иаков хāйэм йасэн

27 Щиты Израиль Египет мўвэн ус, Гесем мўв шуңэн, щи мўвэн лыв тāйтаңаңа улты питсэт, пā һаврэмэңа йисэт, пā шек ара йисэт.

28 Иаков Египет мўвэн лапэтхбщияң тāl ус; пā аратэл тālлал щирэн лўв сот ветйаң пела лапэт тāl ус.

29 Израиль пāрты хātлал ванамэс, Иосиф пōхэл вохсалы пā лўвела йастэс: «Йām сэмэн ма пелайэм ватлэн ки, йошен ма пещ илпема пōнылыи пā йасэн мийа, нāң мәнэм щалэтлэн пā ат лэпэллэн, Египет мўвэн мәнэм ат лоттэлэн,

30 ащиллам пилэн мәнэм блты урэнэн; Египет мўв элты мәнэм тўви пā лыв блты хōшапэн кевелэн мәнэм лотты». Иосиф йастэс: «Нāң йасңен щирэн верлэм».

31 Пā йастэс: «Мәнэма йасэн мийа». Иосиф йасэн лўвела мās. Израиль пā лўв блттэхайэл бсмэлэн, бх пōнман, ил һўрэс.

48

Иаков Манассия пā Ефрем йāmэн мālлы

1 Щи йўпийэн Иосифа йастэса: «Щиты, нāң ащен кāшаң». Пā лўв Манассия пā Ефрем пōхнэлал пātэн ўслы.

2 Иакова айкел верса пā йастэса: «Щиты, Иосиф пōхен нāң хōщайэн йил». Израиль хāщэм йурлал а́ктэс пā блттэхайэлэн нōх опсэс.

3 Иаков Иосиф пела йастэс: «Иса Верэтты Турэм Луз вошэн, Ханаан мўвэн, ма хōщайэм этэс пā йāmэн мәнэм мāsлы,

4 пā мәнэма йастэс: ‘Ма нāңен рутмāлтлэм, ара верлэм, ар мир нāң элтэн питэл, пā тām мўв нāң йўпенэн нāң тыхлэна веккеша тāйты мālэм’.

5 Ин нāң пōхнэлан, ма йбхэттэм йэлпийэн Египет мўвэн сэма питэм пōхнэлан, лын мәнэнэлам; Ефрем пā Манассия, лын Рувим пā Симеон иты, мәнэнэлам питлэнэн;

6 лын йўпанэн сэма питты һаврэмлэн нāңилан питлэт; лыв щāха йайнэлэн нэм хўват йайнэлэн мўвэт элты мўвэн ортлайэт йэллы тāйты урэнэн.

7 Месопотамия элты мәнмемэн, Ханаан мўвэн, Ефрафа унты йэша ат йбхэтмемэн, Рахиль пāрэс, ма лўвел щита, Ефрафа пела мāнты йуш пўнэлэн, лоттэсэм», Ефрафа щит ин Вифлеем.

8 Щāлта Израиль Иосиф пōхнэн кашалэс пā йастэс: «Щит хōйнэн?»

9 Иосиф ащела йастэс: «Щит ма пōхнэлам, Турэмэн тата мәнэм мийэм пōхнэлам». Иаков йастэс: «Ма пўнлэма лынан тўвалэн, ма лынан йāmэн мālлам».

10 Пирща йўвэм Израиль ики сэмлал нўшайа йисэт, йāма ат нысайэт. Иосиф пōхнэлал лўв пўнлэла туслы, лўв лынан мосэлтэслы пā āпэлсэлы.

11 Израиль Иосифа щиты йастэс: «Нāң веншен шийалэты ат нумисысэм; ин пā Турэмэн һаврэмлэн мәнэм хōлна этэлтэсайэт».

12 Иосиф лынан лўв шаншбхлал элты йэлшэк туслы пā лўв йэлпелэн мўв унты, бх пōнман, ил һўрэс.

13 Щāлта Иосиф пōхнэлал кинтак ўслы, Ефремэл йām пелэк йошэла, Израиль пāрта пелэк йош шōма, Манассийа́л пā пāрта пелэк йошэла, Израиль йām пелэк йош шōма, пā лўв хōщайэл вана туслы.

14 Израиль пā йām пелэк йошэл Ефрем бха пōтсэлы, кўш щитэл айшэк ус, пāрта пелэк йошэл пā Манассия бха пōтсэлы. Номэс тāйман йошңилал щиты, пелэтман, пōтсэлы, кўш Манассия олэн пōх ус.

15 Щитэлэн Израиль Иосиф йāmэн мāsлы пā щиты йастэс:

«Турэм, Хōй йэлпийэн Авраам пā Исаак ащэнэлам устэн, пā мәнэм ултэм хўват тām хātэл унты шавийэм Турэм,

16 атэм вер элты мәнэм нōх пайтылыты ангел,

тәм энэмты пöхнэн йәмән ат мälлy;
 лын нэмлэн йастыгыйән,
 ма нэмең пә, Авраам пә Исаак ащәңәлам нэмнән,
 иши ат нумәлмилайәт,
 пә лын тыхәл тәлжән мўвән ара ат йилтән».

¹⁷ Иосиф кашаләслы, ащел йәм пеләк йошәл Ефрем öха пөнмал; нөпсәл щит элты шакәс. Ащел йош үслы пә Ефрем öх элты Манассия öха пөнты үтщислы,

¹⁸ пә ащела йастәс: «Анта, аши, тата щи – олэң пөхем; лүв öхәла йәм пеләк йошен пöны».

¹⁹ Ащел пә лүв пиләлән әт кашащәс пә йастәс: «Уйәтләм, пöхийә, уйәтләм; лүв элтәл иши вöлан мир тыйәл, туп апщел лүв элтәл унашәк питәл, лүв элтәл ар мир тыйәл».

²⁰ Щи хәтәл лынан йәмән мәслы, йастәман:

«Нын нэмлән хүват израиль йох хöйатәта йасәңнән йәм мәты питләт, пөтәрман:
 «Турәм Ефрем пә Манассия иты нәңәна ат верәл».

Щиты Ефрем Манассия элты унашәк пөтсәлы.

²¹ Щәлта Израиль Иосифа йастәс: «Щи, ма пәрты хәтләм йöхтәс; Турәм нын пиланән питәл пә ащилән мўва нынан йöхлы туллы;

²² амор йох элты алтты кешемән пә йухләмән ма йбра шитәм мўвем нәңәна мälләм, щит йайлан мўв элты аршәк, йайлан күтән уна ултән урәңнән».

49

Иаков пöхлал йәмән мälлy

¹ Иаков пöхлал вохсәлы пә йастәс: «Йәха әктәщаты, пә ма нына йастәләм, мўй нын пиланән йәллы улты хәтләтән питәл.

² Әктәщаты пә хуләнтаты,

Иаков пöхәт,

Израиль ащан ики хуләнтаты.

³ Рувим, олэң пөхем!

Нәң – ма йурәм

пә ма ху йурәм олэң нәврәмең,

мет ләтәң пә мет йурәң;

⁴ туп нәң хүмпәт иты йәшәссән,

– ащәң öлттәхайа öлсән,

нәң ма öлттәхайәм шәкатсән,

щишән, мет уна нәң әт питлән.

⁵ Симеон пә Левий, йайсакнән,

алтты кешилән пәратты урәңнән тәйләлән;

⁶ лын нөмәслән хөщә ма вер әт тәйләм,

лын пиланән әт әктәщиләм,

лын хöйатәт ликащман веллыстән

пә каш урәңнән хор күр лон әвтылыстән;

⁷ лын ликән мўлман ат ул, мөрт тўмпи так урәңнән

пә йәшәщты щирән мўлман ат ул, мөрт тўмпи йурәң урәңнән;

Иаков тыхәл тәл күтән лакки йөвәллылам

пә Израиль мўв лөватән лакки рәңнәллылам.

⁸ Иуда! Йайланән нәң ишәкты питлайән.

Вураклан нәң элтән пәлты питләт;

ащән пöхәт нәң йәщәлтән, öх пөнман, ил нүрләт.

⁹ Иуда, нәң энәмты лев вой,

нәң йәм велпәс элты йöхәтлән, пöхийә.

Лев ху вой иты пә лев нә вой иты,

лүв мўвән öлтәлән,

хöйән нöх күрәтты верәтлә?

¹⁰ Скипетр хон пос Иуда хөщә хәщәл

пә лүв хот тәлжән хон катәлты пос йәллы тәйты питлә,

Йәмащты Öт йöхәттәл унты,

Хöй йәщәлт хöл мирәт шаншöхән лойты питләт.

¹¹ Виноград йүха осәл вой пöшхәл лүв йәрләлы,

виноград мет йәм йүх хөщә осәл пöшхәл лөщәлтәллы;

сöхлал үнайән пусләлы

пә лумтәмәл виноград үрән лöхәтләлы.

12 Сэмлал ұна иты въллилэт
пә пеклал мис йик иты нобет.

13 Завулон щарэс питарэн улты питэл,
пә ун хопэт лойты шитам лух йўкана питэл,
Сидон унты лўв мўв сылэл йбхэтэл.

14 Иссахар
– йбханнэн кўтэн блты йурэн осёл вой;
15 лўв кашалэслы, щўтщэты лотэл йām,
мўвэл лātәң:
лāнкәрлал лавэрт алтты урәңэн ил эсэлсалы,
пә мит сбхәптэты урәңэн рупитты питәс.

16 Дан, Израиль и тыхэл иты,
лўв мирэл сўтәтты питләўы;

17 Дан бхты вой иты йушән блты питэл,
атәм бхты вой иты йушән лавләсэл,
лов кўрәл элты пөрәмәталән
лов шāшән омәсты хойат йбхлы рākәнәл.

18 Нāң нотпена нбмәс пбнләм, Турәм Куща!

19 Гад лолмасты бтәтән илпаты питлә,
лўв пә лывилал калтәмлал хўват йбхлы нухәлләлы.

20 Асир пә – нәңәл мавән питәл,
хонәт лэты ләвпәсәт тутлыты питәл.

21 Неффалим – ун теревинф* йўх,
хбрам нўвәт лўв әнмәлтәл.

22 Иосиф – йām лылән йўх нўв,
йām лылән йўх нўв йик пўңәлән;
нўвлал пушас нўмпийән әнәмләт;

23 лальәсман лўв шукатыса,
йухлән йохән нолән әслыса,

24 лўв пә йухләл ищипа така хāщәс,
йошлал ищиты йурәңәт,
Иаков йурән Турәм йошәт элты,
Лыләт Шавиты От элты пә Израиль Так Вер элты,

25 ащән Турәм элты, Хбйән нāң ат нотлайән,
Иса Верәтты От элты, Хбйән нāң йāmән ат мāлайән
нумәлта турәм элты,
илән блты пāтылы тāха элты,
әсәм шўв пә утрәл элты;

26 ащән йām йаснәт элты,
лыв катра Кевәт йām элты
пә йис сāхмәт йām элты лыв пāлшәкәт;
Иосиф бх пāтыяа лыв ат питләт,
йайлал кўтән пирийәм бт бх пāтыяа лыв ат питләт.

27 Вениамин, нәлән йәвәр,
аләңсāхат веләм бтәл ләл
пә йәтнәйән мбщатәм бтәл ортәл».

28 Тām Израиль кātхбщияң сыр рут; щиты лывилала ащел ики йастәс; лывилал йāmән мәслы,
кашәң бтәл лўв йўкан йāmән мәслы.

Иаков пāрәм пā ил ләцатәм вер

29 Щāлта Иаков лывилала щиты партсәлы, лывилала щиты йастәс: «Ма ма мирәм хбца мāнләм;
ащилам блты хбшапән кевән мәнәм лотталән, щит Ефрон хет ики мўв хәр хбца,

30 Махпела мўв хәр хбца, Мамре шбма Ханаан мўвән. Авраам Ефрон хет ики элты щи хбшапән
кев лоттәты урәңән мўв хәр пилән лутәс.

31 Щи хбшапән кевән Авраам Сарра имел пилән лоттәман уллайтән; щита Исаак Ревекка имел
пилән лоттәман уллайтән; щита Лия имем ма лоттәсәм;

32 щи мўв хәр хбшапән кевәл пилән хет йох элты лутса».

33 Щитәлән, пбхлала партәм йасәңлал Иаков вбләтсәлы, кўрлал блттāхайа пбтсәлы, пә пāрәс,
пә опращлал хбца мāнәс.

* **49:21** 49:21 теревинф йўх – (евр.) щит дуб хбрпи йўх;

50

- 1 Иосиф ащел элты рәкнәс пә холләс, пә лүвел мосәлтәслы.
- 2 Щәлта Иосиф ләккар митйохлала ащел бальзамән* нбсәтты партсәлы; ләккарәт Израиль бальзамән нбсәтсәл.
- 3 Нәлйаң хәтәл хәсәс, щи арат хәтәл бальзамән пшәлтәла, пә лапәтйаң хәтәл Египет хбйатәт лүв элтәл холләсәт.
- 4 Холләп хәтләт хәцәмән, фараон ләңкәр хбйатәт пела Иосиф йастәс: «Йәм сәмән ма пелайәм ватләты ки, тәмиты фараона йастаты:
- 5 ащем ма элтәм йасәң үс, щиты пбтәртәс: 'Ма пәрты хәтләм ванамәс; Ханаан мүвән ма ләщатәм хшәпәң кевемән мәнәм шавийи'. Ин пә мәнәм эслы йахты пә ащем лоттәты, пә щәлта йбхлы йбхәтты».
- 6 Фараон йастәс: «Йаңха пә ащен лотты, хбты лүв нәңена партәс».
- 7 Иосиф ащел лоттәты мәнәс. Лүв пиләлән фараон хбл ләңкәр йохлал мәтсәт, лүв хотәл ун икет пә Египет мүв хбл ун икет,
- 8 пә Иосиф хот тәл, пә йайлал, пә ащел хот тәл. Туп һаврәмләл пә ай пә ун вой ташлал Гесем мүвән хайсылал.
- 9 Лыв пиләлән ловөң ухләт пә лов шәнша ләләм хбйатәт па мәтсәт, щишән, мәнәм бтәл ар ус.
- 10 Щиты лыв Горен-гаатад унты Иордан йбхан па пелка йбхәтсәт пә щита шек так холләп версәт; лапәт хәтәл щита ащел урәңән Иосиф холләс.
- 11 Ханаан мүвән улты хбйатәт щи холләп Горен-гаатад хбша ватсәт пә йастәсәт: «Египет мүв хбйатәт хбша ун шук пә холләп!» Щишән, щи тәха щиты нәмәтса: 'Египет мүв хбйатәт холләп', щит Иордан йбхан па пеләкән ул.
- 12 Щиты Иаков пбхәт лүв партәм верәл версәл:
- 13 Ханаан мұва пбхлалән лүв туса пә Мамре шбма Махпела мұв хәр хбша улты хшәпәң кев лшпийән шависа. Щи хшәпәң кев мұв хәр пилән Авраам Ефрон хет ики элты лоттәты урәңән лутәс.
- 14 Щәлта ащел лоттәмел йүпийән Иосиф пә йайлал пә хбл лүв пиләлән ащел лоттәты йаңхәм хбйатәт Египта йбхлы йбхәтсәт.
- 15 Ащел пәрәм йүпийән Иосиф йайлал йастәсәт: «Мосәң, Иосиф мұңев ликән этләлы пә лүвел атәм вермев нұр йбхлы катәлләлы?»
- 16 Пә лыв Иосифа айкел китсәт: «Ащен пәртал йәлпийән щиты йастәс:
- 17 'Иосифа тәмиты йастаты: йайлан нүрәт пә кәрәкәт йбрәмалән нәңена атәм вермел урәңән'. Пә ин ащен Турәм митйохлал нүрлал әслалән». Щит лүвела пбтәртәмән, Иосиф холләс.
- 18 Щәлта йайлал ищи йбхәтсәт, пә лүв йәлпелән мұв унты, бх пбнман, ил нұрсәт, пә йастәсәт: «Мұң нәңена рупитты йохлан».
- 19 Иосиф йастәс: «Ал пәлаты, ма мұй Турәм хун?»
- 20 Йәна щи, нын ма пелайәм атәм версәты; туп Турәм щит йәма керәтсәлы, ин тыйәлтәм верәл урәңән: ар хбйат лыл шавиты урәңән;
- 21 щишән, ал пәлаты: ма нынан, имилән пә нын һаврәмләп лапәтлылам». Пә лывилал роммәлтсәлы, пә сәмлал рәхты щирән лыв пиләлән пбгәртәс.
- 22 Щиты Иосиф Египет мұвән ус пә ащел хот тәл ищи ус; Иосиф уләм нуптәл сот йаң тәл ус.
- 23 Ефрем хиләт һаврәмләл хблна вантәс, Манассия Махир пбхәл пбхәт сәма питәмән Иосиф шанша ищиты пбнылысайәт.
- 24 Щәлта Иосиф йайлала йастәс: «Ма пәрты хәтләм ванамәс, нын хбщайән Турәм йбхәтәл пә нынан тәм мұв элты щи мұва туллы, мұй элты Лүв Авраама, Исаака пә Иакова йасәң мәс».
- 25 Щәлта Иосиф Израиль пбхәт элты так йасәң үс, щиты пбтәртман: «Турәм нын хбщайән йбхәтәл, пә лбв шүклам тәлта тұвалән».
- 26 Иосиф нуптәл сот йаң тәл аратән пәрәс. Египет мұвән бальзамән лүв нбсәтса пә кев элты верәм хәла йүха пбтса.

* 50:2 50:2 бальзам – щит ар сыр әпләң уңхәң вбй;

Турэм айкел туты ху Иона нэпек

Иона Турэм Куща элты хонтал

1 Иона, Амафий пѳх, пела Турэм Куща йасэң ус:

2 «Нѳх лойа, Ниневияяа, ун воша, ма́на пӓ щита хѳйатѳта такан пѳтѳрѳта, лыв шек атѳм верлал Ма уйѳтты питсѳлам».

3 Туп Иона нѳх лойѳс пӓ Фарсис вош пела Турэм Куща элты хӳнемѳты урѳнѳн, хѳнтас. Иоппия воша йѳхтѳс, Фарсис пела ма́нты паршѳн ун хоп уйтѳс, ѳх сѳхѳптѳс пӓ хопа лѳлѳс, лыв пилѳлѳн Фарсис унты ма́нты, Турэм Куща элты шӳшѳн хѳнтаты урѳнѳн.

4 Туп Турэм Куща шарѳсэн так вот ѳталтѳс, вот шек тарма йис, паршѳн хоп шӳкалѳты кема йис.

5 Хопѳн хѳйатѳт пӓлтамѳсѳт, пӓ кашѳн хѳйат лӳв турмѳл пела пойѳкшѳс, пӓ пѳрмаслал йиңка йовѳлты питсѳлал, хоп йѳша кенашѳк верты урѳнѳн; Иона пӓ хоп лыпийа, ѳхӳлмал йӳпийѳн, ил ѳлѳс пӓ такан во́йѳпса.

6 Лӳв хѳшӳйӳл хоп куща йѳхтѳс пӓ лӳв пелӳйӳл йастѳс: «Мӳй нӳн ѳллѳн? Нѳх лойа, турмен пела пойѳкшӳ; мосѳн пӓ лӳв мӳн элтѳв нумѳлмѳллы пӓ мӳн ѳт пӓрлув».

7 Хѳйатѳт кӳтлӳлѳн йастѳсѳт: «Пос йӳвѳтлув, ватлѳв, хѳй урѳнѳн мӳн тӳмѳщ шук тулув». Пӓ пос йӳвѳтсѳт, ин пос Иона пела алыѳс.

8 Щиңӳншӳа лӳвѳла йастѳсѳт: «Мӳнѳва йаста, хѳй урѳнѳн мӳн тӳмѳщ шук тулув? Мӳй вер тӳйӳлѳн пӓ хѳлшӳа нӳн йилѳн? Нӳн мӳвен хѳта ул пӓ ма́ты рут элты уллѳн?»

9 Лӳв йастѳс: «Ма еврей, шарѳс пӓ мӳв опсѳлтѳм Турэм Куща йӳлпийѳн шаншѳм ил ѳсӳллѳм».

10 Щӳлӳта хѳйатѳт шек такан пӓлтамѳсѳт пӓ лӳвѳла йастѳсѳт: «Мӳй урѳнѳн нӳн щиты версѳн?» Хѳйатѳт ѳша пӳйѳтсѳл, Турэм Куща элты лӳв хѳнтал, хѳты лӳв лывилӳла йастѳс.

11 Шарѳс йѳшӳщты щирѳл и тарма, и тарма йис, лыв йастѳсѳт: «А хѳты мӳнѳва нӳнѳн верты, шарѳсэн тѳвна йиты урѳнѳн».

12 Щи йӳпийѳн лӳв щиты йѳхлы йастѳс: «Мӳнѳм йӳлѳн пӓ шарса йӳвталѳн, щӳлӳта шарѳсэн нын урнѳнѳн тѳвна йил, ма уйѳтлѳм, ма урнѳмѳн нын тӳм так вот шук ватлѳты».

13 Туп щи хѳйатѳт йуртат ловӳлты питсѳт, мӳв сыла хѳиты урѳнѳн пӓ ѳт верѳтсѳт, шарѳс йѳшӳщты щирѳл мет тарма йис, щишѳн.

14 Щиңӳншӳа Турэм Куща пела у́вман пойѳкшѳты питсѳт пӓ йастѳсѳт: «Турэм Куща, тӳм хѳйат лыл урѳнѳн ѳт ат пӓрлув, пӓ нӓрлы ур мӳнѳва ал пѳны; Нӳн, Турэм Куща, Нӳнѳна хѳты рӳхӳл, щиты версѳн!»

15 Иона у́сӳл пӓ йиңка йӳвѳтсѳл, щӳлӳта шарѳсэн тѳвна йис.

16 Щиңӳншӳа щи хѳйатѳт Турэм Куща элты шек пӓлтамѳсѳт, пӓ Турэм Кущӳйа йир тусѳт пӓ йастѳпса ма́сѳт.

2

Иона пойѳк

1 Турэм Куща ун веса* Иона йѳхи лавемѳты партсӳлы; Иона щи вес хѳн лыпийѳн хулѳм хӳтӳл пӓ хулѳм ат ус.

2 Иона Турэм Куща лӳв Турмѳл пела вес хѳн лыпи элты пойѳкшѳс.

3 Пӓ йастѳс:

«Шука ма питмем урѳнѳн Турам Куща пела пойѳкшѳсѳм,

пӓ лӳв ма́нѳм хулсӳлы;

ма илта турѳм элты увалсѳм,

пӓ Нӳн ма тӳр сыйѳм хулсѳн.

4 Нӳн ма́нѳм ма́л йиңка, шарѳс сӳма, шуйлѳптѳсѳн,

ма йиикѳн лап у́сайѳм,

иса Нӳн йииклан, Нӳн хӳплан

ма нӳмпемѳн йӳнхилысѳт.

5 Ма йастѳсѳм:

Нӳн ма́нѳм куш сѳм сайа йӳл воштѳсѳн,

ма ищи пӓ Нӳн йѳмѳн хотѳн шийӳлѳлѳм.

6 Лылѳм сѳхӳнты унты ма йиңкѳтѳн ӳпӳлтсайѳм,

пӳтылы тӳхайа ма щи тухѳрсайѳм;

шарѳс лывѳщѳн ѳхем лап йѳвѳртса.

7 Кев вош унты ма ил шуйлѳсѳм,

мӳв лӳв йѳртѳплӳлѳн ма́нѳм веккѳша лап петсӳлы;

* 2:1 2:1 вес - шарѳс вой-хӳл (кит, морское чудовище);

Нәң пә, Турэм Куща, ма Турмем,
ма лыләм илта турэм элты нӧх тулән.

⁸ Хун ма лыләм сӧхәнты питәс,
ма Турэм Куща элты нумәлмәсәм,
пә ма пойкем Нәң хулсән,
Нәң йәмәң хотәна пойкем йӧхтәс.

⁹ Хӧй йурлы пә нәмәлтыйа әт рәхты ӧтлал пела пойәкщәләт,

Йәм Сәмәң Ӧтәл хайләт.

¹⁰ Ма пә ишкаңщәп арән Нәңен йирән туләм;
мӱй йастылысәм, верләм:

Турэм Куща хӧща нӧх пайтәсты щир ул!»

¹¹ Турэм Куща ун веса партәс, пә лӱв сорәм мӱва Иона ким охталсәлы.

3

Иона Ниневияйа мәнәл

¹ Щәлта Турэм Куща кимет пӱш Иона пела йастәс:

² «Нӧх лойа, Ниневия ун воша мәнә, щита хӧйатәта йасәң такан пӧтәрта, мӱй Ма нәңен партсәм».

³ Иона нӧх лойәс пә Турэм Куща йасәң хӱват Ниневия воша мәнәс; Ниневия хӧты Турәм ләтәң ун вош, вош хӱватәл хуләм хәтәл шушты мосәл.

⁴ Щәлта Иона вош хӱват шушты питәс, ий хәтәл мӱй арат верәтәл мәнты, лӱв сыйәна пӧтәртәс, йастыман: «Хӧлна Һәлйәң хәтәл - пә Ниневия вош шӱкатла!»

⁵ Ниневия вошәң хӧйатәт Турма эвәлсәт, вӱщләты йасәң версәт, ләтәң ӧтлал элты ләтлы ӧтлал унты улттәхты хир хӧрпи сӧха лумәтлысәт.

⁶ Щи айкел Ниневия хон унты йӧхтәс, лӱв хон омәсты тәхайәл элты нӧх лойәс, пә хон сӧхләл нӧх эхсәлы, пә улттәхты хир хӧрпи сӧх лумтәс, пә рат хыша опсәс.

⁷ Хон Ниневия вошәң йасты партсәлы: «Хон пә лӱв ләңкәр йӧхләл партләт: хӧйатәт пә войәт – мисәт пә ошәт нәмәлты әт ат ләләт, тӧрән энәмты тәхайә әт ат йәхләт, ийк әт ат йищләт.

⁸ Пә хӧйатәт пә войәт улттәхты хир хӧрпи сӧхән пӧнман ат усәт, пә Турәм пела такан ат пойәкщәсәт, кашәң хӧйат йӧвра йӱшлал, атәм верләл элты шәшән ат керләс.

⁹ Хӧй уйәтәл, мосәң, Турәм мӱңев щальәтләлы, Лӱв тарәм ликәл мӱң элтәв нӧх ӱллы, пә мӱң әт пәрлув».

¹⁰ Турәм лыв верләл шийәләсәлы, хӧты лыв атәм верләл элты шәшән керләсәт. Турәм лывилал щалитсәлы, йәлпи йастылыйәм шука пайәтты йасәңләл йӧхлы ӱслы. Йастылыйәс лывилала атәм верты, пә әт верәс.

4

Иона лик

¹ Иона щи вер урәңән нӧпсәл шәкәс пә ликащәс.

² Щәлта Турәм Куща пела лӱв пойәкщәс пә йастәс: «Турәм Куща! Щит элты щи ма пәлсәм, хун ма ма мӱвемән хӧлна усәм? Щи урәңән Фарсис пела ма хӧнтасәм, ма уйәтсәм, Нәң, Турәм, йәм сәмәң, щалаң, арпуш умщәң, хӱв лавләсты верәтлән, шука пайәтты йасәңен китты әт кашащлән.

³ Ин хӧты, Турәм Куща, ма лыләм ма әлтәм ӱйи, ултәм элты, хәлләм–ки йәмшәк».

⁴ Щәлта Турәм Куща йастәс: «Щит элты нәң шек нӧпсән шәкәс?»

⁵ Иона вош элты ким этәс, пә хутлыты пеләк сәхат вош пӱнәлән пәл нӧрәм хӧрпи ӧт верәс, лоңла варәс нӱвәт пӧнәс, щи илпийа сай тәхайә опсәс, ваттыйа, вош хӧты йил.

⁶ Турәм Куща щиты верәс, ун лыптәң пухрац әнмәлтәс, Иона нӱмпийән пәла әнмәс, лӱв охәл сайән ат ус, Иона ликәл ат мәнәс лулән; Иона щи ун лыптәң пухрац урәңән нӧх амтәс.

⁷ Турәм щиты верәс, кимет хәтәлән хутләты пӧрайән, ин ун лыптәң пухрац сӧв шупән шӧппи пӧрса пә лӱв нӧх сорәс.

⁸ Хун най этәс, Турәм рӱвәң вот китәс, Иона ӧх найән щиты кӱтәрлыса пә лӱв рәңлы питәс. Сӧрәм лӱвәла вохәс пә йастәс: «Ултәм ушән, хәлләм–ки йәмшәк».

⁹ Турәм Иона пела йастәс: «Нәң мӱй йәна щи лыптәң пухрац урәңән нӧпсән шәкәс?» Лӱв йастәс: «Шек нӧпсәм шәкәс, хәлты унты!»

¹⁰ Щиңәңща Турәм Куща йастәс: «Нәң лыптәң пухрац щальәтлән, лӱвәл әт әнмәлтысән пә щи кешә әт рупитысән. Лӱв и ат сыв әнмилыйәс пә кимет ат сыв нӧх сорәс.

¹¹ Ниневия мӱй Мәнәм щальәтты әт рәхәл? Щит Вӧлаң вош, хӧта сот хус щӧрәс мӧлтас хӧйат йәм пеләк йош пәрта пеләк йош элты арталәтты әт верәтләт, пә ар вой ул.»

Лука элты улты Евангелие

Лука элты улты Евангелие

- 1 Хун ар хойат, мўн торлы уйтэм верлуж элты, хашты питәс,
 2 хун мўњева мет оләң вантәм хойатәтән щит айкела туса пә щи йўпийән лыв йасәң туы хойатәта питсәт,
 3 ма пә щи вер элты нумәссәм, йәмәс лэрапман, олңәл элты лобатәлән йўпел тўвман, һәң урчәна йәшәк Феофил, щит нәпека хашты нәмәс үсәм,
 4 йәна уләм утәлтәпса, хбаты утәлтәсайән лулән һәң йәма ат мōштәсән.

Захария Турәм хотән йәмәң верәт верәл

- 5 Иудея мўвән Ирод ики хона уләм пбрайән, Захария нәмпи Авия пеләк элты Турма йир верты хойат ус; лўв итәлән Елизавета ийимел пә Аарон рут элты ус.
 6 Лын кинәнтак Турәм йәлпийән тўңа-щира усңән, Турәм Куща * партәпса йасңәт пә морт щира верәт сыстама версәңән.
 7 Туп һаврәм әт тайсәңән: Елизавета әт лавәртәмәла пә щиты щи лын пирщамәсайән.
 8 И пўш, Захария хойатлал пилән лыв пбрайәлән, Турма йәмәң верәт верман, улмалән,
 9 лўвела питәм пос Хўват, хбаты ултыйән Турма йир верты хойатәт хоща уллыийәс, Турәм Куща Хот йәмәң йәтәла лобңты пә щита йол кўшмәлтты вера йис.
 10 Мир, щи йол кўшмәлтты пбрайән, Турма ким пеләк сәхат пойәкщәсәт.

Ангел Иоанн йиука лобңалтыты хойат сәма питты вер аләл

- 11 Щи сыс Турәм Куща ангел Захария сәма этәс, йол кўшмәлтты йирасты нбрәм ләпән йәм пеләк сәхат лойәс.
 12 Захария, лўвел кашаләмал кемән, нбпсәл лыләмәс, пә пәлщәмән йохәтса.
 13 Ангел щиты йастәс лўвела: "Ал пәла, Захария: һәң пойкен хулса! Елизавета ийименән пбхән тулайән, пә һәң лўвел Иоанн нәмән пбнлән;
 14 һәңәна амәт пә каш питәл, ар хойат, лўв сәма питмал урәңән, амтәтлүты питәл.
 15 Турәм Куща хоща лўв ләтәңа питәл, ўна пә па кўтрәң бт йищты әт питәл, пә хблна аңтәл хоща пәтлман хотән улман Йәмәң Лылән тәкәнлә,
 16 пә ар хойат Израиль йох элты Турәм Куща пела керәтләлү;
 17 лўв Турәм Куща йәлпийән, Илияяа мийлүйәм хбрпи лыл пә йур пилән мәнты питәл, ащәт сәм һаврәмләла йохлы мәты урәңән, әт хуләтты хойатәта тўңа-щира улты нәмәс мәты урәңән. Щиты Турәм Куща урәңән хойатәт ләщатәл".
 18 Захария ангела йастәс: "Хбаты сәхат ма щи вер уйәтләм? Ма пирщамәсайәм, имем пә тәллал арамәсәт".

Захария пбтәртты әт верәтәл

- 19 Ангел йбхлы йастәс: "Ма – Гавриил, Турәм пўнәлән лойты ангел, һәң пиләнән пбтәртты пә һәңәна тәм йәм айкел туы китсайәм.
 20 Мўйа һәң ма йасәңләма әт әвәлсән, ин һәң мәшйайән улты питлән, пә хблна щи унты пбтәртты щир әт тайты питлән, хун аләм верәм йбхәтәл, морт пбрайән лыв тәлаңа йиләт".
 21 Щи сыс мир камән Захария лавәлсәт пә нумәсты питсәт, мўйа лўв щиты Турәм Хотән рбнащәл.
 22 лўв ким әтмалән, нәмәлтты хойат пела пбтәртты әт веритәс. Хойатәтән бша пәйәтса, лўв, илампа, Турәм Хотән мблты йәм вантәс; щинәңща лўв хойатәт пела лўйән-паңән алысыман пбтәртәс, ўнәллы щиты щи ус.
 23 Туп хун лўв йәмәң верәт верты хәтәллал йәтшәсәт, йбхи йбхәтәс.
 24-25 Щи йўпийән Елизавета имел лавәрта йис, пә вет тыләщ хойатәт элты хәңатыйәс пә пбтәртыйәс: "Турәм Куща тәм хәтләтән ма урчәма щи йәм верәс, ма әлтайәм хойатәт нухматты вер нбх ўты урәңән, ма пелайәм аңкәрмәс".

Гавриил Христос сәма питты вер аләл

- 26-27 Хун Елизавета Хутмет тыләщ ўшән улмалән, Турәм Гавриил нәмпи ангел Галилея мўвән улты Назарет воша әви хоща китсәлы. Щи әви Иосиф хоща уртыса, Иосиф Давид рут элты ул. Әви нәмәл: Мария.
 28 Ангел лўв хощайәл лбңмалән, йастәс: "Амтәтлүйә, йәм мбщатәм нә! Турәм Куща Нәң пиләнән ул; имет кўтән йәмән мийәм нә!"
 29 Мария лўвел кашаләмал кемән, щи йасәңләл элты нбпсәл лыләмәс пә нумәсәс: мўй тәмәщ ўща верты щир.

* 1:6 1:6 Турәм Куща – Турәм нәмтәм щир

- 30 Ангел пә лүвела йастәс: "Ал пәла, Мария! Турәм һаң пелайән йәм щирән аңкәрмәс;
 31 лаварта ийлән пә Пөх сәма пайәтлән, Иисус нәмән Лүвөл пөңлән.
 32 Лүв лятәң питәл, пә Нүм Турәм Пөха айәлты питла; Турәм Куца Лүвела Давид ащел хон омәсты тәха мәл.
 33 Щәлта Лүв Иаков хот тәл хоща веккеша хона улты питәл, пә Хон Уләпсайәл нәмәлты пөрайән әт йәтшәл".

Анто́м хойа́т щирән тыйты вер

- 34 Мария ангела йастәс: "Хоты сәхат щиты питәл, ма ху сайән улты вер хөлна әт уйәтләм?"
 35 Ангел йөхлы йастәс: "Йәмәң Лыл Нәң хощайән эсләщәл пә Нүм Турәм йурән йөхәтләйән, щিশән сәма пайәтты йәмәң Наврәмийән Турәм Пөха айәлтты питла.
 36 Ин Елизавета, Хойатәтән тала айәлтәм Нәң рут нәңен, күш пирщамәса, ищи пөх лавәләл: ин лүв хутмәт тылщәл.
 37 Турәм и йаснәл йурлы әт уллыәл".
 38 Мария йастәс: "Щишән, ма Турәм Куца митнә; нәң йаснән щира ма хощайәм щи вер ат тыйәл". Щи йүпийән ангел лүвөл утца хайсәлы.

Мария Елизавета хоща йәңхәл

- 39 Йәша ус, щи йүпийән Мария ләщатәмийәс пә сора Иуда кевәтән улты воша мәнәс.
 40 Захария хота лөңәс пә Елизавета пилән үща верәс.
 41 Хун Елизавета Мария элты үща йасәң хулмәс, сәмәл илпийән тайты һаврәмәл һөхлыәс.
 Щи кемән Елизавета Йәмәң Лылән тәкәтса,
 42 пә лүв такан йастәс: "Нәң имет күтән йәмән мийәм нә, сәм илпенән тайты өтыйән ищи йәмән мийәм!

- 43 Мүй щирән щит тыйәс? Ма хощайәма Турәм Куцайәм аңти йөхтәс!
 44 Ванта-са: хун ма нәң үща верты сыйән хулмәсәм, щи пөрайән һаврәмем сәмем илпийән амәтман һөхлыәс.
 45 Ин әвләм нә щүңлән, Турәм Куца элты йастәм йаснәт тәлаңа йиләт, щишән".
 46 Щәлта Мария йастәс: "Ма сәмем Турәм Куца лятәңа айәлләлы,
 47 Ма сәмемән шек амтәтлүләм Турәм урәңән, ма лыләм Этәлтәты Өтәм урәңән,
 48 Лүв митнә ләңкел пела сәмәл пайәтсәлы, тәлта йәллы ин омәсты мир, йәлла йиты мөхет мәнәм щүңән мийәм нәңа айәлты питләл;
 49 Йурән Өт мәнәм вөлаң верәт вермал урәңән, пә Лүв Нәмәл йәмәң,
 50 Турәм сәмәң верәл кашәң Лүв элтайәл пәлты хойата, ин улты пә йәлла йиты мөхета, улты питәл;
 51 Лүв йурән йөшәл этәлтәслы; сәмлалән йөрәң нөмәс тайты хойатәт лакки йовәлсәлы;
 52 ун куцайәт куцайа омәсты тәхайләл элты ил пайәтсәлы, ләңкийа улты хойатәт һөх эләтсәлы;
 53 ләллы улты хойатәт йәм элты ләпәтсәлы, тәщәңа улты хойатәт талты китсәлы.
 54 Лүв Израиль митхуйәла һотылыәс, әләм сәмәң щирәл нумман,
 55 хоты мүн опращлува йастылыәс, Авраама пә йиты һаврәмәла веккеша".
 56 Мария Елизавета хоща хуләм тыләщ кем мойләман ус, щәлта йөхи мәнәс.

Елизавета Иоанн сәма пайәтәл

- 57 Елизавета пөрайәл йөхтәс пә пөх сәма пайтәс.
 58 Ванән улты хойатәтән пә рутлалән хулса, хоты лүв урәлән Турәм Куца лятәң сәмәң вер әләс пә лүв пиләлән амтәтлысәт.
 59 Нийәлмәт хәтәлән лыв һаврәм хоща әвәтты вер[†] урәңән йөхәтсәт пә ащел иты Захария нәма пөнты үтщисәл.
 60 Туп Елизавета йастәс: "Анта, Иоанн нәмән пөңләв".
 61 Актәщәм хойатәт йастәсәт: "Нәң рутән күтән тәмәщ нәм тайты и хойат нәш анто́м!"
 62 Ащел элты лүйән-паңән алилыман инщәсты питса, мүйсыр нәм лүв һаврәмәла мәты ләңхас.

63 Хәшты сохәл вөхәс пә хәншәс: "Лүв нәмәл Иоанн". Актәщәм хойатәт йасәң әт щитләт, әл щи ватләт.

- 64 Щи пүлаң лүв үңләл-һәлмәл пел пүншәңщәс, пә Турәм ишәкман пөтәртты питәс.
 65 Щиңәңща лывиләл керәтман уләм хойатәт пәлщәмән йөхәтсайәт, пә ин щи вер элты кев пеләк Иудея мүй лөватән пөтәртты питса.

66 Хойән айкел хулса, һөлыәй лыв сәма пөтсәл пә пөтәртсәт: "Хөйа тәм һаврәм ийл?" Турәм Куца йөш лүв пиләлән ус.

[†] 1:59 Әвәтты вер - еврейәт хоща сәма питәм ху һаврәм нийәлмәт хәтәлән ху пөрсәсәл хоща лыпащ поңам шүкәл хөлт әвәтмәла.

Захария Иоанн йэмэң верэт верты элты пӧтэртэл

67 Щӱлта Захария, Иоанн ащи, Йэмэң Лылэн тэкэтса, Турэм элты хулэм йасэнлал пӧтэртты питӕс:

68 "Турэм Куца - Израиль Турэм ат ишӕкла, Лӱв Израиль мирӕл хӧща йӧхтӕс пӱ хӧлт пайтӕсты шир мӱс,

69 пӱ мӱңева лыл этӕлтӕты йурӕн Ӧт Давид, митхуйӕл, рут сӕхат мӱс,

70 хӧты йис тӕлӕн Турэм йасӕн туты йэмэң хӧйатлал уӆӕлӕн пӧтэртӕс,

71 щит мӱңев велты ӧтлув элты пӱ мӱңилув нӱрыты ӧтлув элты мӱңев нӧх пайӕтлӕлы,

72 мӱң ащилув пилӕн сӱмӕн верӕл ватӕлтӕл пӱ Лӱв йэмэң йастантӕм ширӕл нумлӕлы,

73 Лӱв Авраама, ащева, мийлӱйӕм йасӕн нумлӕлы, мӱңева,

74 мӱң нӱрӕн ӧтлув элты нӧх пайӕттал йӱппийӕн, хурлӱйа Лӱвела

75 йэмэң пӱ вешкат ширӕн кашӕн хӕтӕл улӕпсайӕвӕн митӱоха улты вер мӱл.

76 Нӱн ищи, ӆаврӕмийӕ, Нӱм Турэм йасӕн туты хӧйата нӕмӕтлайӕн, Турэм Куца йӕлппийӕн мӱнты питлӕн:

Лӱв кешайӕла йуш лӕщатты урӕнӕн,

77 Лӱв мирӕла щит ӧша пайӕтты мӱнты урӕнӕн: кӱрӕкклӱ† йӧрӕмӕты шир хӧща лыл этӕлтӕты вер ул,

78 Турмев йӱм сӱм хӱватӕн, Лӱв йӱлла этты хӕтӕл иты, нумӕлта мӱң хӧщайӕва йӧхтӕс,

79 пӱтламӕн пӱ хӱла хӧрӕн улты хӧйатӕт нӧх хуллӕптӕты урӕнӕн, мӱң кӱрлув пайлы улӕпса йуш хӱват мӱнӕлтты урӕнӕн."

80 ӆаврӕмийӕ щит сӱс ӕнмӕлтӱйӕс пӱ лылӕл-нӧпсӕл такамтӱйӕс, тал щитам тӱхӕйтӕн Израильӕл хӧща ӕттал унты ус.

2

Иисус сӕма пайтса

1 Щит хӕтлӕтӕн Август нӕмпи кесарь ики йасӕн китӕс, Лӱв мӱвӕл лӱватӕн улты хӧйатӕт нӕпека ат хӱшайӕт.

2 Щит мет олӕн хӧйат лӱт ширӕн хӱншӕпса ус. Щит пӧрайн Сирия мӱвӕн Квириний нӕмпи куца ус.

3 Нӕпека пайтӕсты кеша кашӕн хӧйат лӱв йӧра вошӕла мӱнӕс.

4 Щит урӕнӕн Иосиф па Галилея мӱвӕн омӕсты Назарет вош элты, Иудея мӱва Давид ики воша, Вифлеема, мӱнӕс. Лӱв Давид хот пӱ рут элты ус,

5 лӱв, нӕпека питты урӕнӕн, Мария пилӕн мӱнӕс. Мария лӱвела уртыса пӱ щит пӧрайн лавӕртан ус.

6 Щита улман сӱс, ӆаврӕмӕл сӕма питты пӧра йӧхтӕс.

7 Пӧхӕн, олӕн ӆаврӕмӕлӕн, йӧхтӕтса, сӧха Лӱвел йӧвӕртсӕлы пӱ вой лапӕтты хӧшапа пӧтсӕлы, хӧйат холты хотӕн ӧлты тӱха ӱт мӧщатсӕнӕн.

Ангелӕт вой шавиты хӧйатӕта Иисус элты амӕт айкел тусӕт

8 Щит лӕпӕн, мӱв хӱрӕн вой тащ шавиты икет ат лавӕлман усӕт.

9 Турэм Куца ангел лыв йӕцалтӕл ӕтмӕс пӱ Турэм Куца йэмэң нӧвийӕн лыв нӧх хуллӕптӱсайӕт; лыв шек пӱлтамӕсӕт.

10 Туп ангел лывилала йастӕс: "Ал пӱлӕты! Ма нынана амтӕтлгыты ун айкел тулӕм, щит амӕт иса тӱм мӱв хӧйатӕта улты питӕл:

11 тӱм ат Давид вошӕн нынӕн Лыл Этӕлтӕты Ӧт – Христос, Турэм Куца сӕма питӕс;

12 тӱта щит нынана пос: вой лапӕтты хӧшапӕн йӧвӕртӕм ӆаврӕмийӕ уйӕтлӕты".

13 И щитӕн ангел пилӕн аратӕл турӕм лӱл йӧх йӧхтӕтсӕт, Турэм ишӕклӕт пӱ такан йастӕлӕт:

14 "Турма нумӕн ишӕн йасӕн! Пӱ мӱвӕн пайлы улӕпса, хӧйатӕт хӧща йӱм!"

Вой шавиты йох Иисус хӧща йӧхтӱлӱлт

15 Ангелӕт турма нӧх мӱнмел йӱппийӕн, вой шавиты йох кӱтлӕлӕн пӧтэртты питӕс: "Вифлеем воша мӱнлув пӱ ватлӕв, мӱй щита тӱйӕс, мӱй элты Турэм Куца мӱңев йастӕс".

16 Лыв мӧхты йуша йӕтшӕптӕсӕт, йӧхтӕтсӕт, Мария пӱ Иосиф, пӱ вой лапӕтты хӧшапӕн йӧвӕртӕм Ай ӆаврӕмийӕ уйӕтсӕт.

17 Лывилал качалӕмел кемӕн, вой шавиты йох Тӱм ӆаврӕмийӕ элты мӱй хулсӕт, щит иса пӧтӕртсӕл.

18 Хулӕнтӕм мӧхет хӧлӱйӕ тащ шавиты йох йасӕн элты пакнысылӕт.

19 Мария щит йасӕн хӧлӱйӕ сӱмӕлӕн шавислы пӱ нумӕссӕлы.

20 Тащ шавиты икет йӧхлӱ йӧхтӕтсӕт, Турэм вӧлажа айӕлтман пӱ ишӕкман, мӱй хулсӕт пӱ ватсӕт, щит иса лывилала йастӕман ус, щит урӕнӕн.

Иисус хӧща ӕвӕтты вер

† 1:77 1:77 кӱрӕк - словарь ванта;

21 Нийэлжмет хэтэлэн Наврэма эвэтты вер верты пбра йбхтэс, пә щита Иисус нэмэн пөтса – щи нэмэн, Лүв, аңгел хоща пәтлам хоща питгал йэлпийэн, ангелэн нэмэтса.

22 Хун Моисей Закон хұват систамтыты хэтэл йбхтэс, лын Наврэмэн Иерусалим воша туслэн, Турэм Куцайа ватэлтэты урэнэн,

23 Турэм Куца законэн хашман улла: "Кашән олән сэма питэм ху наврэм Турэм Куцайа алыты мосәл".

24 Пә иши пұлаң Турэм Куца закон хұват йир туты мосәл: кәт горлица нәмпи тбхлән войңән, мүй пә голуь нәмпи тбхлән кәт пшәхән.

Симеон Иисус элты пбтәртәл

25 Щи пбрайән Иерусалим вошән Симеон нәмпи хбйат ус, лүв вешкат па тўна–щира хбйат ус, Израиль мир нбх пойәкты щир лавләс; Йэмән Лыл лүв пиләлән ус.

26 Йэмән Лылән лүв алса, Турэм Куца китәм Христос шийаләтал унты, лүв әт пәрәл.

27 Йэмән Лылән тўвман, Симеон Турэм Хота йбхтэс, хун Иисус Наврэмийә аңгелән–ащелән, закон хұват мосты верәт верты урәнән, тбхи туса,

28 Симеон Лүвәл йоша ўслы, Турэм ишәксәлы пә пбтәртты питәс:

29 "Вос Ху! Нәң йасңен хұватән, ин Нәң митхуйән йәм нбмәсэн әсәллән,

30 Нәң мойләм лыл әтәлтәты верән сәмләмән шийаләсәм,

31 щит Нәң иса улты омәсты мир кеша,

32 пўншантәм нбви Турәм әт уйәтты па рут мира * пә ишәк йасәң Израиль мирәна ләцәтсән!"

33 Иосиф пә Иисус аңгел Лүв әлтәл йасәң хултанән туп әл пакнысыстән.

34 Симеон лыв урәнләла йәм вохәс, щәлҗта Мария, Иисус аңги пелла, йастәс: "Тәм бләл, Щит, Хбй тәхрәпа китса: Израильтән хбйатат ил питләт, хбйатат пә нбх лойләт, Турәм элты китәм поса ул, йасәңләл урәнән хбйатәтән нұрыла, –

35 Нәң па щитән, алтты кеши иты, сәмен мбхты мәнлайән, – ар хбйат сәм хоща улты хәна нбмәсләл әлла ат әтәлтәлайәт".

Анна вантәм верәт

36 Хблна щита Турәм йасәң туты ими, Анна, ус. Лүв Фануил эви, пирца йүвәм ими, Асир рут элты ус, икел пилән лапәт тәл улмал,

37 икилы хәщәс, пә нийәльйән нәл тәла йис. Анна Турәм Хот элты пўңла әт йәңхилыйәл, Турма ата–хәтлә пойәкшәман пә вүщләман ус.

38 Щи пұлаң лыв хбщайәла лүв, вана шушман, Турәм Куца ишәкләлы пә кашәң хбйата щи Наврэмийә элты пбтәртыйәс, хбй Иерусалимән хблт пайтәсты щир лавләс.

Иисус Назарета йбхлы йил

39 Хун Иосиф пә Мария верәт иса версәлән, Турәм Куца закон хұват, лыв Галилея мұва, Назарет вошела йбхлы йбхәтсәт.

40 Наврэмийә пә энмәлтыйәс, лыләл–нбпсәл такамтыйәс, мұтрайән тәкнәптыман, Турәм йәм Лүв әлтәл ус.

Иисус - наврәм Турәм Хотән

41 Кашәң тәл Иисус аңгел–ащел Пасха йэмән хәтләт урәнән Иерусалим воша йәңхилыстән.

42 Хун Лүв кәтхбщайәң тәла йис, ищиты, хбты уллытыйән, лыв Иерусалима йэмән хәтлә мәтсәт.

43 Хун йэмән хәтләт мәнәм йўпийән йбхи мәтсәңән, Иисус Пбхийә Иерусалим вошән хәщәс; щит Иосиф пә Иисус аңгел, әт мбштәслән,

44 лын нумәссәңән, Лүв па мбхет пилән йил. Олән хәтәл йуш хұват шушманән, хәтәл хұват рутләл пә уйәтты йбхләл күтән Лүвәл кәшсәлән.

45 Иисус әт уйәтсәлән, Лүвәл кәшман, Иерусалима йбхлы йбхәтсәңән.

46 Хуләм хәтәл хәщәм йўпийән Лүвәл Турәм Хотән уйәтсәлән, утәлтәты йохат күтән лывиләл хуләтман пә лыв әлтыләл иньщәсман опсәс;

47 хблыйә Лүвәл хуләнтәм хбйатәт йасәң әт щитләт, Лүв пелайәл әл ватләт пә хуләтләт, хбты Лүв йбхлы бшәңа–нбпсәңа йастәл.

48 Аңгел–ащел Лүвәл шийаләман кемән, йасәң йастәты әт верәтсәңән, туп аңгел Лүвәла йастәс: "Пбхийә, минәмән хбты Нәң версән? Тәм мүй, ащен пә ма, сәм мәнман, Нәңен кәшләмән."

49 Иисус йастәс: "Мүйа нын Мәнәм кәшләлән? Нын мүй әт уйәтсәлән, Мәнәм щита улты мосәл, хбта Ма Ащәм Хот ул?"

50 Туп Лүв йастәм йасәңләл лын әт мбштәслән.

Иисус энәмты пбра

51 Щиты Лүв аңгел–ащел пилән Назарет воша йбхлы йбхтәс; пә лынана хуләтман ус. Щи йастәм йасәңләл хблыйә аңгелән сәмән шависайәт.

* 2:32 2:32 Турәм әт уйәтты па рут мир – Турәм әт уйәт хбйатәт, еврейәт пә па рут мирәт щиты айәлтләт.

52 Иисус пә нуптэл хувашэк ийс, бшаңа-щашаңа ийс. Лүв Турэмән пә хойатэтән сәма мосман тайса.

3

Иоанн йиңка лбңэлтыты хойат верэт верты цир

1 Тиверий кесаря уләм ветхдщяңмет тәлән, хун Понтий Пилат Иудея мұв лбватән куцайа улмалән, Ирод ики пә Галилея мұвән, лүв Филипп йайәл Итурея, Трахонитида мұвән, Лисаний ики Авилиней мұвән, һәлмет мұв шуң куцайәта улмелән,

2 Турма йир верты хойатәт бх икәнән Анна пә Каиаф уләм пбрайән Иоанна, Захария пбха, хәр пә тал мұвән Турәм айкел йбхтәс.

3 Ци йүпийән лүв Иордан йбхан ләпән улты мұв лбватән йәңхәс пә ци вер элты сыйәңа пбтәртәс: йиңка лбңэлтыты вер верты урәңән, кәрәк элты шәшән керләты мосәл, щиты Турәмән кәрәк йбрәмәла.

4 Хбты Турәм йасәң туты ики Исаия йасәң нәпекән хәшман улла:

"Тал мұвән такан ұвты ху түр сый:

Турәм Куцайа йуш ләшататы,

йуш хурийәт Лүв урәңәла тўна вералән!

5 Кашәң мұв лот тәләңа ат йил, кашәң кев пай, кашәң сәңхәм ләла ат йиләт.

Мұвең йушәт тўна ат йиләт, хбмалән йушәт пайлы ат йиләт;

6 пә кашәң хбйат Турәм лыл әтәлтәты цир шийәләл".

7 Иоанн, лүв әлтайәл йиңка лбңэлтыты урәңән йбхтылыйәм ар хбйата щиты пбтәртәс: "Охты вой элты тыйәм отәт! Хбйән нын нбмәсән мәсайты, йиты лык элты хбнтаты?"

8 Кәрәк элты шәшән керләм ширән йәм верләнән алалән, хбты йүх йәм ләвпәс әнмәлтләл. Ал тайаты тәмәщ нбмәс, йастыман: "Мўң ашев – Авраам!" Нынана йастәләм, Турәм тәм кев шүкәт элты Авраама һаврәмәт верты верәтәл.

9 Тәм мўй, йүх ләрәт пўнәлән лайәм пбнман ул, йәм ләвпәс әт әнмәлтты йүх ил сәвәрла пә тұта вбщкәла".

10 Мир иньщәсәс: "Мўй щинәңща мўнева верты?"

11 Лүв щиты йбхлы йастәс: "Хбй кәт йәрнас тайәл ки, и йәрнасәл әт тайты хбйата ат мәллы, хбй ләтәт тайәл ки, ищиты ат верәл".

12 Налог әкәтты йохәт лүв хбщайәла йиңка лбңэлтыты урәңән йбхәтсәт, лүв әлтәл иньщәсәт: "Утәлтәты ху, мўнева мўй верты?"

13 Иоанн лывиләла йастәс: "Хбйатәт элты мбрт тўмпи ар ал вохаты".

14 Солтан йох ищи иньщәсәт: "Мўнева пә мўй верты?" Пә лывиләла йастәс: "Нәмәлты хбйат бх урәңән ал шукататы, һаләм ал вераты, пә тыләщ бхләнән тәрматыйаты".

15 Хун хбйатәт лавләсман усәт, пә хблыйә Иоанн элты нумәссәт, лүв а мўй Христос, -

16 Иоанн лывиләла йастәс: "Ма нынан йиңка лбңәлтылүлам, туп ма киньщайәм Йурәң От йбхәтәл. Мәнәм хблна Лүв кўр лумтәм пушәх келәл нбх әхты йәм, әт рәхәл; Лүв нынан йәмәң Лыла пә тұта лбнәлтты питләлы.

17 Лүв сәрәл йошәлән ул, лат сәм әктәм тәхәйәл сыстапләлы, лат сәмәт ампарәла әкәтләлы, сорәм тбрнәт пә әт Хурләты тўтән нбх ўщәтләлы".

18 Иоанн йәм айкел элты пбтәртмәлән, ар па хбрпи ширән хбйатәт утәлтәслы.

19 Лүв Ирод, һәлмет мұв шуң куца ики, йайәл ими, Иродида, нәңа тўвмал урәңән пә па атәм верәт вермал урәңән, нўрыты питсәлы,

20 Ирод ики щинәңща, верәм атәмлал хбща и вер па пбнәс, Иоанн касна хота омәссәлы.

Христос йиңка лбңэлтыты вер

21 Хун хбйатәт иса Иоаннән йиңка лбңәлттысайәт, Иисус ищи йиңка лбңәлттыса, йиңка лбңәлттыәм йүпийән пбйәкщәман ус: турәм хәр пелки лоңхиләс,

22 йәмәң Лыл, голуь вой хбрпийән, Лүв хбщайәл ил әсләщәс, пә турәм элты түр сый щәщәс: "Нәң – Ма Сәмема Мосты Пбхем, Ма йәм кашәм Нәң хбщайәнән ул!"

Мария сәхат улты Христос рут йохлал

23 Иисус верәт верты питмәлән хблмәң тәл кема йўвман ус; хбйатәт нумәссәт Лүв Иосиф пбх, щишән опращлал - Илий,

24 Матфат, Левий, Мелхий, Ианнай, Иосиф,

25 Маттафий, Амос, Наум, Еслим, Наггей,

26 Мааф, Маттафий, Семей, Иосиф, Иуда,

27 Иоаннан, Рисай, Зоровавель, Салафиил, Нирий,

28 Мелхий, Аддий, Косам, Елмодам, Ир,

29 Иосий, Елиезер, Иорим, Матфат, Левий,

30 Симеон, Иуда, Иосиф, Ионан, Елиаким,

31 Мелеай, Маинан, Маттафай, Нафан, Давид,

- 32 Иессей, Овид, Вооз, Салмон, Наассон,
 33 Аминадав, Арам, Есром, Фарес, Иуда,
 34 Иаков, Исаак, Авраам, Фара, Нахор,
 35 Серух, Рагав, Фалек, Евер, Сала,
 36 Каинан, Арфаксад, Сим, Ной, Ламех,
 37 Мафусал, Енох, Иаред, Малелеил, Каинан,
 38 Енос, Сиф, Адам, Турэм.

4

Христос йѳвѳра хуцты щир

1 Иисус, Йѳмѳн Лылѳн тѳкѳнман, Иордан йѳхан элты йѳхлы мѳнѳс, пѳ щѳ Лылѳн хѳр пѳ тал мѳва тѳвман уса.

2 Щѳта Лѳв нѳѳлѳян хѳтѳл хиѳнѳ * хуцман уса пѳ щѳ хѳтлѳтѳн Иисус нѳмѳлты ѳт лѳс, щѳ хѳтлѳт мѳнѳм йѳппийѳн, мет йѳхѳт Лѳв лѳты лѳнхѳты питса.

3 Хиѳ Лѳвѳла йѳстѳс: "Нѳн – Турѳм Пѳх ки, тѳм кев шуп, нѳнѳа йѳтѳйѳа парты".

4 Иисус йѳхлы йѳстѳс: "Йѳмѳн Нѳпекѳн хѳшман улла: "ѳнта туп нѳн йѳрѳн хѳйѳт улты питѳл, пѳ кашѳн Турѳм йѳсѳн йѳрѳн".

5 Щѳлѳта Лѳв хиѳнѳ пѳл кев лѳнѳла нѳх туса пѳ щѳлта ищи кумат хѳлыѳйѳ мѳв лѳватѳн улты хон мѳвѳт алылыслы,

6 хиѳ ики пѳ йѳстѳс: "Нѳнѳн тѳм хон мѳвѳт хѳща куцайѳа улты пѳнлѳм, пѳ лыв вѳслѳты-вѳрлѳты щѳрѳл Нѳнѳн мѳлѳм, щѳт иса мѳнѳма мѳса, пѳ ма, хѳйѳа лѳнхѳлѳм, щѳта мѳлѳм.

7 Нѳн ма йѳлпемѳн шаншен ил эсѳлѳн ки, тѳм иса Нѳнѳн мѳлѳм".

8 Туп Иисус йѳхлы йѳстѳс: "Сатана[†], Ма элѳтайѳм пѳнѳла мѳна; Йѳмѳн Нѳпекѳн хѳшман улла: "Турѳм Куцайѳн йѳлпийѳн туп шаншен ил эслы, Лѳвѳла туп мѳтхуйѳа ула".

9 Щѳлѳта Иисус сатанѳйѳн Иерусалим воша туса, Турѳм Хѳг лѳнѳл йѳра лѳщѳлтѳса, пѳ йѳстѳс: "Нѳн Турѳм Пѳх ки, тѳлта ил керѳпѳтѳйѳа,

10 хѳшман ѳт ул: "Лѳв анѳгеллѳла Нѳнѳн шавѳты партлѳлы",

11 пѳ "Нѳнѳн нѳх алѳмман тулѳл, Нѳн кѳрѳн кѳва алт ваклѳпѳл".

12 Иисус йѳхлы йѳстѳс: "Йѳстѳман ул: "Турѳм Куцайѳн, Турѳмн ал хуцѳи".

13 Хун хиѳ ики хуцѳпсайлѳл вѳлѳтсѳллы, Лѳв элѳтайѳл мѳтты пѳра унты шѳшѳн мѳнѳс.

Галилея мѳв лѳватѳн вана ѳты щир

14 Иисус, Йѳмѳн Лыл йѳрѳн тѳкѳнман, Галилея мѳва йѳхлы йѳхтѳс. Лѳв айкѳлѳл Галилея мѳв керѳтман лакки лѳрпѳлѳс.

15 Лѳв Турѳм йѳсѳна утѳлтѳты хотлѳлѳн[‡] лывѳлѳл утѳлтѳс, пѳ хѳлыѳйѳ Лѳвѳл ишѳксѳл.

Назарѳтѳн вана ѳт ѳты щир

16 Иисус Назарѳта, ѳнмѳм вошѳла, йѳхтѳс, пѳ шаббат хѳтѳлѳн[§], Лѳв улѳлѳл иты, Турѳм йѳсѳна утѳлтѳты хѳта лѳнѳс, пѳ щѳта Йѳмѳн Нѳпек элты сыйѳна лѳнѳтѳты лѳйѳс.

17 Лѳвѳла Исаѳя, Турѳм йѳсѳнѳ туты ху, нѳпек мѳса: Лѳв нѳпек нѳх лѳрпѳтѳлѳл йѳппийѳн, щѳ тѳха уѳѳтсѳлы, хѳта хѳшман уса:

18 "Турѳм Куца Лыл Ма хѳщѳйѳм ул; Лѳв Мѳнѳм, куѳнарѳта Йѳм айкѳл йѳстѳты урѳнѳн, нѳбсѳтсѳлы*, пѳ Мѳнѳм, сѳмлѳл рѳкнѳм хѳйѳатѳт тѳмѳтака верты урѳнѳн, кѳтсѳлы, нѳрѳрѳмѳм хѳйѳатѳта хѳлт сѳхѳнты вер пѳ сѳмлы хѳйѳатѳта – сѳмѳна йѳты вер алты кѳтсѳлы, шуѳкатты хѳйѳатѳт хѳлт эсѳлты кѳтсѳлы,

19 Турѳм Куца йѳм ѳт тѳл-лѳн йѳхтѳм такан айѳлтты кѳтсѳлы".

20 Иисус, нѳпек лѳп йѳвѳртман, нѳтты хѳйѳата мѳслы пѳ ил ѳпсѳс. Турѳм йѳсѳна утѳлтѳты хот тѳл хѳйѳат хѳл Лѳв пѳлайѳл тѳрлы вѳтлѳт.

21 Щѳлѳта Лѳв лыв пѳлайѳл пѳтѳртты питѳс: "Тѳмхѳтѳл, нын хулѳм тѳм Йѳмѳн Нѳпек йѳсѳтѳ, йѳнѳпсѳт".

22 Хѳлѳйѳйѳ лыв кѳтѳлѳн Лѳвѳл ишѳксѳл, пѳ Лѳв элтѳл ѳтты сѳма рѳхты йѳсѳнѳлѳл элты ѳщѳтылѳт, пѳ пѳтѳрлѳт: "Тѳм мѳй ѳнта Иѳсѳф пѳх?"

23 Иисус лывѳлѳла йѳстѳс: "Нын, уѳѳтман, Мѳнѳма щѳмѳщ йѳсѳн йѳстѳлты: "Лѳкѳкар, Нѳнѳн Нѳн йѳмѳлты!", хѳлна: "Тѳта Нѳн вошенѳн па щѳт верѳ, мѳй, мѳн хулѳмѳвѳн, Капѳрнаум вошѳн версѳн".

24 Щѳлѳта йѳстѳс: "Йѳна нынѳна йѳстѳлѳм: Турѳм йѳсѳнѳ туты и ху нѳш ѳнмѳм мѳвѳлѳн вана ѳт ула.

* 4:2 4:2 дьяволѳн † 4:8 4:8 сатана, дѳйѳвол, 'хиѳ' ‡ 4:15 4:15 Турѳм йѳсѳна утѳлтѳты хот 'сѳнаѳѳа'; Словарѳ ванѳта.

§ 4:16 4:16 шаббат хѳтѳл 'суббѳта' - ѳврѳйтѳ лѳпѳмет хѳтѳл, лѳв йѳмѳн хѳтѳла лѳнѳтѳла, щѳ хѳтѳлѳн щѳтѳцѳла; * 4:18 4:18 словарь Христѳс ванѳта;

²⁵ Вещката нынана пӱтэртлэм: Илия Турэм йасэң туты ху улмалэн, Израиль мӱвэн ар икилы хӱшэм ими ус, щипӱрайэн хулэм тӱл пӱ хут тылӱц турэм хӱр щиты лӱп йӱртман уса, пӱ иса мӱв лӱвата ун лӱллы пӱра йӱхтӱс,

²⁶ лыв кӱтӱла ий ими хӱща нӱш Илия ӱт китса, туп Сидон вош пӱнӱлэн улты Сарепта курта икилы ий ими хӱща китса.

²⁷ Елисей Турэм йасэң туты ху улэм пӱрайэн, йэмӱн лайнӱн нӱлмӱт тӱйты ар хӱйат Израиль мӱвэн ус, Нееман нӱмпи Сирия мӱвӱн ики тӱмпийӱн, нӱмӱлты хӱйат ӱт сыстапса".

²⁸ Щит хулмел кемӱн, Турэм йасӱа утӱлтӱты хотӱн улты хӱйатӱт хӱлӱйӱ лӱкӱн йӱхӱтсайӱт.

²⁹ Лыв нӱх лӱйӱпсӱт, Иисус вош элты ким воштӱсӱл; вошел кев пай элты омӱсман ул, пӱ пӱл кев пай венша тусӱл, ил воцкӱты урӱнӱн.

³⁰ Туп Лӱв, хӱйатӱт кӱтӱн шушман, пӱнӱла йирлӱс.

Кӱлӱт воштӱсӱйӱт

³¹ Иисус Галилея мӱвӱн улты Капернаум воша йӱхтӱс, пӱ шаббат хӱтӱлӱн лывилал утӱлтӱс.

³² Мӱхет Лӱв утӱлтӱпсайӱл элты ӱл пакнысыллӱт, Лӱв йасӱл партатты щир тӱйӱс.

³³ Турэм йасӱа утӱлтӱты хотӱн кӱл сӱх тӱйӱм хӱйат ус, пӱ лӱв сыйӱн тӱрӱн ӱвалтӱс:

³⁴ "А-а-а: Назарет элты улты Иисус, мӱн элтӱв мӱй Нӱнӱн мосӱл? Нӱн мӱнӱв пӱратты йӱхӱтсӱн; уйӱтлӱм, Хӱй Нӱн! Нӱн – Турэм Йӱмӱн Ӑт!"

³⁵ Иисус лӱвел такан партсӱлы: "Мӱшйӱа йӱвӱмта па лӱв элтӱл ким ӱта!" Кӱл сӱх Турэм йасӱа утӱлтӱты хот кӱтӱпӱн хӱйат ил воцкӱслы, щӱлта лӱв элтӱл ким ӱтӱс, нӱмӱлты атӱм ин хӱйата ӱт верӱс.

³⁶ Мӱхет хӱлӱйӱ хӱрщӱмӱн йӱхӱтсайӱт, пӱ кӱтӱлӱн пӱтӱртсӱт: "Мӱй щит? Лӱв щиты партатты щирӱн пӱ йуртат кӱл сӱхӱта пӱртӱл пӱ лыв ким ӱтлӱт?"

³⁷ Пӱ Лӱв элтӱл айкел керӱтман куртӱт хӱват лакки мӱнӱс.

Петра унтӱп тӱмтака верса

³⁸ Турэм йасӱа утӱлтӱты хот элты ким ӱтмал йӱпийӱн, Иисус Симон хота лӱнӱс. Симон утпӱл ими шек кӱшӱн ус; пӱ Иисус щипӱт ими урӱнӱн вохса.

³⁹ Лӱв щипӱт ими хӱща нӱрман, муш нӱх вӱлыты партсӱлы; ин ими мушӱн хӱйса. Лӱв ищипӱт мӱхты нӱх лӱйӱс, пӱ мӱхета пӱсан омӱсты питӱс.

Иисус Галилея мӱв лӱватӱн Турӱм верӱт верӱл

⁴⁰ Хӱтӱл ил опсӱм сыс хӱлӱйӱ, хӱй мушӱн йӱхтӱм хӱйат тӱйӱс, щипӱ ар сыр мушпипӱ хӱйатлал Лӱв хӱщӱйӱла туслал. Лӱв пӱ, кашӱн мушӱн хӱйат элты йошлал пӱнылыман, лывилал тӱмтака версӱлы.

⁴¹ Ар хӱйат элты ищипӱты кӱл сӱхӱт, ӱвман, ким ӱтсӱт пӱ пӱтӱртсӱт: "Нӱн – Христос, Турӱм Пӱх!" Лыв уйӱтлӱт - Лӱв – Христос, туп Иисус щит лывилала йасӱтыты ӱт ӱсӱлсӱлы.

⁴² Хун хӱтӱла ийс, Лӱв хот элты ким ӱтмал йӱпийӱн, тал шитам тӱхайа мӱнӱс. Ар хӱйатӱн кӱшса, пӱ Лӱв хӱщӱйӱл йӱхӱтмелӱн, Лӱвел ил рӱнатлӱл, лыв элтӱйӱл ӱт ат мӱнӱс.

⁴³ Лӱв пӱ лывилала йасӱт: "Мӱнӱм па воштӱтӱн ищипӱт Турӱм Хон Улӱпса элты Йӱм айкел йасӱтты мосӱл. Щипӱ урӱнӱн Ма китсайӱм".

⁴⁴ Щипӱты Лӱв Галилея Турӱм йасӱа утӱлтӱты хотӱтӱн сыйӱнӱа пӱтӱртӱс.

5

Олӱн уталтӱты йӱх вохсайӱт

¹ И пӱш, хун Иисус Геннисарет нӱмпи лор питарӱн лӱймалӱн, хӱйатӱт керӱтман Лӱв хӱщӱйӱл нӱптӱсӱт, Турӱм йасӱн хулӱтты урӱнӱн,

² Лӱв кӱт ӱты кӱтлӱм хоп шийӱлӱс; хӱл велты хӱйатӱт пӱ, хоп элты ил ӱхӱлман, холӱплал лӱхӱтсӱт.

³ Иисус и хопӱла лӱлӱс, Симон хопӱа. Лӱв лор питар элты Симон йӱша йӱлшак мӱнты пӱртсӱлы, Лӱв пӱ, хопӱн омӱсман, хӱйатӱт утӱлтӱс.

⁴ Хун Лӱв хӱйатӱт утӱлтӱты йӱтшӱс, Симон пела йасӱт: "Мӱл тӱхайа мӱна, пӱ холпӱн хӱл хойты щира йовӱлмӱлӱн".

⁵ Симон Лӱвела йасӱт: "Утӱлтӱты ху, мӱн тӱлаӱн ат рупӱтсув, нӱмӱлты ӱт мӱщӱтсув, туп Нӱн йасӱн хӱватӱн ма холпем йовӱлмӱлӱм".

⁶ Щипӱты вермел йӱпийӱн, лыв щипӱ арат ар хӱл мӱщӱтсӱт, пӱ хӱлӱна холпел тӱхты питӱс.

⁷ Щипӱнӱща лыв кимет хопӱн улӱм пиллала йош йовӱлты питсӱт, лывилала нӱтты ат йӱхӱтсӱт; щӱлта йӱхӱтсӱт пӱ хопӱлал кинӱнтак хӱлӱн тӱкӱптӱслал, хопӱлал вӱллы ил шуйлӱты питсӱнӱн.

⁸ Щит шийӱлӱмал кемӱн, Иисусӱн Петрайа айӱлтӱм Симон Иисус шашнӱн хӱща рӱкнӱс пӱ йасӱт: "Турӱм Куща, ма элтӱм йӱл мӱна, ма кӱрӱкӱн хӱйат".

⁹ Петрайа айӱлтӱм Симон пӱ хӱл, лӱв пилӱлӱн улӱм йохлал, тӱм велӱм хӱллал пӱтӱйӱн, пӱлӱщӱмӱн йӱхӱтсайӱт;

¹⁰ Симон пилнэлал Иаков пә Иоанн, Зеведей пöхнэн ищиты пәлтэмэсчэн. Шәлта Иисус Симон пела йастәс: "Ал пәла, тәлта йәллы нәң хойатәт кәтәлты пилән".

¹¹ Циңнәңца, хопнән ұты тәлмел йүпийән, пöрмаслал иса хайсәлал пә Иисус йүпийән мәтсәт.

Лайнән нүлмән хойат сыстапты щир

¹² Хун Иисус и мблты вошән улмәлән, лөватәлән лайнән нүлмән этәм хойат йöхтәс. Шәлта, Иисус шийәләмәл кемән, Лүв йәлпелән хөмта шаншантәс пә, пойәкман пöтәртәс: "Йәшәк Турәм Куша! Кашен ул ки, верәтлән мәнәм Нәң нөх сыстапты".

¹³ Иисус йөшәл йәл шәһсәллы, лүв хөщайәла хәнәмтыйәс пә йастәс: "Ләңхалайәм, сыстама йүва!" Ищи мөхты лайнән нүлмәләл йәма йисәт.

¹⁴ Иисус лүвела нәмәлты хойата щи вер элты пöтәртты әт эсәлсәлы. Туп Турма йир верты хойата этәлтыты пәртсәлы, пә сыстапты верәл пела йир тугы пәртсәлы, хөты Моисей пәртәс, лывиләл әвләптәты урәнән.

¹⁵ Туп Иисус айкеләл мет йәл ләрпиләс, пә тәлыйә хойат Лүв хөщайәла йöхтылыийәс, Лүв йасәңлал хуләтты пә мушлал элты йәмәлтыты.

¹⁶ Туп Иисус тал шитам тәхайата мәнылыийәс пә щита пойәкшәс.

Щацлы питәм хойат тўмтака йты щир

¹⁷ И хәтәлән, хун Иисус хойатәт утәлтәс, щита Галилея пә Иудея куртәт элты, Иерусалим вош элты па йöхтәм фарисейәт * пә Закона утәлтәты икәт† омәссәт; Турәм Куша йур мушән хойатәт тўмтака верты верән әтлыийәс.

¹⁸ Шәлта ин, кәмәтса хойат щацлы питәм ху өлты сөхләлән тусәт. Лыв хота лүвел лөңәлтты ұтщисәл, Иисус йәлпийә лулән пөнты,

¹⁹ туп и ләңкәрән лойты хойатәт күт элты әт верәтсәл тугы. Циңнәңца лыв хот лоңла нөх ұратсәт, хот лоңәл, нөх лосәтман, усән версәл пә мушән өтәл өлты сөхләлән күтләпа Иисус йәлпийә ил эсәлсәл.

²⁰ Иисус лыв эвалты щирәл шийәләмәл кемән, мушән хойата йастәс: "Лухсәм, кәрәклан йöрәмәсайәт!"

²¹ Фарисейәт пә Закона утәлтәты икәт щит хулмел кемән нумәсты питсәт, пöтәртләт: "Хөй щит, Хөй Турма әт рәхты йаснәт йастыйәл? Турәм тўмпийән хөй верәтәл хойата кәрәкәт йöрәмәты?"

²² Иисус, лыв нөмәслал өша пайәтмәл кемән, йөхлы лывиләла йастәс: "Мүйә щиты нумәсләты?"

²³ Мүй кәшәк йастәты: "Нәң кәрәклан йöрәмәсайәт!", мүй пә йастәты: "Нөх лойа пә шушилыйә?"

²⁴ Уйтаты, Хөйат Пөх тәта, мүвән, кәрәкәт йöрәмәты щир тайәл, - Иисус щацлы питәм хойат пела йастәс, - Нәңена пöтәртләм: нөх лойа, өлты сөхлән уйәлән пә йөхи мәна".

²⁵ Ищи мөхты лыв йәщәлтәл лүв нөх лойәс, өләм сөхләл услы, Турәм вөлаңа айәлтман, йөхи мәнәс.

²⁶ Циңнәңца вантәм хойатәт пәлщәмән йөхәтсайәт, лыв Турәм вөлаңа айәлтсәт пә, пәлман, пöтәртсәт: "Тәмхәтәл унты әт вантылыийәм верәт мүй ин щи ватсүв!"

Матфей вөхәпса

²⁷ Щи йүпийән, Иисус ким этәс, пә Левий нәмпи налог әкәтты хойат шийәләс, налог әкәтты тәхайәлән опсәс. Иисус лүвела йастәс: "Ма йүпемән йүва".

²⁸ Циңнәңца, мблтылал иса хайсәлы, нөх лойәс пә Иисус йүпийән мәнәс.

Иисус кәрәкән хойатәт пилән ләл

²⁹ Левий лүв хотәлән Иисус урәнән ун поры пәсан ләщатәс, лыв пилләлән пәсан сурийән налог әкәтты ар хойат пә па мөхет сәт.

³⁰ Фарисейәт пә Закона утәлтәты икәт Иисус утәлтәты йохлал пела ўшмащәт пә пöтәртсәт: "Мүйә нын налог әкәтты хойатәт пә кәрәкән хойатәт пилән и йәха ләлты, йищләты?"

³¹ Иисус лывиләла йөхлы йастәс: "Тўмтак хойатәта хун лөккар мосәл, мушән хойатәта мосәл.

³² Ма әнта тўңа-щира улты хойатәт, Ма кәрәкән хойатәт кәрәклал элты шәшән керләптәты урәнән йөхәтсәм".

Иисус вүщләты вер элты утәлтәл

³³ Шәлта лыв Иисуса йастәсәт: "Иоанн утәлтәты йохлал ван күтән вүщләты хәтләт‡ верылыләт пә пойәкшәты верәт верләт, фарисейәт утәлтәты йөх ищиты улләт, Нәңилан пә ләләт-йищләт".

³⁴ Иисус лывиләла йөхлы йастәс: "Нын мүй поры пәсан хөща, Нә Тугы Ху омәсман, мбйәң йох вүщләты партты верәтләты?"

* 5:17 5:17 Фарисейәт – словарь ванга † 5:17 5:17 Закона утәлтәты икәт – лыв мирәл йаң Турәм партәпса йаснәт пә Турамән Моисея мийәм па законәт пә ацилал хайәм ләтәң йаснәт нумты па щи йаснәт хұват улты утәлтәслал. ‡ 5:33 5:33 вүщләты хәтләт – ләтөт әт ләты пә, пойәкшәман, улты хәтләт;

35 Хәтлјәт йӱхәтлјәт, хун Нә Туты Ху лыв элтәл нӱх ўла, щи пӱрайән лыв вӱщлјәты хәтлјәт верты питлјәт".

Лумтәм элты пӱ ўна пӱнты хир элты утәлтәты пӱтәр

36 Иисус лывилала хӱлна тәмәщ утәлтәты пӱтәр пӱтәртәс: "Нәмәлты хӱйат, йӱлјәп лумтәмәл элты менәмәм йӱлјәптайәл, катра сӱхәла әт рӱхәлләлы; па щирән ки йӱлјәп лумтәмәл мәшләлы, пӱ йӱлјәп йӱлјәптайәл катра сӱхәла па әт рӱхәл.

37 Пӱ нәмәлты хӱйат йӱлјәп ўна катра нӱки хира § әт пӱнләлы, па щирән ки, велши кавәрты ўнайән хир мәшлә, ўнайәл ил мӱнәл пӱ хирәл әт мосты питәл.

38 Аңта, йӱлјәп ўна йӱлјәп хира пӱнты мосәл. Ши пӱрайән тӱмел тӱлаңа хӱщәл, пӱ тәмел па.

39 Нәмәлт хӱйат, катра ўна йинӱцемәман, ищи мӱхты йӱлјәп ўна йинӱцемәты әт лӱнхамәла. Лӱв йастәл: "Катра ўна йӱмшәк".

6

Иисус шаббат хӱтәлән рупитәл

1 И пӱш, шаббат хӱтәлән Иисус латән опсәм мӱв хӱр хӱват шушәс. Лӱв утәлтәты йохлал һан тӱрән тӱйәт мәшсәт, йошән сыстапсылал пӱ лат сәмлал йӱхи ләсјал.

2 Тухәл фарисейәт инӱщәсәт: "Мӱйа нын шаббат хӱтәлән, мӱй әт эсәлман улла верты, щит верлјәты?"

3 Иисус йӱхлы йастәс: "Нын мӱй әт лӱнӱтәсәлән, хун Давид мӱхилал пилән сӱмлал вохәмән, мӱй лӱв верәс?"

4 Хӱты лӱв Турәм Хота лӱнӱс пӱ Турәм кеша пӱнәм йәмәң һаңәт услы, ләс пӱ хӱлна лӱв пиләлән уләм мӱхилала мәслы, Турма йир верты хӱйатәт тӱмпийа щи һаңәт нәмәлт хӱйата лјәты әт эсәлман уса?"

5 Щӱлта Иисус лывилала йастәс: "Хӱйат Пӱх шаббат хӱтәл хӱща па куца".

Иисус шаббат хӱтәлән кӱшан хӱйат тӱмтака верәл

6 Па шаббат хӱтәлән пӱ Иисус Турәм йасна утәлтәты хота лӱнӱс пӱ утәлтәс. Щита и хӱйат ус, лӱв йӱм пеләк йошәл нӱх сорман ус.

7 Закона утәлтәты икет пӱ фарисейәт Иисус ватман тӱйләл, шаббат хӱтәлән хӱйат тӱмтака верлјәлы мӱй аңтом, Лӱв хӱщайәл нӱр этәлтәты урәнән.

8 Иисус, лыв нӱмәсјал уйәтман, сорәм йошпи хӱйата йастәс: "Нӱх лойа пӱ хот кӱтпа йӱва". Щитән нӱх лойәс пӱ хот кӱтпа этәс.

9 Иисус лывилала йастәс: "Ма нынан инӱщәсләм: шаббат хӱтәлән мӱй верты эсәлман улла? Йӱм вер мӱй атәм вер? Лыл этәлтәты мӱй пӱратты?" Лывәт иса мәшйӱйәт.

10 Лыв пеләйлала аңкәртмал йӱпийән, Иисус щи хӱйата йастәс: "Йошән йӱл ниншәмты". Щитән щиты версәлы; ин йошәл кимет йошәл хӱрпийа пӱ йӱма йис.

11 Лыв пӱ пӱлшәм лыкән йӱхәтсәйәт, кӱтлалән пӱтәртәсәт, а мӱй хӱты Иисус верты.

Кӱтхӱщйаң апостол пирыйты вер

12 Щи хӱтлјәтән Иисус кев пай лӱнла нӱх хуңхәс пойәкщәты урәнән, щита ат хӱват Турәм пела пойәкщәман ус.

13 Хун хӱтла йис, Лӱв утәлтәты йохлал вохсәлы пӱ лыв элтылал кӱтхӱщйаң хӱйат пирыйәс, лывилал апостоләта айәлты щи питсәлы:

14 Симон, лӱвел Петраи пӱ айәлты питсәлы, лӱв Андрей апщел па, Иаков пӱ Иоанн, Филипп пӱ Варфоломей,

15 Матфей пӱ Фома, Иаков - Алфей пӱх пӱ Зилота нәмтәм Симон,

16 Иуда - Иаков пӱх пӱ Иуда Искариот - щит щӱха Иисус пӱратты йохәт йоша мәты ху.

17 Лыв пиллалән кев пай элты ил бхәлмал йӱпийән, Иисус пайлы тӱхайән ил лойәс, хӱта мӱлты кем Лӱв утәлтәты йохлал пӱ ар хӱйат Иудея мӱв лӱват элты, Иерусалим вош элты, па щарәс питар мӱвнән Тир па Сидон элты ус,

18 Лыв Иисус хулјәты па мушјал элты тӱмтака пайтәсты урәнән йӱхәтсәт, щӱлта пӱ кӱл сӱхән шукатты ӱтәт ищи йӱма йисәт;

19 Мир хӱллийә Лӱв хӱщайәла хәнәмтыты ўратлјәт, Лӱв элтайәл йур йис пӱ хӱллийә тӱмтака версәйәт.

Йӱм щирәт

20 Щӱлта Лӱв, утәлтәты йохлал пела аңкәртман, йастәс: "Куңар сӱмпи ӱтәт щӱнлјәлты! Турәм Хон Улпса нынана ул.

21 Ин ләллы улты ӱтәт ӱй тӱйлјәты, щӱха тӱрәмлайты! Ин холлјәты ӱтәт ӱй тӱйлјәты, һӱхты питлјәты!

22 Нын шўњлалты, хун хўйатэтэн ликэн этты питлайты, хун нўмэс кимпийэн тайты питлайты, пā нўэрти питлайты, нэмлэн нўрəна айалты питлайэт, Хўйат Пўха эвэлман ураңэт.

23 Щи хātəлэн амтəтлйайаты пā нāхман-йōтман улаты: турəмэн нын мойлапсайлэн вўлаңэт! Лыв ацилал Турəм йасəн туты хўйатэт * пилэн ищи щиты уллўсəт.

24 Туп, тащəн хўйатэт, нынана шук – нын тўрамтыты щир тāлаң тэлэн мўщатсэлэн!

25 Ин тарəмтыйа лəты ѓтəт, нынана шук! Сāмлэн вохты питлайэт! Ин нāхман улты ѓтəт, нынана шук – холлəты пā йирнəлтыты питлəты!

26 Шук нынана, хун хўйатэт иса нын элтан йāма пўтəртты питлəт! Лыв ацилал āнта йāна Турəм йасəн туты хўйатэт† пилэн ищи щиты уллўсəт!"

Турəм Хон Улəпсайэн улты щирəт

27 "Нынана, Мāнэм хулəтты ѓтəта, пўтəртлəм: нынан нўрмэлтты хўйатлэн мосман тāйалэн, йāм вер вераты щи хўйатəта, хўйэн нын ликэн этлайты,

28 нынан эңкəрты ѓлəна Турəм элты йāмэн вохалэн‡, пā нынана атəм верты хўйатэт ураңэн, пойəкщаты.

29 Веш пўнлэн элты рəскийэм ѓтəна, кимет веш пўнлэн па шāши, элты лумтəмен эхты ѓтəна, лўпи йэрнасэн ўты па ал йэрты.

30 Кашəн нāн элтэн вохты хўйата, мўй вохэл, мийи, пā нāн ѓтэн ўйэм хўйат элты ѓтэн йѓхлы ал вохи.

31 Хўты лāңхалайты, нын пилэнэн хўйатэт ат усəт, щиты лыв пиллалэн нын улаты.

32 Нынан мосман тайты хўйатэт мосман тāйлэлэн ки, нынан мўй йāм? Кāрəкəң хўйатэт лўвилала мосты хўйатлэн ищи мосман тāйлайэт.

33 Пā щи хўйатəта йāм вер верлəты ки, хўй нынан йāм вер верэл, нынана мўй йāм? Кāрəкəң хўйатэт ищи щиты верлəт.

34 Пā, хўйатəта артнайа мийлўлты ки, щи хўйатэт элты артнайэн йѓхлы хоңəтлэлэн ки, нынан мўй йāм? Кāрəкəң хўйатэт ищи кўтэлэн артнайа мийантылəт, йѓхлы ищи щи арат ўты нумəслəт.

35 Туп нынан нўрмэлтты хўйатлэн мосман тāйалэн, йāм вер вераты пā, нэмэлты йѓхлы āт хоңəтман, артнайа мийаты; щишэн нынан мойлəпса вўлаң питəл, пā Нўм Турəм наврəма улты питлəты; Лўв кўш йāм āт нумты хўйатэт пела, кўш ликəң хўйатэт пела и хўрпийа сāмəн.

36 Щицəнща хўйатэт пела сāмəна улаты, хўты Турəм Ащан сāмəн.

37 Ал сўтытаты пā нынан нэмэлты хўйат сўтəтты āт питəл. Ал нўхмантаты, пā нын элтан нэмэлты хўйат нўхматты āт питəл. Нўр ал нуматы, пā нын нўрлэн ищи йѓрэмəлайэт.

38 Мийаты, пā нын па мāлайты: йāм мўртэн, йовлэм, ил тыңхэм, щурщана пўнэм тэлэн мўртэн хўхəнлəна шѓшəмлайты; мўй сыр мерайэн пўнлəты, щимəщ мерайэн нынана пўнты питла".

Сэмлы хўйат сэмлы хўйатэн ватəлтəты элты утəлтəты пўтəр

39 Утəлтəты пўтəр лўвилала па пўтəртəс: "Сэмлы хўйат мўй верəтəл сэмлы хўйат ватəлтəты? Мўв ўса мўй āнта кинəңтак ил питлəтэн?

40 Утəлтəты хўйат утəлтəты икел элты унашəк āт уллўйэл, туп утəлтəты вер йəтшəман, кашəн хўйат утəлтəты икел иты йиты верəтəл.

41 Мўйа нāн лухсэн сəма питəм нўв шўк пела ватлэн, нāн сəменэн ѓлты павəрт шуп āт мўштəлэн?

42 Мўй щирэн нāн веритлэн щи лухсəна йастəты: "Лухсэм, мийи ма нāн сəмен элты нўв шўк нѓх ўлэм, - щи пўлаң нāн сəменэн павəрт āт шийалəлэн? Кāt вешпи хўйат! Олəнэн павəрт нāн сəмен элты нѓх ўйи, щāлта ныты питла, хўты нўв шўк лухсэн сэм элты нѓх ўлэн".

43 И йāм йўх атəм лəвпəс āт энмэллэл; пā и вевтам йўх йāм лəвпəс āт энмэллэл,

44 кашəн йўх лўв энмэлтəм лəвпəслал элты уйəтла. Пелантыты варəс элты смовка воштѓт āт āкəтла пā варəс пѓхэл элты – виноград āт āкəтла.

45 Сāмэл йāм хўйат сāмэлэн шавиты йāмэл этəлтəл, ликəң хўйат сāмэлэн тайты ликəл этəлтəл, хўйат тэлэн сāмэл элты лўв ўнлэл пўтəртəл".

Кāt хотнэн нāты элты утəлтəты пўтəр

46 "Мўйа нын Мāнэм вохлэлэн: "Турəм Куща, Турəм Куща!" пā хўты Ма йастəлэм, щиты āт верлəты?

47 Кашəн Ма хўшайəма йѓхтылўты хўйат пā Ма йасəнлам хулəтты хўйат пā йасəнлам щирэн верты хўйат, нынана йастəлэм лўв хўй хўрпи.

48 Лўв щимəщ хўйат хўрпи, хўй хот омəсэл, хот лотəл мāла хирсəлы пā хот пāтəл кев элты ўслы. Мўйа, хун йик эпəтмалэн пā щи хот йикэн нўрəтман, йəша нэш пўнла нѓхтəты āт верəтəс, хот кев элты омəсман уса, щишэн.

* 6:23 6:23 Турəм йасəн туты хўйатэт (словарь ванта) † 6:26 6:26 āнта йāна Турəм йасəн туты хўйатэт - лжепророки

‡ 6:28 6:28 Турəм элты йāмэн вохалэн 'благодаряйте'

49 Ма йасңем хулэтты хойат пә йасәң ширән әт верәл, щит хотәл мўв элты опсәм хойат хõрпи, хотәл так пәты әт тәйәл; хун ун йикән норәтса, и щишән ил әркәмтәс; щи хот пõльха шукаләс".

7

Льал ху митхуйәл тўмтака верты вер

1 Хун Иисус хуләнтәм мир пела йасәңлал хõлсәт, Капернаум воша мәнәс.

2 Щита и сот ләл йох õх ху* митхуйәл лавәртат кәшаң ус, сõрмәл вõллы ванамаәс. Щи митху лўв шек мостыя тәйсәлы.

3 Иисус элты хулмал кемән, лўв иудейәт хõща уна улты икет элты тухәллал Иисус хõща китсәллы, йастәты, лўв митхуйәл тўмтака верты урәңән, ат йõхтәс.

4 Лўв Иисус хõща йõхәтмелән, әвля-йõла Лўвел пойәксәл, щиты пõтәртләт: "Нәңен лўвела щит верты рәхәл, лўв йәм хойат,

5 лўв мирәв мостыя тәйләлы, хõлна Турәм йасңа утәлтәты хот мўңева верәс".

6 Иисус лыв пилләлән мәнәс. Туп хун Лўв ләл йох õх ху хот ләла йõхтәс, ләл йох õх ху лухәслал йәшәлт китсәлы, йастәты: "Йәшәк Турәм Куща, йәллы ал мәнә, ма мўй вõлаң хойат, ма хотәма Нәң ат лõксән,

7 щишән, мәнәм ма йәм хойата әт лунәтсәм, Нәң хõщайән ванамаәты урәңән; туп и йасәң йаста, митхуйәм тўмтака йил.

8 Ма ищи хуләтты хойат, туп ма илпемән ищи ләл йохәт улләт, ита йастәләм: "Мәнә", па мәнәл, пә кимета йастәләм: "Ты йўва!", пә йил, митхуйәма йастәләм: "Щит вера", пә верәл".

9 Щит хулмал кемән, Иисус лўв пелайәл әл ватәл пә, йõхлы каремәман, Лўв йўпелән шушәм хойатәта йастәс: "Нынана пõтәртләм, тәмәщ эвәлты щир Ма Израиль мир хõща хõлна әт уйтәсәм".

10 Китылыям мõхет, йõхлы йõхәтмелән, кәшаң митхуйәл, уйтәмлән, тўмтака йўвмал.

Икылы хәцәм нә пõх нõх лылнәтты вер

11 Щи йўпийән Иисус Наин нәмпи воша мәнәс; ар пеләк утәлтәты йõхлал пә тәлыйә хойат Лўв пилләлән шушәт.

12 Хун Лўв вош пушас ова вана йõхтәс, вош элты пәрәм хойат ким этәлтәса, икылы хәцәм ими туп тәйәм и пõхәл ус. Щи ими пилән вош элты ар хойат шушәс.

13 Ими шийәләмал кемән, Турәм Куща сәмәл хошты питәс, щалә үслы пә лўвела йастәс: "Ал холла!"

14 Вана шушман, Иисус ләлтõта йошәлән хәнәмтйәс; әпа тўвәм мõхет ил лойсәт. Щәлта Иисус йастәс: "Әнәмты пõх, нәңена йастәләм, нõх лойа!"

15 Пәрәм пõх нõх опсәс пә пõтәртты питәс; Иисусән лўв аңтәл йоша кәтләптәса.

16 Хойатәт пәлщәмән йõхәтсәйәт, пә лыв Турәм вõлаңа айәлтты питәт, пõтәртләт: "Вõлаң, ун Турәм йасәң туты хойат этәс, мўң кўтәвән ул! Турәм мирәл хõща нõтты йõхтәс!"

Иоанн иньцәсты пела йõхлы йастәты йасңәт

17 Тәмәщ айкел Лўв әлтәл Иудея мўв лобата пә керәтман иса лакки ләрпиләс.

18 Иоанн тәм верәт утәлтәты йохлал элты хулсәлы.

19 Кәт хойатнәлал вана вохман, Иисус хõща китсәлы, иньцәсты: "Нәң мўй Щит, Хõй йõхәтты верәл ул, мўй пә па От лавәлты мосәл?"

20 Лын Иисус хõща йõхәтсәңән, йастәсәңән: "Иоанн йиңка лõңәлтты хойат минәмән Нәң хõщайәна иньцәсты китсәлы: "Нәң мўй Щит, Хõй йõхәтты верәл ул, мўй пә па От лавәлты мосәл?"

21 Щи пõрайән Иисус ар сыр муш пә кәши элты, кўл сõх элты йәмәлтәс, пә мõлты кем сәмлы хойатәта ватты щир мойләс.

22 Щәлта Лўв щиты йõхлы йастәс: "Мәнаты пә Иоанна пõтәртаты, мўй ватсәты, хулсәты: сәмлы хойатәт сәмәна йиләт, нохты хойатәт йәма шушилыләт; ләйңәң нўлмәң хойатәт сыстама йиләт, пәллы хойатәт хулләт, пәрәм хойатәт нõх лылнәтләйәт, пә нўша хойатәта Йәм айкел элты сыяңа пõтәртла;

23 Щит бйәң, хõй мәнәма эвәлты нõх әт вõлыәл".

Иисус Иоанн ишәкләлы

24 Иоанн китәм йохнән мәнәм йўпийән, Иисус мирәла Иоанн элты пõтәртты питәс: "Хәр пә тал мўва мўй ватты йәхсәты? Вотән йовәлты тõрән ватты?"

25 Мўй пә ватты нын йәхсәты? Ләпәт сõхәта лумәтлыям хойат ватты? Йәма лумәтлыям пә тащәңа улты хойатәт хон хотәтән улләт.

26 Мўй пә ватты нын йәхсәты? Турәм йасәң туты хойат? Йәна, пõтәртләм нынана, Турәм йасәң туты хойат элты вõлаңшәк хойат ватты йәхсәты.

* 7:2 7:2 сот ләл йох õх ху – сотник, центурион, римский офицер;

27 Тәм щит, хой элты хашман улжа: "Тәм, Ма айкел туты хойатэм Нәң йәлпенән китләм, Хойән Нәң йушен Нәң йәлпенән ләщатла".

28 Щишән нынана пөтәртләм: иметән сәма пайтәм хойатэт күтән, Иоанн йиңка ләңәлтыты хойат элты ләтәңшәк Турәм йасәң туты хойат әнто; туп мет ай Өт Турәм Хон Уләпсайән лүв әлтәйәл ләтәңшәк".

29 Хөбл Лүвәл хуләнтәм мир, пә налог әкәтты мөхет, Турәм вешкат вер вана үйман, Иоанн йиңка ләңәлтыты щирән йиңка ләңәлтысайәт;

30 фарисейәт пә Закона уәлтәтты икет йиңка ләңәлтыты әт кашашсәт, Турәм ләңхаты щир вана әт усәл.

Иисус Лүв ишалән уләм хойатәт нүрмәлтәл

31 Щәлтә Турәм Куща йастәс: "Ин тәм хойат рут арталәты мосәл, хой хөрпет? Лүв хой хөрпет?"

32 Лүв вош хәры хоща омәсты һаврәмәт хөрпет, күтләлән үвәтләт пә пөтәртләт: "Мүң нарас йүхән нын урнәнән йөтсүв, нын пә әт йаксәты, мүй холләты арәт арисүв, нын әт холләсты".

33 Иоанн йиңка ләңәлтыты хойат йөхтәс: һаң әт ләл, үна әт йищәл, пә пөтәртләты: "Лүв лыпелән күль ул".

34 Хөбят Пөх йөхтәс: ләл пә йищәл; пә йастәлты: "Тәта щи хойат, хой ләл пә үна йищәл, налог әкәтты хойатәт пилән, кәрәкәң хойатәт пилән лухса ул".

35 Ошәң-щашәң нөмәс хөбыйә лүв һаврәмләлән вешката пайәтса".

Нә Иисус күрнән нөсәтәл

36 И фарисейән Иисус ләты вохса; Лүв хота ләңәс, пәсан сурыйа ил опсә.

37 Щи вошән и ульһайа улты нә ус, Иисус фарисей хотән ләты вер хулмал кемән, нөви кев элты верәм, әпләң миро вөйән пөнәм, ващ турпи пүт тус.

38 Щәлтә, лүв шәш пеләк сәхат Иисус күрнәт шөма шаншәха омәсман пә холләман, Лүв күрләл сәмийкән өвнәлтты пә өхсөхләлән нөх мухты питсәлы. Лүв күрләл мосәлтәслы пә әпләң миро вөйән нөсәтәслы.

39 Хун Иисус вохәм фарисей щит шийаләс, нумәсәмәс: "Тәм йәна Турәм йасәң туты хойат ки ус, Лүв лулән уйәтсәлы, хой, мүй хөрпи нә Лүв хөщайәл хәнылһыйәл, щит кәрәкәң нә".

Кәт артнайән хөйатнән әлты уәлтәтты пөтәр

40 Лүв пеләйәл Иисус йастәс: "Симон! Ма нәңәна мөлтты йастәты верәм ул". Лүв йастәс: "Пөтәртә, Уәлтәты Ху".

41 Иисус йастәс: "И өхәң ху кәт артнайән хөйатнән тәйәс: итәл – ветсот динарий†, киметәл – ветйәң.

42 Лын артнайлын сөхәптәты өх әт тәйсәңән, щишән өхәң ху кәтнән артнайлын йөрәмәслы. Йастә, мәты өтәлән өхәң ху мет мостыйа тәйла?"

43 Симон йастәс: "Алт щитән, хөйа лүв аршәк өх йөрәмәс". Иисус лүвәла йастәс: "Йәна щиты пөтәртлән".

44 Ин нә пәла керләман, Симона йастәс: "Тәм нә нәңәна ныла? Ма нәң хотәна йөхәтсәм, нәң күр лөхәтты йик Мәнәм әт мәсән, лүв пә Ма күрләм сәм йиқләлән өвнәлтсәлы, өхсөхләлән нөх мүхсәлы;

45 уйтәтмемәнән нәң Мәнәм хөлна әт мосәлтәсэн, лүв пә, Ма йөхәтмем үш әлты, Ма күрләм мосәлтәты әт вөбыйәл.

46 Нәң Ма өхем олипка вөйән әт нөсәтәсэн, лүв пә әпләң миро вөйән күрләм нөсәтәслы.

47 Щишән, Ма нәңәна йастәләм: Ма пеләйәм артан сәмәңа улты верәл әләл, мүй арат лүв ар кәрәкләл йөрәмәсайәт; хөйа шимәл нүр йөрәмәла, щит шимәл сәмәңа ул".

48 Иисус щи нә пәла йастәс: "Нәң кәрәклән йөрәмәсайәт".

49 Лүв пиләлән пәсан сурыйән опсәм мөхет нумәсты питсәт: "Хөй тәм, кәрәкәт пә йөрәмәл?"

50 Иисус пә нәңа йастәс: "Нәң эвәлты верәнән нәң нөх пайәтсайән, йәм нөмәсэн мәна!"

8

Тухәл нәңәт Иисуса нөтсәт

1 Щи йүпийән Иисус вошәт куртәт хүват, Турәм элты сыйәңа пөтәртман, йәм айкел Турәм Хон Уләпса элты түвман, йәңхәс. Лүв пиләлән кәтхөщйән уәлтәты йохлал усәт,

2 пә тухәл нәңәт, хөйтат Лүв күль сөх пә арсыр мушәт элты йимәлтәс: Мағдалинаа айәлты Мария, лүв әлтәл лапәт күль сөх ким әтәс;

3 Иоанна па, Ирод хөщә хот рупата өх ху Куза ийими; Сусанна, хөлна пә па имет. Тәм нәңәт Иисуса тәйәм өхләлән нөтсәт.

Сөхәң өтәт әлты улты уәлтәты пөтәр

† 7:41 7:41 динарий - словарь ванга

4 Хун ши арат ар мир äктæсæс пæ арсыр вошæтән улты мбхет Лүв хбхайæл йбхæтсæт, Лүв утæлтæты пбтæрән пбтæртты питæс:

5 "Ики мўв хæрæла лат сэм йовалты этæс, хун лўв лат сэмлал йбвæлмалән, тухæллал йуш пўнла рæкæтсæт пæ ил пурæтсайæт, щичкæтән лэсайæт;

6 тухæллал па кев элты рæкæтсæт, тбрән тайлал йæша нбх этмисæт, йик æт таймал пæтгийән, нбх сорсæт.

7 Тухæл лат сэмлал пулән кўта рæкæтсæт, пулән пæ энмæс, щæлта пуләнән лæп алæмасайæт;

8 тухæл лат сэмлал йæм мўва рæкæтсæт пæ энæммел йўпийән, йæм арат äкæтса, ил йовлæм лат сэм элты сот пўш ар". Ши пбтæр пбтæртмал йўпийән, Лүв такан йастæс: "Хбй хулты пæл тайæл ки, ат хулæл!"

9 Утæлтæты йохлалән Лүв иньщæсса: "Мўй элты тæм утæлтæты пбтæр".

10 Иисус йбхлы йастæс: "Нынан Турæм Хон Улæпса хæна щирæт уйæтты мæса, па хбйатæта утæлтæты пбтæр хбща, щиты лыв, ватман, æт шийалæлæт, хулман, æт мбштæлæт.*

11 Утæлтæты пбтæр щит айæллæл: лат сэм – щит Турæм йасæн.

12 Йуш пўнла рæкнæм лат сэмæт хбрпæт тухæл йасæн хулты хбйатæт, хбйатат хбща йухæт хинь йбхæтæл пæ ши йасæн сæмлал элты нбх уллы, лыв æт ат эвæлсæт пæ нбх æт ат пайтæссæт.

13 Кев элты питæм лат сэмæт хбрпæт тухæл хбйатæт, амæтман йасæн вана ўлæт. Туп лыв лæр æт тайлæт, олæнән эвæллæт, хун хўщæпса этмæл, йбхлы лæлæплæт.

14 Пулән кўта рæкнæм лат сэмæт хбрпæт тухæл йасæн хулты хбйатæт, туп лыв айән-айән кашән хæтæл верлажән, ташæн пæ каш хбрпи улæпсайән йбхи пайæтлайæт, пæ ши йасæн нæмæлтыяа æт йил.

15 Йæм мўва питæм лат сэмæт хбрпæт тухæл хбйатæт, хбй йасæн хулмел йўпийән йæм пæ вешкат сæмлалән шавилæл, пæ ши йасæл ун йæм вер верæл"; Щит йастæмал йўпийән, Лүв такан йастæс: "Хбй хулты пæл тайæл ки, ат хулæл!"

Тўт сун элты улты утæлтæты пбтæр

16 Нæмæлты хбйат тўт сун ўщæтмал йўпийән, хбшамән лæп æт пбнлæлы, мўй пæ ил æт хæнæтлæлы, хблна пæ тўт акла нбх опсæллæлы, лбнты хбйатæта нбви ат ныса.

17 Нæмæлты хæна æнтæм, мўй элла æт ат этæс, пæ нæмæлты хæнæтæм æнтæм, мўй элла æт ат алыса пæ элла ат питæс.

18 Щæлта, ванататы, хбты нын хулæтлæты: хбй тайæл, щита па мæты питла, хбй æт тайæл, щит элты, мўй тайты нумæсæл, щитæл па нбх ўла.

Христос Лүв ащицал

19 Лүв хбхайæл аңбел пæ ху ащицал йбхæтсæт, хбйатæт кўт элты вана мæнты æт верæтсæт.

20 Иисуса йастæса: "Аңтæн пæ ху ащицал камән лойлæт, Нæнæн ватты лæнхæлайæт".

21 Лүв щиты йбхлы йастæс: "Турæм йасæн хулæтты пæ йасæн хўват улты бтæт – щитæт Ма аңтæм пæ Ма ху ащицалм".

Так вот роммалты вер

22 И хæтæлән Иисус утæлтæты йохлал пилән хопа лæлæс пæ йастæс лывилала: "Лор тўм пелка ўшлув". Щæлта мæтсæт.

23 Мæнмел сыс Лүв ил вбйæпса. Лорән ун вота йис, хўмпæтән элт хæщ мæнлайæт, пæ лыв туп сбртæла йбхæтсæт.

24 Иисус хбща вана нўрман, Лүвел нбх кўрæтсæл пæ йастæсæт: "Утæлтæты Ху! Утæлтæты Ху! Ши пæрлув". Нбх килмалән, Лүв вот пæ хўмпæт ил вблæтсæлы; щæлта ромæпсæт, пæ щитама йис.

25 Щинæнща Лүв утæлтæты йохлал пела йастæс: "Хбта нын эвлæпсайән?" Лыв, пæлман пæ пакәнман, кўтæлән пбтæртсæт: "Хбй щит щимæщ, вотæта па йинка партæл, Лүвела лыв хулæтлæт?"

Кўлæт нурицæта воштæты вер

26 Галилея шбма улты Гадара мўва йбхæтсæт.

27 Хун Иисус ўты бхлæс, Лүв йæцалтæл вошән улæм и хбйат этæс. Лүв хўв тæлән кўлæтән лбнман уса па лумæтты сбха æт лумæтлыйæс, æнтæм хот лыпийән, апайæт пбнæм кев хбшапæт лыпийән ус.

28 Иисус шийалæмал кемән, лүв ўвалтæс, Иисус йæлпийа ил рæкнæс пæ сыйæн тўрән йастæс: "Нæнæн ма хбщайæм мўй вер, Иисус, Нўм Турæм Пбх? Нæнæн пойæклæм, мæнæм ал шукаты!"

29 Иисусән кўл тæм хбйат элты ким этты партса, лүв щишән ўвæс. Ин унты кўлән ар пўш мбщатыса пæ шукатыса, карты келән йошлал кўрлал хблна ил йæрылысайæт, щиты шависа, туп ищица карты келæт лүв лакки мæшлæлы, пæ кўлән атолт тæхайа воштæла.

30 Иисус лўвел иньщæссæлы: "Нæн нæмен мўй?" Щитән йастæс: "Легион", лүв хбхайæла шек ар кўл лбнман ус.

31 Лыв Иисус пойæксæл, пæтылы ўса[‡] лыв æт ат китсайæт.

* 8:10 8:10 Турæм йасæн туты ики Исаия нæпек элты улты йасæнæт 'цитата от пророка Исаии' (6:9) † 8:30 8:30 легион – хут цбрас льял йох похал ‡ 8:31 8:31 пæтылы ўс 'бездна'

32 Щита, кев лбңлән пурэц тащ лярпиләмал; күлэт Иисус пойэксэл, лулэн лывилал пурцэт лыпийа лбңты ат эсэлсэлы. Лүв эсэлсэлы.

33 Күлэт хойат элты ким этмел йүпийән, пурцэт лыпийа лбксэт, пә пурэц тащ кев веш элты лора ил керэптыйас пә щита щи ил шуйлэс.

34 Тащ шавийәм хойатэт, щит шийаләмел кемән, сәм мәнман хухэлмэсэт пә вошән, куртэтән улты хойатэта пбтэртсэл.

35 Тыйәм вер ватты ким этсэт; Иисус хоща йбхэтмелән, лыв күлэтән хайәм хойат шийалэсэт, Иисус пүнлән опсэс, лумэтлыман, бшэлән ус; щиньңща, пәлтамэсэт.

36 Вантәм мбхет пә лывилала пбтэртсэл, хбты күлэң ху тўмтака йис.

37 Гадара вош лэп мўвән улты хойатэт хл Иисус пўнла мәнты партсэл, шек ун пәлщэмән йбхэтсайэт, щишән. Лүв хопа лэлэс пә йбхлы мәнты питэс.

38 Күлэтән хайәм хойат Лүв пўнлән улты пәтән ўратэс. Туп Лүв ин ху щиты йастэмән китсэлы:

39 "Йбхи хотэна мәнә, пә пбтэрти, мүй нәңена Турәм верэс". Лүв мәнэс пә вош хўватән сыйәңә пбтэртэс, мүй лўвела Иисус верэс.

40 Хун Иисус йбхлы йбхтэс, ар хойатән ўщайән верса, хблыйә Лўвел лавэлсэт, щишән.

Мушәң нә тўмтака йиты вер

41 Щәлта, Лүв хбщайәла Иаир нәмпи ики, Турәм йасңа утэлтэты хот куща, йбхтэс; Иисус күрнән хоща хбмта ил шаншатман, Лўвел лүв хотәла лбңты вохсэлы;

42 лүв кәтхбщйаң тәл ловат кем эви, туп и һаврәм, тәйәс пә щитәл пәрты кема йис, щишән вохсэлы. Хун Лүв Иаир пилән шушэс, Иисус ар хойатән ләп нәпәтса.

43 Лыв күтәлән и нә ус, кәтхбщйаң тәл кәлыйән этәлтәса; лүв ләккарәта, мүйкем бх, пбрмас тәйәс, хбл мәслы, нәмәлты бтлалән йәмәлтты әт верәтса;

44 Иисус хоща шәш пеләк сәхат лүв вана хәтәс, Лүв сбхәл кимла йошән хәнәмтыйәс, и мбхты кәләл мәнты нбх вблыйәс.

45 Щиңәңща Иисус ишмәс: "Хбй Ма хбщайәма хәнәмтыйәс?" Хун хойатэт иса йастәсэт: "Антәм ма, антәм ма", Петра пә Иисус пилән уләм па мбхет йастәсэт: "Утэлтэты Ху, Нәң ар хойатән керәтман лойлайән, пә тәңәртлайән, Нәң хблна иньщәслән: "Хбй Ма хбщайәма хәнәмтыйәс?"

46 Иисус пә йастәс: "Анта, Ма хбщайәма а хбй хәнәмтыйәс, Ма элтәм йур шўкем этмал щәщәл".

47 Ин нә ватләлы, хәнәмтыйәм верәл әт пентәс, сәмәл мәнман, вана мәнэс пә Иисус йәлпийән хбмта ил шаншантэс. Лўвела, хбйатэт хуләтман, йастәслы, мүй урәңән Лүв хбщайәл хәнәмтыйәс, пә ищи күрәмән тўмтака йис.

48 Иисус щиты йастәс лўвела: "Эвийәм, ал пәла, нәң әвләпсайәнән нәң нбх пайәтсайән§; йәм нбмәсан мәнә".

Иаир эви нбх лыләнләты вер

49 Хун Лүв хблна щит пбтәрмалән, Турәм йасңа утэлтэты хот куща, лүв хотәл элты и хойат йбхтэс пә лўвела йастәс: "Нәң эвен пәрәс, Утэлтэты Ху хоща ал тбрастыа".

50 Иисус щи йасңәт хулмал кемән, лўвела йастәс: "Ал пәла. Туп әвла, пә эвен сбрәм элты нбх пайәтла".

51 Лүв хотәла йбхәтмалән, Иисус нәмәлты хбйата йбхи лбңты әт әсләс, туп Петрайа, Иоанна па Иакова, пә эви ащйа, аңтьйа.

52 Хблыйә эви урәңән холләсәт, ирңәлтысәт. Туп Иисус йастәс: "Ал холлаты; лүв анта пәрәс – лүв бләл".

53 Лыв уйәтләл – эви йәна пәрәс, щишән Лүв әлтәл нәхты питсәт.

54 Иисус лывилал хбл ким воштәслы пә эви йошәл элты катәлсэлы, такан йастәс: "Һаврәмийә! Нбх лойа".

55 Щәлта эви лылән йбхәтса; лүв мбхты нбх лойәс, Иисус лўвел лапәтты партсэлы.

56 Ащәл-аңчәл әл пакнысыстән. Иисус пә нәмәлты хбйата щи вер элты пбтэртты әт эсәлсэлы.

9

Кәтхбщйаң хойатәт утәлтэты китсайәт

1 Кәтхбщйаңәл вохмал йүпийән, лывилала күлэт воштэты, мушәт йәмәлты йур пә партатты щир мәс,

2 пә лывилал Турәм Хон Уләпса элты сыйәңә пбтэртты, мушәң хойатәт тўмтака верты китсэлы.

3 Щәлта лывилала йастәс: "Пәтән нәмәлты ал ўйаты, – анта шушты сүв, анта хир, анта һан, анта бх, анта кимет лумәтты сбх;

4 мүйсыр хота лбңләты, щита хәщаты, щилта йәллы мәнаты.

⁵ Хӱта вана ӱт ки ӱлайты, щип вош элты эттанэн, кӱрлэн элты хиш ил пӱркаталэн. Щит лывилала нӱра ат питӱл".

⁶ Лыв мӱтсӱт, пӱ куртӱт сӱхат кашӱн тӱхайӱн Йӱм айкел тутлыман пӱ мушӱн хӱятӱт йӱмӱлтман йӱхсӱт.

⁷ Нӱӱмет мӱв шуӱ кушайа улты Ирод ики, Иисус верӱм верӱт элты хулмал кемӱн, нӱпсӱл лыллӱс: хӱй йӱстӱл, мӱтты щит Иоанн пӱрмал элты нӱх лылӱнлӱс,

⁸ тухлӱт пӱ – Илия сӱма ӱтӱс, па хӱятӱт пӱ – катра улӱм Турӱм йӱсӱн туты икет элты мӱтты ӱт нӱх лылӱнлӱс.

⁹ Ирод йӱстӱс: "Ма Иоанн ӱхӱл хӱлт пӱйтӱсӱм; а хӱй Тӱм Хӱйат, Хӱй элты ма тӱмӱщ айкел хуллӱм?" Пӱ Лӱвӱл ватты урӱнӱн, мӱлты щир кӱштты пӱтӱс.

¹⁰ Апостолат йӱхлы йӱхӱтмелӱн, мӱй версӱт, Иисуса иса пӱтӱртсӱл; щӱлта Лӱв, щитлал пӱтӱн ӱйман, Вифсаида вош лӱпӱн улты атӱл тӱхайа мӱнӱс.

¹¹ Хӱйатӱтӱн щип вер мӱштӱм кемӱн, Лӱв хӱщӱйӱл мӱтсӱт. Лӱв, щип мӱхет вана услы, лывилала Турӱм Хон Улӱпса элты пӱтӱртӱс пӱ хӱй тӱмтака верты мосӱс, щит тӱмтака версӱл.

Вет щӱбрӱс арат ху лӱтӱтӱн тӱрматты вер

¹² Хӱтӱл йӱтна пелка йиты пӱтӱс. Кӱтхӱщӱйӱн утӱлтӱты йохлал Лӱв лӱпӱла вана хӱтман, йӱстӱсӱт: "Мӱхет ӱслалӱн, ванӱн улты куртӱта холты пӱ лӱтӱт кӱштты ат мӱнлӱт; мӱн тӱта тал тӱхайӱн уллӱв".

¹³ Лӱв пӱ йӱстӱс: "Нын лывилал лӱтӱтӱн мийӱлӱн!" Лыв йӱстӱсӱт: "Мӱн вет нӱн, кӱт хӱл тӱмпийӱн па ӱт тӱйлув; мосӱн мӱнӱва тӱм хӱйатӱт урӱнӱн лӱтӱт лутты йӱхты?".

¹⁴ Щита вет щӱбрӱс кем йох хӱйат ус. Иисус утӱлтӱты йохлала йӱстӱс: "Лывилал и пӱнӱла ветӱйӱн хӱйат аратӱн опсӱлтӱлӱн".

¹⁵ Щӱлта лыв щиты версӱл, иса хӱл опсӱлтсӱлал.

¹⁶ Лӱв, вет нӱн, кӱт хӱл ӱйман, турӱм пелла нӱхлы ӱнкӱртман, пӱйӱкщӱман, Турма пумащипа йӱсӱтӱт йӱстӱс, морӱтсӱлы пӱ утӱлтӱты йохлала мӱслы, мира орты урӱнӱн.

¹⁷ Щӱлта лӱсӱт пӱ хӱл тӱрӱпсайӱт; пӱ хӱщӱм нӱн пӱлӱт кӱтхӱщӱйӱн кураӱнӱк арат ӱкӱтсӱт.

Петра ӱвлты щирӱл алты вер

¹⁸ И пӱш, хун Лӱв атӱлт тӱхайӱн пӱйӱкщӱман ус, пӱ утӱлтӱты йохлал Лӱв пилӱлӱн усӱт, йухӱт Лӱв лывилал ищмӱслы: "Хӱйатӱтӱн Ма хӱй йӱккана тӱйлайӱм?"

¹⁹ Лыв йӱхлы йӱстӱсӱт: "Иоанн йӱнӱка лӱнӱлтыты хӱйат йӱккана, тухлӱтӱн пӱ – Илия йӱккана; па хӱйатӱт пӱ йӱстӱлӱт, катра пӱрайӱн улӱм Турӱм йӱсӱн туты икет элты и мӱтты ӱт нӱх лылӱнлӱс".

²⁰ Лӱв лывилал ищмӱслы: "Нын пӱ хӱй йӱккана мӱнӱм тӱйӱлӱн". Петра йӱхлы йӱстӱс: "Турӱмӱн китӱм Христӱм".

²¹ Туп Иисус лывилала щит элты нӱмӱлты хӱйата пӱтӱртты шек такан ӱт ӱсӱлсӱлы,

²² йӱстӱс: "Хӱйат Пӱха мосӱл ар шук туты, уна улты икетӱн, Турма йир верты хӱйатӱт ӱх икетӱн, Закона утӱлтӱты икетӱн вана ӱт ӱты вер ул, пӱ пӱратты вер ул, щӱлта хулмет хӱтӱлӱн нӱх лылӱнлӱты верӱл ул".

Утӱлтты хӱйата улты вер йӱна тынӱл

²³ Лӱв хӱл хӱйатӱт пелла йӱстӱс: "Хӱй Ма йӱпемӱн йиты лӱнхал ки, лӱв ӱлтайӱл ат йӱрӱмӱл, пернайӱл ат ӱл*, пӱ Ма йӱпемӱн йиӱл.

²⁴ Хӱй улӱпсайӱл шавиты ки лӱнхал, щит лӱвӱл уштӱллы; хӱй улӱпсайӱл Ма урӱнема уштӱллы ки, щит лӱвӱл шавиллы.

²⁵ Мӱй бнтас хӱйата, улты омӱсты мир иса йоша пӱйӱтлӱлы ки, лӱвӱл пӱ лӱв пӱратлӱлы, мӱй пӱ лӱвӱл лӱв атӱм верӱл?

²⁶ Хӱй Ма ӱлтӱм пӱ Ма йӱсӱнлам элты йӱламтыты питӱл, щип хӱйат элты Хӱйат Пӱх ищип йӱламтыты питӱл, хун Лӱв хутлӱты–вӱрлӱты щирӱлӱн, щӱлта Ащӱл пӱ йӱмӱн ангелӱт хутлӱты–вӱрлӱты щирӱн йӱхӱтӱл.

Па хӱрпийа йиты вер

²⁷ Йӱна нынана йӱстӱлӱм: тӱта лойты хӱйатӱт элты тухлӱт, Турӱм Хон Улӱпса шийӱлӱтӱл унты, сӱрма ӱт пӱтлӱт.

²⁸ Щип йӱсӱнлал йӱпийӱн, нийӱл кем хӱтӱл хӱщӱм йӱпийӱн, Иисус Петра, Иоанн пӱ Иаков пӱтӱн ӱйман, кев лӱнӱла нӱх хуӱхӱс, пӱйӱкщӱты урӱнӱн.

²⁹ Хун Лӱв пӱйӱкщӱс, веш хӱрасӱл па хӱрпийа йис, лумтӱмлал нӱвийа йисӱт, вӱрлӱты пӱтсӱт.

³⁰ Щӱлта, кӱт ики Лӱв пилӱлӱн пӱтрӱмӱсӱн. Щит Моисей пӱ Илия усӱн;

³¹ лыв хутлыман–вӱрлӱман ӱтсӱнӱн, Иисус тӱм улӱпса элты мӱнты верӱл элты пӱтӱртсӱнӱн, мӱй Лӱвӱл Иерусалим вошӱн верты мосӱл.

³² Петра пӱ лӱв пилӱлӱн улӱм йохӱилал олӱмӱн лавӱртамӱсайӱт; туп нӱх верлӱмелӱн, Иисус хутлӱты–вӱрлӱты щирӱл пӱ Лӱв пилӱлӱн лойӱм щип кӱт икӱнӱн, шийӱлӱсӱт.

* 9:23 9:23 пернайӱл ат ӱл – Ма урӱнеман шук туты пӱ пӱрты лӱщаттыман ат ул;

33 Хун лын Лүв элтэйлэй йэл мэнты питсээн, Петра Иисуса йастас: "Утэлтэты Ху! Тата мүйнева йам улты; хулэм лэпэс хот верлув: ит – Наньена, ит – Моисея, ит – Илияя", - мүй пбтэртэс ат уйэтэл.

34 Хун лүв щит пбтэртмалэн, палэн этэс пә лыв элтэла ил эслэщас; хун пална лбксэт, лыв шек палтамэсэт.

35 Палэн элты түр сый ус, щачылыйэс: "Там – Ма сәмема мосты Пбхем, Лүвела хулэнтаты".

36 Хун щи түр сый щашэс, Иисус утца хашэс. Лыв машийаа йисэт, пә мүй ватсэт, нэмэлты хойата щи пбрайэн ат пбтэртысэл.

Күл тайты пбх тўмтака йиты вер

37 Кимет хатэл, хун лыв кев элты ил бхэлсэт, Лүв ар хойатэн йэшал этса.

38 Шамкапан, а хой ху мир күт элты ўвалтэс: "Утэлтэты Ху! Щи лбват йам вера, Нань пбхем пела анкәрмийа, лүв ма туп тайты и наврэмем:

39 лүв күльэн лбнтыла, щалта лүв роман ўвалтэл, пә лүвел шукатлэлы, пә ўнлэл элты навэр мәнэл; пә йама шукаттал йүпийэн ўрайэн лүв элтэл йэл мәнэл.

40 Ма Нань утэлтэты йохлан, щи күл воштэты урэнэн, вохсалам, пә лыв ат верэтсэт".

41 Иисус пә йбхлы йастас: "Ат эвалты пә вевтама нумэсты хойат рут! Мүй унты Ма нын пиланэн улты пә нынан верэтты питлэм! Пбхен ты түви".

42 Хун щи пбх шушэс, күл лүвел мұва ил вбщкэслы пә камэн щирэн тәрнэлтты питсэлы; туп Иисус наврэм кетэмты күла ат эсэлсалы, пбх тўмтака версэлы пә лүв ащела лүвел мәслы.

Христос Лүв сбрмэл элты йэлпи пбтэртэл

43 Иса хбл Турэм ун йурэл элты туп ал пакнысысэт. Хун пә хблыэй Иисус верты верэт элты ал пакнысысэт, Лүв утэлтэты йохлала йастас:

44 "Там йаснэт нын нбпсэна пбналэн: Хойат Пбх хойатэт йоша мәла".

45 Лыв щи йасэң бша ат пбтсэл, пә лыв элтэл щит ләп уса, щишэн лыв ат мбштэсэл, Лүвел щит элты ищмэты пә лыв пәлсэт.

Йана вблан щир

46 Лывилала и нбмэс йбхтэс: хой лыв күтэлэн вбланшэк?

47 Иисус лыв сәмлалэн тайты нбмэслал ватман, наврэм ўслы пә Лүв йэлпэла лоцэлтэслы

48 пә лывилала йастас: "Хой там наврэмийэ Ма нэмем урэнэн вана уллы, щит Мәнэм вана уллы; хой Мәнэм вана уллы, щит Мәнэм Китэм От вана ул; хой нын элтан мет айшэк, щит вблан питэл".

49 Щи пўлаи Иоанн йастас: "Утэлтэты Ху! Мүн и хойат ватсув, лүв Нань нэменэн күлэт воштэл, пә лүвел нбх вблэтсэв, лүв мүн пилэвэн Нань йүпенэн ат йәнхэл, щишэн.

50 Иисус Иоанна йастас: "Ал вблыталэн, хой анта нын йэчалтэн ул†, щит нын пелайэн ул".

Самария мұв Христос вана ат ўслы

51 Хун Лүвел мир улэпса элты нбх ўты пбра ванамэс, Лүв Иерусалим воша мэнты нбмэс верэс;

52 щишэн айкел туты йохлал Лүв йэлпелэн китсэлы; щиңэньца лыв мәтсэт пә Самария‡ мбхет курта йбхэтсэт, Лүв урнэлэн мүй иса лэщатты.

53 Туп щита Лүв вана ат эсэлса, Лүв Иерусалим воша шушэс, щишэн.

54 Щит шийалэмалэн, Лүв утэлтэты кәтңилал, Иаков пә Иоанн, йастэснэн: "Турэм Куца, Нань ләнхалэн ки, мүн йастэлув, турэм элты тут ил ат бхэлэл, лывилал ат пәратлэлы, хоты Илия верэс?"

55 Туп Лүв, лын пелайлэна карэмэман, лынан нұрыслы пә йастас: "Ат уйэтлэлэн, мэты лыл элты нын уллэтэн?"

56 хойат Пбх анта хойатэт улэпса пәратты йбхтэс, нбх пайэтты". Щишэн лыв па курта мәтсэт.

Утэлтыты хойата улты тын элты

57 Щиты тыйэс, хун лыв мәнмелэн, и мэты от Лүвела йастас: "Турэм Куца! Ма Нань йүпенэн мәнлэм, хблта кепа Нань ат мәтсэн".

58 Иисус лүвела йастас: "Охсарэт ух тайлэт, щижкет - тыхал, Хойат Пбх пә бхэл пбнты тәха ат тайөл".

59 Кимет хойата Лүв йастас: "Ма йүпемэн йүва". Щитэн йастас: "Турэм Куца, мәнэм олэнэн йбхи йәхты эслы, пәрэм ащем ил лэщатты".

60 Туп Иисус лүвела щиты йастас: "Пәрэм хойатэта хәлайлал лывилала ил лэщатты хайи, нань пә мәна, Турэм Хон Улэпса элты такан пбтэрта.

61 Хблна хулмет хойат па йастас: "Турэм Куца, ма Нань йүпенэн мәнлэм, туп йэлпи мәнэм йблэн улты мбхилам пилэн пайэмулэм верты эслы".

† 9:50 9:50 нын йэчалтэн ул – нын пелайэн лык тул ‡ 9:52 9:52 Самария – словарь Самария ванга;

62 Иисус лүвела йастас: "Нэмэлты хойат, хой йошэл мўв шүкатты ыта понмал йүпийэн пә йохлы аңкертыйәл, Турәм Хон Уләпсайа әт рәхәл".

10

Лапәтиән рупитты еер

1 Тәм йүпийән, Турәм Куца па лапәтиән утәлтәты хойат пирыйәс, пә лывилал кәтәнән Лүв йәлпелән кашән воша пә кашән тәхайа китсәлы, хөлта Лүв йәхты үтцийәс,

2 щәлта лывилала йастас: "Акәтты вер ун, туп рупәтты хойат шимәл; щишән, әкәтты вер пела улты Куца* пойкалән, лулән Лүв рупәтты хойат, әкәтты вер урәңән, ат китәс.

3 Мәнаты! Ма нынан ош пөшхәт иты атәлән йәхты ытәт кўта китләлам.

4 Нәмәлты пәтән ал үйаты: әнта тўтхот, әнта хир, әнта кўра лумәтты ыт, пә йушән нәмәлты хойат хоща, ушайән верты урәңән, ил ал лойаты.

5 Мәтты хота лөһтанән, оләңән йастаты: "Тәм хота йәм уләпса!"

6 Щита йәм нәмәс нөх катләпты хойат ки ул, нын йәм нөпсән лүвела питәл, әнта ки – нынана йохлы йөхәтәл.

7 Щи хотән хәщаты, щит ләваты па йиңщаты, мүйән мәлайты, рупәтты хойат рупәттал урәңән мөлтыйән сөхәптәла. И хот элты кимет хота ал йәңхаты.

8 Мәтты воша йөхәтләты ки пә щита вана ұлайты ки, мүйән мәлайты, щит ләваты,

9 пә щита улты мушән хойатәт йәмәлтәлән пә лывилала пөтәртаты: "Турәм Хон Уләпса нын хощайәна ванамес!"

10 Мәтты воша йөхәтләты ки пә щита вана әт ұлайты, ким эттан йүпийән йастаты:

11 "Мўн хощайәв хәнәм нын вошәң хишлән нынана пәркатлыву; туп уйтаты, Турәм Хон Уләпса нын хощайәна ванамес".

12 Пөтәртләм нынана, Содом воша тәм вош элты сўт верты хәтәлән кеншәк питәл.

13 Шук нәңена, Хоразин! Шук нәңена, Вифсаида! Нын хощайән тыйәлтыйәм йурәң верәт, Тир па Сидон вошәң хоща тыйәлтыйәт ки, хўвән лулән, вевтам сөхән пә рат хиш кўтән омәсман, лыв кәрәкәл элты шәшән керләсәт.

14 Тира пә Сидона сўт верты хәтәлән нын элтан кеншәк питәл.

15 Нәң пә, нўм турма нөх пайтәсәм Капернаум, илта турма ил вөшкилайән!

16 Нынән хуләтты ыт, Мәнәм хуләтәл, хойән нын вана әт ұлайты, щитән Ма вана әт ұлайәм; Мәнәм вана әт ұты хойат, щит Мәнәм Китәм Өт вана әт ұл".

Лапәтиән утәлтмыты хойат йөхлы йөхәтты щир

17 Лапәтиән утәлтәты хойат амтәтлыман йөхлы йөхәтсәт пә пөтәртсәт: "Турәм Куца! Кўләт хөлән мўнева хуләтәт, хун мўн Нәң нәмен айәллув!"

18 Иисус лывилала йастас: "Ма ватсәм, хоты сатана† похәл тўт иты турәм элты ил рәкнәс!"

19 Ин щи ма нынана, ыхты войәт элты, скорпион войәт элты па хөл хиң йурәт элты пурәтты щир мәсәм пә нәмәлты хобтац әт йилты.

20 Туп, әнта щи кўләт нынана хуләтты урәңән амтәтлыйаты, нәмлән турәмән хәшман уллайәт, щи урәңән амтәтлыйаты".

21 Ищишән Йәмәң Лыл Иисус амәтән тәкнәптәсәлы, пә Иисус йастас: "Ащийә, турәм пә мўв Куца, Нәң вөлаң щирән щи урәңән айәлләм, мүй Нәң мўтрайән пә бшәң хойатәт элты тәм ил хәңәтсән пә щит ай нәврәмәта элпа этәлтәсән. Йәна, Ащийә! Шиты Нәңена мосәл!"

22 Утәлтәты йохләл пела, каремәман, йастас: "Ащемән хөл Мәнәма мәса; Пөх –Лүв хой, Ащәл тўмпийән нәмәлты ытән әт уйәтла, Ащи – Лүв хой, Пөхәл тўмпийән нәмәлты ытән әт уйәтла, пә хойа Пөх Ащәл этәлтәты ләңхаллы.

23 Щәлта, утәлтәты йохләл пела каремәман, лывилала утца щира йастас: "Щи сәмәт щўңәңәт, хой нын ватты ытлән ватләт.

24 Йәна нынана пөтәртләм, ар Турәм йасәң туты хойат пә хонәт, мүй нынәнән ныла, щит ватты ләңхасәт пә әт ватсәт, мүй нын хуләтты, щит хулты ләңхасәт, пә әт хулсәт".

Мүй щирән и пўша улты уләпса мөщатты: йәм сәмпн Самария ху элты

25 И пўш, Закона утәлтәты и ики нөх лойәс пә, Иисус арталәты урәңән, ищмәслы: "Утәлтәты Ху! И пўша улты уләпса мөщатты урәңән, мәнәма мүй верты мосәл?"

26 Иисусән пә ищмәса: "Закон хоща мүй хәшман улла? Мүй лўнәтлән?"

27 Щитән йөхлы йастас: "Турәм Куцайән нәң Турмен арат сәменән, арат лыләнән, арат йурәнән, арат ышәнән сәмәңа тәйи, пә ванән улты хойатән ищи сәмәңа тәйи, хоты нәңән нәң сәмәңа тәйлән".

28 Иисус лүвела йастас: "Нәң йәна йастәсән; щиты вера, пә улты питлән".

29 Щитән, лүвел йәма пайәтты ләңхаман, Иисус ищмәслы: "Ма ванән улты хойатәм – хой?"

* 10:2 10:2 әкәтты вер пела улты Куца – щит Турәм † 10:18 10:18 сатана – хиң, дявол

³⁰ Ши йасәң пела Иисус йастәс: "И хойат Иерусалим элты Иерихон воша шушәс пә хорашкетән мбшатса. Шитәтән лумтәмлал хбл нбх эхсайәт, напрыйә сэкса пә туп ай лылыыйәл хайса, ин бтәт мәтсәт.

³¹ Ци пбрайән йуш хуват и Турма йир верты хойат шушәс пә лүвел шийаләмал кемән, лүв пүнләл элты мбхты мәнәс.

³² Левит ики[‡] ищи, хун щи шома йбхтәс, вана шушилыийәс, ватсәллы па лүв пүнләл элты йәллы мәнәс.

³³ Самария мүвән и ху, щи йуш хуват мәнман, лүв хбщайәл уйтәнтәс пә, лүвел шийаләмал кемән, лүвел щальәтсәлы

³⁴ пә, вана шушәс, нүләмлал оливка вбйән, үнайән лбхәтмал йүпийән ләп йәрсәлы; щәлта лүв осәләл шәнша нбх омәсман, холты хота лүвел туслы пә щита хблна лүвел пәйкәлтман тәйсәлы.

³⁵ Кимет хәтәлән пә, мәнтал йәлпийән, кәт динарий лакәптәс, холты хотәң икйиа мәслы пә йастәс: "Тәм хойат ноты. Тәлта аршәк ки посатлән, йбхәттәмән, нәңена йбхлы мәләм".

³⁶ Нәң хоты нумәслән, тәм хуләм хойат элты, хорашкет йоша пытылыийәм ху хбща, хбй вана ул?"

³⁷ Закона утәлтәты ики йастәс: "Хбй лүвела сәмәң вер верәс, щит". Цишән Иисус лүвела йастәс: "Мәна, нәң па ищиты вера".

Мария пә Марфа

³⁸ Иисус утәлтәты йохлал пилән йәллы мәнты йушел хбща и курта йбхтәс. Щита Марфа нәмпи нә йблән Лүвел мойләты ил опсәлтсәлы.

³⁹ Ци нә Мария нәмпи хәнамнә тәйәс; Мария Иисус күрнатән опсәс пә Лүв йасәңлал хуләнтәс.

⁴⁰ Марфа пә Иисус кеша ун ләтбтәң пәсан ләщатәл, пә вана йбхәтмал кемән йастәс: "Турәм Куща, Нәңена мүй вер әнтәм, хбты хәнамнәңәм, хот лыпы верәт верты, мәнәм утща хайсәлы? Йасты лүвела, мәнәма ат нотәл!"

⁴¹ Иисус пә йбхлы йастәс: "Марфа, Марфа! Нәң ар бт элты нумәслән пә, сәм мәнман, ар вер элты нумәслән,

⁴² туп ит мосәл; Мария мет йәм вер пырыйәс, щит лүв элтәл нбх әт үла".

11

Христос утәлтәты йохлал пәйәкщәты утәлтәллы

¹ Имблты ишән, хун Иисус и тәхайән пәйәкщәс, пә нбх вблымал йүпийән, и утәлтәты хуйәл Лүвела йастәс: "Турәм Куща! Мүңев пәйәкщәты утәлты, хбты Иоанн утәлтәты йбхлал утәлтәс".

² Лүв щиты лывилала йастәс: "Хун пәйәкщәлты, щиты пбтәрттәты: "Турәм Ащев! Турәмән Нәң уллән! Нәң нәмен ат йәмләл! Нәң Хон Уләпсайән ат йбхәтәл! Нәң партәпсайән хбты турәмән ул, щиты мүвән ат питәл;

³ Ләты һаңәв мүңева кашәң хәтла мийи;

⁴ Мүң кәрәклув мүңева йбрәмалән, хбты мүң хбйатлува лүв артнайлал йбрәмәлув; атәм хушәпсайа питты мүңев әл әслы, лыкәң бт элты хблт пайты!"

⁵ Щәлта лывилала йастәс: "Мәттыки нын мәтбтән лухәс тәйәл, ат күтәпән лүв хбщайәл йбхәтәл пә йастәл: "Лухсыйә, мәнәм хуләм һаң, артнайа мийлыя,

⁶ пилхуйәм мәнтал сәхат ма хбщайәм хойәс, ма нәмәлты лүвел лапәтты әт тәйләм".

⁷ Щитән ов мбхты лүвела йастәл: "Мәнәма әл тбрастыя, овем йәканән ләп пбтсәм, һаврәмлам па ма пиләмән блтәхайән улләт. Ма әт верәтләм нбх килты пә нәңена һаң мәты".

⁸ Нынана пбтәртләм, лүв лухсәл урәңән нбх әт лойәл ки, пә һаң лүвела, пила ултал хуватән, әт мәл ки, щитәл такан вохтал урәңән, ищи пә нбх килты вера йил, мүй арат вохәл, щит арат лүвела мәл.

⁹ Ма нынана щит йастәләм: вохаты, пә мәлайты, кәншаты, пә уйәтләты; ов сәңкалән, пә пүшла,

¹⁰ кашәң бт, хбй вохәл, мбщатәл, хбй кашәл, уйәтәл, ов сәкты бта, ов пүшла.

¹¹ Мүй щимәщ ащи, хун пбхәл лүв элтәйәл һаң вохәл, щит йүкана кев шупән мәллы? Хун хүй вохәл, хүй йүкана бхты вой мәл?

¹² Мүй пә, карәң пбшәх вохталән, скорпион^{*} нәмпи карәң хбмләхән мәллы?

¹³ Щәлта, хун нын лык тайман, һаврәмләнә йәм бт мәты хошләты, Турәм Ащи мет щит Лүв элтәл вохты хбйатәта Йәмәң Лыл мәл".

Христос үр әнта сатана элты лл

¹⁴ И пүш Иисус уңәллы пәйәтты күль хбйат элты ким воштәслы. Хун күль ким этәс, уңәллы хбйат пбтәртты питәс. Хбйатәт туп әл пакнысысәт.

¹⁵ Тухалал пә пбтәртсәт: "Лүв күләт веельзевул[†] йүрән воштәл. Щит күләт бх".

¹⁶ Па хбйатәт пә Иисус арталәман, Лүвела мблты пос турәм элты этәлтәты партсәт.

[‡] 10:32 10:32 левит ики - Турәм хотән верәт верты йох, левит йох рут; * 11:12 11:12 щит нүм мүй карәң хбмләх лыйәлән лощтал йүпийән хбйат, вой пәрты верәтәл. † 11:15 11:15 сатана, дьявол, хинь;

17 Туп Лүв лыв нѳмәсҗла уйәтман, йастәс: "Кашәң, кәт йәшашты пелка ортәсәм хон мүй, тала йил, пә хот, хѳта йәшашла, ил әркәпәл.

18 Сатана лыпи нѳпсәлән кәт щира ки ул, мүй щирән лүв хон пелкәл улты верәтәл? Нын пѳтәртлјәты, мәтты Ма веельзевул йурән күлјәт воштәләм;

19 Ма веельзевул йурән күлјәт ки воштәләм, нын йупанән йиты йохлән пә хѳй йурән лывилал воштәлјәл? Щишән лыв нынана сүт верты хѳйатәта пилјәт.

20 Ма Турәм йурән күлјәт воштәләм ки, уйәтман Турәм Хон Улпәса нын хѳщайән йѳхтәс.

21 Хун йурән ѳт ләләсты пѳрмасы тәлән хотәл шавиллы, лүв тащәл-вещәл нәмәлты хѳтащ әт йил.

22 Хун пә лүв әлтәл йурәншәк ѳт ләләсты йѳхәтәл пә лүвел ил пайәтлјәлы, щи пѳрайән хотәң ху нѳмәс пѳнылыйәм ләләсты пѳрмаслал, лүв әлтәл нѳх уллы, пә нәрәмәм мѳлтылал лакки ортлјәлы.

23 Хѳй әнтом Ма пиләмән ул, щит Ма йәщәлтәм ул[‡]; хѳй Ма пиләмән әт әкәтәл, щит лакки йовәлјәл.

24 Хун күл, хѳйат әлты ким әтәл, йиклы тәхайәтән йәңхәл, щүтщәты тәха кәшман, пә әт уйәтман, пѳтәртәл: "Ма хотәма керлјәләм-са, хѳлщә әтсәм!".

25 Йѳхлы йѳхәтлән, хотәл нѳх йовәлман пә нѳх ләщатман уйәтлјәлы;

26 щәлта лүв мәнәл пә па лапәт күл тул, лүв әлтәл мет ликәңәт; лыв, лыпийа лѳңман, щита улты пилјәт. Щиңәңщә хѳйата олјән улјәм әлты мет атма йил".

27 Хун Исус щи йасңәт йастәс, ий ими хѳйат күт әлты такан увалтәс: "Щүңәң щи аңѳи, хѳйән Нәң сәма пайәтсайән пә әсәмән лапәтсайән!".

28 Туп Лүв йѳхлы йастәс: "Щүңәң щит, хѳй Турәм йасәң хулјәл пә щиты верәл!"

Христос туп и пос – щит Иона пос

29 Хун хѳйатәт арән йѳхәтты пилсәт, Исус пѳтәртты пилсәс: "Ин тәм улты мир лыкәң. Лыв Турәм пос кәшлјәт, туп Иона Турәм йасәң тугы ики әтәлтыйәм пос түмпийа, нәмәлты Турәм пос лывилала әт пиләл.

30 Хѳты Иона, Нинәвия вошәң хѳйатәта, поса ус, щиты Хѳйат Пѳх тәм улты мира поса пиләл.

31 Нум мүй нә хон, сүт вертыйән, ин тәм хѳйат рут пилән нѳх лойәл пә лывилал сүтытлјәлы, лүв Соломон мјтра йасңәт хулјәтты урәңән, мүй кимәл әлты йѳхтылыйәс. Ин тәта пә нын пиләнән Щит, Хѳй Соломон әлты вѳлаңшәк.

32 Нинәвия вошәң хѳйатәт ищи, сүт вертыйән, ин тәм улты мир пилән нѳх лойлјәт, пә лывилал сүтытлјәлал. Лыв Иона йастәм Турәм йасңәт хулјәтман, кәрәклал әлты шәшән керлјәсәт. Ин тәта пә нын пиләнән Щит, Хѳй Иона әлты вѳлаңшәк.

Үщитәм тўт сун элты уәлтәты пѳтәртәл

33 Нәмәлты хѳйат тўт сун үщитман, лүвел хәңа тәхайа мүй пә хѳшам илпийа әт омәслјәлы, нѳхшәк, тўт акла, омәслјәлы, лулјән хѳта лѳңты хѳйатәта нѳви ат ныса.

34 Лыпийән улты тўт сун – щит сәм; сәмлән систамәт ки, әлән иса нѳвийән тәкәнман улла, атмәт ки – әлән лыпийән иса пәтлјам.

35 Щишән ванта: нәң лыпийән тайты нѳвен мосәң пәтлјам.

36 Әлән нѳвийән ки тәкәнман улла пә нәмәлты пилы лот әт тайәл ки, щишән иса нѳви пиләл, хѳты тўт сунән нәң хулјәтпыйәлән".

Фарисейәта щук

37 Хун Лүв щит пѳтәртәс, и фарисей Лүвел хотәла йѳхи лјәты вохсәлы. Исус йѳхтәс пә пәсан сурыйа опсәс.

38 Исус лјәты йәлпийән йошлал әт лѳхәтсәлы, Фарисей щит шийәләмәл кемән, пә әл щи пакнәс.

39 Туп Турәм Куща лүвела йастәс: "Нын, фарисейәт, анлән-сунлән әлтылал систаплјәлән, нын лыпилән аратәлән тармәт пә ликәңәт.

40 ѳшамәт! Анта мүй Щит, Хѳй әлпат улты ѳт тыйәлтәс, лыпийән улты ѳт ищи тыйәлтәс?

41 Щикем ушән нұша хѳйатәта анләнән мүй тайлјәты, щит мийлыйаты, щи пѳрайән нынана иса систам пиләл.

42 Щук нынана, фарисейәт! Мята, рута пә арсыр әпләң тѳрән әлты йаңмет шупәл мәлјты, вешкат пә Турма сәма мосты вер әлты пә пұңла ұратлјәты: тәми верты мосәс, пә тўми хайты әт мосәс.

43 Щук нынана, фарисейәт! Нын Турәм йасңә уәлтәты хотән лјәтәң тәхайәтән омәсты сәмәңәт, пә хѳйатәт әктәщиты тәхайән нын иса ат ватлјайты, үщайән иса ат верлјайты.

44 Щук нынана, Закона уәлтәты икет пә фарисейәт, нын нәмәлты щирән әт постәм хәла лотәт хѳрпәт, хѳйатәтән, әт мѳштыман, әлты шушилылјәт[§]".

‡ 11:23 11:23 Ма пелайәм лык тул.

§ 11:44 11:44 Закон щирән хѳйат туп хәлая, мүй пә хәла лота, хәнәмтыйәл ки, анта систама йил.

Закона утэлтэты икета шук

45 Закона утэлтэты ий ики Лүвела йастэс: "Утэлтэты Ху! Щиты пöтэртман, Нән мўңев па ликән этлән!"

46 Лүв йастэс: "Нынана, Закона утэлтэты икета, па шук! Хойатэта лавэрт вер пөнлэты, нын пә и луйән нэш лүв хöщайла әт хәнәмтылты.

47 Шук нынана! Ациләнән пәрәтәм Турәм йасәң туы хойатэт урәңән, лыв әпа лотлал хөрән верләлән.

48 Щитән нын ацилән верәм верәт әлжэты пә лыв пиллалән кашашлэты, лыв Турәм йасәң туы хойатэт пәрәтсәт, нын пә әпа лотлал хөрән верләлән.

49 Щишән Турәм öшән нөпсәл йастэс: "Турәм йасәң туы хойатэт пә апостоләт лыв хöщайэла китләм, щитәт элты тухәлал пәрәтлайәт, тухәлал пә воштылайәт,

50 муйа Турәм йасәң туы хойатэт кәлы мәнәлтса, улты турәм тыйәлтәм уш элты, щишән ин улты хойатэт элты щи нүр иньщэсты пилта,

51 Авель кәлы элты Захария кәлы унты, хой йирасты нөрәм пә Турәм Хот кәт күтән пәрәтса. Йәна пöтэртләм нынана: ин улты хойатэт элты мүй ус иса кәшла.

52 Шук нынана, Закона утэлтэты хойатәта! Нын уйәтты вер щирәл услән: нын әт лөксэты, хой лөңты утцийәс, щит әт эсәлләлән".

53 Хун Лүв щит пöтэртәс, Закона утэлтэты хойатэт пә фарисейәт мет такан ўшмәцты питсәт, Лүвөл ар вер элты апрәңа иньщэсты питсәл.

54 Лыв щиты öшмарәңа каншатсәт пә верәтты кемелән мөлты Лүв элтәл мәтты йасәң нөх кәтәлты ўтщисәт, Лүвөл ўнавота павәттыйа.

12

Иисус ропхән вер сўтытәл

1 Щи күтән, щöрәс мир щиты әктәщәс, пә хойатэт йәрмат күтән ўратысәт, Иисус, оләнән утэлтэты йохлал пела ватман, пöтэртты питәс: "Фарисей сöхәм щир, һаһ шўм хөрпи, ропхән вер элты шаващаты, кәт вешпийа ал улаты.

2 Нәмәлты сайләм вер әнтом, ищипа элпа этәл, пә хәһа вер әнтом, ищипа уйәтла.

3 Щишән, мүй элты нын пәтләмән йастэсты, нөвийән хулла, пә мүй хот лыпийән пәл ўса йастылысты, щит хот лөңәл элты такан йастәла.

4 Ма нынана, пилйохлама, пöтэртләм: щитәт элты ал пәлаты, хой хойат эл пәрәтәл, пә нәмәлты па верты әт верәтәл.

5 Туп йастәләм нынана, хой элты пәлты мосәл: Щит элты пәлаты, хой, пәрәтмал йўпийән, шук туы тәхайа пайәтты веритләлы. Йәна пöтэртләм нынана, Щит элты пәлаты.

6 Вет щицки кәт пәтәр öх карты сәхат әт тыныла? Турәмән ит нэш әт йöрәмәм.

7 Нын öхләнән öхсöхлән хөлна хөл лўңәтман уллайәт. Ал пәлаты: нын ар ай щицкет элты тыныншәкәт, сәмәңашәк тайлайты.

8 Нынана пöтэртләм: кашәң хойат, хой әлпат Мәнәм хойатәт хöща, вана уллы, щит Хойат Пöхән ищи Турәм ангеләт хöща вана ўла.

9 Хой хойатәт хöща Ма элтәм йöвра керләл, щит элты па Турәм ангеләт хöща йöвра керләла.

10 Күш хойа, хой йöвра йасәң Хойат Пöха йастәл, щи нүрәл йöрәмәла; хой Йәмән Лыл элты әт рәхты йасәң йастәл, щит нүрәл әт йöрәмәла.

11 Хун нын Турәм йасәң утәлтэты хотәта, кущайәт пә öха улты кущайәт хöща тулайты, ал нумәсаты, хөты мүй пә йöхлы йастәлты, мүй пә пöтэртты верән ул,

12 Йәмән Лыл нынан щи пўлаң утәлтәллы, мүй йастэты".

Ташәң ики элты утәлтэты пöтәр

13 Мөлты хойат мөхөт күт элты Лүвела йастэс: "Утәлтэты Ху! Йайәма йаста, ащемән-антәмән хайәм хот тәл ма пиләмән ат ортләлы!"

14 Иисус лүвела йастэс: "Нын сүтән верты хойән Ма лөщәлтсәйәм мүй пә нынан ортлыты?"

15 Щәлта пә лывилала йастэс: "Ватман улаты, щәр күш щир элты шаващаты. Хөты кәпа хойат ташәң ат ус, лүв уләпсайәл әнта щилта ул".

16 Щәлта Лүв утәлтэты пöтәр пöтэртәс: "И ташәң ху хöща мүй хәрләлән энмәлты ләвпәс йәма энмәс;

17 пә лүв щирәлән нумәсәл: "А мүй мәнәм верты? Энмәм ләтәтләм хөлта пөнты?"

18 Нөмәс верәс: "Тәмиты верләм: ампарләм нөх лосытлылаам пә ләщамшәк ампарәт верләм, щита энмәм лат сәмләм пә па пöрмасләм урәңән тәлзийә пөнты тәха питәл.

19 Щәлта ма мәнәма йастэты верәтләм: тәлзийә йәм тайләлән, ар тәла тәрмәл. Ин щутща, ләва, йиһща, каш вера!"

20 Турәм лүвела туп щиты йастэс: "Öшлы öт! Тәм ат уләпсайән нөх ула; таштәм öтлән хойа пилтәт?"

21 Щиты, щимәщ хойат пилән уллыийәл, хой таш лүв урәләла әкәтәл, Турәм хöща ташәңа әт ул".

Турэм Хон Улэпса кәншаты

22 Щәлта Иисус утәлтәты йохлала йастәс: "Шишән Ма нынана пәтәртләм: уләпсайән элты ал нумәсаты, мүй нынан ләты, элләна мүй лумәтты.

23 Уләпса ләтәт элты ләтәншәк, пә хойат эл - лумтәм элты ләтәншәк.

24 Хулхәт пежа вантаты: мұва лат әт омәсләт, лат тәрән әт әкәтләт, лыв ун ампарәт, лат сәм шавиты тәхайәт, әт тайләт – Турәмән лыв лапәтлайәт; Мүй арата нын ши тәхләң войәт элты ләтәншәкәт!

25 Пә хой нын элтан, лүвәл ләщатман, лүв пәлатәл күш кепа и күш оләң арата эләтты веритләлы?*

26 Нын ай верийә верты әт веритләты ки, мүй пүнәл верәт элты нумәсләты?

27 Аңа лыптәт пежа вантаты, хобы лыв энәмләт: әт рупитләт, сәхам әт верләт. Туп нынана пәтәртләм: Соломон ики хәлна лүв вәсләты-вәрләты щирәлән щиты әт лумәтлыйәс, хобы кашәң өтлал лумәтлыләт.

28 Хәр мұвән энәмты хәрамән лыптәт, тәм хәтәл улләт, хәлвәөт кура вәщкилайәт, Турәмән щиты ки лумәтлылайәт, пәр мөйлты Лүв нынан әт лумәтталлы, шимәл эвалты өтәт!

29 Щәлта, ал кәншаты, нынан мүй ләты пә мүй йищты, ал пә нумәсаты.

30 Щит тәм мир уләпсайән улты хойатәт кәшләт; Ащан уйәтәл, мүй нынан мосәл.

31 Метшопәң Турәм Хон Уләпса кәншаты, пә иса щитән ищи мәлайты.

32 Ал пәла, ай ташийә! Турәм Ащан Хон Уләпса нынана мойләты йәм кашәл ус.

33 Пәрмаслән тынйәлән пә нұша хойатәта мийлыйаты. Әт лыйты түтхотәт, турәмән әт хәлаты сорнәт нынана ләщататы, хәлта бллмах әт ванамәл пә хөта хәхәт әт ләл.

34 Хөта нын сорнйәлән улләт, щита сәмлән улты питләт.

Лавләсты митху элты утәлтәты пәтәр

35 Аңтәплән йәрман ат лойләт, пә түт сунлән ат ләләт.

36 Нын пә ши митйохәт иты ултаты, кущайәл поры элты йөхи йөхәтты лавәлләт, лулән, хун лүв йөхәтәл пә ов хәтщәллы, ов мөхты пелки лүвәла пүшмәты ат верәтләл.

37 Ши митйохәт щүңләт, хойтат, куща ху йөхәтталән, эләпән улман уйәтләлы. Йәна нынана пәтәртләм, лүв әтпәл йәрләлы, митйохлал пәсан сурыйа опсәлтләлы, вана рәхилыман, лывилал лапәтты питләлы.

38 Ат күтәпән ки йөхәтәл, мүй пә хутләты йәлпийән йөхәтәл, пә лывилал щиты уйәтләлы ки, ши митйохәт ой тайләт.

39 Нын уйәтләлән: хотәң куща уйәтсәлы ки, хун лолмах йөхәтәл, лүв лулән әт бләс пә хот питарәл лулән пел хирты әт әсәлсәлы.

40 Нын пә ләщатыман ултаты, әт лавләсләты пұлаң Хойат Пөх йөхәтәл".

Вещкат хот шавиты хойат элты утәлтәты пәтәр

41 Щәлта Петра Лүвәла йастәс: "Турәм Куща! Мүңева мүй тәм утәлтәты пәтәр пәтәрлән, мүй пә хәл хойатәта?"

42 Турәм Куща пә йастәс: "Хой вещькат пә бәшәң хот шавиты пә ләщатты хойат, кущайән митйохлал нүмпийа пәнла, мөрт пөрайән мөрт арат һаң ортты урәңән?"

43 Щүңәң ши митху, хой йөхтәм кущайән щиты верман уйәтла.

44 Йәна нынана йастәләм, лүв улпәсәл ватты лүвәл пәнләлы.

45 Ши митху пә сәмлән ки йастәл: "Ма кущайәм сора әт йөхәтәл, митйохлал пә митнәлал сәкты питләлы, ләты пә ищты, пә күтщәты унты ищты питәл,

46 щинәңща ши митхуйән кущайәл әт лавәлты хәтләлән, нумлы сәсән йөхәтәл, пә лүвәл кәтна сәвәрмәллы, пә әт эвәлты хойатәт иты верләлы.

47 Ши митху, хой кущайәл партәпса уйәтсәллы пә йәтшәптыман әт ус, пә лүв ләңхатал щира әт верәс, артан сәкты питла;

48 хой пә нәмәлты әт уйгәс, пә сәкты хөрпийа верәс, шимәлшәк сәкты питла. Кашәң хойата, хойа ар мийман уса, лүв элтәл арәл кәншәмәла, хойа ар алылыса, щит элты аршәк иңщәсла.

Христос утәлтәты хойата улты щир тын аләл

49 Ма мұва түт туты йөхәтсәм, пә Ма щикем ләңхаләм, лулән лүв ат үщиләмәл!

50 Йинка ләңләтыты верән Мәнәм мосәл йинка ләңләтыты; хобы Ма шукащләм, хун щит йәтшәл!

51 Нын нумәсләты, Ма мұва пайлы уләпса туты йөхәтсәм? Аңта, нынана йастәләм, ортәсты вер Ма тусәм;

52 тәлта йәллы и хотән улты вет хойат кәтна ортәсләт: хуләм хойат кәт хойат йәщалт, пә кәт хойат хуләм хойат йәщалт элләләт.

* 12:25 12:25 Грек йасәңән хәншәм пәтәр тәмиты пә рәхәл йастәты: Пә хой нын элтан, нумәсман, уләпсайәл и щос кема хуващәк верты верәтләлы?

53 Ащи пѳхэл йѳчалт эллэл, пѳ пѳх ащел йѳчалт, аңты эвел йѳчалт эллэл, пѳ эви аңтел йѳчалт, унтѳп меңэл йѳчалт эллэл, пѳ мең утпѳл йѳчалт эллэл".

Христос пѳра моштѳты ѳт хошты щир элты пѳтѳртѳл

54 Мир пѳла йѳстѳс: "Хун нын кев пѳлѳк элты нѳх этты пѳлѳн шийѳлѳлты, нын мѳхты йѳстѳлты: "Йѳрта йил", пѳ щиты щи уллѳыйѳл;

55 пѳ хун нѳм вот пѳлѳл, пѳтѳртѳлѳты: "Рѳва йил", пѳ щиты щи уллѳыйѳл.

56 Ар вешпи хѳйѳатѳт! Турѳм пѳ мѳв хѳрас мѳштѳты хошлѳты, мѳй щирѳн тѳм пѳра ѳт мѳштѳллѳн?

57 Мѳйѳа пѳ нын нын щирѳнѳн ѳт лѳраплѳлѳн, мѳй улты верѳл ул?

58 Хун нѳн пѳлайѳн нѳр туты хѳйѳатѳн пилѳн сѳт хѳща мѳнлѳн, йѳшѳн лѳв элтайѳл хѳлт пѳйтѳса. Лѳв нѳнѳн сѳт ху хѳща алт йѳхтѳптѳслы, сѳт ху пѳ нѳнѳн касна хот шавиты ѳта алт мѳслы, щит пѳ нѳнѳн касна хота алт вѳщкѳслы.

59 Пѳтѳртѳлѳм нѳнѳна: хѳщѳм ѳх шѳкен ѳт мѳтѳн унты, щилта нѳн ѳт ѳтлѳн".

13

Христос кѳрѳк элты шѳшѳн керлѳты вер элты утѳлтѳл

1 Щи пѳрайѳн тухѳл мѳхѳт Исуса Галилеѳ хѳйѳатѳт элты пѳтѳртѳсѳт, хѳй кѳлылѳл Пилѳтѳн йирилѳл кѳлы пилѳн лылѳтѳса.

2 Исус лѳвилѳлѳла щиты йѳстѳс: "Нын нумѳстанѳн, мѳй щи Галилеѳ мѳхѳт па Галилеѳ хѳйѳатѳт киңща кѳрѳкѳнѳт усѳт, мѳйѳа щиты пѳратѳсайѳт?"

3 ѳнта, нынѳна пѳтѳртѳлѳм, туп кѳрѳклѳн элты шѳшѳн ѳт керлѳлты ки, ищи хѳлѳыйѳ пѳрлѳлѳты.

4 Мѳй пѳ, а мѳй нумѳслѳты, щи, Силоѳм йѳхтѳс пѳл хотѳн элт ѳркѳмтѳм пѳ пѳратѳтѳм, нийѳлхус хѳйѳат, лѳв Йерусѳлим па хѳйѳатѳт элты мѳй мет атмѳт усѳт?

5 ѳнта, нынѳна йѳстѳлѳм! Кѳрѳклѳн элты ѳт керлѳлты ки, ищиты хѳл пѳрлѳлѳты!".

6 Щѳлѳта щимѳщ утѳлтѳты пѳтѳр пѳтѳртѳс: "И хѳйѳат виноград йѳхѳн тѳхайѳлѳн смѳква нѳмпи йѳх ѳмѳсѳн тѳйѳс, щѳлѳта ий пѳш йѳхѳн ѳнмѳм лѳвпѳсѳл кѳшты йѳхтѳс, пѳ ѳт уйтѳсѳлы.

7 Виноград ѳнмѳлтты митхуйѳла йѳстѳс: "Хулмет тѳлѳа йѳс, ты йѳхтылыты питмѳм, смѳква йѳхѳн ѳнмѳм лѳвпѳс кѳштыѳа, пѳ ѳт уйтѳлѳм; ил сѳвры лѳвѳлѳ: мѳйѳа лѳв мѳв рѳв тѳлѳл?"

8 Туп митху лѳвѳла йѳхлы йѳстѳс: "Кѳщѳ! Тѳм тѳлѳа па хѳйѳилѳыйѳ, керѳтѳм мѳвѳл шѳкатлѳм пѳ нѳщѳмѳн пѳнлѳм, -

9 мосѳн лѳвпѳс мѳл; туп ѳнтѳм ки, папуш ил сѳвѳрлѳн".

Христос хѳмѳта тѳлѳм нѳ тѳмѳтѳка верѳл

10 И Турѳм йѳсѳнѳ утѳлтѳты хотѳн* Лѳв шѳбѳт хѳтѳлѳн хѳйѳатѳт утѳлтѳс.

11 Щита нийѳлхус тѳл муш верты кѳл тѳйѳм нѳ ус: лѳв хѳмѳта тѳлѳм уса пѳ тѳнѳа верѳсты ѳт веритѳс.

12 Исус лѳвѳл шийѳлѳмѳл кемѳн, вѳна вохсѳлы пѳ лѳвѳла йѳстѳс: "Ими, нѳн мушен элты ин щи нѳх питлѳн".

13 Пѳ йѳшѳнилѳл лѳв элтѳл пѳтѳсѳлы, пѳ ими ищи мѳхты тѳнѳа йѳс, пѳ Турѳм вѳлѳнѳа айѳлтты питсѳлы.

14 Щи пѳлѳн Исус пѳла йѳмѳн йѳсѳнѳ утѳлтѳты хот кѳща, Исус шѳбѳт хѳтѳлѳн хѳйѳат йѳмѳлѳмѳл урѳнѳн, ѳшѳмѳщѳн мир пѳла йѳстѳс: "Рупѳтты кѳша хут хѳтѳл ул; щи пѳрайѳн йѳмѳлтыты йѳхтылыѳаты, ѳнта шѳбѳт хѳтѳлѳн".

15 Турѳм Кѳща лѳвѳла йѳхлы йѳстѳс: "Кѳт вешпи ѳт! Нын элтайѳн кашѳн ѳт шѳбѳт хѳтѳлѳн лѳв мѳсѳл, мѳй пѳ ѳселѳл лѳйты тѳхайѳл хѳща мѳй хѳлт ѳт ѳнхилылы пѳ йѳщѳлтѳты мѳй ѳт тутлѳлѳлѳ?"

16 Тѳм Авраѳм рут элты улты эви пѳ сѳтанѳйѳн нийѳлхус тѳл йѳрѳман тѳйѳса, шѳбѳт хѳтѳлѳн щи лѳс элты хѳлт ѳсѳлты мѳй ѳт мосѳл?"

17 Хун Лѳв щит пѳтѳртѳмѳлѳн, хѳлѳыйѳ, Лѳв пилѳлѳн ѳт кашѳщѳм мѳхѳт, йѳлѳпѳсайѳт; пѳ мир иса Лѳв хѳл вѳлѳн верлѳл элты амтѳтлѳыйѳс.

Гѳрчиѳа лѳт сѳм элты утѳлтѳты пѳтѳр

18 Исус пѳ йѳстѳс: "Турѳм Хон Улѳпѳса мѳй хѳрпѳи? Пѳ мѳй хѳрпѳийѳа лѳвѳл лѳщѳтлѳм?"

19 Лѳв гѳрчиѳа лѳт сѳм хѳрпѳи, хѳйѳат ѳслы пѳ лѳвпѳс ѳнмѳлты йѳхлѳл хѳща ѳмѳссѳлы; ѳнмѳс пѳ ун йѳх хѳрпѳийѳа йѳс, тѳхлѳн вѳйѳт лѳв нѳвлѳл кѳтѳн тѳхѳл верылысѳт".

Нѳн шѳм элты утѳлтѳты пѳтѳр

20 Хѳлѳна пѳ йѳстѳс: "Турѳм Хон Улѳпѳса мѳй хѳрпѳи?"

21 Лѳв имийѳн уйѳѳм нѳн шѳм хѳрпѳи, хулѳм мѳрт ѳрѳта лѳщѳтѳм лѳнтѳ пѳтѳса пѳ рѳвѳтѳса, лѳтѳл иса лѳыйѳтал унты хѳйѳса".

Турѳм Хон Улѳпѳсайѳа мѳнты ѳуш

* 13:10 13:10 Щит сѳнѳагѳга.

22 Щалта Иисус Иерусалим пела йуш тувман, вошэт, куртэт сáхат йáңхас, хойатэт утэлтыман.
23 И мáтты óт Лувел ищмáслы: "Турэм Куща! Пáр мóлты нóх пáйтэсты хойат шимэл?" Лув йóхлы йáстэс:

24 "Пушас ващ овийэйа лóнты ўрататы, нынана пóтэртлэм, ар мóхет лóнты ўратлэт пá áт верэтлэт".

25 Хун хотэң ху нóх лойэл пá овал лáп петлэлы, щи пóрайэн нын, камэн лойман, ов сэкты питлэты пá пóтэртты: Турэм Куща! Турэм Куща! Ов мўңева пелки пўнши"; туп Лув нынана йóхлы йáстэл: "Нынэн áт уйэтлылам, хóльща нын уллэты".

26 Щи пóрайэн пóтэртты питлэты: "Мўң Нáң пилэнэн лэсув пá йищсув, пá мўң вош хўлылуван Нáң утэлтэсэн".

27 Лув пá йáстэл: "Нынана пóтэртлэм: нынэн áт уйэтлылам, хóльща нын уллэты; Ма элтэм хóлыиэ лик верты óтэт пўнла мánаты".

28 Щита хóллэп пá пек шихрэпса питэл, хун нын Турэм Хон Улэпса хóща Авраам, Исаак, Иаков пá хóл Турэм йасэң туты хóйатэт шийалэлты, нынэлэн пá щилта ким воштэты щирэн шийалэллэн.

29 Щалта хáлэвэт пелэкэн пá кев пелэкэн улты мўвэт элты, ным пá нўм мўвэт элты хóйатэт йóхэтлэт, Турэм Хон Улэпса хóща поры пáсан сурыйэн áктэщлэт.

30 Йá ин, тухэл йóлта улты хóйатэт олжа улты питлэт, пá тухэл олжа улты хóйатэт – йóлта улты питлэт".

Иисус Иерусалим элты хоцэл

31 Щи хáтэлэн Иисус хóща фарисейэт элты тухэл мóхет йóхэтсэт пá Лувела пóтэртсэт: "Ким эта пá мánа тáлта, Ирод Нáңен пáратты утшиллы".

32 Щáлта лывилала йáстэс: "Мánаты пá йáстаты щи óхсар икийа: 'Ма кўлэт воштэлэм пá хóйатэт йáмэлтлэм тáмхáтэл пá хáлэвэт, пá хулмет хáтэлэн йэшэлэм';

33 туп тáмхáтэл, хáлэвэт пá па йиты хáтэлэн Мánэм йэллы шушты мосэл, щиты áт уллыйэл, Турэм йасэң туты ики Иерусалим вош кимпийэн ат пáрас.

34 Иерусалим! Иерусалим! Турэм йасэң туты икет велты пá Турэмэн нáң хóщайэн китэм óтэт кевэн щáх сэкты вош! Мўй арат пўш Ма нáң нáврэмлан йáха áкетты утщислам, хóты тóхлэң вой пóшэхлэл тóхэллэл илпийа áкэтлэлы, туп нын áт лáңхасты!

35 Тáм, нын хотэн нынана тала хáщэл! Нынана пóтэртлэм, Мánэм нын щи унты áт шийалэллэн, хун пóра йóхэтэл, пá йáстэлты: "Щит йáмэн мийэм Óт, Хóй Турэм Куща нэмэн йóхэтэл!"

14

Шаббат хáтэл элты улты утэлтэпса

1 Имóлты шаббат хáтэлэн Лув фарисейэт элты улты и куща хóта лэтыиá йóхэтэс, лывэт пá Лувел элты ватман тáйсэл.

2 Ин щáлта, Лув йэщалтэл ийкэн пўвлэптэм муш тáйты хóйат этэс.

3 Тáм вер элты Иисус Закона утэлтэты икет пá фарисейэт инщасас: "Шаббат хáтэлэн йáмэлты рáхэл мўй áнта?"

4 Лыв мáшйáйэн усэт. Лув мушэң хóйат хóща хánэмтыман йáмэлтсэлы пá эсэлсэлы.

5 Щи пўлаң лывилала йáстэс: "Нын мáтты óтлэн хóща оселэн мўй хор мисэн ийк ўйлыты ўс лыпийа ки ил рáкэнэл, шаббат хáтэл кепá, ищи кўрэмэн мўй лувел нóх áт таллэлэн?"

6 Пá лыв щит пела Лувела йóхлы йáстэты áт верэтсэт.

Йóрэң мойэң ху элты утэлтэты пóтэр

7 Иисус, вохэм мóхет лáтэңшэк омáсты тáхайэт пирыты щир, шийалэмал кемэн, утэлтэты пóтэр лывилала йáстэс:

8 "Хун нáң порыйа вохлáйэн, лáтэң омáсты тáхайа ал опса, щиты питты верэтэл, мáтты вохэм мойэң хóйат нáң элтэн волáңшэк питэл,

9 нáңен пá лувел вохэм хóйатэн, вана шушман, нáңена йáстэты верэтэл: "Тáм омáсты лотен лувела мийи"; щи пóрайэн йэлэмман мет йóхи хáщэм лота нáңен омáсты вера йи.

10 Хун нáң порыйа вохлáйэн ки, йóхэттэнэн, мет йухэт омáсты тáхайа опса, нáңен вохэм óтэн нáң хóщайэн вана шушман ат йáстэл: "Пилжу! Ўтлышэк опса", щи пóрайэн омáсты хóйатэт йэлпийэн нáң лáтэңа питлэн,

11 кашэң лувел лув лáтэңа тáйты хóйат лáтлыиá пáйэтла, пá лувел лáтлыиá тáйты хóйат, лáтэңа пáйэтла".

12 Лувел вохэм фарисей пела йáстэс: "Хун лэты пáсан верлэн, пилйохлан, йáйлан, рут йохлан, нáң лэпенэн улты ташэң хóйатлан ал вохалэн, лыв ищи нáңен áт ат вохлэл пá ищиты нáңен йóхлы áт алт сóхэптэслэл.

13 Хун ун лэты пáсан верлэн, нўша хóйатэт, мушмэм хóйатэт, нóхты хóйатэт, сэмлы хóйатэт воха,

14 щи пöрайөн бйәна йилән, щит лыв нәңена йöхлы сöхәптэты әт верәтләт, нәңена Турәм щирән улты хойатәт нöх лыләнлэты хәтәлән сöхәптәла".

Ун поры элты уталтэты пöтәр

15 Щит хулмал кемән, Лүв пиләлән пәсан сурыйән опсәм и бт Лүвела йастәс: "Щит бйән питәл, хой Турәм Хон Уләпса хöща поры пәсан сурыйән ләл-йищәл!"

16 Иисус лүвела йастәс: "И хойат ун лэты пәсан лэщатәс пә ар хойат вохәс.

17 Хун лэты пöра йöхтәс, митхуйәл вохәм мöхиләл хöща китсәлы йастэтыйа: "Йүваты, мүй иса лэщатәс!"

18 Пә иса хöл и йәха йастантәм öтәт иты йöхлы рöвемэты питсәт. Ит йастәс: "Ма мүй хәр лутсәм пә мәнәм лүвел ватты йәхты мосәл; щи лöват йәм вера, лик ал тайа".

19 Киметәл йастәс: "Ма йаң хор мис лутсәм пә рупатайән лывиләл ватты мәнләм; щи лöват йәм вера, нүрәм ал нум".

20 Хулметәл йастәс: "Ма нэ тусәм, щишән йиты әт веритләм".

21 Щәлта митху йöхи йöхәтмәлән, щит иса кущайәла йастәслы. Щиңәңща хотәң куща лыкащәс пә митхуйәла йастәс: "Кашән вош хұлы хүват йәңха пә нұша хойатәт, мушмәм хойатәт, нöхты пә сэмлы хойатәт тый тувалән".

22 Щәлта митхуйәл йастәс: "Куща! Версәм, хöты нәң партсән, хöлна па омәсты лот ул".

23 Щиңәңща куща митхуйәла йастәс: "Йушәт хүват мәнә пә пушәсәт пүңәлән йәңха пә хойатәт йöхәтты эвләпталән, хотәм хойатән ат тэкәтса.

24 Нынана йастылыжәм, түм вохәм хойатәт элты, нәмәлты хойат ма ләтöтәм хöща уңләл әт хойлыәл, вохәм хойат ар, туп пирыйәм хойат шимәл!"

Иисус щит элты пöтәртәл, Лүв уталтэты хойатәла улты - мүй щит

25 Лүв пиләлән тэлыйә хойат шушәс; Лүв, йöхлы керләман, лывиләла йастәс:

26 "Хöй Ма хöщайәма йöхәтәл ки, щәлта ащел пә аңтәл, имел пә һаврәмләл, йайләл пә öпиләл, пә ащиләл, пә хöлна лүв уләпсайәл нöпсәл элты хöлт әт вöщкәллы ки, щит Ма утәлтэты хойатәма улты әт верәтәл.

27 Щәлта хöй лүв пернайәл әт тұллы пә Ма йүпемән әт шушәл, Ма утәлтэты хойатәма улты әт верәтәл.

28 Хöй нын элтан йухтас пәл хот омәсты үтщийәл ки, олңа ил әт омәсәл пә тынәл әт лүңәтлэлы мүй, йухтас пәл хотәл лүв йәтшәптэты веритлэлы мүй аңтом?

29 Хот пәтәл үллы ки пә йәтшәптэты щир әт тайты ки питәл, хöлыйә ватты öтәт лүв элтәл һәхты питләт:

30 "Тәм хойат хот омәсты питщәс пә әт йәтшәптәслы".

31 Мүй пә мәты хон ики па хон хöща ләла мәнтал йәлпийән ил әт омәсәл пә оләңән мöхиләл пилән әт öшйәщәл, лүв йаң щöбрәс ләләсты йохләл пилән а мүй йурән, щи, лүв пеләйәл йиты, па хон ики хус щöбрәс ләләсты йöх йәщәлт лойты а мүй верәтәл?

32 Аңта ки, щит йәлән ултал сяс, лүв щитәл хöща хойатәт китәл, ләллы уләпса вохты урәңән.

33 Щиты нын элтан кашән хойат, хöй мүйәл-кашңәл элты әт ки верәтәл йирлэты, Ма утәлтэты хойатәма улты әт верәтәл.

34 Сöл - щит йәм öт; туп сöл әпләл уштәллы ки, хöты лүвел йәлпа сöлаңа верты?

35 Аңта мұва, аңта һащама әт рәхәл; ким лүв вöщкәла. Хöй хулты кеша пәл тайәл, ат хуләл!"

15

Ушәм ош элты уталтэты пöтәр

1 Налог әкәтты йох пә кәрәкәң хойатәт хöлыйә Лүв хöщайәла рәхәлтсәт, Лүвел хуләтты урәңән.

2 Фарисейәт пә щәлта Закона утәлтэты хойатәт үшмәщәт, пöтәрләт: "Тәм Хойат кәрәкәң мöхәт вана үллы пә лыв пилләлән ләл!"

3 Туп Лүв щимәщ утәлтэты пöтәр лывиләла пöтәртәс:

4 "Хöй нын элтан, сот ош тайман ки, пә щилта итәл уштәллы, йәрсот йәрәтйәңәл щәхәрән мүй әт хәйләлы пә уштәм ошәл йүпийән мүй әт мәнәл, уйәттал унты?"

5 Пә уйәтталән, үллы пә, амәтман, порхәла пөнлэлы;

6 пә, йöхи йöхәтталән, пилйохуәл пә лүв ләпәлән улты хойатләл вохлэлы пә лывиләла йастәл: "Ма пиләмән йәша амтәтлүйаты: ма уштәм ошем уйәтсәм".

7 Нынана пöтәртләм, щиты турәмән кәрәкләл элты шәшән керлэты и кәрәкәң хойат урәңән амәт аршәк питәл, хун йәрсот йәрәтйәң тўңа-щира улты хойатәт урәңән, хöйә кәрәкләл элты шәшән керлэты әт мосәл.

Уштәм сорнең öх карты элты уталтэты пöтәр

8 Мүй пә, ий ими йаң сорнең öх карты тайман, и öх картәл уштәллы ки, тüt сунәл мүй нöх әт үщитлэлы, пә хот хәрәл нöх йовәлты әт питлэлы, уйәтты унты йәма кашты әт питлэлы?

9 Ща́лта уйэ́тталэ́н, пилнэ́лал пá лүв лэпэлэ́н улты нэ́лал вохлэ́лы пá йа́стэл: "Ма пилэ́мэн амтэ́тлүйа́ты: ма ушты́луйэм сорне́н о́х картэм уйэ́тсэм!"

10 Нына́на пöтэ́ртлэ́м: щиты́ Турэм ангелэ́т, кáрэклал э́лты шáшэн керлэ́ты кáрэкэ́н и хóйат урэ́нэ́н, амтэ́тлүйлэ́т".

Ушилүйам пöх э́лты уталтэ́ты пöтэ́р

11 Иисус йэ́ллы пöтэ́ртэс: "И хóйат кáт пöх тáйэс;

12 айшэк пöхэл ащел пела йа́стэс: "Ащи! Ма йу́кан хот улпэ́сэм мánэма мийи". Щáлта ашанэ́н хот улпэ́сэл лына́на ортса.

13 Кáмэтса хáтэл хáщэм йу́пийэ́н, ай пöхэл мöлтылал иса áкэтмал йу́пийэ́н, ху́в му́ва мánэс пá щита лүв йу́канэл, ульáйа улман, посатсэ́ллы.

14 Хун лүв йу́канэл хöл лэ́слы-тáйсэ́лы, щи му́вэн ун лэ́ллы пöрайа́ иис, пá лүв ну́шайа питэ́с;

15 щáлта мánэс пá щи му́вэ́н и ху хóща лöңэлтүйэ́с, щитэ́н пá лүв му́в хáрлала пурэ́щлал шавиты китса;

16 лүвэлэ́н пурэ́щ лэ́тöтэ́н сáмэл вöллэ́тты лулэ́н амэ́т ус, туп нэмэлты хóйатэ́н щитэ́н хöлна áт мийлы́са.

17 Нöпсэл нумэлмималэ́н, йа́стэс: 'Муй арат митйох ащем хóща мöлтас лэ́тэт тáйлэ́т, ма пá лэ́ллы тáта щи хáллэм;

18 нöх лойлэм пá ащем хóща мánлэм, лүвела йа́стэлэм: Ащий! Ма турма пá нáңена кáрэк версэм

19 пá нáң пöхена лү́нтэ́сты щирэм áнтом; мánэм митйохлан кү́та үйи".

20 Нöх лойэ́с пá ащел хóща мánэс. Хун лүв хöлна йэ́лэн йу́вмалэ́н, ащелэ́н шийалэ́са пá щалэ́тса; щáлта, ащел йэ́щалт хухэлмэ́ман, саплэ́жа áпэлэмэ́ пá лүвэл мосэ́лтэ́слы.

21 Пöхэл пá лүвела йа́стэс: "Ащи! Ма турма пá нáңена кáрэк версэм пá нáң пöхена лү́нтэ́сты үш щирэм áнтом".

22 Ащел пá митйохлал пела йа́стэс: "Мет йáм лумэ́тты сöх туваты пá лумэ́тталэ́н, пá йошэ́ла веншэ́н луйэ́т, кúрлала пá лумтэм мийаты;

23 щáлта, велмáн мис пöхлы йа́стэс: "Ма муй арат тáл нáңена нöтлэм пá нэмэлты пöрайэ́н нáң йасне́н шöппи áт үншилýсэм, нáң пá нэмэлты пöрайэ́н мánэм пилйохлам пилэ́н каш верты урэ́нэ́н, хöлна ош пöшэх áт мийлы́сэн;

24 Пá хöты, тáм пöхем пáрман ус пá нöх лылэ́нлэ́с, ушман ус пá уйэ́тса". Щáлта лыв каш верты питсэ́т.

25 Ун пöхэл пá му́в хáрэн ус; йöхи йиталэ́н, хун йöхи ванамэ́с, арыты пá йакты сый хулмэ́с;

26 и митху вана вохман, ищмэ́слы: "Щит пá муй?"

27 Митху пá лүвела йа́стэс: "Апцен йöхтэ́с, пá ащен велмáн мис пöшэх хöрэс, лүв пöхэл тумтака йоша пáйтэмал урэ́нэ́н".

28 Лүв лыкащэ́с пá йöхи лöңты áт лáңхас. Ащел пá, ким этэ́с пá лүвэл йöхи пойэ́кты питсэ́лы.

29 Туп лүв ащел пела йöхлы йа́стэс: "Ма муй арат тáл нáңена нöтлэм пá нэмэлты пöрайэ́н нáң йасне́н шöппи áт үншилýсэм, нáң пá нэмэлты пöрайэ́н мánэм пилйохлам пилэ́н каш верты урэ́нэ́н, хöлна ош пöшэх áт мийлы́сэн;

30 хун пá тáм пöхен, нáң хот улпэ́сэн ульáа нэ́нэ́т пилэ́н лакки йовэлмал йу́пийэ́н, йöхтэ́с, нáң пá лүв урэ́нэ́н велмáн мис пöшэх хöрсэн".

31 Ащел пá лүвела йа́стэс: "Пöхийэ́! Нáң иса ма пилэ́мэн уллэ́н, хöл ма öтэм нáңен,

32 му́нев щит э́лты амтэ́тлүйты пá каш верты мосэ́с, апцен пáрман ус пá нöх лылэ́нлэ́с, тáпилүйэ́с пá уйтантэ́с".

16

Áнтом вецкат хот шавиты пá лэ́цатты хóйат э́лты уталтэ́ты пöтэ́р

1 Лүв пá утэ́тэ́ты йохлала йа́стэс: "И тащэ́н хóйат хотэ́л-вещэл шавиты пá лэ́цатты хóйат тáйэс. Щитэ́н э́лты лүвела айкел туса, мáтты лүв пöрмаслал посатэ́л;

2 щáлта, лүвэл вана вохсэ́лы пá йа́стэс: "Муй ма нáң э́лтэн хуллэм? Йа́ста, хóты хот шавиты пá лэ́цатты верэ́т версэн, щиңэ́нща ма хóщайэ́ма рупитты áт питлэ́н".

3 Щишэ́н щи хóйат лүв турмэлэ́н нумэ́сьйáл: "Хöты нэ́риты? Ма кушайэ́м хот шавиты пá лэ́цатты верэм нöх ү́ллы; му́в кирты йур áт тáйлэм, лэ́тöт вохты йэ́лэмлáйм;

4 лыв хотлала ма ат үсайэм, уйáтлэм, муй верты, хун хот шавиты пá лэ́цатты вер э́лты пүнжа пáйтэ́тлáйм".

5 Пá кушайэ́л хóща артнайэ́нэ́ улты хóйатэ́т лáтэл щирэ́н вохсэ́лы, пá олэ́н хóйат ищмэ́слы: "Муй арат артна нáң кушайэ́м хóща тáйлэ́н?"

6 Щитэ́л йа́стэс: "Сот мера * оливка вöй". Щáлта щитэ́ла йа́стэс: "Артна нэ́пекен үйи, пá сорашэк ил о́пса, хáнши: ветйáн".

7 Щáлта кимет артнайэ́н хóйата йа́стэс: "Нáң пá муй арат артна тáйлэ́н?" Лүв йöхлы йа́стэс: "Сот мера† нöви лат сэм". Щáлта лүвела йа́стэс: "Артна нэ́пекен үйи пá хáнши: ныйáлийáн".

* 16:6 16:6 и мера (бат) - еврейэ́т щирэ́н 37 (хöльман лапэ́т) литра; † 16:7 16:7 и мера (кор) - еврейэ́т щирэ́н 370 (хулэмсот лапэ́тйáн) литра;

⁸ Хотэң куша хот шавиты пә лэщатты аңта вешкат хойатэл ишәксэлы, нӧпсәңа вермал урәңәң; тәм иһәсн улты пӧхәт лыв хӧрпи ӧтлал күтән нӧви турәм пӧхәт[‡] элты нӧпсәңшәкәт.

⁹ Ма пә нынана пӧтәртлјәм: нын пилйохәт лэщататы нӧрәң таш-вещ бнтасән, лулән, хун нушайа йилты, лыв нынан и пүша улты тӕхайа ат үсәл.

¹⁰ Ай верән вешкат ӧт, щит ун верән па вешкат, ай верән аңта вешкат ӧт, щит ун верән ищи аңта вешкат.

¹¹ Щишән, нын нӧрәң таш-вещ тайман вешката ат усты ки, хӧй нынана вешката улты таш-вещ әвләптәл?

¹² Пә па ӧт таш-вещ хӧща вешката ат усты ки, хӧйән нынана нын кешайән улты ӧт мәлја?

¹³ Нәмәлты митху кӕт куша пела улты ат верәтәл: мүй пә итәл ливкән этты пилләлы, киметәл пә сӕмәңа тайты пилләлы, мүй пә итәла сӕмәңа рупитты питәл, киметәл элты пә йӧвра ватты питәл. И пүләң Турәм пела пә таш-вещ пела улты ат верәтлјәты".

Христос фарисейта йәлти йастәты вер

¹⁴ Щит иса ӧх сӕмәңа тайты фарисейтән па хулса, пә лыв лүвәл нӕха нӕхсәл.

¹⁵ Лүв лывилала йастәс: "Нын хӧйатәт йәлпийән нынан түңа-щира улты ӧтәта айәлләлән, туп Турәмән нын сӕмлән уйәтлјәт, хӧйатәт хӧща мүй ләтәң, Турәм йәлпийән щит ным".

¹⁶ Закон пӧра пә Турәм йасәң туты хӧйатәт пӧра Иоанн унты ус; ин үш элты Турәм Хон Уләпса йӕм айкел элты сыйәңа пӧтәртлја, пә кашәң хӧйат йур вевән лыпийа үратәл.

¹⁷ Туп сорашәк турәм пә мӯв хӧлты пела ушләтән, Закон йаснәт элты и хӕнши нүвийә хӧлты хун ушәл.

Христос именән-икенән кӕтна мӕнты вер элты утәлтәл

¹⁸ Щит, хӧй имел пилән кӕтна мӕнәл пә па ими тул, па красләл, пә щит, хӧй икел пилән кӕтна мӕнәм ими вана уллјы, па красләл.

Тащәң хӧйат пә Лазарь элты утәлтәты пӧтәр

¹⁹ И тащәң хӧйат ус, лүв тынәң питы үрты лумтәма пә пирыйәм ухәл щӕшкана лумәтлүйәс пә кашәң хӕтәл поры пӕсан верылуйәс.

²⁰ Щӕлта пә Лазарь нәмпи и куңар хӧйат ус, лүв пушас овәл илпийән керәтлүйәс, әләл лайнәң нӕләмән лӕп каритәм

²¹ пә тащәң ики пӕсан элты ил рыйты пүләта лулән хӧлна амәтман ус, сӕмәл вӧләттыйа, ампәт вана йӧхтылысәт пә лүв карлал нӧблылыслал.

²² Куңар ху пӕрәс пә лүв ангеләтән Авраам хӧща туса. Тащәң ики па пӕрәс, пә мӯва ил лоттәса.

²³ Илта турәмән шукашман ус, лүв сәмлал нӧх әлпәсәлы пә йәлән Авраам, лүв пүңләлән пә Лазарь ики шийәләс.

²⁴ Такан үвман йастәс: "Авраам ащи! Ма урнәмән сӕмен ат нӧхләл пә Лазарен киты, лүй тайәл йинка ат метшилыллы пә нӕлмем ат йолхәлләлы, тәм тӕт хӧща щикем шукашләм!"

²⁵ Авраам йастәс: "Пӧхийә, нумәлми, нӕң йӕмен улмен сыс мӧщатсән; Лазарь пә – туп атәм тайәс. Ин пә лүв тӕта тӧрамтыйәл, нӕң пә шукашлән;

²⁶ щит тӕмпийән мӯң пә нын күтәнән ун ус щики верман ул, тӕлта нын хӧщайән мӕнты лӕңхаты ӧтәт ат веритлјәт щит мӕнты, ищиты щилта мӯң хӧщайәв ат үншилылләт".

²⁷ Щинӕңа тащәң ху йастәс: "Щи лӧват йӕм вера, ун ащи, ма ащем хӧта лүвәл киты,

²⁸ ма вет ху апщи тайләм, лүв лывилала ат йастәл, лулән лыв пә тәм шукәң тӕхайа ат ал йӧхәтсәт".

²⁹ Авраам лүвәла йастәс: "Лыв Моисей пә Турәм йасәң туты икет тайләт; лывилал ат хуләтлјәт".

³⁰ Лүв пә йастәс: "Аңта, Авраам ул ащи, туп хун пӕрәм хӧйатәт элты лыв хӧщайәл мӕтты ӧт йӧхәтлјәт ки, щит пӧрайән лыв кӕрәкләл элты керләләт".

³¹ Щӕлта Авраам лүвәла йастәс: "Моисейа пә Турәм йасәң туты икета ат хуләтлјәт ки, пә пӕрәм хӧйатәт элты мӕтты ӧт нӧх лыләңләс ки, хун әвәлләт".

17

Христос хӕщәпсайәт элты утәлтәл

¹ Иисус утәлтәты йохлала па йастәс: "Хӕщәпсайәт ат йӧхәтты щир аңтом, туп щит хӧйата шук, хӧй мӧхты хӕщәпсайәт йӧхәтлјәт;

² лүвәла, тәм ай ӧтәт элты ит нәш хӕщты элты, йӕмшәк ус лулән, сапләла ун кев шуп ки тӕхәртса пә щарса вӧщкәса.

³ Нынылән ватман тайәлән. Нӕң пелайәна йӕйән мүй апшен нӧр тул ки, лүвәла йӧхлы йасты; лүв нӧрәл элты шӕшән керләл ки, щит нӧрәл йӧрәми;

⁴ хӕтәл хуәт лӕпәт пүш кепа нӕңәна нӧр верәл, пә лӕпәт пүш хӕтәл хуәт нӕң хӧщайәна йӧхәтәл пә йастәл: "Ма нӧрәм элты шӕшән керләләм", - нӧрәл әслы, йӧрәми".

[‡] 16:8 16:8 нӧви турәм пӧхәт – щит ин, тәм пӧрайән, Турәм Хон Уләпсайа әвәлты хӧйатәт, щишән лыв Турәм Хон Уләпса пела уллјәт. Турәм Хон Уләпса пос – щит нӧви;

⁵ Щайла апостолэт Турэм Кушайа йастэсэт: "Мўн эвэлты верэв арамты!"

⁶ Турэм Куша йастэс: "Нын горчица лат сэм лобат эвэлты вер тайсэты ки, пә тәм смоква йўха йастэсты: мўв элты нōх лакэптыга пә щарса опсанта", лўв лулэн нынана хулэнтэс.

⁷ Хой нын элтан, мўв хārэн рупитты мўй пә тащ шавиты митху тайман, лўв мўв хār элты йōхэтталэн, лўвела йастэл: "Сорашак мана, пāсан сурийа опса?"

⁸ Алт пә лўвела йастэл: "Йэтэн лэтэт мәнэм кавэрта пә, антпен нōх йārман, мәнэм лавэлман, ма лэтэм, йищтэм элты ванэн лойа, пә щайла вельщи нāн лэва, йиңща?"

⁹ Хотән куша щи митхуйэл, лўв партэм щирэла вермал урәнэн, пумащипа йаснэтэн йастэллы а мўй? Щиты ат нумэслэм.

¹⁰ Нын ищиты, хун партылымэм щирэн иса верлэты, пōтэртаты: "Мўн туп митху лэңкет, мўй верты мосэс, щит версув".

Христос йаң лайнән нўлмән хōйат сыстамтэс

¹¹ Иерусалим вош пела мәнман, Иисус Самария пә Галилея мўвнэн кўтэн шушэс.

¹² Пә хун лўв и кўрта йōхэтмалэн, йаң йэмән лайнән нўлмэт тайты хōйатэтэн йэщалт этса.

Лыв йэлэн ил лойсэт

¹³ пә сыйән тўрэн пōтэртсэт: "Иисус Утэлтэты Ху! Мўнэв щалыты!"

¹⁴ Лывилал шийалэмал кемэн, лўв йастэс: "Мāнаты, Турма йир верты хōйатэта альсыйаты". Хун лыв шушэс, сыстама йисэт.

¹⁵ Лыв элтэл и хōйат, тўмтака йўвэм шийалэмал кемэн, сыйән тўрэн Турэм вōлаңа айэлтман, йōхлы керлэс,

¹⁶ пә Иисус кўр нōлал шōма, пумащипа йастыман, хōмта ил керэптыяс; щит Самария ики ус.

¹⁷ Иисус йōхлы йастэс: "Анта мўй йаң хōйат сыстапман усайэт? Йārэҗийа пә хōта?"

¹⁸ Мўй щирэн, тām па мўв хōйат тўмпийэн, лыв йōхлы ат керлсэт, Турма ишэк йасән йастэты урәнэн?"

¹⁹ Пә Иисус лўвела йастэс: "Нōх лойа пә мана; эвэлты верэнэн нāн нōх пайэтсайэн".

Христос лўв Кимет йōхэтты верал элты уталтал

²⁰ Фарисейтэн инщасса, хун Турэм Хон Улэпса йōхэтэл? Лўв йōхлы йастэс: "Турэм Хон Улэпса сэмэн ватман ат йōхэтэл",

²¹ пә ат йастэлэт: "Тām, лўв тата", мўй пә "лўв тўта". Пә тām, Турэм Хон Улэпса нын лыпанэн ул".

²² Утэлтэты йохлала па йастэс: "Хātлэт йōхэтлэт, хун нын Хōйат Пōх хātэллал элты ит ватты лāнхаллэн, пә ат шийалэллэн.

²³ Пә нынана йастэла: "Тām, тата щи", мўй пә: "Тўм, тўта щи" - ал мāнаты пә ал нухлысыйаты,

²⁴ пә хутлымэм пōхэл нол иты турэм и кимлэл элты, кимет кимлэл унты вōрлымэйл, Хōйат Пōх лўв хātлэлэн щиты питэл.

²⁵ Туп оләнэн лўвел ар шук тuty мосэл пә ин улты хōйатэтэн вана ат ўты вер ул.

²⁶ Пә хōты Ной хātлэтэн ус, щиты Хōйат Пōх хātлэтэн питэл:

²⁷ хōйатэт лэсэт, йищсэт, нэ тутлысэт, ху сайа мāнылысэт щи хātэл унты, хун Ной ики ковчег* лыпийа лōңэс, пә ун йик йōхтэс, пә хōл пāратсайэт.

²⁸ И щиты, Лот нэмпи ики хātлэтэн ус: лэсэт, йищсэт, лутэссэт, тынасэсэт, мўв хār лэвпэс омассэт, хот омэссэт;

²⁹ туп щи хātэлэн, хун Лот ики Содом вош элты ким этэс, турэм элты тўтән пә унхән йэрт шошмэс, пә хōл пāратсайэт;

³⁰ пә щи хātэлэн щиты питэл, хун Хōйат Пōх сэма этэл,

³¹ Щи хātэлэн, хой хот лōңэлэн ки улты питэл, пōрмаслал пә хот лыпийэн, щит лывилал ўты ил ал охла; хой пә мўв хārэн ки улты питэл, ищиты йōхлы ал керла.

³² Лот ики ийими нуммэлмийалэн.

³³ Хой улэпсайэл шавиты утцийэл ки, щит лўвел пāратлэлы, хой пә улэпсайэл пāратлэлы, щит лўвел лывлнатлэлы.

³⁴ Нынана пōтэртылэм: "Щи ат кāt хōйат и олттāхайэн: итэл нōх ўла, киметэл хайла;

³⁵ кāt нэңнэн и йāха лат сэм шўкатты питлэңнэн: итэл нōх ўла, киметэл хайла;

³⁶ кātэн мўв хārэн рупитлэңнэн: итэл нōх ўла, киметэл хайла".

³⁷ Щи урәнэн лўвела йōхлы йастэса: "Хōта, Турэм Куша?" Лўв пә лывилала йастэс: "Хōта хāла, щита пә кўркэт актщлэт".

18

Нэ элты пә сўт ики элты улты пōтэр

¹ Иисус лывилала щит элты утэлтэты пōтэр пōтэртэс, мātты иса пойэкщэты мосэл пә равлы-хушлы улты ат мосэл,

* 17:27 17:27 ковчег - ун хоп шики

- ² йастэман: "И вошэн сүт ики ус, лүв Турэм элты ат пälэс пä хöйатэт элты ат йэлáмтыйэс.
³ Щи вошэн и икилы хäщэм нэ ус, пä лүв, сүт ики хöща йöхтылыман, пöтэртэс: "Мänэм нүр верты хöйат элты элт питы".
⁴ Туп лүв хүв ат кашашэс. Йухэт илта нöпсэлэн йастэс: "Турэм элты ма күш ат пälлэм пä хöйатэт элты ат йэлáмлайэм,
⁵ туп тäм икилы хäщэм имийэн рома ат хайлайэм, лүвел элт питлэм, лүв мänэма öбрäстэтыя лулэн па ат ат йöхтылыйэс".
⁶ Турэм Куца йастэс: "Хуллэлэн, äнтом вешкат сүт ики мүй пöтэртэл?
⁷ Турэм мүй Лүв пирийэм хöйатлал, атэл-хätэл Лүвел вохты öтлал, элт ат питлэлэ? Пär мöлты Лүв лывилала нöтөп верты рöнэл?
⁸ Нынана пöтэртлэм, лывилала сорайэн элт питты щир мäl. Туп Хöйат Пöх йöхэтталэн, эвалты вер мүйвэн а мүй уйэтэл?"

Фарисей элты пä налогат äкэтты хöйат элты утэлтэты пöтэр

- ⁹ Тухлэт пепа па, хöй лыв нумäсэс лыв тунä-щира улты хöйатэт, пä па хöйатэт нэрсэт, Иисус щимöщ утэлтэты пöтэр пöтэртэс:
¹⁰ "Кät хöйатнэн Турэм хота пойэкщэты лöксэнэн: итэл - фарисей, киметэл - налог äкэтты ики.
¹¹ Фарисей, утца щира лойман, лүв турмэлэн шитаман пойэкщэс: "Йэшэк Турэм! Пумащипа Нäненä йастэлэм, ма äнта щимöщ, äнта па хöйатэт хöрпи - лолмахэт, хорахщет, пакраслэты öтэт, мүй пä тäм налог äкэтты ики иты:
¹² лапат кät пүш вүщлүлэм, * кашэң шитты öтэм элты, йаңмет шупэл мälэм".
¹³ Налог äкэтты ики пä, йэлэншэк лойман, сэмлал турма хöлна нöх алэмты пälэс; туп мевлэл хätщиман, пöтэртэс: "Йэшэк Турэм, ма, кәрэкэң ху, ма пелайэм йäмен этэлты!"
¹⁴ Нынана йастэлэм, щит, фарисейä пөнман, Турэмэн вешката пайэтман, йöхи мänэс: кашэң лүвел лүв лätэңа тäйты хöйат лätлтыя пайэтла, пä лүвел лätлтыя тäйты хöйат лätэңа пайэтла.

Христос нэврэмэт вана ул

- ¹⁵ Иисус хöща ай нэврэмэт гүтлысайэт, Лүв нэврэмэт хöща лулэн ат хänэмтыйэс; утэлтэты йохлал щит шийалэмел кемэн, лывилал äт эсэлты питсэлал.
¹⁶ Туп Иисус, нэврэмэт вана вохман, йастэс: "Нэврэмэт Ма хöщайэм йöхтылыты эслалэн, лывилал ал йэртлүйалэн, щимöщ öтэт урэнэн Турэм Хон Улэпса ул.
¹⁷ Йäна нынана йастэлэм: Турэм Хон Улэпсайа щит ат лöңэл, хöй нэврэм иты, вана лүвел äт үллы".

Тащэн куца

- ¹⁸ Щäлта и мätты куцайа улты öтэн Лүв ищмэса: "Сäмэң Утэлтэты Ху! Мүй мänэм верты мосэл, лулэн и пүша улты улэпса ат мöщатсэм?"
¹⁹ Иисус лүвела йастэс: "Мүйä нäң Мänэм сäмэңа айэллэн? Нэмэлты öт äнта сäмэң, туп Турэм утца;
²⁰ Турэм партэпса йаснэт уйэтлэлэн: "Па хöйат ими пилэн, па хöйат ики пилэн ал пакрасла", "Хöйат ал пärата", "Ал лолма", "Ал нälмийа", "Анъен-ашен нумман тäйи".
²¹ Лүв пä йастэс: "Тäм иса ма ай элты шависэм".
²² Щит хулмал кемэн, Иисус лүвела йастэс: "Нäненä па ит ат тärмэл: иса мүй тäйлэн, тынйалэн пä нүша хöйатэта орталэн, пä турэмэн таш, сорнэт тäйты питлэн, щäлта йöхта пä Ма йүпенэн шуша".
²³ Лүв пä, щит хулмал кемэн, рүтальа йис, шек тащэн ус.
²⁴ Иисус, лүв рутальа йүвмал, шийалэмал кемэн, йастэс: "Мүй хöрпи лавэрт тащэн хöйата Турэм Хон Улэпсайа лöңты!
²⁵ Верблюд нэмпи войа йинтуп пүв мöхты мänты хöлна тулшэк, тащэн хöйата Турэм Хон Улэпсайа лöңты элты".
²⁶ Щит хулэм мöхет йастэсэт: "Хöй пä нöх пайтэсты верэтэл?"
²⁷ Туп Лүв йастэс: "Хöйатэтэн ат верэтты щир, Турэмэн верэтла".

Христос Турма посатты öт мойлэллы

- ²⁸ Петра пä йастэс: "Тäм, мүн мүй тäйсув, иса хöл хайсэлүв пä Нäң йүпенэн мätсув".
²⁹ Лүв лывилала йастэс: "Йäна нынана пöтэртлэм: нэмэлты хöйат äнтом, хöй хотэл, мүй ащел-анътел, мүй пä йайлал-опилал-апщилал, имел мүй пä нэврэмлал Турэм Хон Улэпса урэнэн лулэн хайсэлэ,
³⁰ пä тäм пöрайэн мет хöлна аршэк лулэн мöщатэл, йиты пöрайэн пä - и пүша улты улэпса".

Христос хулмет пүш Лүв сöрмал пä нöх лылэнлэты верэл элты йэлти йастэллы

- ³¹ Кätхöщиян утэлтэты йохлал пүнла вохман, лывилала йастэс: "Тäм мүй, мүй Иерусалим воша мänлув, пä щиты иса түйэл, хöты Турэм йасэң туты хöйатэт сäхат Хöй ат Пöх элты хäшса,

* 18:12 18:12 вүщдыты, щит: мöлты арат сыс лэллы пä пойэкщэман улты щир;

32 Лүв Турэм ат уйэтты па рут мира мӓла, пӓ Лүв щӓлта кӓмэн щирэн нэрла, шукатла пӓ пӓлщӓн льякла,

33 пӓ хомщийэн сэкты питла, пӓ Лүв пӓратла: хулмет хӓтӓлэн пӓ нӓх лылӓнлӓл".

34 Туп утӓлтаты йохлал щит элты нэмэлты ӓша ат пайӓтсӓт; щи йаснӓт лывилала хӓнӓ щир тайсӓт, пӓ йастӓм ӓт лыв ӓша ӓт пайӓтсӓл.

Христос Вартимей тӓмтака верӓл

35 Хун Лүв Иерихон воша ванамӓс, и сэмлы ики йуш пӓнӓлэн, мелач[†] вохман, опсӓс,

36 щӓлта, лүв пӓнӓлӓл элты хӓйатӓт шушты хулмал кемӓн, лүв ишмӓслы: "Мӓй щит?"

37 Лүвела йастӓса, щит Иисус Назарет элты йил.

38 Щи йӓппийӓн лүв такан ўвалтӓс: "Иисус, Давид Пӓх! Мӓнӓм щӓлыты!"

39 Олнӓ мӓнты хӓйатӓт лүвӓл мӓшйаа улты партлӓл; туп лүв па таканшӓк ўвалтӓс: "Давид Пӓх! Мӓнӓм щӓлыты!"

40 Иисус ил лойӓс пӓ щит Лүв хӓщайӓл вана туты партсӓлы: пӓ хун щит Лүв хӓщайӓл вана йӓхтӓс, лүвӓл ишмӓслы :

41 "Мӓй нӓн Ма элтӓм лӓнхӓлӓн? Сэмлы ики йастӓс: "Турӓм Куца! Лулӓн сӓмӓна ат йисӓм".

42 Иисус лүвела йастӓс: "Сӓмӓна ат йилӓн! Нӓн эвӓлты верӓнӓн нӓн йӓмӓлтсӓйӓн".

43 Щӓлта лүв ищи мӓхты сӓмӓна йис пӓ Лүв йӓпелӓн мӓнӓс, Турӓм вблӓна айӓлтман; пӓ мир хӓл щит ватман, Турма ишӓк йаснӓт йастӓты питсӓт.

19

Закхей нӓх пайтӓсты щир мӓщатӓл

1 Щи йӓппийӓн Иисус Иерихон воша йӓхтӓс пӓ вош хӓват шушӓс.

2 Щита, Закхей нӓмпи ий ики, лүв налог ӓкӓтты хӓйатӓт ӓх ху пӓ хӓлна ташӓн ху ус.

3 Иисус – Щит хӓй Лүв, ватты кӓшсӓлы, туп мир сайӓн шийӓлӓты ӓт веритсӓлы, пӓлатӓл лӓл ус, щишӓн,

4 пӓ, олнӓшӓк хухӓлмӓман, смоква йӓха нӓх хуӓхӓс, Иисус кашӓлӓты урӓнӓн, Лүвӓл щи пӓнӓлӓта мӓнты мосӓс.

5 Хун Иисус щи тӓхӓйа йӓхтӓс, нӓхлы аӓкӓрӓмӓмал кемӓн, лүвӓл шийӓлӓслы пӓ йастӓс: "Закхей! Сорашӓк ил ӓхла, тӓм хӓтӓлӓн Мӓнӓм нӓн хотӓнӓн улты мосӓл".

6 Щитӓлӓн лүв тӓрматыман ил ӓхлӓс пӓ амӓтман Лүвӓл хотӓла туслы.

7 Пӓ хӓлӓйӓ, щит ватман, ўшмашты питсӓт: "Лүв кӓрӓкӓн хӓйат хӓща мойлӓты лӓнӓс!"

8 Закхей пӓ, лойман, Турӓм Куцайа йастӓс: "Турӓм Куца! Тайты хот тӓлӓм и шупӓл нӓша хӓйатӓта мӓлӓм, пӓ хӓй элты мӓлтас усӓм ки, щита нӓл пӓш аратӓн йӓхлы мӓлӓм".

9 Иисус лүвела йастӓс: "Тӓм хӓтӓл тӓм хота нӓх пайтӓсты щир йӓхтӓс, лүв па Авраам пӓх, щишӓн.

10 Хӓйат Пӓх кӓншатты йӓхтӓс пӓ усӓм ӓтӓт нӓх пайӓтты".

Христос йаӓ ӓх элты уталтӓты пӓтӓр пӓтӓртӓл

11 Хун лыв щит хулӓтсӓт, и утӓлтаты пӓтӓр па пӓтӓртӓс: Лүв Иерусалим вош лӓпӓн ус пӓ лыв нумассӓт, йӓшавул Турӓм Хон Улӓпса щи йӓхӓтӓл.

12 Иисус щиты йастӓс: "Йӓм рут элты улты и хӓйат хӓв мӓва мӓнӓс, лулӓн щита хон куцайа павтӓсты урӓнӓн, пӓ щӓлта йӓхлы йӓхӓтты;

13 йаӓ митйохлал вана вохман, йаӓ сорнӓн ӓхӓн^{*} лывилал мӓслы пӓ йастӓс: "Тӓм ӓхлӓн ма йӓхӓттӓм унты вер пела мийӓлӓн".

14 Щи мӓвӓн хӓйатлӓлӓн лүв шек лыкӓн ӓтса пӓ лүв йӓпел хӓват хӓйатӓт китсайӓт, йастӓтӓйа: "Мӓн нӓмпӓва щи хӓйат хӓна улты, мӓн ӓт лӓнхӓлув!"

15 Хун, хон куцайа питмал йӓппийӓн, йӓхлы йӓхтӓс, щи митйохлал, хӓйа сорнӓн ӓх мийӓлӓйӓс, лүв хӓщайӓл вохты партсӓлы, щи ӓхлӓлӓн хӓй мӓй шитӓс, щит уйӓтты урӓнӓн.

16 Олӓн митхуйӓл йӓхтӓс пӓ йастӓс: "Куца, нӓн и Сорнӓн ӓхӓн йаӓ сорнӓн ӓх тус".

17 Лүвела пӓ йастӓс: "Йӓм щи, вешкат митху! Ай вер хӓща вешката улмен урӓнӓн, куцайа улты, йаӓ вош йӓа!"

18 Кимет митхуйӓл йӓхтӓс пӓ йастӓс: "Куца, нӓн и сорнӓн ӓхӓн вет сорнӓн ӓх тус".

19 Щитӓла па йастӓс: "Нӓн па вет вош хӓща куцайа ула".

20 Хулмет митхуйӓл йӓхтӓс пӓ йастӓс: "Куца, тӓм мӓй нӓн мера сорнӓн ӓхӓн, ма лүвӓл, ӓхшама йӓвӓртман, шависӓм,

21 ма нӓн элтӓн пӓлсӓм, нӓн тарӓм хӓйат: мӓй ӓт пӓнылсӓн, щит ўлӓн, пӓ мӓй мӓва ӓт опсылсӓн, щит ӓкӓтлӓн".

22 Куца лүвела йастӓс: "Веттам митху, нӓн ўнӓлӓнӓн нӓнӓн сӓтӓтты питлӓм! Нӓн уйӓтсӓн, мӓй хӓрпи ма тарӓм хӓйат, мӓй ӓт пӓнылсӓм, щит ўлӓм, мӓй мӓва ӓт опсылсӓм, щит ӓкӓтлӓм?"

[†] 18:35 18:35 мелач 'милостыня' * 19:13 19:13 сорнӓн ӓх – еврей хӓйатӓт щирӓн щит миӓна, хулӓм тылаӓч рупитам арат ӓх;

23 Мүй урәңән пә һәң ма сорңәң Өхем вер пела әт мәсэн, ма, йбхәттәмән лулән, йбхлы мблжтаса үсәм!"

24 Ванән лойты йохлал пела йастәс: "Щел бх лүв элтәл үйәлән пә йаң сорңәң бх тайты митхуяа мийәлән".

25 Лүвела мөхет йастәсәт: "Куца, түмен йаң сорңәң бх ци тайәл".

26 "Нынана пөтәртләм, кашәң тайтаң хойата мәты питла, әт тайты Өт элты, мүй тайәл, щитәл нбх ўла;

27 Ци мәнәм велты Өтлам пә, хой, мәнәма хона ултыяа әт ләнхас, тый тўвалән пә, ма ватман, щәх сәнжалән".

Иисус Иерусалим воша лбңәл

28 Щит йастәмәл йүпийән, Иисус йәллы Иерусалим воша нбх мәнәс.

29 Хун Лүв Вифагия пә Вифания күртңән ләпа, Элеон нәмпи кев пай ләпа ванама, кәт уәлтәты хуйңәләл тōхи китсәлы,

30 йастәман: "Нын йәлпанән улты күрта мәнәтән; ци йбхәттанән, ил йәрәм айкама осәл уйәтләтән, лүв шәншәла нәмәлты пōрайән нәмәлты хойат әт опсылыяәс; хблт әңхалән пә тый ватәлталән;

31 мәтты хойатән ищмилиәтән ки: "Мүйә нбх эхләлән?", лүвела щиты йастәтән: "Лүв Турәм Куцайә мосәл".

32 Китәм кәтңән мәтсәңән пә хōты Лүв лынана йастәс, щиты уйәтсәлән.

33 Хун пә лын айкама осәл хблт әңхәссәлән, войәң хойәтлалән лын иңщәссайңән: "Мүйә осәл пōшәх нбх әхсәлән?"

34 Лын йбхлы йастәсңән: "Лүв Турәм Куцайә мосәл".

35 Щәлта лүвел Иисус хбца туслән, пә, лумәтты сбхлал вой шәнша пōнман, Иисус нбх ләлтсәл.

36 Щәлта, хун Лүв вой шәншә мәнмәлән, хойатәт лумтәмлал йуша ләрәпсәлал.

37 Хун Лүв Элеон кев пай элты ил бхәлты тәхайә ванама, хбл аратәл уәлтәты йохлал, лыв вантам ар йәм йурәң верләл урәңән, амәтман, сыйәң тўрән Турәм ишәкты питсәл,

38 пōтәртман: "Йәмән мийәм Хон, Турәм Куца нәм урәңән йиты Өт! Турәмән пайлы уләпса, пә нумән ишәк йасәң!"

39 Тухәл фарисейәт мир күт элты Лүвела йастәсәт: "Уәлтәты ху! Уәлтәты йохлан ал әсләлән пōтәртты!"

40 Туп Лүв лывиләла йбхлы йастәс: "Нынана пōтәртләм, лыв ки нбх вблыләт, кев шупәт ўвты питләт".

41 Щәлта, хун Иисус Иерусалим ләпа ванама, вош пела ватман, лүв урңәлән холләты питәс

42 пә йастәс: "Йәшәк, тәм һәң хәтләнән лулән һәң мбштәсэн ки, һәң пайлы уләпсайән шавиты мүй верәтәл! Туп щит ин һәң сәмңилан элты хәнәтман улла,

43 хәтләт йбхәтләт, хун нүрмәлтты Өтланән һәң, керәтман ләләсты урәңән, мүй пайәтән хирлайән пә ләп ләрәтлайән, пә ар тәха элты йәрмата тәңәртлайән,

44 һәң пәтән унты шўкатлайән, һаврәмлан па һәң лыпенән пәратлайәт, пә һәң лыпенән омәсты и хот әт хәцәл, мүйә һәң хбцайән Турәм йбхтылыяәм пōра әт мбштәсэн, ци урәңән!"

Турәм Хот сыстапты вер

45 Турәм хот лыпийә лбңмәл кемән, тынасты пә лутәсты хойатәт ким воштәты питсәлы,

46 лывиләла пōтәртман: "Хәшман улла: "Ма Хотәм – пойәкщәты хот, нын пә лүвел хоращәт хота версәлән!"

47 Пә кашәң хәтәл Лүв Турәм Хотән хойатәт уәлтәс. Турма йир верты хойатәт бх икәт пә Закона уәлтәты хойатәт пә мир хбца уна улты икәт Лүвел пәратты урәңән, пōра кәшсәт,

48 пә әт уйәтсәт, а хōты Лүвел верты; мир, Лүвел керәтман, ләп лойман, хуләнтәс.

20

Өха улты ун икәт Иисус йур әт мбштәләт

1 Ци хәтләтән и пүш, хун Лүв хойатәт Турәм Хотән уәлтәс пә Йәм айкәл элты сыйәңә пōтәртәс, Турма йир верты хойатәт бх икәт пә Закона уәлтәты икәт, уна улты икәт пилән Лүв хбцайәла вана хәтсәт

2 пә Лүвела йастәсәт: "Йастә мўңева, хой партатты щирән һәң тәм вер верлән, әнты ки пә хойән һәң щи йурән мәсайән?"

3 Лүв лывиләла йбхлы йастәс: "Ма па нын әлтан и вер элты ищмәләм, Мәнәма йастаты:

4 Иоанн ийңка лбңәлттыәпса турәм элты ус мүй пә хойатәт элты?"

5 Лыв пә лыв күтлалән бшйащман, пōтәртсәт: "Йастәлув ки: 'Турәм элты', Лүв пә йастәл: 'Мүйә пә лүвела әт әвәлсәты?'

6 Йастәлув ки: 'Хойатәт элты', хойатәтән кевән щәх сәклайув, лыв әвәлләт, Иоанн щит Турәм йасәң туты хойат".

7 Щиты йѳхлы йастасэт: "Ат уйэтлэв хѳлща ус".

8 Иисус йѳхлы йастас: "Ма па нынана ат йастэлэм, хѳй партагты ширэн щит верлэм".

Виноград энмалтты тэхайэң ху элты утэлтэты пѳтэр

9 Шѳлта Иисус мир пеѳа тѳмѳщ утэлтэты пѳтэр пѳтэртты питес: "И хѳйат мѳв хѳрэн виноград йѳхэт опсѳс пѳ артнаѳа виноград лѳвпѳс энмалтты хѳйатѳта мѳслы, щѳлта йѳм хѳв кѳша хѳлт мѳнѳс.

10 Хун пѳра йѳхтѳс, лѳв митхуйѳл виноград энмалтѳм хѳйатѳт хѳща китсѳлы, лулѳн лыв митхуйѳла виноград йѳхѳн тѳхайѳл элты лѳвпѳс ат мѳсѳт; туп виноград энмалтты хѳйатѳт митху сѳксѳл пѳ талты йѳхи китсѳл.

11 Шѳлта па митху китѳс; туп щѳ митху па, сѳкман, ѳѳрман, йѳхлы талты китсѳл.

12 Хѳлна па хуѳметѳл китсѳлы; туп лыв щит па, мушмалтман, воштѳсѳл.

13 Щиѳѳнѳща виноград йѳхѳн тѳха куща йастѳс: "А мѳй мѳнѳм верты?" Сѳма мосты ма пѳхем китлѳм; мосѳн пѳ лѳвѳл шийалѳтѳл кемѳн, йѳлѳмлайѳт".

14 Туп виноград энмалтты хѳйатѳт лѳвѳл шийалѳмѳл кемѳн, лыв кѳтѳлѳн ѳшѳащлѳт, пѳтѳртлѳт: "Тѳми ащѳл ѳх вѳл; мѳнлув, веллѳв лѳвѳл, пѳ ащѳлѳн хѳйты ташѳл-вѳщѳл мѳѳѳеѳа пителѳ".

15 Шѳлта, виноград йѳхѳн тѳха элты лѳвѳл ким тѳвман, пѳратсѳл. Хѳты пѳ лывѳлал виноград йѳхѳн тѳха куща верлѳлы?

16 Лѳв йѳхѳтѳл пѳ пѳратлѳлы щѳ йѳхлал, виноград йѳхѳн тѳхайѳл пѳ па хѳйатѳта мѳллы". Щит хуѳлѳм мѳхѳт пѳ йастѳсѳт: "Ат ат пителѳ!"

17 Туп Иисус, лыв пѳлайѳл ѳнкѳртман, йастѳс: "Тѳм хѳншѳм йасѳн мѳй щит: "Кѳв хот омѳсты хѳйатѳтѳн мѳлѳсѳтѳм кѳв шуп, щит щун хѳща мѳг мосты кѳеѳа йисс?"

18 Кашѳн ѳт, хѳй щѳ кѳв элты рѳкѳнѳл, ай наприѳѳ шѳкѳлѳл, хѳй элты щѳ кѳв рѳкѳнѳл, щит пѳлѳха йил".

Кѳсарь ѳтѳт кѳсарѳа мийалѳн, Турѳм ѳтѳт па Турма мийалѳн

19 Щѳ пѳлѳн Турма йир верты хѳйатѳт ѳх икѳт пѳ Закона утэлтѳты икѳт Лѳвѳл кѳтѳлтты ѳтѳсѳл, туп хѳйатѳт элты пѳллысѳт, лыв ѳша пѳйѳтсѳл, щѳ утэлтѳты пѳтѳр лыв элѳл пѳтѳртѳс.

20 Шѳлта лыв, Иисус элѳт ватман тѳйман, ѳщмарѳн хѳйатѳтѳн китсѳа, йѳм хѳрпѳиѳа лѳщѳтыман, мѳтты йасѳн хѳща лулѳн Лѳвѳл ат мѳщѳтсѳл, рим йѳхѳтѳн пѳнѳм сѳт верты кушѳйѳа мѳты урѳнѳн.

21 Шѳлта лыв Иисус инѳщѳссѳл: "Утѳлтѳты Ху! Мѳн уйѳтлѳв, Нѳн вѳщкѳта пѳтѳртлѳн пѳ утѳлтѳлѳн, хѳйат вѳш пеѳа ѳт вѳтлѳн, туп йѳна Турѳм йуш хѳват мѳнты щѳра утѳлтѳлѳн;

22 мѳѳѳеѳа кѳсарѳа налог мѳты рѳхѳл мѳй ѳнта?"

23 Лѳв пѳ, лыв ѳщмарѳл мѳштѳман, лывѳлѳла йастѳс: "Мѳйѳа Мѳнѳм хѳщлѳлѳн?"

24 Мѳнѳм динарий ѳх ѳтѳлтѳты: хѳй хѳр пѳ нѳм щѳтѳа?" Лыв йастѳсѳт: "Кѳсарѳ ѳтѳт".

25 Иисус лывѳлѳла йастѳс: "Кѳсарѳ ѳтѳт кѳсарѳа мийалѳн, Турѳм ѳтѳт па Турма мийалѳн".

26 Лыв мир йѳлпѳийѳн Лѳвѳл йѳвѳра йасѳн урѳнѳн мѳщѳтты ѳт верѳтсѳл, пѳ, Лѳв йѳхлы йастѳм йасѳнлѳл элты пакнысыман, шѳтама йисѳт.

Сѳддукѳйѳт нѳх лылѳнлѳты вѳра ѳт ѳвѳллѳт

27 Щиѳѳнѳща кѳмѳтсѳа Сѳддукѳйѳ йѳхтѳс, нѳх лылѳнлѳты вер хѳлт хуѳлѳтты ѳтѳт элты, пѳ Лѳвѳл инѳщѳссѳл:

28 "Утѳлтѳты Ху! Моисѳй мѳѳѳеѳа тѳмѳщ йасѳн хѳншѳс: мѳтты, хѳй ими тѳйѳм йѳйѳл пѳрѳл кѳи, пѳ пѳртѳлѳн ѳвѳрѳм ѳт тѳйѳл, апщѳла лѳв имѳл ѳты мосѳл пѳ йѳйѳл ѳх вѳл йѳллы тѳты мосѳл.

29 Лапѳт йѳй усѳт, олѳн йѳй, ими тѳвман, ѳвѳрѳмлы пѳрѳс;

30 щѳ нѳ олѳн апщѳлѳн ѳса, шѳлта щѳтѳн ѳвѳрѳмлы пѳрѳс;

31 кѳмет апщѳлѳн ѳса, и щѳты хѳл лапѳт ху, пѳ, ѳвѳрѳм ѳт хѳйман, пѳрѳсѳт;

32 мѳхѳлѳл йѳпѳийѳн щѳ нѳ па пѳрѳс;

33 йѳ шѳлѳта, нѳх лылѳнлѳтыѳн мѳты ѳтѳл имиѳа лѳв пителѳ, лапѳт йѳй хѳл лѳвѳл нѳнѳа йѳллысѳл?"

34 Иисус лывѳлѳла йѳхлы йастѳс: "Тѳм йис хѳйатѳт ими тулѳт па ху сѳйѳа мѳнлѳт;

35 Щѳтѳт пѳ, хѳй йѳты турѳмѳн улты щѳра пѳйѳтсѳа пѳ пѳрѳм элты нѳх лылѳнлѳтѳа, нѳ тѳты ѳт пителѳт, ху сѳйѳа мѳнты ѳт пителѳт,

36 пѳрты пѳ ѳт верѳтлѳт, лыв анѳелѳт хѳрпѳиѳа йѳлѳт пѳ лыв Турѳм ѳвѳрѳмѳт, Турѳмѳн лыв нѳх лылѳнлѳтѳсѳйѳт.

37 Щѳ пѳрѳм ѳтѳт нѳх лылѳнлѳты вер, Моисѳйѳн хѳлна пѳлантыты варѳс пѳхѳлѳн тѳйѳллыѳм пищ пѳраѳн ѳтѳлтѳса, хун Турѳм Куща Авѳраам Турма, Исаак Турма пѳ Иѳков Турма нѳмѳтсѳа.

38 Турѳм хѳты ѳнта пѳрѳм ѳтѳт Турѳм, лылѳн ѳтѳт Турѳм, Лѳвѳлѳн хѳллыѳл лылѳнѳт".

Хѳристѳс нѳпѳкѳн мѳхѳт инѳщѳсѳл

39 Щѳ йастѳм ѳтѳл пеѳа тухѳл Закона утѳлтѳты икѳт йастѳсѳт: "Утѳлтѳты Ху! Нѳн йѳма йастѳсѳн".

40 Па мѳлты олѳн элты Лѳвѳл инѳщѳсты лыв ѳт пѳ верѳтсѳт.

41 Лүү пә лывилал элты иньцәсәс: "Хõты йастәләт, Христос щит Давид Пõх?"

42 Давид пә Псалмәт* нәмпи нәпекән пõtәртәл: "Турәм Куща ма Турәм Кущайәма йастәс: Ма пӯнләма йәм пеләк сәхат опса,

43 щи унты, хун Ма Нәнәна нӯр верты õтлан кӯрлан илпийа ил ат пõнләләм".

44 Йә ин, Давид Лүүвел Турәм Кущайа айәлләлы; Хõты сәхат Христос лүүвела Пõха улты верәтәл?"

45 Щи пõрайән, хун мир аратәлән Лүүвел хуләтмәлән, Лүү утәлтәты йохлала йастәс:

46 "Закона утәлтәты йох элты хурыйаты, лыв хӯв сõхән йәхты сәмәнәт пә хõйатәт әктәщиты тәхәйәтән лывилал мосәл иса ўщайән верты, щит пела лыв сәмәнәт, Турәм йасңа утәлтәты хотәтән пә поры пәсан сурыйән лыв мет ләтәң тәхәйән омәсты сәмәнәт,

47 Лыв икилы хәщәм имет хот тәл воньшала пайәтләт пә хõйата вантәлтәман хӯв пойәкцәләт; лыв мет тарәм сӯт ватләт!"

21

Христос икилы хәщәм ими õх картәнән щирән утәлтәл

1 Иисус, әңкәрмәмәлән, тәщәң хõйатәт мойләпсайәт тәщ әкәтты лараша пõнты вер шийәләс;

2 хõлна Лүү и нӯша, икилы хәщәм, ими шийәләс, щи ими тõхи кәт ләпта нәмпи мет ай õх картәнән пõнәс.

3 Иисус йастәс: "Йәна нынана пõtәртләм, тәм нӯша ими па хõйатәт элты аршәк пõнәс.

4 Лыв хõл мõлраслал элты Турма мойләпса пõtсәт, лүү па нӯшайәл элты, муй арат тәйәс, хõл пõtсәлы".

Утәлтәты йох кәт нӯи иньцәсты вер

5 Щәлҗа, хун тухләт Турәм Хот хõрамәң тынәң кев пõталәтән пә мойләпсайәтән хõрамтәм элты пõtәртсәт, Лүү йастәс:

6 "Хәтләт йõхәтләт, хун, муй ин тәта ватләты, и кев шӯк әт хәщәл; иса хõл шӯкатлайәт".

7 Лүүвел пә ищмәсәл: "Утәлтәты Ху! Хун пә щит питәл? Пә муй сыр пос хӯват мõштәләв, хун щит питты верәл ул?"

Христос йõхәтты посәт

8 Лүү йастәс: "Хурийаты, алт ләпәлләйты; ар õтәт Ма нәмемән йõхәтләт, йастыман: "Щит Ма", пә "Щи пõра ванән": лыв йӯпиләлән ал мәнаты.

9 Хун ләләт пә ўшмәщты верәт элты хулләты, пәльщәма ал ўйәлән, тәм вера оләңән улты мосәл, туп әнта щи пӯлаң хõлала".

10 Щи пõрайән лывилала йастәс: "И сыр мир па сыр мир пела ләләсты питщәл, и хон пеләк кимет хон пеләк пела ләләсты питщәл;

11 ар тәхәйән мӯв такан тәрийты щирәт питләт, ләллы пõрайәт, пә атәм мушәт питләт, пә пәлҗәмәт, пә турәм элты вõлаң посәт питләт.

12 Щитәт йәлпийән, нын ил кәтәлҗты питлайты пә нӯхәтлыты питлайты, Турәм йасңа утәлтәты хотәта, касна хотәта мәты питлайты, хонәта пә рим йохәтән пõнәм кущайәта Ма нәмем урәңән туты питлайты;

13 щит нынана Ма элтәм вешкәт йасәң туты вер питәл.

14 Щинәңща, сәмләнәна пõналән: олҗа әт мосәл нумәсты, муй щирән йõхлы йастәты,

15 Ма нынана щимәщ йасңәт пә õш мәләм, нын йәщәлтән әлләты õтлән йõхлы йастәты пә йәщәлт лойты әт верәтләт.

16 Нын хõлна ащиләнән-аньтиләнән , йайләнән-апщиләнән, пә па рутләнән, пилйохләнән әлпа аллайты, пә нын әлтан тухәллән пәратлайәт;

17 пә Ма нәмем урәңән хõйатәтән хõл нын ликән этты питлайты,

18 туп и õхсõхийә хõлна õхлән элты әт ушәл, -

19 верәтты щирләнән нын лыллән әтәлтәлән.

Иерусалим шӯкатты вер

20 Хун пә Иерусалим вош ләл йохәтән ләп кертәм шийәләлты, щи пõрайән уйтаты, лүү талла йиты пõрайәл вана йõхтәс:

21 щи пõрайән Иудея мӯвән улты хõйатәт кев лоңла ат хухәлләт; хõй вошән ул, ким ат әтәл, хõй вош ләпән ул, лыпийа әт ат лõңәл,

22 щит йõхлы сõхәптәты хәтләт, хәншәм õтәт хõл йәнәмләт.

23 Щи имета шук питәл, хõй щи хәтләтән нәврәм щирән ул пә нәврәм эсәмән ләпәтәл; вõлаң шук мӯва йõхәтәл, пә ун лик тәм мира нумәлҗа питәл;

24 щәлҗа алты кеши йәтәл элты рыйты питләт, мӯв лобатән улты мирәта нәрәмәман тулайәт; Иерусалим вош пә Турәм әт уйәтты па рут мирәтән пурәтты питла, пõрайәл хõлаты унты.

* 20:42 20:42 Псалмәт - Библийән улты Йәмәң араң нәпек;

Кимет Йѳхтѳса

25 Хѳтѳл, тьлѳщ пѳ хусѳт хѳща Турѳм посѳт ѳтлыты пѳтлѳт, мѳв хѳща пѳ ар сыр мир туп ѳл пакнысылѳт шарѳс сыйашты ѳлты пѳ овѳтал-хѳплытал ѳлты;

26 пѳлщѳм ѳлты пѳ улты-омѳсты мѳва йѳты шукѳн верѳт ѳлты хѳйатѳт рѳнлы керылѳт, турѳм хусѳт, тьлѳщѳт ѳѳхлѳлѳт.

27 Щѳлта щѳ пѳрайѳн лыв Хѳйат Пѳх шийалѳлѳт, пѳлѳнѳн йурѳл пѳлѳн пѳ вѳлаѳн хутлѳты-вѳрлѳты щѳрѳлѳн йѳхѳтѳл.

28 Хун пѳ щѳ верѳт йѳнамты пѳтлѳт, щѳ пѳрайѳн нѳх лѳйаты пѳ бхлѳн нѳх алмалѳн, нын хѳлт пѳйтѳсты верѳн вана йѳхѳтѳс".

Смоква йѳх ѳлты утѳлтѳты пѳтѳр

29 Щѳлта Исус лывѳлѳла утѳлтѳты пѳтѳр пѳтѳртѳс: "Смоква йѳх пѳла пѳ па йѳхѳт пѳла ѳнѳрматы:

30 хун лыв шѳвлѳл пѳл пѳншащѳтѳл пѳрайѳн, щѳт пѳла ватман, нын уйѳтлѳлѳн, йѳшавул лѳн пѳра йѳхѳтѳл.

31 И щѳты нын па, хун щѳ пѳтты верѳт шийалѳлты, уйтаты, Турѳм Хон Улѳпса ванѳн ул.

32 Йѳна нынана пѳтѳртлѳм: ин тѳм хѳйат рут хѳлна ѳт хѳлѳл, тѳм иса улты пѳтталѳн;

33 турѳм пѳ мѳв хѳлт пѳла хѳлѳлѳт, Ма йѳсѳнѳлам йурѳлѳл ѳт хѳлѳлѳт.

34 Нынѳлѳн нын ванталѳн, сѳмлѳн, охѳла-щѳхѳла лѳвман-йѳщман пѳ тѳйтаѳн улѳпса ѳлты нумѳсман, ѳт ал лѳвѳртѳмѳсайѳт пѳ щѳ хѳтѳлѳн шѳнѳп ѳт ал йѳхѳтлѳйты,

35 щѳ хѳтѳл, мѳвѳн улты кашѳн ѳта, холѳп иты, лѳп лѳпѳлѳл.

36 Щѳнѳнѳща кашѳн сьс ѳлѳпѳн улѳты пѳ пѳйѳкщѳты, лулѳн нын щѳ пѳтты верѳт ѳлты шавѳщты пѳ Хѳйат Пѳх йѳщѳлт лѳйты ат верѳтсѳты".

37 Хѳтлѳлѳн Лѳв Турѳм Хотѳн хѳйатѳт утѳлтѳс, атѳтѳн па, вош кѳм пѳлка ѳтман, Элеон нѳмпи кѳв пѳй лѳнѳлѳн ус.

38 Хѳйатѳт хѳл ѳлѳнѳсѳхѳт ѳлты Лѳв хѳщѳйѳл Турѳм Хѳта йѳхѳтылѳсѳт, Лѳвел хулѳтты.

22*Иуда Исус ѳлпа ѳлты кашѳщѳл*

1 Пасхѳйа ѳйѳлты, тѳтѳн ѳѳѳ * йѳмѳн хѳтѳл ванѳмѳты пѳтѳс,

2 щѳнѳнѳща, Турѳма йѳр верты хѳйатѳт бх икет пѳ Закона утѳлтѳты икет ар сыр пѳщ кѳшсѳт, хѳты Исус пѳратты лулѳн, лыв мир ѳлты пѳлѳсѳт, щѳшѳн.

3 Сатана Иуда лыпѳйа лѳнѳс. Лѳв Исѳариѳта нѳмѳтман уса, Кѳтхѳщѳйѳн ѳлты ит,

4 Лѳв щѳ мѳнѳс, пѳ Турѳма йѳр верты хѳйатѳт бх икет пѳлѳн па Турѳм Хот шавѳты кущѳйѳт пѳлѳн пѳтѳртѳс, хѳты Исус лыв йѳшлѳла мѳты.

5 Лыв нѳх ѳмѳтсѳт пѳ бх лѳвѳла сѳхѳптѳты кашѳщсѳт;

6 щѳлта Иуда ѳлты йѳстантѳс пѳ кум кѳшты пѳтѳс, хун, хѳйатлѳ улман, Исус лыв йѳшлѳла мѳты пѳтлѳлѳлѳ.

Пѳты хот йѳт лѳщѳтты вер

7 Тѳтѳн ѳѳѳ † йѳмѳн хѳтѳл йѳхѳтѳс. Щѳ хѳтѳлѳн Пасѳа ош пѳшѳх мѳсѳс хѳрты,

8 Исус Пѳтра па Иоанн кѳтсѳлы, йѳстѳман: "Мѳнатѳн пѳ Пасѳа лѳтѳты пѳсан лѳщѳтатѳн, мѳнѳв лѳты урѳнѳн".‡

9 Лын пѳ Лѳвѳла йѳхлѳ йѳстѳсѳнѳн: "Хѳта минѳмѳна лѳщѳтты пѳртлѳн?"

10 Лѳв пѳ лынана йѳстѳс: "Щѳ, нын воша йѳхѳтѳтан пѳрайѳн, нын хѳщѳйѳн йѳнѳи пѳт ѳлты хѳйат уйтѳтѳл; лѳв йѳпѳлѳн щѳ хѳта мѳнатѳн, хѳлта лѳв лѳнѳл,

11 щѳлта хотѳн кущѳйа йѳстѳлтѳн: "Утѳлтѳты Ху нѳнѳн инѳщѳсѳл: мѳйѳн хѳйат урѳнѳн улты хот йѳтѳн хѳта ул, хѳта Ма утѳлтѳты йѳхлѳм пѳлѳн Пасѳа лѳты лулѳн верѳтсѳм?"

12 Щѳлта лѳв нынѳн лѳрпа лѳрѳмтѳм нѳм хот йѳт ѳлѳл; щѳта лѳщѳтатѳн".

13 Лын мѳтсѳнѳн, щѳлта хѳты Лѳв йѳстѳс, щѳты уйѳтсѳлѳн, пѳ Пасѳа лѳтѳт лѳщѳтсѳтѳн.

Пасѳа йѳмѳн хѳтѳл верты щѳр

14 Щѳлта, хун пѳра йѳхѳтѳс, Лѳв пѳ кѳтхѳщѳйѳн ѳпѳстѳлѳт Лѳв пѳлѳлѳн пѳсан сурыѳа ѳмѳссѳт,

15 щѳлта Лѳв лывѳлѳла йѳстѳс: "Ма, шука пѳттѳм йѳлпѳйѳн, тѳм Пасѳа нын пѳланѳн йѳха лѳты шѳк лѳнѳхѳсѳйѳм,

16 нынана пѳтѳртлѳм, па йѳллы лѳвѳл лѳты ѳт пѳтлѳм, щѳ унты, хун лѳв Турѳм Хон Улѳпсѳйѳн ѳт пѳншѳтѳл".

* **22:1** 22:1 ѳт лѳйѳлѳтѳм лѳт ѳлты верѳм ѳѳѳ. Нѳр лѳнта лѳт лѳйѳлты ѳт (дрѳжи, сода) ѳт ѳслѳла. Щѳлта рѳвтѳм лѳт лѳвмѳн рѳта пѳнѳла пѳ кѳврѳм рѳт хѳшѳн, лѳвѳмѳн лѳп хѳтѳлтѳла пѳ щѳта йѳтшѳпѳнѳйѳл. † **22:7** 22:7 Тѳтѳн ѳѳѳ йѳмѳн хѳтѳл – щѳт Пасѳа йѳмѳн хѳтлѳт ѳлты ѳлѳн хѳтѳл. ‡ **22:8** 22:8 Пасѳа – йѳврѳйѳт йѳмѳн хѳтѳл. Егѳпѳт мѳхѳт ѳлѳн ѳѳврѳмлѳл пѳратѳмѳн, йѳврѳй ѳѳврѳмѳт пѳ сѳрѳм ѳлты ош ѳр ѳнтѳсан нѳх пѳйѳтсѳйѳт. Щѳ ат нумман, кашѳн тѳл щѳт пѳстѳла. Исѳѳд 12. Тѳта Пасѳа йѳтѳн лѳвѳпса ѳлты хѳшман улѳла. Пасѳа лѳпѳт йѳмѳн хѳтѳл кѳтѳн ѳлѳн хѳтѳл.

17 Ан үйман, Турма пумащипа йасңэт ңухәмман, йастәс: "Тәм ан үйалән пә нын күтәнән орталән,

18 нынана пөтәрләм, тәм үш элты, Турәм Хон Уләпса йөхәтты унты, үна йищты әт пилтәм".

Турәм куца Йәтән ләвәпса парты вер

19 Щәлта Лүв, ңаң үйман пә Турма пумащипа йасңэт ңухәмман, ңаң ара морәтман, утәлтәты йохлала мәслы, щиты йастәман: "Тәм Ма Эләм, нын урңона пәрәтты мәла; тәмиты, Мәнәм нумәлмәты урәңән, вераты".

20 И щиты анәл йәтән ләтәт йүпийән үслы, йастәман: "Тәм ан - йәләп йастантәм щир Ма кәләмән, нын урңәнән шошәмла.

Христос йәллы питты вер аләл

21 Щи хөйәт, хөй Мәнәм әлләлы, йошәл Ма йошәм пилән и пәсанән бләл;

22 Хөйәт Пөх пилән иса щиты питәл, хөты номәс верман улла, туп щи хөйәта шук, хөйән Лүв алла".

23 Щәлта лыв күтләлән инщәсты питсәт, хөй лыв элтәл лулән щиты верты веритәс.

Утәлтәты йох ұра вортләт, лыв элтылал хөй ләтәңшәк

24 Лыв күтәлән ұрайа хөйсәт, хөй лыв элтәл мет ләтәңа лүңтәсты верәл ул.

25 Иисус пә лывилала йастәс: "Хонәт мирәт нүмпийән кущайа улләт, мир кушайәт йәм мәты бтәта айәллайәт,

26 нын пә па щирән улты: хөй нын элтәйән уншәк, щит айашәк ат ул, пә хөй кушайа ул – щит митху иты ат ул.

27 Хөй уншәк: хөй пәсан сурыйән омәсәл, мүй пә хөй пәсан ләщатәл? Анта мүй пәсан сурыйән омәсты бт? Ма пә нын күтәнән пәсан ләщаттыа улләм.

28 Туп нын Ма пиләмән Мәнәм арталәты верәт хөщә усты.

29 Щишән Ма нынана Хон Уләпса мәләм, хөты Ащем Мәнәма мәслы,

30 нын Ма пәсанәм сурыйән Ма Хон Уләпсайәм хөщә па ат ләсты па ат йищсәты, хон омәсты тәхайәтән омәсты пә Израил кәтхөщияң рут сүтәтты питләты".

Иисус Петра йөхлы ләләтты вер аләл

31 Турәм Куца йастәс: "Симон, Симон! Сатана партәс, мәтты ки нын ңаң ләт сәм иты ат пәркатсайты,

32 туп Ма нәң урңәнән пойәкщәсәм, лулән нәң эвәлты верән әт ат уштәсэн; щәлта хун нәң Ма пеләйәм керләлән, йайлан эвәлты вер такамты".

33 Петра Лүвәла йөхлы йастәс: "Турәм Куца! Нәң пиләнән ма күш касна хөтә, күш сөрма питты тәхайа мәнты верәтләм!"

34 Туп Лүв йастәс: "Нәңена, Петра, пөтәртләм, тәм ат щищкурәк ұвалтал унты хөлна, нәң Мәнәм уйәтты верән хуләм пүш ләп ұратлән".

Христос утәлтәты йохлала йәләп партәпса мәл

35 Щәлта лывилала йастәс: "Хун Ма нынән түтхотлы, хирлы, күр лумтәм таклы китылыслам, нын мүй нүшайа питылысты?" Лыв йөхлы йастәсәт: "Нәмәлты хөщә".

36 Щи йүпийән Иисус лывилала йастәс: "Ин па, хөй түтхот тайәл ки, пәтән үйи, хир ищиты; хөй әт тайәл ки, лумтәмен тыныйи пә алты кеши лута;

37 нынана пөтәртләм: пә тәм хәншәм бт Ма хөщайәм йәтшәптәты мосәл; "Хөбрахшәт пәла Лүв лүңәтман ус"; Ма йушәм щи йәтшәл".

38 Утәлтәты йохлал йастәсәт: "Турәм Куца! Тәм, тәта кәт алты кеши". Лүв утәлтәты йохлала йастәс: "Мета".

Христос Гефсимания тайхайән пойәкщәл

39 Вөш элты ким әтмәл кемән, Лүв, уллытал иты, Элеон нәмпи кев пай лоңла хухты мәнәс; утәлтәты йохлал Лүв йүпелән мәтсәт.

40 Төхи йөхәтмәл кемән, Иисус лывилала йастәс: "Пойәкщәты, атәм хүщәпсайа лулән әт ат питсәты".

41 Щәлта Лүв лыв элтылал йәлшәк, кев шук йүвәтты хүват кема, мәнәс пә шанша лойман, пойәкщәс,

42 пөтәртман: "Турәм Ащи! Нәң щи анән Ма элтәм пүңәлта тугы ләңхасән ки! Туп анта Ма ләңхаты верәм щирән, Нәң ләңхаты верән щирән ат питәл".

43 Щиңәңща Ангел турәм элты Лүв хөщайәла сәма әтәс пә Лүвәл такмәлтсәлы.

44 Нөпсәл лыпийән шукащман улман, таканшәк пойәкщәс, пә Лүв мұва посыты шәккйиңкәл ұр сәм хөрпи ус.

45 Пойәкщәты йәтшәмәл кемән, Лүв нөх лойәс пә утәлтәты йохлал хөщә йөхтәс. Пә лывилал шук элты ил вөйәмтәма уйәтсәлы,

46 пә лывилала йастәс: "Муйа нын блләты? Нõх килаты пә пойәкшаты, лулән атәм хушәпсайа ат ат пйтсәты!"

Иуда Христос элпа аләл

47 Хун Лүв хõлна щит пõtәртәс, ар хõйат йәщалт этәс, мир йәлпийән кәтхõйщяң уәлтәты ху кӯт элты улты Иуда нәмпи ху, шушәс. Лүв Исус хõща вана йõхтәс, Лүвәл мосәлтәты урәңән. Иуда лывилала щимәщ пос аләс: "Хõй ма мосәлтәләм, Щит щи ул".

48 Исус пә лүвәла йастәс: "Иуда, мосәлтәман муй, Хõйат Пõх элпа аләлән?"

49 Исус пилән уләм бтәт, йәллы тыйты вер мõштәман, Лүвәла йастәсәт: "Турәм Куща, алты кешийән кӯтәртлүв?"

50 Щәлта лыв элтайәл ит Турма йир верты хõйатәт бх ики митху алты кешийән рәскәслы пә лүв йәм пәләк пәләл хõлт түвемәслы.

51 Щи пӯлаң Исус йастәс: "Хõйалән, мета". Пә митху пәла хәнәмтыман, лүвәл йәмәлтәмәслы.

52 Исус Лүвәл нәрәмәты әктәщәм Турма йир верты хõйатәт бх икета пә Турәм Хот шавиты кущайәта пә уна улты икета, йастәс: "Ищи мәтты нын хорахщи йәщалт алты кешәң пә йушәң ййхи тәлән этсәты, Мәнәм ұты урәңән.

53 Кашәң хәтәл Ма нын пиләнән Турәм Хотән уллысәм, нын Ма пелайәм йош нõх әт алмылысты, ин пә нын пõрайән пә хиң йура ул".

Петра Христос элты йõвра керләл

54 Щи кемән лыв Исус кәтләпсәл пә Турма йир верты хõйатәт бх ху хога тусәл. Петра пә йәлтәшәк шушәс.

55 Хун лыв ов йәлпи хәр кӯтәпән рат версәт пә йәха омәсәт, Петра па лыв кӯтәла опсәс.

56 И митнә, лүвәл тӯт пӯнәлән омәстал шийаләс пә тõрлы лүв пелайәл ватман, йастәс: "Тәми па Лүв пиләлән ус!"

57 Туп Петра Лүв элтәл пӯңла уратәс, митнәна щиты йастәман: "Ма Лүвәл әт уйәтләм".

58 Йухәт йәшавәл кимет хõйат, лүвәл шийаләмәл кемән, па йастәс: "Нәң па лыв элтәл". Петра щи хõйата йастәс: "Анта!"

59 Щос кем сыс мәнмәл йүпийән, хõлна па ху па хәрщияа пõtәртәс: "Йәна щи, тәмен ищи Лүв пиләлән ус, лүв Галилея муй элты".

60 Петра па щи хõйата йастәс: "Ат уйәтләм, муй элты нәң пõtәртлән!" Щи кумат, хун лүв хõлна пõtәртәс, щишкурәк щи ўвалтәс.

61 Щи пõрайән Турәм Куща, йõхлы карәмәман, Петра пәла аңкәрмәс. Петра щинәңща Турәм Куща йаснәт нумәлмәслы, хõты Лүв лүвәла йастәс: "Щишкурәк ўвалтты йәлпийән, нәң Мәнәм уйәтты верен хуләм пӯш ләп ўратысән".

62 Щәлта, ким әтмәл кемән, шук щирән хõлләлтәс.

Христос сәжла

63 Исус, Лүвәл кәтәлтты хõйатәтән, кәмән щирән Лүв нухсәса пә сәкса;

64 щәлта, лыв Лүв сәмңиләл ләп йәрылысәл, вешәл элты Лүвәл рәскилысәл пә инщәсысәл: "Нәң Турәм йасәң тугы хõйат, йаста, хõйән рәскәсайән?"

65 Па ар сыр атәм йасәң Лүв пелайәл йастәсәт.

Христос Синедрион йәлпийән

66 Туп аләң сәхата йис, уна улты икет, Турма йир верты хõйатәт бх икет пә Закона уәлтәты йох йәха әктәщәсәт, пә лыв синедрионәла § Лүвәл лõңәлтсәл

67 пә йастәсәт: "Нәң муй Христос*? Мүңева йасты". Исус лывилала йастәс: "Нынана йастәләм ки, нын әт әвәлләты;

68 нынан ишмәләм кәпа, Мәнәма йõхлы әт йастәлты пә Мәнәм хõлт әт әсәлләлән.

69 Тәлта йәллы Хõйат Пõх иса йурәң Турәм йәм пәләк сәхат омәсәл".

70 Щәлта хõл йастәсәт: "Щишән Нәң Турәм Пõх?" Лүв йõхлы лывилала йастәс: "Нын пõtәртләты, Ма улләм".

71 Лыв пә йастәсәт: "Муй сыр аләпса мүңева хõлна мосәл? Муй Лүв ўңләл элты щи щит хулсув".

23

Христос Пилат йәщалт

1 Щи арат хõйат хõллийә нõх лойсәт пә Лүвәл Пилат хõща тусәл,

2 щәлта Лүвәл нурмәлтты пйтсәл, пõtәртләт: "Муй мõштәсәв, тәм Ху мирәв йõвра хушләлы пә, кесарья налог мәты әт әсәлләлы, Лүвәл Христос Хона айәлләлы!"

§ 22:66 22:66 Синедрион - Иудейәт мет вõлаң сӯт верты щир пә сӯт верты тәха. * 22:67 22:67 Турәмән аләм мир нõх пайәтты Хон (Мессия)

³ Пилатэн Лүв иньщэсса: "Нәң Иудейәт Хон?" Иисус лүвела йбхлы йастэс: "Нәң щиты йагстәлән".

⁴ Пилат Турма йир верты хйатәт бх икета пә мир пела йастэс: "Ма нәмәлты нүр тәм хйат хбща әт уйәтләм".

⁵ Туп лыв ўрайлал нбх пайәтлылал, пбтәртман, мәтты ки Лүв Иудея лбватән, Галилея элты ўйман тәм вош унты, мир утәлтыман, йәшашты хўщләлы.

⁶ Пилат Галилея элты хулмал кемән, ищмәс: "Лүв мўй Галилея мўв ху?"

⁷ Щәлта, Лүв Ирод хон мўв элты ултал бша пайәтмал кемән, Лүвел Ирод хбща китсәлы. Ирод щи хәтләтән иши Иерусалим вошән ус.

Ирод Христос такан иньщәсәл

⁸ Ирод Иисус шийәләмал кемән, нбх амтәс, лүв Иисус хўвән ватты ләңхаса, Лүв әлтәйәл ар хуллүйәс, щишән. Щәлта пә мәтты пищ Лүв әлтәл шийәләгы нумәсийәс,

⁹ пә Лүвел арсыр вер элты иньщәссәлы, туп Иисус лүвела нәмәлты әт йастәс.

¹⁰ Турма йир верты хйатәт бх икет пә щәлта Закона уталтәты йох ванән лойсәт пә Лүвел шек нүрисәл.

¹¹ Ирод солтанлал пилән Лүвел ил нърмал пә нәха нәхмал йўпийән, хон сбха Лүвел лумәттәслы пә йбхлы Пилат хбща китсәлы.

¹² Щәлта, Ирод пә Пилат йәлпи лын күтәнән күтәңа уснән, щи хәтәлән пә лухса верәссәңән.

Пилат Христос йәлпа такан иньщәсләлы

¹³ Пилат пә, Турма йир верты хйатәт бх икет, куцайәт пә мир әкәтмал,

¹⁴ лывилала йастәс: "Нын ма хбщайәма тәм хйат, мир йбвра хўщты бт йўкана, туслән; тәта щи, ма нын улман ләрапсәм пә тәм хйат, нын Лүвел нүрмәлтан щирән, нәмәлты хбща нүрәңа ултал әт уйәтсәм.

¹⁵ Ирод ики иши, ма Иисус лүв хбщайәл китылысәм; сбрәм кеша, нәмәлты верәм вер Лүв хбщайәл әт уйәтсә;

¹⁶ щишән, хомщийән сәкты йўпийән, ма Лүвел әсәлләм".

¹⁷ Пилата, йәмән хәтәл урәңән, лывилала касна хот элты и хйат әсәлты мосәс.

¹⁸ Туп лыв аратәлән хблүйә и тўрән ўвты питсәт: "Щитән ўйи, мўңева Варавва әслы!"

¹⁹ Варавва, хйатәт пилән вошәң мир пела йәшашман улмал урәңән пә велтатмал урәңән, касна хота омәсман уса.

²⁰ Туп Пилат, Иисус хблт әсәлты ўтщислы, пә ипуш па лывилала такан йастәс.

²¹ Лыв туп ўвсәт: "Пернайә сәңки! Пернайә Лүвел сәңки!"

²² Пилат хулмет пўш лывилала йастәс: "Мўйсыр атәм вер Лүв верәс? Сбрәм кеша, ма нәмәлты атәм вер Лүв хбщайәл әт уйәтсәм; щишән, хомщийән сәкты йўпийән, Лүвел әсәлләм".

²³ Туп лыв, такан ўвман сурман, партсәт, Иисус пернайә ат сәкса; лыв пә Турма йир верты хйатәт бх икет ўв сыйәл нбх питәс.

²⁴ Щәлта Пилат, хбты лыв ләңхасәт, щиты кашашәс;

²⁵ лүв щит ким әсләс, хбй лыв вохсәт, щит, хбй, йәшашәм пә велтантәм вер урәңән, касна хотән ус, Иисус пә лыв ләңхатәл щира мәслы.

Христос пернайә сәкты щир

²⁶ Хун Лүвел туты питсәл, мўв хәрәл элты шушәм Симон, Киринея мўвән ики, пәтән хбрәмаса; лүв порхәла перна шуп пбтса, Иисус йўпийән ат туслы.

²⁷ Лүв йўпелән щи арат ар мир шушәс пә щи күтән нәнәт Лүв урәлән такан холләсәт пә йирнәлтәсәт.

²⁸ Лыв пеләйәл керләман, Иисус йастәс: "Иерусалим әвет, Ма урәмән ал хбллаты, нын урәнән пә нын һавремлән урәңән холллаты,

²⁹ хәтләт щи йбхәтләт, хун йастәла: "Һаврәмән әт партәм нәнәт, пә һаврем хблна әт тайәм нәнәт, пә әсәмән әт лаптылыйәм нәнәт ой тайләт!"

³⁰ Щи порайән кев пайәта йастәты питла: "Мўң әлтәв әркәмтаты!" пә сәхмәта: "Мўңев әлт лаңкалән!"

³¹ Вбсты лыптәң йўх щиты ки верла, сорәм йўх пә мўй тайәл?"

³² Лүв пиләлән пәрты тәхайә хблна кәт хорахщи туса.

³³ Пә хун "Ох лбв" нәмпи тәхайә йбхәтсәт, щита Лүвел пернайә сәксәл, хбрәхщәңән па, итәл йәм пеләк сәхат, киметәл пәрта пеләк сәхат.

³⁴ Иисус пә пбгәртәс: "Ащи, лывилал нўра ал ўйи, мўй верләт, әт уйәтләт". Пос вбщкиман, Лүв сбхлал ортлыслал.

³⁵ Хйатәт лойсәт пә ватсәт. Лыв пиллалән куцайәт па хўләщсәт, пбтәртман: "Па хйатәт нбх пайтылыйәс; Лүв Христос, Турәм пирыйәм От ки, Лүвел Лүв нбх ат пайәтләлы".

³⁶ Ләл йох ищиты Лүв әлтәйәл, вана хәтылыман, вбщрәм ўна ўнләла тутлыман, хўләщсәт

³⁷ пә пбгәртәсәт: "Нәң - Иудейәт Хон ки, Нәңен Нәң нбх пайты!"

38 Лүүв нүмпелэн грек, рим пә еврей йасңэтән хәшман уса: "Тәми - Иудейәт Хон".

39 Пернайә сәңкәм и хорахщи, ликашман, Лүүв пелайәл пөтәртәс: "Нәң Христос ки, Нәңен нөх пайты, пә мүнөв па!"

40 Киметәл пә, лүүвел нөх вөләтләлй, йастыйәл: "Турәм элты мүй нәң әт пәллән, хун нәң па щиты сүтәтман әт уллайән?"

41 Мин хөты вешката сүтәтсаймән, мин верләмән хүват мөщатсәмән. Лүүв пә нәмәлты атәм әт верәс".

42 Щәлта Иисуса йастәс: "Мәнәм нумәлмийә, Турәм Куша, хун Нәң Хон Улпәсийәна йөхәтлән!"

43 Иисус лүүвела йастәс: "Йәна нәңәна йастәләм, тәмхәтәл щи Ма пиләмән бйәң-щүңәң тәхайән * улты питлән".

44 Хәтәл хутмет щос† ләп ус, мүүв лөватән йәрәбийәң щос‡ унты пәтлама йис:

45 щинәңща най хурләс, пә Турәм Хот лыпийән йәртәп сөх күтләпәл элты кәтна төхнәтәс.

46 Иисус, сыйәң түрән ұвалман, йастәс: "Ащи! Нәң йошниләна Ма лыләм мәләм". Щинәңща, щит йастәман, лыләл эсәлсәлы.

47 Сот ләл йох бөх ху пә, щи тыйәм вер пела ватмәл элты, Турәм ишәкәлы пә йастәс: "Йәна пә тәм хөйәт тўна-щира хөйәт улмәл".

48 Щит ватты йөхтәм мир хөлийә, тыйәм вер пела ватман, мевәләл элты лывиләл лыв сәкман, йөхлы мәтсәт.

49 Хөлийә, Иисус уйтәм мөхөп, пә Галилея элты Лүүв йүпелән йүвәм нәңәт йәләншәк лойсәт пә щийәл ватсәт.

Христос ләщатты вер

50 Әктәщиты хөйәтәт§ күтән Иосиф нәмпи ики ус. Лүүв сәмәң пә вешкат ус.

51 Әктәщиты тәхайән хөйәтәт пилән әт кашәщәс, лыв верәл хөща әт ус; Лүүв Иудейән улты Аримафея вошәң ху, Турәм Хон Улпәса ищи лавәлман ус.

52 Пилат хөща йөхтәс пә Иисус мотавтәл вохсәлы;

53 щәлта перна элты лүүвел ил үйман, щи кеша улты пулән щәшканән йөвәрмәслы пә кев пай лыпийән хот йәт лөват сәврәм тәхайә пөтсәлы. Щи тәхайә хөлна нәмәлт хөйәт пөнман әт уса.

54 Щит шаббат * хәтлә ләщаттыты пөра ус, пә щи хәтлә йиты щи питәс.

55 Иисус пилән Галилея элты йөхтәм нәңәт па Иосиф йүпийән шушсәт пә әпа пөнты кев хот ватсәл пә хөты Лүүв мотавтәл пөнман уса ищи;

ләлтөт лыпийән

56 воша йөхәтмелән йәм әпләң йик пә миро вөй ләщатсәт. Шаббат хәтәлән Турәм партәпса йасәң щирән лыв щутщәман усәт.

24

Иисус нөх лыләнләты вер

1 Лапәт бөх хәтәлән * , шек әлән, нәңәт ләщатәм йәм әпләң йикләл тўвман, Иисус пөнәм тәхайә мәтсәт; лыв пиләлән йәха тухәл мөхөт па мәтсәт;

2 туп ов кев шупәл, пўңла хәтәлтәма үйәтсәл.

3 Щәлта, лыпийә лөңмелән, лыв Иисус, Турәм Куша, мотавтәл щита әт үйәтсәл.

4 Хун лыв щит элты шоптамәман лойтәл сәхат, и мөлтыйән, имет йәлпийән вөлиты сөхәң кәт хуйңән әтсәңән.

5 Щәлта, хун лыв пәлтамәсәт пә шанша хөмта керәптысәт, лывиләла йастәсңән: "Мүйә нын лылән От пәрәм өтәт күтән кәшлән?"

6 Лүүв тәта әнто: Лүүв нөх лыләнләс; нумәлмәлән, хун Лүүв хөлна Галилея мүүвән улмәлән, нынана йастылыыәс:

7 "Хөйәт Пөх кәрәкәң хөйәтәт йоша мәты вер ул, щәлта пернайә сәкты вер ул, пә хулмет хәтәлән нөх лыләнләты верәл ул".

8 Щәлта Лүүв йастәм йасәңләл лыв нумәлмәсләл.

9 Пөнәм тәхайәл элты йөхлы йөхәтмелән, ихөщйәң утәлтәты йохләла пә па хөйәтәта вантәм вер элты пөтәртәсәт.

10 Щит Магдалиная айәлтты Мария, Иоанна, пә Иаков әңти - Мария, пә лыв пиләлән па имет усәт, хөйәтәт апостолләла щи олән элты йастәсәт.

11 Щәлта утәлтәты йөхәта лыв йасәңләл әл мөлтыйә усәт, пә лыв нәңәтә әт әвәлсәт.

12 Туп Петра, нөх лойәс пә пөнәм тәхайә хухәлмәс. Төхи йөхәтмәлән, лыпийә әңкәрмәс пә щита туп пулән щәщканәт блтал шийәләс. Лүүв нөпсәлән пакнысыман, йөхлы керләс.

* 23:43 23:43 в раю † 23:44 23:44 еврейәт щирән - щит 12 щос, хәтәл күтән кем; ‡ 23:44 23:44 еврейәт щирән - щит 15 щос, йәтна пеләк; § 23:50 23:50 әктәщиты хөйәтәт - синедрионән сүт верты мөхөт; * 23:54 23:54 Еврейәт щутщәты хәтәл * 24:1 24:1 Еврейәт щирән щит шаббат йүпи хәтәл, хәнтәт щирән - щүтщәты хәтәл.

Христос Эммаус пела мӕнты йушӕн ӕтлӕйӕс

13 И ши хӕтӕлӕн лыв ӕлтӕйӕл кӕт утӕлтӕты ху Эммаус курта шушсӕнӕн. Ши курта Иерусалим вош ӕлты кӕт шос кем кӕрӕн шушты хувад ус;

14 пӕ лын кӕтӕнӕн иса ши верӕт ӕлты пӕтӕртсӕнӕн.

15 Пӕ хун лын кӕтӕнӕн пӕтӕртсӕнӕн пӕ бшйащсӕнӕн, пӕ Иисус Лӕв лынан ӕлт йӕхӕтман, лыв пилӕнӕн йӕллы мӕнӕс.

16 Туп лын сӕмнилӕн катӕлман усайтӕн, пӕ лын Лӕв ӕт уйӕтсӕлӕн.

17 Лӕв пӕ лынан ищмӕслы: "Мӕй ӕлты нын кӕтӕнӕн шушман пӕтӕрлӕтӕн, мӕй урӕнӕн нын рӕтальнӕн?"

18 Итӕл, Клеопа нӕмпи хӕйатӕл, Лӕвела йастӕс: "Пӕрмӕлтты Нӕн туп утца, Иерусалим воша йӕхтӕм хӕйатӕт ӕлты, ӕт уйӕтлӕн тӕм хӕтлӕтӕн щита тыйӕм вер ӕлты?"

19 Щӕлта Лӕв лынан ищмӕслы: "Мӕй ӕлты?" Лыв Лӕвела пӕтӕртсӕлӕн: "Назарет ӕлты улты Иисус пилӕн мӕй ус, Турӕм йасӕн туты хӕйата ус, верӕн пӕ йасӕнӕн Турӕм хӕща, арагӕл мир хӕща йураӕн ус.

20 Турма йир верты хӕйатӕт бх иклувӕн пӕ куцайлувӕн Лӕв сӕрма пайӕтты мӕсӕл пӕ пернайа Лӕв ӕсӕсӕл.

21 Мӕн пӕ нӕмӕс пӕнылысус, Лӕв Щит, Хӕй Израиль хӕлт пайӕтты верӕл ул; туп ши ар вер тыймал, ин хулмет хӕтлӕл.

22 Мӕн нӕлув ӕлты тухӕлал па мӕнӕв пакнӕптысӕл: лыв пӕнӕм лотӕлӕн алӕн сӕхат алӕн усӕт

23 пӕ Лӕв мотавтӕл щита ӕт уйӕтсӕл, йӕхлы йӕхӕтсӕт пӕ пӕтӕртсӕт, мӕтты лыв англӕнӕн ӕтлӕйӕм вер па ватмел пӕ щитӕн пӕтӕртан, мӕтты Лӕв лылӕн.

24 Щӕлта мӕн ӕлтӕв тухлӕт иши пӕнӕм лотӕла мӕтсӕт пӕ щиты уйӕтсӕл, хӕты нӕнӕт йастылысӕт, туп Лӕв ӕт ватсӕл".

25 Щинӕнӕща Иисус лынана йастӕс: "Нын бшлы пӕ ром сӕмпи бтӕт, нынана ши лавӕрт Турӕм йасӕн туты икет алӕм верӕта ӕвӕлты!"

26 Христоса мӕй ӕнта щиты шук туты мосӕс пӕ Лӕв хутлӕты-вӕрлӕты щирӕла лӕнты?"

27 Щӕлта, Моисей пӕ хӕл Турӕм йасӕн туты икет ӕлты питщӕман, лынана, мӕй Лӕв ӕлтӕл иса Йӕмӕн Нӕпекӕн хӕшман улла, Лӕв лӕра верлӕлы.

28 Щиты лыв ши куртӕла ванамӕсӕт, хӕлта шушсӕт; щӕлта Иисус йӕллы мӕнты лӕнхаты щир верӕс.

29 Туп лын Лӕв ӕл ил вӕлӕтлӕлӕн, пӕтӕртман: "Мин пилӕмӕн хӕща, хӕтӕл йӕтӕн пела мӕнты питӕс". Щӕлта Лӕв хота лӕнӕс пӕ лын пилӕнӕн хӕщӕс.

30 Пӕ хун Лӕв лын пилӕнӕн пӕсан сурийӕн омӕсмалӕн, нӕн ыйман, Турма пумащипа йаснӕт йастӕс, нӕн морӕтсӕлы пӕ лынана мӕслы.

31 Ши пӕрайӕн вельщи лыв сӕмнилӕн пелки пуншащсӕнӕн, пӕ лын Лӕв ӕлт мӕштӕслӕн. Туп Лӕв лынана ӕт ныты питса.

32 Лыв кӕтӕнӕн йастӕснӕн: "Мин сӕмлӕмӕн мӕй ӕт шариснӕн, хун Лӕв йушӕн минӕмӕна пӕтӕртӕс пӕ хун Йӕмӕн Нӕпек йаснӕт минӕмӕна лӕра верӕс?"

Лӕв Нӕх Лыллӕнӕм верӕл посӕт

33 Иши мӕхты лыв нӕх лойсӕнӕн пӕ Иерусалим воша йӕхлы керлӕснӕн, щита лыв ихӕщйӕн йӕха ӕктӕщӕм апостол уйӕтсӕлӕн пӕ лыв пиллӕлӕн улӕм мӕхет па.

34 Лыв пӕтӕртсӕт, мӕтты Турӕм Куца йӕна нӕх лылӕнлӕс пӕ Симон хӕща ӕтӕс.

35 Щӕлта лыв йушӕн тыйӕм вер ӕлты пӕтӕртсӕнӕн, пӕ хӕты лыв Лӕв ӕлт нӕн морӕтмал хувад мӕштӕслӕн.

36 Хун лын ши олӕн ӕлты пӕтӕртсӕт, Иисус Лӕв лыв кӕтӕлӕн ӕтӕс пӕ лывилала йастӕс: "Йӕм улӕпса нынана".

37 Лыв, лывлӕмӕман пӕ пӕлтамӕман, нумӕссӕт, илампа сӕмсай бт ватлӕт.

38 Туп Лӕв лывилала йастӕс: "Мӕйа нын щиты лывлӕмӕсты? Пӕ мӕй урӕнӕн нын сӕмлӕна щимӕщ нӕпсӕт лӕнлӕт?"

39 Йошлам-кӕрлам пела ӕнкӕрматы; тӕм иса Ма. Ма хӕщайӕма хӕнӕмтыйаты пӕ вантыйӕлӕн; сӕмсай бт ӕл-нӕхи пӕ лӕв ӕт тӕйӕл, хӕты нын Ма хӕщайӕм ваттанӕн".

40 Щит йастӕман, Лӕв йошнӕлал пӕ кӕрнӕлал лывилала ӕлтӕтсӕлы.

41 Хун лыв ӕмӕтмел рӕвӕн хӕлна ӕт ӕвӕлсӕт пӕ ӕл пакнысысӕт, Лӕв лывилал ищмӕслы: "Мӕлты лӕтӕт нын тӕта ӕт тӕйлӕты?"

42 Лыв Лӕвела сӕнхӕртӕм хуӕл шуп пӕ мав мӕсӕт.

43 Щӕлта услы пӕ, лыв ватман, лӕслы.

Вӕлӕн партӕпса

44 Пӕ лывилала йастӕс: "Тӕм щит, мӕй ӕлты Ма нынана пӕтӕртӕсӕм, хун нын пилӕнӕн улӕмӕмӕн, иса щит питты верӕл ул, мӕй Ма ӕлтӕм Моисей Закон йаснӕт хӕща, Турӕм йасӕн туты хӕйатӕт хӕща пӕ Псалмӕт хӕща хӕшман улла".

45 Щинӕнӕща Лӕв, Йӕмӕн Нӕпек йаснӕт мӕштӕты урӕнӕн, лыв бшлал пел пайӕтсӕлы.

⁴⁶ Щялта лывилалла йастас: "Щиты хашман улла, пә щиты Христоса шук туты мосас, пә пәрэм элты хулмет хәтәлән нбх лыләнлэты мосас,

⁴⁷ Лүв нәмәлән мирәта хбл, Иерусалим вош элты питщәман, кәрәк элты шәшән керлэты пә йбрәмәты щир сыйәна пбтәртты мосәл.

⁴⁸ Нын пә иса щи верәт вантәм хбйатәта улты питлэты.

Христос нбх пайтәсты вер

⁴⁹ Щялта Ма Ащем альәм бт нынана китләм; нын пә нумәлта йурән йохәттан унты, Иерусалим вошән хәщаты.

⁵⁰ Иисус утәлтәты йохлал вош элты ким, Вифания унты туслы, щялта йошлал нбх аләмман, лывилал йәмән мәслы,

⁵¹ пә, хун лывилал йәмән миймал сыс щи кемән лыв элтәл йәл мәнты пә турма нбх пайтәсты питәс.

⁵² Лыв, Лүв йәлпелән шашлал ил эсәлсәлал пә Иерусалима, ун амәтән амәтман, йбхлы керләсәт.

⁵³ Пә иса Турәм Хотән уллысәт, Турәм ишәкман пә Лүвела йәм йасәң йастәман. Амиң.

Апостолэт Верэм Верэт

Йэмэң Лыл йӧхэтты вер элты алэм вер

¹ Олаң нэпекем ма нәјена, Феофил, иса щит элты хәшсэм, мүй Иисус верәс пә мүйа утәлтәслы олңәл элты

² щи хәтәл унты, хун Йэмэң Лыл сәхат Лүв пирыйәм апостоллала партәпсайәт* мийман, Лүв турма нӧх үйман уса.

³ Лүв шукәл йүпийән, ар тӧрлы улты послал пилән, щитлала щи Лүвел лылнәт этәлтәслы, нәјйаң хәтәл хүват лыв хӧщайәл этылйәс пә Турәм Хон Уләпса элты пӧтәртәс.

⁴ Щәлта, лывиләл йәха әкәтман, Лүв лывиләл партсәллы: «Иерусалим элты ал мәнаты, Ашәм альәм ӧт лавлаты, хӧты Ма элтәм хуллысты,

⁵ Иоанн йиңка лӧңәлтйәс, нын пә, тәми йүпийән кәмәтса хәтәл кемән Йэмэң Лыла лӧңәлтты питлайты».

Иисус турма нӧх ұты вер

⁶ Хун лыв йәха әкәтсәсәт, Лүвел иңщәссәл, пӧтәртман: «Турәм Куща, Израиль хон пеләк әнта мүй ин Нәң нӧх йәлпитләң?»

⁷ Иисус пә лывиләл йәстәс: «Ащем Лүв йурәлән пӧнәм пӧрайәт мүй сысәт уйәтты, әнтом нын верән,

⁸ нын йур вана ұлты, хун нын хӧщайән Йэмэң Лыл ӧхәләл; пә Иерусалимән пә иса Иудея пә Самария лӧватән хӧлна пә мұв кимәл унты Мәнәм вантәм хӧйәтәта улты питләты».

⁹ Щит йәстәмәл кемән, лыв ватман, Лүв нӧх әләтса, пә пәлнән лыв сәмләл элты ләп ұса.

¹⁰ Щиңәңща, хун лыв турәм хәр пела ватмелән, Лүв нӧх әлләмәл пӧрайән, шәмкапан лыв йәлпилаңән нӧви лумтәмәң кәт ху этсәңән

¹¹ пә йәстәснән: «Галилея йох! Мүй нын лойләты пә турәм хәр пела ватләты? Тәм Иисус, нын әлтан турма нӧх үйәм ӧт, тәм иты щи йӧхәтәл, хӧты нын Лүвел турма әлләтәл ватсәлән».

Йәләп апостол Иуда йүкана пирыты вер

¹² Щиңәңща лыв Иерусалим воша, Элеона айәлты кев пай элты, йӧхлы йӧхәтсәт, лүв Иерусалим ләпән шаббат хәтәл шушты хүватән[†] ул.

¹³ Щәлта, йӧхлы йӧхәтмәл йүпийән, нум хот йәта, хӧта уллысәт, нӧх мәтсәт: Петр пә Иаков, Иоанн пә Андрей, Филипп пә Фома, Варфоломей пә Матфей, Иаков Алфей пӧх пә Симон Зилот, пә Иуда, Иаков пӧх усәт.

¹⁴ Хӧлйәз лыв и йәха пӧйәкшәман усәт нәңәт пә Мария, Иисус аңгы пилән, пә Лүв ху апщилал пилән.

¹⁵ Пә щи хәтләтән Петр, утәлтәты йӧх күтән нӧх лойман, йәстәс, –

¹⁶ сот хус кем хӧйәт йәха әкәтщиты щир ус: «Хәнам йох! Щита тыйты мосәс, мүй Йэмэң Нәпекән Йэмэң Лыл Давид үңәлән Иуда элты йәстәс. Иисус нәрәмәм ӧтәт хӧща лүв ӧха ус;

¹⁷ Лүв мұң хӧщайәв лүңәтман ус пә тәм Турәм урәңән верты верәт пела пирыса»;

¹⁸ Туп атәм вермәл сәхат үйәм ӧхләлән, мұв хәрән лутса, пә хун олнәт ӧхән рәкәнмәлән, лүв пұтайәл пелки похәс, пә сәмләл-мӧхәлләл ким әркәпсәт.

¹⁹ Щиңәңща щи вер Иерусалим хӧйәтәтән хӧл уйәтты питса, щишән щи мұв лыв йәсәлән Акелдама нәма пӧтсәл, щит «үр мәнәм мұв».

²⁰ «Псалмәт нәпекән[‡] хәшман улла: 'Лүв хотәл тал ат ул, пә нәмәлты улты ӧт щита әт ат питәл'; пә: 'Лүв тәйәм верәл па хӧйәтән ат ұла'.

²¹ Щишән мұңев щи хӧйәтәт элты ит пирыты мосәл, хӧй мұң пиләвән иса йәңхәс, хун Иисус Турәм Куща мұң күтәвән ус,

²² Иоанн йиңка лӧңәлттыты вер уш элты пә щи хәтәл унты, хун Лүв мұң әлтәв нӧх ұса. Лүв и щиты Иисус нӧх лылнәлән вер хӧща мұң пиләвән ватты ӧта ат ус».

²³ Пә кәт хӧйәт аьса: Варсавайа айәлты Иосиф, Иуста нәмтәм ӧт, пә Матфий;

²⁴ Щәлта пӧйәкшәсәт пә йәстәсәт: «Нәң, Турәм Куща, кашәң хӧйәт сәм уйәтләң, тәм кәтнән элты итәл, Нәң пирыйәм ӧгән, алы,

²⁵ тәм Турәм урәңән верты верәт пә апостола улты щир вана ұты кеша, хӧлща Иуда пұңла мәнәс, лүв тәхайәла мәнтал урәңән».

²⁶ Щәлта лын әлтан пос вӧщкәсәт, пә Матфия пос питәс, пә лүв ихӧйәң апостоләт пела лүңәтты питса.

* 1:2 1:2 Лүв партәпсайлал - ванта Лука 24:47-49 † 1:12 1:12 шаббат хәтәл шушты хүват - словарән ванты; ‡ 1:20 1:20 Псалмәт нәпекән - словарән ванты;

2

Йэмәң Лыж йӧхатты өөр

- 1 Вейһаң хәтләп хәтәл* питмалән лыв хӧлыӧз и нӧмәсэн йӧха усәт.
 2 Щӧлта шӧмкапан турәм элты сый тыйӧс, ищи мӧтты такан пӧлты вот иты, пӧ хот, хӧта лыв усәт, лӧп ўса.
 3 Пӧ лыв хӧщайӧл лакки ортәсты тӧт ӧалмәт хӧрпи ӧтәт әтсәт, пӧ лыв нӧмпилала лӧтәл щирән итән, итән вӧлылысәт.
 4 Пӧ хӧлыӧз Йэмәң Лыжән тәкәтсайәт, щӧлта па йасӧтән пӧтәртты пӧтсәт, хӧты Лыж лывилала пӧтәртты щир мӧс.
 5 Иерусалимән пӧ иудейәт усәт, Турма эвәлты хӧйәтәт, ар сыр мир кӧт элты турәм илпийән улты ӧтәт.
 6 Хун щи сый тыйӧс, мир әктәщәс пӧ нӧмәслал лылжәсәт, кашәң хӧйәт лывилал хулжәс, хӧты щитәт лыв ўӧңәл пӧншәм йасәңлалән пӧтәртсәт, щешән.
 7 «Пӧ хӧлыӧз әл пакнысысәт, лыв кӧтәлән пӧтәртман: 'Тәм пӧтәртты ӧтәт мӧй ӧнта хӧл Галилея мӧхәт?'
 8 Мӧй щирән мӧң, кашәң хӧйәт лӧв ўӧңәл пӧншәм йасәңәл, хулжув.
 9 Парфия пӧ Мидия хӧйәтәт, пӧ Элам хӧйәтәт, Месопотамияйән, Иудеяйән пӧ Каппадокияйән, Понтән пӧ Асияйән улты хӧйәтәт,
 10 Фригияйән пӧ Памфилияйән, Египетән пӧ Кириная пӧнжәлән ӧлты Ливия мӧв йирәтән улты хӧйәтәт, пӧ Рим элты йӧхтәм ӧтәт, иудейәт пӧ прозелитәт†,
 11 Крит пӧ Аравия хӧйәтәт, лывилал мӧң йасәңлувән Турәм вӧлаң верәт элты пӧтәрттәл хулжув?»
 12 Пӧ хӧл әл пакнысысәт пӧ, оцатыман, кӧтлалән иӧщәссәт: «А мӧй щит?»
 13 Тухләт пӧ, ӧӧха нӧхман, пӧтәрсәт: «Лыв әпләң ўна йищәсәт».

Петра пӧтар

- 14 Петра пӧ, ихӧщайәңәл пилән лойман, сыйәң тӧрән лывилала йасәт: «Иудей йох, пӧ хӧл Иерусалимән улты ӧтәт! Тәм вер нын ат уйәтләлән, пӧ ма йасәңлама хуләнтаты:
 15 Лыв ӧнта кӧтщәмәт, хӧты нын нумәсләты, ин хӧтәл хулмет щос әт ул;‡
 16 туп тӧми Турәм айкел туты хӧйәтән, Иоильән, йасәтәм айкел:
 17 Пӧ йухәт хӧтләтән питәл, Турәм пӧтәртәл, Ма Лыжәм элты хӧл хӧйәтәта шошәмләм, щӧлта нын пӧхлән нын эвилән Турәм айкел туты питләт; пӧ нын энәмты йохлән вантәпса вагты питләт, пӧ нын ун икилән улмәт вагты питләт.
 18 Щӧлта Мӧнәма рупитты йохлама, пӧ Мӧнәма рупитты нәлама щи хӧтләтән Ма Лыжәм элты шошәмләм, пӧ Турәм айкел туты питләт.
 19 Щӧлта вантылжәңәл верәт нумән турәм хӧрийән пӧ йэмәң посәт илән мӧвән, ўр пӧ тӧт пӧ пусәң пӧлыӧпса әтәлтәләм.
 20 Най пӧтлама йил, пӧ тылжәщ ўр иты йил, йәлпи хун Турәм Куща вӧлаң пӧ вӧрләты хӧтәл йӧхәтәл.
 21 Щӧлта питәл: кашәң хӧй Турәм Куща нәм вохләллы, нӧх пайәтлӧ!'
 22 Израиль йох! Тәм йасӧт хуләнталән: Иисус, Назарәт вош хӧйәт, Турәм элты нынана йурәң пӧ вантылжәңәл верәт пӧ йэмәң посәт сӧхат ватәлтәм Ху, щитәт Турәм Лӧв мӧхәтәл нын кӧтәнән верәс, хӧты нын щи уйәтләлән,
 23 Тӧми, Турәм нӧмәс пӧ йәлпи вантәм вер хӧват мийәм Ӗт, нын ўслән пӧ, Турма әт эвәлты хӧйәтәт йошән картлӧкән пернаӧ сәкман, велсәлән;
 24 Туп Турәм , сӧрәм мухләт лакки мӧшман, Лӧвәл нӧх лылжәтсәлы, сӧрәм Лӧвәл ил катәлты әт верәтсәлы, щешән.
 25 Давид Лӧв әлтәл пӧтәртәл: 'Ма Турәм Куща ма йәлпемән иса ватсәм, Лӧв ма әлтәм йӧм пеләк сӧхат ул, ма әт ат нӧмәнлысәм§.
 26 Щит элты ма сӧмәм амтәс пӧ ӧалмем кашәңа йис; хӧлна пӧ эл нӧхем, щи пела нӧмәс пӧнман, улты питәл:
 27 Нӧң ма лыжәм хӧлайәт кӧтән әт хӧйлән пӧ Нӧң йэмәң ӧтәна шимты вер шийәләты әт мӧлән.
 28 Нӧң мӧнәм улпәса йуш алысан, ма сӧмәм амәтән тәкәнәл, хун Нӧң веншен шийәләләм'.
 29 Хӧнанм йох! Нынана Давид опращев элты тӧрлы йасәтты эсәлты ат питлӧ, лӧв пӧрәс пӧ ил ләщатса, пӧ лӧв ләлтӧтәл мӧң хӧщайәв тәм хӧтәл унты ул.
 30 Турәм айкел туты хӧйәтә улмалән пӧ уйәтман, Турәм так йасәң мийман, лӧвәла йасәтсә, лӧв ўрәл-лантәл элты Христос хӧйәтә тыйәлтлӧлы пӧ лӧв хон омәсты тӧхӧйәла опсалтлӧлы,

* 2:1 2:1 Вейһаң хәтләп хәтәл - словарьн ванты; † 2:10 2:10 прозелитәт - словарьн ванты ‡ 2:15 2:15 хӧтәл хулмет щос - щит еврей йох щирән йӧртйаң щос; алӧвсӧхат ўна әт йищлӧт; § 2:25 2:25 нӧмәнлысәм - кӧт нӧмәс кӧтән улты;

³¹ Лўв Христос нōх лылѐнлѐты вер элты йѐлпи йастѐс, мўй Лўв лылѐл хāйлайѐт кўтѐн āт хāйла, пā Лўв мотавтѐл шимты шир āт ватѐл.

³² Турѐм Тāм Исус нōх лылнѐтсѐлы, щит хōща мўн хōл вантѐм хōйатѐта усув.

³³ Щинѐнѐща, Лўв, Турѐм йурѐн йошѐн турма нōх пайѐтман уса пā Ащел элты алѐм Йѐмѐн Лыл вана йїман, щит шошемѐс, мўй нын ин ватлѐты пā хуллѐты.

³⁴ Давид опла нōх āт мāнѐс; туп лўв пōтѐртѐл: "Турѐм Куца ма Турѐм Куцайѐма йастѐс: Ма йāм пелкема опса,

³⁵ щи унты, хун Нāн кўрнатѐна нāнен нўрмѐлтты ѐтлан ил āт пōнлѐлам".

³⁶ Щишѐн Израиль хот тѐл такан ат уйѐтлѐлы, Тāм Исус, Хōй нын пернайѐа сѐксѐлѐн, Турѐм Лўвел Турѐм Куцайѐа пā Христоса пōтсѐлы!»

³⁷ Щит хўлмел кемѐн, лыв сāмлѐлѐн нōхлѐсѐт пā Петрайѐа пā па апостолѐта йастѐсѐт: «Хāнм йох, мўй мўнѐва верты?»

³⁸ Петра пā лывилѐла йастѐс: «Кāрѐклѐн элты шāнша керлѐты, пā нын элтан кашѐн ѐт Исус Христос нѐм хўватѐн йиңка ат лōнѐлтыса кāрѐкѐт йѐрѐмѐты урѐнѐн; пā Йѐмѐн Лыл мойлѐпсайѐа уйѐлѐн.

³⁹ Алѐм вер нын йўканѐна пā нын нāврѐмлѐн пā хōл йѐлта мōхет урѐнѐн ул, хōй Турѐм Куцайѐан мўн Турмевѐн вохла».

⁴⁰ Пā ар па хōрпи йаснѐтѐн лўв пōтѐртѐс пā пойкѐс, йастѐман: «Тāм атѐм хōйат рут элты хōлт пайтѐсаты».

⁴¹ Щинѐнѐща, лўв йаснѐл вана уйѐм ѐтѐт йиңка лōнѐлтысайѐт, пā щи хāтѐл эвѐлты хōйатѐт хōща хулѐм щѐрѐс кем хōйата арамеѐс.

⁴² Щāлта лыв ван кўтлы апостолѐт утѐлтѐты вер хōща хулѐтман, нāнѐ морѐтман*, пōтрѐмѐман пā пойѐкщѐман йāха уллысѐт.

⁴³ Кашѐн сāмѐн пāльщѐм ус; щāлта ар вантылѐнѐл верѐт пā йѐмѐн посѐт Йерусалимѐн апостолѐт мōхты тыйсѐт.

⁴⁴ Хōл пā эвѐлты мōхет йāха усѐт пā мўй иса и сура тāйсѐл.

⁴⁵ Пā хотлѐл пā ташлѐл–вещлѐл тынылѐл, пā хōйатѐта хōл ортлылѐл, ватман, хōйѐа мўй араг мосѐл.

⁴⁶ Щāлта кашѐн хāтѐл, и нōмѐсѐн улман, Турѐм Хотѐн уллысѐт пā, хотѐтѐн нāнѐ морѐтман, амтѐтлыман пā вѐцкат сāмѐн улман, лѐсѐт,

⁴⁷ Турѐм ишѐкман пā мирѐн сāмѐна тāйман. Турѐм Куца пā кашѐн хāтѐл нōх пайтѐм мōхет эвѐлты хōйатѐт хōща йѐхтѐптыслы.

3

Петра нохты хōйат тўмтака верлѐлы

¹ Петра пā Иоанн Турѐм Хота йāрѐтѐнѐмет* пойѐкщѐты щосѐн йāха шушсѐнѐн.

² Сѐма питѐм тѐлѐн улты нохты хōйат āл алтлыса пā кашѐн хāтѐл Турѐм Хот, Хōрамѐна айѐлтты, ов лѐпа опсылыса. Турѐм Хота лōнѐты хōйатѐт элты мелѐщ вохты урѐнѐн.

³ Лўв, Петра пā Иоанн Турѐм Хот ов йѐлпийѐн кашѐлѐмѐл кемѐн, лын элтайѐн мелѐщ вохѐс.

⁴ Петра Иоанн пилѐн, лўв пѐлайѐл тōрлы ватман, йастѐс: «Мин пѐлайѐмѐн āнѐкѐрма».

⁵ Щāлта лўв лын пѐлайѐн хōрат āнѐкѐрмѐс, лын элтайѐн мōлты йоша пайѐтты нумѐсѐс.

⁶ Туп Петра йастѐс: «Щел ѐх пā сорњи ма āт тāйлѐм; мўй тāйлѐм, щит нāнѐн мāлѐм: Назарет элты улты Исус Христос нѐм хўватѐн лойѐа пā шушилыйѐа».

⁷ Щāлта, лўвел йāм пѐлѐк йошѐл элты катѐлман, нōх лощѐлтѐслы; пā ищи мōхты лўв кўр пушѐхлѐл пā шаншōхлѐл такамѐсѐт,

⁸ Пā, нōх лойѐпман, лойѐс пā шушилыты питѐс, пā лын пиланѐн Турѐм Хота лѐнѐс, шушилыман пā наврѐтлыман пā Турѐм ишѐкман.

⁹ Щāлта арагѐл мир лўвел шушилыман пā Турѐм ишѐкман ватсѐлы;

¹⁰ Пā лўвел уйѐтсѐл, тāм щит ус, хōй Турѐм Хот Хōрамѐн ов лѐпѐн мелѐщ вохты урѐнѐн опсѐс; щāлта лўв тўмтака йўвмал пāтыйѐн, хōйатѐт шѐк пāлтѐмѐсѐт пā пакнысысѐт.

Петра Турам Хотѐн пōтѐртты вер

¹¹ Пā тўмтака йўвѐм нōхѐм ху Петра пā Иоанн элты пўнѐла āт мāнылыйѐл, щишѐн мир хōл, шѐк пакѐнман, лын хōщайѐн Соломон хот йата хухѐлсѐт.

¹² Петра щит шийѐлѐмѐл кемѐн мир пѐла йастѐс: «Израиль йох! Мўй тāми элты пакѐнлѐты, мўй мўн пѐлайѐв ватлѐты, ищи мātты ки мин йурлѐмѐнѐн мўй пā йāмлѐмѐнѐн щиты версѐмѐн, лўв шушилыйѐл?»

¹³ Авраам пā Исаак пā Иаков Турѐм, мўн ацилув Турѐм, Лўв Исус Пōхѐл вѐлѐн щирѐл ѐтѐлтѐслы, Хōй нын велты мāслѐн пā Хōй элты, Пилат хулѐтман, пўнѐла ўратсѐты, хун щитѐн Лўвел хōлт эсѐлты ўтѐщислы.

* 2:42 2:42 нāнѐ морѐтман - Словарѐнѐн ванты;

* 3:1 3:1 йāрѐтѐнѐмет щос - щит мўн щирѐвѐн хāтѐл хулѐмет щос;

14 Туп нын Йэмэн пә Вещкат Өт элты пұңла ұратсәты пә хойат велты хорахши нынана хәлт эсәлты ұратсәты,

15 Уләпса Куща пә велсәлән. Тәми, Турәмән пәрмал элты нәх лылңатса, мүй хәща мүй вантәм Өтата уллув.

16 Пә Иисус нәм хұватән эвәлты урәңән, Лүв нәмәлән тәмен такапса, хой пәла нын ватләты пә лүвәл уйәтләлән. Пә Иисус элты улты эвәлты шир, хәл нын ватман, тўмтака йиты вер верәс.

17 Пә хәты, ма уйәтләм, хәнам йохәт, нын пә куща йохлән иты, әт уйәтман, тәм версәлән;

18 Турәм пә хәты Лүв хәблйә Турәм айкел туты хойатлал уңәлән Христос шукашты вер йастәс, шиты пә ши версәлы.

19 Циңәңща, кәрәклән элты шәнша керлаты пә Турәм пәла әңкәрматы, нын кәрәклән нәх ат ушисайәт,

20 йәлпиләты пәрайәт Турәм Куща элты ат йбхәтләт, пә нынана йүкәнтәм Иисус Христос Лүв ат китәл.

21 Туп Иисуса опәлән хәшты мосәл, ши пәра унты хун Турәм иса хәл йәлпитләлы, ши пәра элты Турәм хәл Лүв йэмән Турәм айкел туты хойатлал уңәлән хұвән йастылыәс.

22 Моисей ачилува әт йастылыәс: 'Нын хәнам йохлән күт элты Турәм Куща нын Турмән, ма итәма, Турәм айкел туты хойат нәх этәлтәл; Лүвәла мүй хәща иса хуләнтаты, мүй Лүв нынана пәтәртты питәл;

23 Щәлта кашәң Өт, хой Турәм айкел туты хойата әт хултмәл, шит мир күт элты пәратла'.

24 Шит элты пә хәл Турәм айкел туты хойатәт пәтәртсәт, Самуил элты уйман пә шитәт, хой лүв йүпелән ус, ишиты тәм хәтләт әлсәт.

25 Нын – Турәм айкел туты хойатәт пә йастантәм вер пәхәт, Турәм нын ашиләна йастантәм вер хайилыәс, Авраама пәтәртман: 'Пә нәң һаврәмен сәхат мүй ләватән улты мир йәмән мәла'.

26 Турәм, Лүв Иисус Пәхәл лылңатмал кемән, ола нын хәщайана Лүвәл китсәлы, нынана йәм мәты урәңән пә кашәң Өтән нын ликәң верлән элты шәшән керәтты урәңән».

4

Петра пә Иоанн синедрион йәщәлт лойты вер

1 Хун лын мир пәла пәтәртсәтән, Турма йир верты йох пә Турәм Хот шавиты куща пә сәддукейәт лын хәщайән вана йисәт,

2 шит пәла ликихурыя улман, мүйә лын мир утәлтәлән пә пәрәм элты Иисус иты нәх лылңәләты вер әйәләтән;

3 Щәлта лын һәрәмәсайтән пә әләнсәхат унты касна хот шавиты йоха мәсайңән; йәтән ус, шишән.

4 Йасәң хуләнтәм мөхет элты пә ар пәләк әвләс; пә әвләм хойат аратәл вет щәрәс кем ус.

5 Кимет хәтәлән Йерусалимән лыв куща йохлал, пә уна улты икет, пә Закона утәлтәты икет әктәшсәт,

6 Пә Анна - Турма йир верты Өх ики, пә Каиафа, пә Иоанн, пә Александр, пә па мөхет лүв рутәл элты;

7 Щәлта, лынән күтләпа ләщәлтәман, иңщәссәл: «Мүй йурән пә мүй нәмән нын тәми версәтән?»

8 Циңәңща Петра, Йэмән Лылән тәкәнман, лывилала йастәс: «Мир кушайәт пә Израиль ун икет!»

9 Тәм хәтәл мин әлтәмән кәшәң хойат йәма вермемән урәңән такан иңщәсләймән ки, хәты лүв тўмтака верса,

10 нын хәл пә хәл Израиль мир уйталән: тәм хойат ин нын йәлланән тўмтака лойәл Назарет элты улты Иисус Христос нәм хұват, Хой нын пернайә сәксәлән пә Хой пәрәм элты Турәмән нәх лылңатса!

11 Лүв ул кев шуп, нынанән, кев хот омәсты хойатәтән, әртәм Өт, туп шүң тәйән мет мосты кева йис. Пә нәмәлтты па Өт хәща нәх пәйтәсты шир әнтөм;

12 Турәм илпийән хойатәта мийәм па нәм әнтөм, мүй щирән мүй нәх пәйтәсты верәтсүв лулән».

13 Петра пә Иоанн әт пәлты вер кашәләмәл пә лын әнта утәлтыйәм пә әл хойата улты вер мөштәмәл кемән, лыв әл ши пакнысысәт. Ши күтән лын Өша пәйтылысайтән, лын Иисус пилән уллыстән;

14 Тўмтака йүвәм пә лын пиләнән лойәм хойат пәла ватман, нәмәлты шәппи йастәты әт верәтсәт.

15 Щәлта, синедрион * элты лывилал ким әтты партман йүпийән, лыв күтәлән нумәссәт,

16 пәтәртман: «Мүйңев тәм хойатңән пилән а мүй верты? Йерусалимән улты хойатәтән хәл уйәтла, лын йәна вантылңәләл вер версәңән, пә мүй тәми хәлт хуләтты әт верәтләв;

* 4:15 4:15 синедрион - Словарьән ванты;

17 туп, тәми мир ләвата лакки әт ат ләрпилис, пәлтаптәман, лывилала тәм нәм элты пәтәртты нәмәлты хойата әт эсәлләв».

18 Щәлта, лынан вана вохман, лынана нәмәлты щирән әт пәтәртты пә Иисус нәм элты утәлтәты такан әт эсәлсәл.

19 Туп Петра пә Иоанн лывилала йбхлы йастәснән: «Нумәсаты, Турәм йәлпийән мүй вешкат - Турәм элты нынан аршәк хуләтты?»

20 Мин, мүй ватсәмән пә мүй хулсәмән, щит элты мин әт пәтәртты әт верәтләмән».

21 Лыв пә, лынан пәлтаптәман эсәлсәл, ар хойат уләм пәтыйән, лынан йбвәртты щир әт уйәтсәт; тыйәм вер урәңән хблыйә Турәм ишәксәт, щишән.

22 Ци хойата нәлйән мблтас тәл ус, хой хбща ци түмтака йиты вантылланәл вер тыйәс.

Эвәлты йох пойәкцәты вер

23 Эсәлман йүпийән, лын пиллән хбща йбхәтсәтән пә пәтәртсәлән, мүй Турма йир верты бх икет пә уна улты икет лынана йастәсәт.

24 Лыв пә, хуләтмел йүпийән, и нбмәсэн Турәм пела түрлал сыйәна версәлал пә йастәсәт: «Тәйтәң Турәм! Нәң турәм хәр пә мүй пә шарәс пә мүй щита ул иса хбл тыйәлтсән.

25 Нәң мүй Давид ащев, Нәң митхуйән, уңәлән Йәмәң Лыләнән йастәсэн: 'Мүй урәңән па мирәт рома улты әт верәтләт, пә лыв тал нбмәс тугы үтщиләт?»

26 Мүвән хонәт нбх әлләсәт, пә вбс йохәт йаха Турәм Куща йәщалт пә Лүв Христосәл† йәщалт әктәщсәт'.

27 Йәна тәм вошән Нәң Йәмәң Пбхен Иисус, Нәң нбсытәм Өтән, йәщалт, Ирод пә Понтий Пилат па мир йох пә Израиль йох пилән әктәщсәт,

28 лыв щит версәт, мүй Нәң йурәнән пә Нәң партты щирәнән улты верәл ус.

29 Пә ин, йәшәк Турәм Куща, лыв пәлтаптал пела әңкәрма, пә Нәңена рупитты йохлана иса әт пәлман, Нәң йаснән пәтәртты мийи,

30 Нәң йошен йәл нынши пә кәшәң хойатәт түмтака вералән, Нәң Иисус Йәмәң Пбхен нәмән йәмәң посәт пә вантылланәл верәт вера».

31 Щәлта, лыв пойәкцәмел йүпийән, хбта лыв әкәтман усайәт, щи тәхайәл нбхлыйәс, пә хблыйә Йәмәң Лылән тәкәтсайәт, пә Турәм йасәң хурлы пәтәртсәл.

Эвәлты йох хбща иса и сура тәйтты Өтәта улты щир

32 Ар эвләм хойатәт хбща пә и сәм и лыл ус; пә нәмәлты хойат тәйәм Өтлал элты лывилала әт айәлләлал, туп иса и сура тәйтты Өтлала усәт.

33 Апостоләт пә ун йурән Турәм Куща Иисус Христос нбх лыләнләм элты пәтәртсәт; пә вблән йәм хблыйә лыв пиллән ус.

34 Лыв күтәлән и нүша хойат әнтом ус; хбл хой мүйәт мүй хотәт тәйәс, щитлал тынымел кемән, тынасәм тынлал тутлысәт,

35 пә апостоләт күр шбма пбнылысәт; пә кашәң хойата, хой мүй хбща мосты вер тәйәл, мийлыса.

36 Щиты Иосий, апостоләтән Варнавайа айәлтәм (щит: «торамтыты пбх»), левит, рутәл Кипр мүй элты ул,

37 хой лүв йбра мүй тәйәс, щитәл тынымал йүпийән, бхлал туслы пә апостоләт күрәт шбма пәтсәлты.

5

Анания пә Сапфира

1 И ху пә, нәмәл Анания, лүв Сапфира имел пилән мүйәл тынымал йүпийән,

2 тынәл элты и шүкәл, лүв имел уйәтман, хблт хәнәтсәлы, пә хәщәм шүкәл туслы пә апостоләт күр шбма пәтсәлты.

3 Туп Петра йастәс: «Анания! Мүй урәңән нәң сәмен хиңа үты эсәлсән. Мүйа нәң Йәмәң Лыла олмашисэн пә мүй тынән элты и шупәл хәнәтсән?»

4 Мүй нәң тәйсән, әнтом мүй нәңән ус, пә тыныйәм сәхат мбщатәм Өтән әнта мүй нәң йурәнән ус? Мүй урәңән тәми нәң сәмена пәтсән? Нәң әнта хойатәт, Турәм ләпәлсән».

5 Ци йаснәт хулмал кемән, Анания щәх рәкнәс; пә щит хуләнтәм Өтәт хбл ун пәльщәмән йбхәтсайәт.

6 Щинәңщә, энәмты йох лүвәл лоттәты урәңән ләщатсәл ким әтәлтәсәл пә ил лоттәсәл.

7 Тәм йүпийән хуләмләм щос хәщәс, тыйәм вер элты нәмәлты әт уйәтман, пә лүв имел йбхтәс.

8 Петра пә лүвәл инщәссәлы: «Мәнәм йасты, тәм арат сәхат нын мүйән тыныслән?» Лүв йастәс: «Па хбты, тәм арат сәхат».

9 Туп Петра лүвәла йастәс: «Мүйа нын Турәм Куща Лыл арталыты кашәтсәтән? Тәта щи, нәң икен лоттыыйәм йох ова лбңләт. Нәң па ким тулайән».

† 4:26 4:26 Христос - Словарьән ванты;

10 Ищи мбхты лүв Петра күрнэн шма ил рәкнәс пә лылјал мәнәс. Пә энәмты йох, йбхи лбнман, лүвел пәрәма уйтәсәл пә, ким этәлтәмел йүпийән, лүв икел пүнја лоттәсәл.

11 Щинәңща хбл пойкащты мбхет пә хбл, хбй тәм хуләс, ун пәльщәмән йбхәтсайәт.

Апостоләт ар хбйат тўмтака верты верәт

12 Апостоләт йошән мир хбща тәлыиә йэмән посәт пә вантылјаңәл верәт тыйәлтысайәт; пә хблыиә и нбмәсән Соломон хот йәтән уллысәт.

13 Пүнјәл хбйатәт әлты пә нәмәлты бт әт веритәл лыв хбщайәл пилтәщты, мир пә лывилал ишәкәл.

14 Турәм Кушайә әвәлты хбйат пә ара па ара йиты питәс, тәлыиә йох пә нәнәт,

15 щты кәшаң хбйатјал вош хұлыиә ким тутлысјал пә блты сбхјала пә блтәхайјала понылысјал, күш кепа мбхты шушты Петра исхбрән лыв әлтыјал мәтты бт ат хойлыса јујән.

16 Иерусалима ищты ванән улты вошәт әлты ар хбйат, кәшаң блјал пә күл сбх тайты блјал тўвман, әктәщисәт пә хбл щитәт тўмтака йүвәнтысәт.

Апостоләт нәрәмәты щирәт

17 Турма йир верты бх ики пә лүв пилјән хбл, саддукейәт пәла улты мбхет, јоләмты нбмәсән тәкәтсайәт,

18 щәлта лыв апостоләт нәрәмәсјал, пә лывилал вошәң касна хота ләп петсәјал.

19 Туп Турәм Кушә ангел атәлән касна хот овәт пелки пұшсәлы пә, лывилал ким тўвман, йастәс:

20 «Мәнаты пә, Турәм Хотән, мир пәла хбл тәм йәләп уләпса йаснәт пбтәртәлән».

21 Лыв хултмәсәт пә әлңсәхат Турәм Хотә лбксәт пә хбйатәт уәлтәсәт. Щи күтән Турма йир верты бх ики пә лүв пилјән уләм бтәт йбхәтмелән, синедрион пә Израиль пбхәт әлты улты ун икәт хбл вохсәјал пә касна хота апостоләт тугы хбйат китсәт.

22 Туп китылыиәм бтәт, йбхәтмелән, лывилал касна хотән әт уйтәсәјал пә, йбхлы йбхәтмелән, йастәсәт,

23 пбтәртман: «Касна хот мўң ләп такан тухәрман уйтәсәв пә ов йәлпийән лойты касна хот шавиты йохлал пилән; туп, пел пұшмевән, лыпийән нәмәлты хбйат әт уйтәсүв».

24 Хун тәм йаснәт хулсәт Турма йир верты бх ики, Турәм Хот шавиты йох кушә пә па Турма йир верты бх икәт, әл щи нумәссәт: «А мүй тәм».

25 А хбй йбхтәс пә лывилала йастәс: «Щита щи, нын касна хотә тухрылыиәм йохлән, Турәм Хотән уллјәт пә мир уәлтәләт».

26 Щинәңща Турәм Хот шавиты йох кушә ләңкәр йохлал пилән лынан әнта йур-вевән тусәл, мир әлты пәлсәт, кевән әт ат сәксайәт, щишән.

27 Лывилал тўвмел йүпийән, синедрион хбща лошәлтәсјал; пә Турма йир верты бх ики лывилал инщәссәлы, пбтәртман:

28 «Нынан мўң такан тәм нәм әлты уәлтәтәы әт ат әслылысјув? Тәта щи, нын Иерусалим нын уәлтәтәы щирләнән ләп тәкәптән пә Щи Хбйат кәлы мўневә нўра пбнты ләңхалты».

29 Петра пә па апостоләт йбхлы йастәсәт: «Хбйатәта пбнман, мўнев Турма аршәк хуләтты мосәл.

30 Мўң ащилув Турәм Иисус нбх лылјатәс, Хбй нын, ақла нбх сәкман, пәратсәлән.

31 Лүвел Турәм Лүв йошәлән Кушайә пә Нбх пайәтты Ота пбтсәлы Израильә кәрәк әлты шәнша керләты щир пә кәрәк йбрәмәты щир мәты урәңән.

32 Лүв хбщайәл иса тәм вантәм бтәт мўң пә йэмән Лыл, Хбйтал Турәм щитәта мәс, хбй Лүвела хуләтәл».

33 Тәм хулман, лыв лйк әлты пелки тохты уратлјәт пә лывилал пәратты нумисысәт.

34 Мәтты Гамалиил нәмпи фарисей, Закона уәлтәтәы ху, мирән хбл сәмәна тайла, синедрионән нбх лойман, апостоләт сора кешә ким тутлыты партсәлы,

35 лывилала пә йастәс: «Израиль йох! Нын щирәнән тәм хбйатәт әлты нумәсаты, мүй нынан лыв пиллән верты.

36 Тәм йәлпийәншәк Февда, лүвел лүв а хбй ләтәң хбйата, айәлтман, ус, пә лүв хбщайәл нәлјсот кем хбйат пилтәщәс; туп лүв пәратса, пә хбл, хбй лүвел хуләнтәс, лакки мәтсәт пә сәм үш әлты петсәт.

37 Лүв йүпелән хбйат лат щирән хәншәм пбрайән Галилея әлты улты Иуда әтәс пә йәм арат мир лүв йүпелә хұщәс; туп лүв пәрәс, пә хбл, хбй лүвел хуләнтәс, лакки питсәт.

38 Ин па, нынана пбтәртләм, пүнја мәнаты тәм хбйатәт әлты пә лывилал хайалән; тәм вер – хбйатәт әлты ки, лүв лакки шұкаләл,

39 Турәм әлты ки, нын лүвел шұкатты әт верәтләлән; шавәщаты, нын Турәм йәщәлт улты алт пилләтәы».

40 Лыв лүвела хулмәсәт; пә, апостоләт йбхлы вохмел йүпийән, лывилал сәкты партсәјал пә, Иисус нәм әлты пбтәртты әт әсәлмел йүпийән, лывилал әсәлсәјал.

41 Лыв пә синедрион әлты мәтсәт, амәтман, Турәм Кушә Иисус нәм урәңән нўр тугы үшә питсәт.

42 Щәлта кашәң хәтәл Турәм Хотән пә хотәтән Иисус Христос элты утәлтәты пә Йәм Айкел тугы әт вӧлбылсәт.

6

Лапәт нәтәп ху пирыты вер

1 Тәм хәтләтән, хун утәлтәты хойат арамәс, грек йасәңән пӧтәртты иудейәт йәврей йасәңән пӧтәртты иудейәт пела айәлта ўшмацты пйтсәт, щи урәңән, мўйа лыв шукал имилал кашәң хәтәл ләтӧт орттыән мӧхты хайлайәт.

2 Щиңәңща кәтхӧщияң апостол, хӧл утәлтәты йох йәха әкәтман, йастәсәт: «Мўңева йәм хун, Турәм йасәң хайман, пәсанәт пела нумәсты.

3 Пә щәлта, хәнам йох, нын қүтән элты ләрамтәм йәм, Йәмәң Лылән пә ӧшән-щәцән тәкнәм, лапәт хойат пирыйаты: лывилал тәм вер верты лощәлтәлув.

4 Мўң пә ивевән пойәк вер пә йасәң тугы вер хӧща улты питлув».

5 Пә тәм йастәм щир хӧл әктәцәм мӧхета рәхи ус; пә Стефан, эвәлты щирән пә Йәмәң Лылән тәкнәм ху, пә Филипп, пә Прохор, пә Никанор, пә Тимон, пә Пармен, пә Антиохия вош элты улты Николай, прозелита* уләм ху, пирысайәт;

6 Лыв апостоләт йәщәлт лощәлтәсайәт, пә апостоләт пойәкщәсәт пә лыв нўмпилала йошлал кәтәлсәлал.

7 Пә Турәм йасәң лакки ләрпилис, пә утәлтәты хойатәт Иерусалимән йәма арамәсәт; пә Турма йир верты икәт элты ар пеләк ӧтәт эвәлты вер пела пайтәссәт.

Стефан нәрәмәты вер

8 Стефан пә, эвәлты верән пә йурән тәкәнман, вӧлаң вантыллаңәл верәт пә йәмәң посәт мир хӧща верәс.

9 Тухәл, щиты айәлты Либертинәт, пә Киринейәт, пә Александрийәт иудейәт пойәкщәты хот элты улты мӧхет, пә тухәл Киликия пә Асия элты улты мӧхет, Стефан пилән ўра вортты пйтсәт;

10 туп лыв, Стефан Йәмәң Лыл йурән ӧшәңа-щәцәңа пӧтәртәм щир йәщәлт, нәмәлты лощәлтәты әт верәтсәт.

11 Щиңәңща лыв тухләт хәңайән йастәты утәлтәсәлал: «Мўң хуллсәв, хӧты лүв нүрмәлтты йаснәт Моисей элты пә Турәм элты йастылымйәс».

12 Щәлта мир пә уна улты икәт, пә Закона утәлтәты икәт хўщсайәт пә, әратман, лүвел нәрәмәсәл пә синедриона тусәл.

13 Щәлта нәлмиты хойатәт этәлтәсәт, хойтат пӧтәртәсәт: «Тәм хойат нүрасты йаснәт Турәм Хот пә Закон пела йастәты әт вӧлйәл.

14 Мўң хуллсәв, хӧты лүв пӧтәртәс, мәтты Назарет элты улты Иисус тәм Турәм хот шўкәтләлы пә мўңева Моисейән мийәм улпәса щирәт па щира верләлы».

15 Пә хӧл, синедрионән опсәм ӧтәт, лүв пеләйәл ватман, лүв вешәл ангел веш хӧрасән ватсәл.

7

Стефан пӧтәр

1 Щиңәңща Турма йир верты ӧх ики Стефан иньщәссәлы: «Тәми щиты а мўй?»

2 Туп лүв йастәс: «Хәнам йох пә ащәт! Хуләнтыйаты. Йәмәң нӧви Турәм мўң Авраам ащев хӧща Месопотамия мўвән этәс, Харран воша касәлмал йәлпийән,

3 пә лүвәла йастәс: 'Нәң мўвен элты пә нәң рутән элты пә нәң ащән хот элты эта пә мәты мўв нәңәна альләм, щи мўва мәна'.

4 Щиңәңща лүв Халдей мўв элты этәс пә Харран вошән улты хәр ләщәтәс; щилта пә, лүв ащәл пәрмал йўпийән, Турәм лүвел тәм мўва касләптәслы, хӧта ин нын улләты.

5 Пә лүвәла и қўр лоп араг йўкан тәм мўвән әт мәс. Туп Турәм лүвәла пә лүв нәвремләла тәм мўв тайты урәңән мәты йастәслы, щи пӧрайән хӧлна Авраам и нәвремийә әт тайәс.

6 Щәлта Турәм лүвел йастәс, лүв нәвремләл па мўвән касләм хойатәта пйтләт пә па мўв хойатәта тынлы-пеллы рупата нўрты* пйтләт, щәлта йәрмәлтты улләпсайән нәлсәт кем тәл улты пйтләт.

7 'Туп Ма', - Турәм йастәс, - 'щи мир хӧща сүт верләм, хӧй хӧща лыв тынлы-пеллы рупата нўрләт; пә щи йўпийән лыв щилта этләт пә тәм улты тәхәйән Мәнәма йир тугы пйтләт'.

8 Пә Турәм Авраама эвәтты щир йастантәпса† мәс. Авраам Исаак сәма пайтәс пә нийәлмет хәтәлән эвәтты верән версәлы; Исаак Иаков сәма пайтәс, Иаков пә – кәтхӧщияң опрац икәт.

9 Ун лјәтәң опрац икәт, сәмлал шариты пәтыйән, Иосиф Египта тынысәл; туп Турәм лүв пиләлән ус,

* 6:5 прозелит - словарьән ванты; * 7:6 7:6 рупата нўрты - шек такан пә лавәртан рупитты; † 7:8 эвәтты щир йастантәпса - словарьән ванты;

10 пӑ лӱвел иса кӑмӑн хӑрпичи шук элты хӑлт павӑтсӑлы, пӑ бш–щӑц пӑ фараон, Египет хон йӑм сӑм лӱвелӑа мойлӑсӑлы, щичи хонӑн лӱв Египет хӑщӑ пӑ лӱв хон хотӑл хӑщӑ иса кушайӑа пӑтса.

11 Щӑлта лӱвлӑа пӑра пӑ ун шук Египет пӑ Ханаан мӱвӑн лӱвата иса йӑхтӑс, пӑ мӱн ацилӱв лӱтӑт ӑт уйтылӑсӑт.

12 Иаков пӑ, Египетӑн ӑӑц лат сӑм улты хулмал кемӑн, мӱн ацилӱв олӑнмет пӱш щичи китсӑлы.

13 Хун кимет пӱш [лӱв тӑхичи йӑхтӑсӑт], Иосиф лӱв йайлала аӑсӑс, пӑ Иосиф рут фараон хонӑн уйӑтты питса.

14 Щичи йӑппийӑн Иосиф лӱв Иаков ащел пӑ хӑлт лӱв рутлал вохты партсӑлы, ӑнийӑлйӑн пела вет арат хӑйӑт ус.

15 Иаков Египта уншӑс, пӑ щита пӑрӑс пӑ мӱн ацилӱв па;

16 Пӑ Сихем воша тӱвман пӑ хӑшапӑн кев лыпийӑа[‡] пӑнман усайӑт, щичи тӑха Авраам щелӑхӑн Сихемӑн улты Еммор пӑхӑт элты лутсӑлы.

17 Щичи мӑртӑн, хун аӑм вер тӑлаӑа йиты пӑра ванаметы питӑс, мӱй элты Турӑм Авраамӑа так йӑсӑн мийлӱйӑс, мирӑл Египетӑн ӑнмӑлтӱйӑс пӑ арабийӑс,

18 щичи унты, хун па хон питӑс, хӑй Иосиф ӑт уйӑтсӑлы.

19 Лӱв, мӱн рутӑв йӑщӑлт оцмарлыман, мӱн ацилӱв йӑрмӑлтӱслы, лывилала ай ӑвремлал йовӑлты партсӑлы, лылӑа ӑт ат хӑщӑт.

20 Тӑм пӑрайӑн Моисей сӑма питӑс, Турӑм йӑлпийӑн хӑрасӑн ус. Хулӑм тылӑщ лӱв ащел хотӑн ӑсӑмӑн лапӑтман ус.

21 Хун вӑщкӑса, фараон ӑвийӑн уса пӑ лӱв хӑщӑйӑл, лӱв пӑхӑл иты, ӑнмӑлтӱслы.

22 Пӑ Моисей аратӑл иса Египет оша–щӑща утӑлтӑма ус, йӑсӑнлӑлӑн пӑ верлӑлӑн йӑрӑн ус.

23 Хун пӑ лӱв ӑӑлйӑн тӑла йис, лӱв хӑнам йохлал, Израиль пӑхӑт, хӑщӑ йӑхты нӑмӑсӑн йӑхтӑсӑ.

24 Пӑ, лӱв элтылал ит, атмӑщ йӑшалӑты кашӑламал кемӑн, элт питсӑлы. Пӑ кетмӑм ӑт урӑнӑн Египет ху пӑратсӑлы.

25 Моисей нумӑсӑс, лӱв хӑнам йохлал оша пайӑтлӑлал, лӱв йошӑл сӑхат лывилала Турӑм нӑх пайтӑсты щир мӑл; тӱп лыв оша ӑт пайӑтсӑл.

26 Кимет хӑтӑл, хун лыв элтылал кӑтӑн кӑтӑрмӑстӑн, лӱв йӑхтӑс пӑ лынан йӑм щира улты пела хӑщӑлӱслы, пӑтӑртман: «Нын – хӑнам йохӑн; мӱйӑа кӑтлӑнӑн йӑшӑщӑлӑтӑн?»

27 Туп рутӑл йӑшалӑты ӑт лӱвел йӑл пӑткӑслы, йӑстӑман: 'Хӑйӑн нӑн мӱн нӑмпӑва кушайӑа пӑ сӑт икийӑа пӑтсайӑн?'

28 Нӑн мосӑн мӑнӑм па велты лӑнхӑлӑн, хӑты мӑлхатӑл Египет ху велсӑн?'

29 Тӑм йӑсӑт элты Моисей хӑнтас пӑ Мадиама мӱв хӑщӑ йӑхтӑм хӑйӑта йис, щита лӱв элтӑл кӑт пӑх сӑма питӑс.

30 Нӑӑлйӑн тӑлӑл тӑкнӑм йӑппийӑн Синай кев тал хишӑн мӱвӑн тӱтӑн лӑты пелантыты варӑс похӑл кӑтӑн Моисей йӑщӑлт Турӑм Кушӑа ангел ӑтӑс.

31 Моисей, щит шийӑламал кемӑн, щичи ныты ӑт элты пакнысыйӑс; хун йӑма вантыты урӑнӑн, вана шушӑс, лӱв Турӑм Кушӑа тӱр сый хулмӑс:

32 'Ма нӑн ацилӑн Турӑм, Авраам Турӑм пӑ Исаак Турӑм пӑ Иаков Турӑм'. Моисей, хӑрщӑм элты тӑрыман, йӑщӑлт ватты ӑт веритӑс.

33 Щӑлта Турӑм Кушӑа лӱвӑла йӑстӑс: 'Нӑн кӑрлӑн элты лумтӑмен хӑлт ӑнхичи, щичи тӑха, хӑта нӑн лойлӑн – щит йӑмӑн мӱв.'

34 Ма Египетӑн Ма мирӑм шукатты вер ватлӑм, пӑ лӱв ӑнӑлты сыйӑл хуллӑм, пӑ лӱвел хӑлт пайӑтты ил ӑслӑщӑсӑм: Щичӑнӑща, мӑна, Ма нӑнӑн Египта китлӑм'.

35 Тӑм Моисей, хӑй лыв вана ӑт уӑсл, йӑстӑман: 'Хӑйӑн нӑн мӱн нӑмпӑва кушайӑа пӑ сӑт икийӑа пӑтсайӑн?' Турӑм кушайӑа пӑ хӑлт пайӑтты ӑта китсӑлы ангелӑл сӑхат, хӑй лӱвӑла пелантыты варӑс кӑтӑн ӑтлӱйӑс.

36 Тӑм Моисей Египет мӱвӑн, пӑ Урты щӑрӑсӑн, пӑ тал мӱвӑн вантылӑнӑл верӑт пӑ йӑмӑн посӑт ӑӑлйӑн тӑл хӑват верман, лывилал Египет элты йӑл туслы.

37 Тӑми щичи Моисей, хӑй Израиль пӑхӑта йӑстӑс: 'Турӑм айкел туты хӑйӑт нынана Турӑм Кушӑа нын Турмӑн нын хӑнам йохлӑн кӑт элты ма итӑмӑн мӑл; Лӱвел хулӑнтаты'.

38 Тӑми щит, хӑй тал мӱвӑн ӑктӑщӑм Израиль мир хӑщӑ ангел пилӑн пӑ мӱн ацилӱв пилӑн ус, ангел Синай кев лоӑнӑл лӱв пелӑйӑл пӑтӑртӑс, пӑ лӱв лылӑн йӑсӑт вана уӑслы, мӱнӑва мӑты урӑнӑн,

39 хӑй пела мӱн ацилӱв хулӑтты ӑтӑта улты ӑт лӑнхӑсӑт, лӱвел пӑнхӑ хирӑтсӑл пӑ лӱв сӑмлӑлӑн Египет пела керлӑсӑт,

40 Аарона йӑстӑман: 'Мӱнӑва лунхӑт вера, хӑйӑтат мӱн йӑлпӑвӑн лулӑн ат мӑтсӑт; Моисей, мӱнӑв Египет мӱв элты йӑл тувӑм ӑтӑв, ӑт уйӑтлӑв, хӑты йис'.

41 Пӑ щичи хӑтлӑтӑн мис хӑр версӑт, пӑ щичи луӑха йир тусӑт, пӑ лыв йошлӑлӑн верӑм вер йӑлпийӑн каш версӑт.

[‡] 7:16 7:16 хӑшапӑн кев лыпийӑа – щит лӱлтӑт, хӑлта пӑрам хӑйӑт пӑнла;

42 Турэм пә шашән керләс пә лывилал турэм хәр пѳрмасәт пела пойәкшәты хәйсәлы, хѳты Турэм айкел туты хѳятәт нәпекән хәшман улла: 'Израиль хот! Нын мүй войәт пә ийрәт нәлйән тәл сыс тал мұв хѳца Мәнәма тутлысты?

43 Нын Молох лух хәшап пә Ремфан нәмпи хус луңхән[§], нын верәм хѳрлән, пәтән үслән, лывилала пойәкшәты урәнән: пә Ма нынан Вавилон элты йәлшәк касләптәллам'.

44 Вантәм ӊт Йәмәң Хәшап * мұң ацилиув хѳца тал мұвән ус, хѳты Пѳтәртәм ӊт Моисейа лүвәл верты партсәлы, щи лүв вантәм ӊтәл хѳрпийа.

45 Щи Йәмәң Хәшап, йоша пайәтмел йүпийән, мұң ацилиув, Иисус Навин лыв хѳцайәл ӊа улман, мирәт тайты мұва лӊнәлсәл, Турәм, лыв йәлпелән, мұвәң хѳятәт воштәслы. Тәмиты Давид хәтләт унты ус.

46 Тәми Турәм хѳца йәм мѳцатәс пә пойәкшәс, Иаков Турма улты тәха ләщатты урәнән.

47 Соломон пә Лүвәла хот опсәс.

48 Туп Нүм Ащи әнтом йошән опсәм хотәтән ул, хѳты Турәм айкел туты хѳят пѳтәртәл:

49 Турәм хәр – ма хон омәсты тәхайәм, пә мұв – Ма кұр илпем. Мүй хѳрпи хот Мәнәма верләты, Турәм Куца пѳтәртәл, мүй хѳрпи тәхайән Ма шүтщәты верем ул?

50 Анта мүй Ма йошем тәм иса тыйәлтәс?

51 Нын – ұрайәң ӊтәт! Әт әвтәм сәмпи пә әт әвтәм пәлпи хѳятәт[†]! Нын иса Йәмәң Лыв йәщалт улләты, хѳты нын ацилән, щиты нын па.

52 Турәм айкел туты хѳятәт элты нын ациләнән хѳй әт воштәса? Лыв Вещқат ӊт йѳхәтты айкел йәлпи йастәм ӊтәт велсәлал, Хѳй хѳца хѳят алты пә велты ӊтата ин нын верәссәты, –

53 нынана ангеләт сәхат мийәм Закон вана ййман йүпийән, нын әт шавислын'.

Стефан пәрәтты вер

54 Тәм хуләтман, лыв ликән кавәрмәсайәт пә лүв пелайәл пекләлән йухрәлсәт.

55 Стефан пә, Йәмәң Лывлән тәкәнман улман, турәм хәр пела әңкармәс, Турәм хулләты–вѳрләты щир пә Иисус, Турәм йәм пеләк сәхат лойтал шийәләс,

56 пә йастәс: «Тәм, лоңхемәм опәл пә Хѳйат Пѳх, Турәм йәм пеләк сәхат лойтал ма ватләм».

57 Туп лыв, сыйәң түрән увалтман, пәлал ләп катәлсәлал, пә и сәмән лүв хѳцайәл әратсәт,

58 пә, вош ким пелка тувман, кевән лүвәл йовәлты питсәл. Вантәм хѳятәт пә лыв лумәтты сѳхәлал Савл нәмпи, айкам ху кұрнат шѳма пѳтсәлал,

59 пә Стефан кевән йовәлсәл, лүв пойәкшәс пә пѳтәртәс: «Турәм Куца Иисус! Ма лывләм ййи».

60 Пә, шашнәлал ил морәтман, сыйәң түрән ұвалтәс: «Турәм Куца! Лывилала тәми кәрека ал нуми». Шәлта, щит йастәмәл кемән, пәрәс.

8

Савл пойәкшәты хѳятәт нухәтлыллы

1 Савл пә Стефан пәрәтты вер пела такан ус. Щи хәтләтән Иерусалимән пойәкшәты хѳятәт әктәщиты вер пела вѳлаң ун нухәтлылты щир тыйәс; пә хѳл, апостоләт түмпийән, Иудея пә Самария лѳвата лакки мәтсәт.

2 Стефан пә Турма эвәлты хѳятәтән ил лоттәса пә лүв урнәлән вѳлаң ун холләп холләса.

3 Савл пә пойәкшәты хѳятәт йәшаләс, хотәта лӊнтыман, йох пә нәңәт нәрәмәман, касна хота мийлыслы.

Йәм Айкел Самарияа туты вер

4 Щи кұтән лакки мәнәм ӊтәт йәңхилысәт пә Йәм Айкел тутлысәт.

5 Щиты, Филипп Самария мұв воша йѳхтәс пә Христос элты пѳтәртәс.

6 Мир и сәмән хуләтсәт щит пела, мүй Филипп пѳтәртәс, хулман пә ватман, мүй хѳрпи вантылланәл верәт лүв верәс.

7 Катәлман уләм ар хѳят элты күл сѳхәт такан щәлыман, ким әтылысәт, ар пеләк щашлы питәм ӊтәт пә нохты хѳятәт түмтака йүвилысәт.

8 Шәлта щи вошән вѳлаң ун амәт ус.

9 Щи вошән ий ики ус, нәмәлән Симон, хѳй щи йәлпийән щәртыллыәс, лүвәл лүв ләтәң хѳята айәлман, Самария мир пакнәптыәс.

10 Лүвәла айәл-унәлән хѳл хуләтсәт, йастәман: «Тәм – Турәм вѳлаң йур».

11 Лүвәла щи пәтыйән хуләтсәт, лүв лывилал щәртләнән мѳлты хұват пакнәптыслы.

12 Туп хун Филиппа, Турәм Хон Уләпса пә Иисус Христос нәм элты Йәм Айкел пѳтәртты ӊта, эвәлсәт, йох пә нәңәт кашашсәт, йиңка ат лӊнәлтысәт.

13 Симон лүв па эвләс пә, йиңка лӊнәлтыәм йүпийән, Филипп элты пұңла әт мәнлыллыәс; пә, ләтәң вантылланәл йурәт пә йәмәң посәт ватман, әл пакнысыәс.

§ 7:43 7:43 Ремфан нәмпи хус лух – лүв илампа Сатури нәмпи хус хѳр тәйәс; * 7:44 7:44 Вантәм ӊт Йәмәң Хәшап – словарьән ванты; † 7:51 7:51 Әт әвтәм сәмпи пә әт әвтәм пәлпи хѳятәт – Турма әт хуләтты, әт эвәлты хѳятәт;

14 Иерусалимэн улты апостолэт, Самария хойатэт Турэм йасэң вана үйэм айкел хулмел кемэн, Петра пә Иоанн лыв хошайэл китсэт,

15 лыв, йохэтман кемэн, лыв урэнлалэн пойэкшэснэн, лыв Йэмәң Лыл лулэн вана ат үсэт.

16 Йэмәң Лыл холна лыв элтылал ита нэш ат эслышийас, туп лыв Турэм Куца Иисус нэм хуватэн йиңка лбңалтыман усайэт.

17 Шишэн лыв элтылала йошлэн пөтсэлэн, пә лыв Йэмәң Лыл вана үсэл.

18 Симон пә, Йэмәң Лыл апостолэт йош пнты сәхат мәты щир шийаләмал кемэн, лынана бх тус,

19 щиты пөтэртман: «Мәнэма па тәм йур мийатэн, щи хойат, хой элты ма йошлам пөнләлам, Йэмәң Лыл ат үс».

20 Туп Петра лүвела йастэс: «Нән щелбхен нән пилэнэн сорма ат йил, нән Турэм мбйләпса бх сәхат мбщатты нумәссэн, щишән.

21 Нәнэна тәми хоща нэмәлт шүк пә пирыйэм вер антом, нән сәмен Турэм пела анта вешкат.

22 Щиңнәща, тәм кәрэкен элты шәнша керла пә Турма пойэкща: мосәң нән атәм нбпсэн нәнэна холт йбрәмәла;

23 Нәнэн вбщрэм сыпэн тәкәнман иты пә анта вешкат щирәтэн ййрман иты ватлэм».

24 Симон пә йбхлы йастэс: «Ма урнема Турэм Куцайа пойэкщаты, ма, нын йастәм бтлэн щира, нэмәлтыйән ат ат хойсайэм».

25 Лыв пә, вантәм бтәта улман пә Турэм Куца йасңа уәтлөтәман, йбхлы, Иерусалима, мәтсәтән пә ар Самария вошәтән–куртәтән Йәм Айкел элты пбтәртсәтән.

Ефиопия нэ хон куца йиңка лбңалтыты вер

26 Турэм Куца ангел пә Филипп пела йастэс: «Лойа пә мәна хәтәл кутәп пбра шбма*, Иерусалим элты Газайа мәнты тал йуш хоща».

27 Лүв лойас пә мәнэс. Щәлта ин, Ефиоп мүвәң евнух† ики, Ефиопия нэ хон Кандакия‡ куца, лүв сорнилал шавиты куца ху, Иерусалима пойэкщәты урәнэн йбхтылыйәс,

28 йбхлы мәнмалэн пә, лүв ухләлэн омәсман, Турэм айкел туты хойат Исаия хәншәм нәпек лүңтәс.

29 Лыл Филиппа йастэс: «Тәм ухәл ләпа вана мәна пә лүв пүнләлэн шуша».

30 Филипп вана йбхтәс пә, түмел Турэм айкел туты хойат Исаия хәншәм нәпек лүңәтмал, хулмал кемән, йастэс: «Нән мүй уйәтлән, мүй лүңәтлән?»

31 Лүв йастэс: «Мүй щирән уйәтләм, мәтты бтән ат аллайәм ки?» Пә Филипп нбх хухты пә лүв пүнләла омәсты партсәлы.

32 Хәншәм От хоща лүңтам тәхайәл щит ус: «Ош иты Лүв хбртыа түвман ус, пә, ош пбшәх иты лүвәл лбртты бтәл йәлпийән түр сыйлы ул, щиты щи Лүв үңләл пелки ат пүшләлы.

33 Лүв ил нэрәм щирән Лүв сүтәл йәтшәс. Туп Лүв рутәл хойән элпа ала? Лүв уләпсайәл мүв элты нбх лакәптәла».

34 Евнух пә Филипп пела йастэс: «Нән щи лбват йәм вера, йаста: хой элты Турэм айкел туты хойат тәми пбтәртәл? Лүв элтәл мүй пә па хойат элты?»

35 Филипп үңләл пел пүшәлы пә, тәм Хәншәм От элты үйман, лүвела Иисус элты Йәм Айкел тус.

36 Щи күтән, йәллы мәнтан элты, лыв иик ләпа йбхәтсәтән; пә евнух ики йастэс: «Тәта щи йик; мәнэма нән элтән йиңка лбңалтыты мүй тбрас верәл?»

37 Филипп пә лүвела йастэс: «Сәмен ловатән эвәллән ки, рәхәл». Лүв йбхлы йастэс: «Эвәлләм, Иисус Христос – щит Турэм Пбх».

38 Щәлта ухәл ил вблыты партсәлы, пә, Филипп пә евнух ики кинәнтак йиңка бхәлсәтән; пә лүвәл йиңка лбңалтыслы.

39 Хун пә лыв иик элты ким әтсәтән, Йэмәң Лыл евнух ики элты эсләщәс, Филипп пә Турэм Куца ангелән аләмәса, пә евнух ики лүвәл үш ат ватсәлы, пә, амәтман, йушәл йәллы мәтсәлы.

40 Филипп пә Азотән лыкмантәс пә, мбхты шушман, вошәтән иса Йәм Айкел элты пбтәртәс, Кесарияйа йбхәтмал унты.

9

Савл Иисуса эвәлты питты щир

1 Савл пә, Турэм Куца уәлтәты хойатәт пела лыкән кавәрман пә велтатты номәсэн тәкәнман, Турма ийр верты бх ху хбща йбхтәс

* **8:26** 8:26 хәтәл кутәп пбра шбма - нүм вот пеләк пела † **8:27** 8:27 евнух - Египетән пә Ефиопийән тухәл йох хойатәт хбща хоптыйәм ху ‡ **8:27** 8:27 "Кандакия" - щи нэмән Эфиопия хон нәнәт айләтсайәт, хбты "фараон" нэмән холт Египет хонәт айләтсайәт.

² пә лүв элтэл айкел нәпек Дамаск вош иудейәт пойәкщәты хотәт урәңән вохәс. Лүв хбй, тәм уәтәлтәты вер йүпи тугы хбйат, уйәтәл, йохәт мүй пә нәңәт мбщатты пә Иерусалима йбхтәптәты ат верәтсәллү.

³ Хун йушән лүв Дамаск воша ванамәты питмалән, шәмкапан турәм хәр элты лүв нбвийән похәтса.

⁴ Лүв мұва ил рәкнәс пә тұр сый хултмәс, лүв пелайәл пбтәртты сый: «Савл, Савл! Мұйа Мәнәм нұхәллән?»

⁵ Лүв йастәс: «Хбй Нән, Турәм Куща?» Турәм Куща пә йастәс: «Ма Иисус, Хбйтән нән нұхәллән. Нәнән карты йушәң йүх йәщәлт мәнты лавәрт».

⁶ Лүв, тәрыман пә пәльщәмән йлапман, йастәс: «Турәм Куща! Мүй верты мәнәм партлән?» Щәлта Турәм Куща лүвела йастәс: «Нбх лойа пә воша мәнә; пә нәнәна йастәла, мүй нәнән верты мосәл».

⁷ Лүв пиләлән шушәм хбйатәт пә сәм мәнман лойсәт, тұр сый хулман, пә нәмәлты хбйат әт шийәләман.

⁸ Савл мұв элты нбх лойәс пә пелки сәмән лүвела нәмәлты әт ныса. Щәлта йош пелкәл элты кәтәлман тугы питса, пә Дамаск воша йбхтәптәса.

⁹ Щәлта хуләм хәтәл лүвела нәмәлт әт ныса, пә әт ләс, пә әт йиньщәс.

¹⁰ Дамаскән и уәтәлтәты хбйат ус, нәмәлән Анания; пә Анания вантәм верәл хбща Турәм Куща лүвела йастәс: «Анания!» Лүв йастәс: «Тәм Ма, Турәм Куща».

¹¹ Турәм Куща пә лүвела йастәс: «Лойа пә, щиты айәлтты Түң вош хұлыя, мәнә, пә Иуда хот хбща Тарс вошәң ху иньщәсы, нәмәлән Савл; лүв ин пойәкщәл.

¹² Пә вантәм верәл хбща Анания нәмпи ху вантәс, лүв хбйщайәл йбхәтәл пә лүв элтәл йошәл пбнләлы, лүв сәмәңа ат йис».

¹³ Анания йбхлү йастәс: «Турәм Куща! Ма ар хбйат элты тәм хбйат элты хуллысәм, мүй арат атәм лүв Нән хбйәтләна Иерусалимән верәс;

¹⁴ Тәта па Турма йир верты бх икәт элты хбл, Нән нәмен вохты хбйатәт йәрты, йур тайәл».

¹⁵ Туп Турәм Куща лүвела йастәс: «Мәнә, лүв Ма пирийәм пүтәм, Ма нәмем мир пә хонәт пә Израил пбхәт йәщәлт такан йастәты урәңән.

¹⁶ Пә Ма лүвела әтәлтәләм, мүй арат Ма нәмем урәңән лүвела шукащты мосәл».

¹⁷ Анания мәнәс пә хота лбңәс, йошңиләл лүв элтәл пбнман, йастәс: «Савл хәнәм ху! Йушән, хблща нән шусән, нән хбщайән этлүйәм Турәм Куща Иисус, мәнәм китсәлы, нән сәмәңа ат йисән пә Йәмәң Лылән ат тәкәтсайән».

¹⁸ Пә щи пұлаң сәмңиләл элты ищи мәтты сом хблт рәкнәс, пә лүв шамкапан сәмәңа йис; нбх лойәс пә йиңка лбңәлтгыса,

¹⁹ щәлта, ләтбт ләвмәл йүпийән, такамәс.

Савл Дамаск вошән Иисус элты йәм айкел тугы вер

Пә Савл кәмәтса хәтәл уәтәлтәты йох пилән Дамаскән ус.

²⁰ Пә щи пұлаң иудейәт пойәкщәты хотәтән Иисус элты айкел тугы питәс, «Лүв – Турәм Пбх».

²¹ Щәлта хбл хуләнәт хбйатат ал пакнысысәт пә пбтәртсәт: «Тәм йна мүй щит, хбй Иерусалимән тәм нәм вохты бтәт воштылүйәс? Йәна щи пә щи урәңән ты йбхтәс, лывиләл мбщатты пә Турма йир верты бх икәт хбща тугы».

²² Савл пә щи киңща па такамтүйәс пә Дамаскән улты иудей йох лылләты унты йбхтәптәслы, такан альман, Тәми – Христос*.

²³ Хун пә йәм арат хәтәл хәщәм йүпийән, иудей йох лүвәл пәрәтты нбмәс версәт.

²⁴ Туп Савл лыв тәм нбпсәл мбштәслы. Лыв пә атаң хәтәл вош пушас ов хбща лавләссәт, лүвәл велты урәңән.

²⁵ Уәтәлтәты йох пә атәлән, лүвәл үсәл пә вош кертәм пәл пушас элты кураңәк лыпийән ил әсәлсәл.

Савл Иерусалимән

²⁶ Савл Иерусалима йбхтәс пә уәтәлтәты хбйатәт хбща лбңты үрәтәс; туп хбл лүв элтайәл пәлсәт, лүв уәтәлтәты хбйата ултыя, әт әвәлла.

²⁷ Варнава пә лүвәл үслы пә апостоләт хбща туслы пә лывиләла пбтәртсәлы, хбты йуш хбща лүв Турәм Куща ватсәлы, пә мүй лүвәла Турәм Куща пбтәртәс, пә хбты лүв Дамаскән, әт пәлман, Иисус нәм урәңән айкел тус.

²⁸ Щәлта лүв лыв пилләлән ус, лыпәща Иерусалим лбватән йәңхилүйәс пә Турәм Куща Иисус нәм урәңән әт пәлман айкел тус.

²⁹ Ищиты грек йасәңән пбтәрты иудейәт пилән пбтәртәс пә ўра вортәс; лыв пә лүвәл велты ўтщисәл.

³⁰ Хәнәм йохлал, тәми мбштәмәл кемән, Кесарияя лүвәл тусәл пә Тарс воша китсәл.

* 9:22 9:22 Христос -словарьән ванты;

³¹ Пӱйӕкшӕты мӕхет пӱ Иудея мӱв лӕватӕн, Галилея пӱ Самария лӕватӕн рома усӕт, утӕлтыман пӱ Турӕм Куца элты пӱлман усӕт; щӕлта Йӕмӕн Лылӕн такапман, арамысӕт.

Петра Лиддайӕн пӱ Иоппийӕн

³² Щиты тыйӕс, Петра, хӕл мӕхет лӕп йӕхман, Лидда вошӕн улты эвӕлты мӕхет хӕца йӕхтӕс.

³³ Щита лӱв Энея нӕмпи и хӕйат уйтӕс, хӕй ныйӕл тӕл ӕлттӕхайӕлӕн, щӕцлы питман, ӕлӕс.

³⁴ Петра лӱвел йастӕс: «Эней! Нӕн Иисус Христосӕн тӕмтака верлайӕн; ӕлттӕхайӕн элты нӕх лойа». Пӱ лӱв ищи мӕхты нӕх лойӕс.

³⁵ Пӱ лӱв Лиддайӕн пӱ Саронӕн улты хӕйатӕтӕн хӕл ватса, пӱ Турӕм Куца пела ӕнкӕртсӕт пӱ эвӕлсӕт.

³⁶ Иоппия вошӕн и утӕлтӕты нӕ ус, нӕмӕл Тавифа - щит «газель†»; лӱв сӕмӕн верӕтӕн тӕкӕнман уса пӱ ар йӕм вер верӕс.

³⁷ Ши хӕтлӕтӕн вер тыйӕс, лӱв кӕшаӕа йис пӱ пӕрӕс. Лӱв лӕхӕтса пӱ нӱм хот йӕта пӕтса.

³⁸ Лидда пӱ Иоппия вош лӕпӕн ванӕн ус, утӕлтӕты йох Петра щита улты хузмел кемӕн, лӱв хӕщайӕл кӕт хӕйат китсайтӕн, лӱвел вохты, лыв хӕщайӕл йӕхтӕты лӱв ӕт ат рӕнӕс.

³⁹ Петра лойӕс пӱ лын пиланӕн мӕнӕс; пӱ хун лӱв йӕхтӕс, нӱм хот йӕта лӱвел тусӕл, пӱ хӕл шукалт нӕнӕт, холлӕман, лӱв йӕлпӕла лойсӕт, йӕрнасӕт алылыман, Тавифа лыв пиллӕлӕн узмӕлӕн верылыӕм ӕтлӕл.

⁴⁰ Петра мӕхет хӕл ким партсӕлы пӱ, шанша ил эслӕцман, пойӕкшӕс, пӱ, мотавтӕл пела ватман, йастӕс: «Тавифа! Нӕх лойа». Щӕлта лӱв сӕмцилӕл пел пӱшсӕлы пӱ, Петра шийӕлӕмӕл кемӕн, нӕх опсӕс.

⁴¹ Лӱв, йошӕл лӱвела мийман, нӕх лӕщӕлтӕслы пӱ, эвӕлты мӕхет пӱ шукалт нӕнӕт, вана вохман, лыв йӕщӕлтӕл лӱвел лылӕнӕт лӕщӕлтӕслы.

⁴² Тӕм вер Иоппия лӕватӕн иса уйтӕты питса, пӱ ар хӕйат Турӕм Куцайа эвлӕс.

⁴³ Пӱ йӕм арат хӕтӕл лӱв Иоппия вошӕн и мӕлты Симон нӱки верты ики хӕца ус.

10

Петра пӱ Корнилий

¹ Кесария вошӕн и ху ус, нӕмӕл Корнилий, Италийский когорта* кӱт элты улты сот лӕл йох куца,

² хот тӕлӕл пилӕн Турма эвӕлты хӕйат пӱ Турӕм элты пӱлты хӕйат, мира ар йӕм верылыӕс пӱ иса Турӕм пела пойӕкшӕс.

³ Лӱв вантӕм щирӕлӕн хӕтлӕлӕн йӕрӕтйӕн щос кемӕн Турӕм ангел тӕрлы ватсӕллы, лӱв хӕщайӕл лӕнӕс пӱ лӱвела йастӕс: «Корнилий!»

⁴ Корнилий пӱ, лӱв пелайӕл ӕнкӕрмӕмӕл пӱ хӕлт пӱлтамӕмӕл кемӕн, йастӕс: «Мӱй, куца?» Ангел лӱвела йӕхлы йастӕс: «Нӕн пойӕклӕн пӱ нӕн мелӕцлӕн Турӕм хӕца нӕпса питсӕт.

⁵ Щӕлта, хӕйатӕт Иоппия воша кита пӱ, Петрайа айӕлты, Симон вохи.

⁶ Лӱв Симон нӱки лӕцатты ху хӕца мойлӕл, лӱв хотӕл щӕрӕс питарӕн ул; лӱв нӕнӕн щи йасӕт йастӕл, мӱй йурӕн нӕн нӕх пайӕтлайӕн пӱ нӕн хот тӕлӕн па».

⁷ Хун, Корнилий пилӕн пӕтӕртӕм, ангел йӕл мӕнӕс, лӱв митйохлӕл элты кӕтӕн пӱ лӱв пӱнӕлӕн улӕм Турма эвӕлты лӕл ху вохсӕлы

⁸ пӱ лывилӕла иса хӕл пӕтӕрмӕл йӕппийӕн, лывилӕл Иоппийа китсӕлы.

⁹ Кимет хӕтӕл, хун лыв шушсӕт пӱ воша ванамӕты питсӕт, Петра хут щос кемӕн хот лӕнӕл нӕх хуӕхӕс, пойӕкшӕты урӕнӕн.

¹⁰ Щӕлта лӱв сӕмӕл вохты питса, пӱ лӕты лӕнхаса. Ши кӱтӕн, лӕтот лӕцатты элты, лӱвела ватты шир ус

¹¹ пӱ ватлӕн пел пӱншаӕцӕм турӕм хӕр пӱ лӱв хӕщайӕл ил эслӕцты мӕлты пӱт, ищи мӕтты ун сӕх, нӕл щуӕл сӕхат йӕрман улла пӱ мӱва ил эсӕлла;

¹² щи лӕппийӕн кӕмӕн хӕрпи нӕл йоши-кӱрпи войӕт, илӕн мӱв пӱлӕтӕн ущицыты войӕт пӱ турӕм хӕрӕн йӕхты тӕхлӕн войӕт.

¹³ Пӱ лӱвела тӱр сый ус: «Петра лойа, вела пӱ лӕва».

¹⁴ Петра пӱ йастӕс: «Антон, Турӕм Куца, ма нӕмӕлты пӕрайӕн нӕмӕлты атӕм мӱй пӱ ӕнта сыстам ӕт ӕт лавӕнтысӕм».

¹⁵ Щиӕнӕца кимет пӱш лӱвела тӱр сый ус: «Мӱй Турӕм сыстапсӕлы, щит атма мӱй пӱ ӕнта сыстама нӕн ал лӱнӕты».

¹⁶ Щит хулӕм пӱш ус, - щӕлта пӱт турма па нӕх элӕтса.

¹⁷ Хун пӱ Петра лӱв турмӕлӕн оцӕтымӕлӕн, лӱв вантӕм щирӕл, щит а мӱй, - Корнилийӕн китӕм йохӕт, Симон хот элты иӕщӕсман, вана йӕхтӕсӕт пӱ пушас овӕн ил лойсӕт.

¹⁸ Увалман, ищмӕсӕл: «Петрайа айӕлтты Симон мӱй тӕта?»

† 9:36 9:36 газель - щит хошӕм мӱвӕн улты ӱлы;

* 10:1 10:1 когорта (италийский) - щит хутсот арат лӕл йох;

19 Петра вантәм Өтәл элты нумисытал күтән, Йәмәң Лыл лүвела йастәс: «Тәм, хуләм хыйат нәңен кәшләт;

20 лойа, ил Өхжа пә лүв пиллалән, йәша нәш ыт нөмәнлыман, мәна; лывилал Ма китсәлам».

21 Петра, Корнилия элты лүв хощайәл китәм хыйатәт хоща ил Өхләс пә йастәс: «Ма щит, хый нын кәшләт; мүй вер урәңән нын йөхәтсәты?»

22 Лыв пә йастәсәт: «Корнилий сот лаль йох куша, йәм сәмпи пә Турәм элты пәлты ху, иудея мирән хөл йәма нумман тәйла, йәмәң ангел элты лүв хотәла нәңен вохты партәпса йөхәтс пә нәң пөтәрлан хуләтты».

23 Щиңәңща Петра, лывилал йөх вохмал йүпийән, ләпәтсәлы. Кимет хәтәл пә нөх килмал кемән, лыв пиллалән мәнәс, тухәл Иоппия хәнам йох па лүв пиллалән мәтсәт.

24 Йүхәт хәтәл лыв Кесарияя йөхәтсәт. Корнилий пә, лүв рутлал пә ван пил йохлал и йәха вохман, лывилал лавәлсәлы.

25 Хун Петра йөхи лөңты үтщияс, Корнилий лүв хощайәл йәщалт этәс пә лүв күрлал шөма шанша керәптыман, ил нүрәс.

26 Петра пә лүвел нөх лощәлтәслы, пөтәрман: «Нөх лойа; ма ищи хыйат».

27 Пә, лүв пиллалән пөтрәмәман, хота йөхи лөңәс пә ар әктәшәм хыйат уйтәс.

28 Щәлта лывилала йастәс: «Нын уйәтләлән, иудея хыйата па сыр хыйат пилән пөтрәмәты пә вана рәхилыты әт рәхәл; туп мәнәма Турәм аләс, ма и хыйат нәш атма мүй пә әнта сыстама әт ат лүңәтсәм.

29 Щишән ма, хун вохсайәм, пә йөхи әт нөсәрщәман йөхәтсәм. Щәлта, инщәсләм: Мүй вер урәңән нын мәнәм вохсәлән?»

30 Корнилий йастәс: «Нәлмет хәтәлән ма тәм щос унты вүшләсәм пә йәрәбийән щос пела мәнәмән йөблән хотәмән пойәкщәсәм; щәлта щи, ма йәлпемән нөвийән ворләты лумтәңәң ики этәс

31 пә пөтәртәл: 'Корнилий! Нәң пойкен хулса пә мелашлан Турәм хоща нумәлмәсайәт'.

32 Щиңәңща, Иоппияя кита пә Петрайа айәлты Симон вохи: лүв нөки верты ху Симон хотән щарәс питарән мойләл; лүв йөхәтәл пә нәңена йастәл'.

33 Ищи кумат ма нәң хощайән китсәм, пә нәң йәма версән, йөхәтсән. Ин мүн хөл Турәм йәлпийән лойлув, мүй нәңена Турәм элты партман ул, иса хөл хуләтты урәңән».

Петра Корнилий хотән пөтәртты вер

34 Петра үңләл пүшсәлы пә йастәс: «Йәна мөштәләм, Турәм веш пела әт ватәл,

35 туп кашәң мир хоща Лүв элтәл пәлты Өт пә түңа-щира улты Өт Лүвела рәхи.

36 Лүв Израиль пөхәта йасәң китәс, пайлы улпәса Иисус Христос сәхат аләс; Тәм хөл хыйатәта улты Турәм Куша.

37 Нын Иудея лөватән, Галилея элты үйман, Иоаннән утәлтыйәм йиңка лөңәлтыты вер йүпийән, уләм верәт уйәтләлән:

38 Хөты Турәм Назарет элты улты Иисус Йәмәң Лылән пә йурән нөсәтсәлы. Пә Лүв йәм верман пә хөл хыйатәт, хый хиңән катәлман усайәт, тумтака верман, йәңхәс, Турәм Лүв пиллалән ус, щишән.

39 Мүн пә щит хоща иса вантәм Өтәт, мүй Лүв Иудея мүвән пә Иерусалимән верәс, пә мет йүхәт Лүв, акла нөх сәкман, пәратса.

40 Турәм хулмет хәтәлән Тәмен нөх лылңатсәлы, пә Лүвела әтлыты щир мәс

41 әнта хөл мира, туп вантәм Өтәта, Турәм элты пирийәм хыйатәта, мүнәва, пә мүн Лүв пиллалән ләсув пә йищсув, щи йүпийән, хун Лүв пәрмал элты нөх лыләңләс.

42 Щәлта Лүв мүнәва мира пөтәртты пә вантәм Өтәта улты партсәлы, Лүв Турәм элты лыләң пә пәрәм хыйатәта Сүта улты пөнәм Өт.

43 Лүв элтәл хөл Турәм айкел туты хыйатәт аләләт, кашәң Лүвела эвәлты Өт Лүв нәмәлән кәрәк йөбрәмәты щир мөщатәл».

44 Хун Петра хөлна щи пөтрәл йәллы туслы, Йәмәң Лыл кашәң йасәң хуләнтәм хыйата эсләщәс.

45 Пә Петра пилән йөхтәм, иудейәт элты эвәлты Өтәт әл пакнысысәт, Йәмәң Лыл мойлапса па рут йоха па эсәлман уса;

46 лыв хулсәт, хөты щитәт па йасңәтән пөтәртсәт пә Турәм вөлаңа айәлтсәт, щишән. Щиңәңща Петра йастәс:

47 «Хөй щитәта йиңка лөңәлтыты әт эсәлты верәтәл, хыйтат, мүн итәвән Йәмәң Лылән мойлысайәт?»

48 Щәлта лывилал Иисус Христос нәм хүватән йиңка лөңәлтыты партсәлы. Щи йүпийән лыв лүвела кәмәтса хәтәл лыв хощайәл улты вохсәл.

11

Петра йәңхәпсайәл элты Иерусалим пойәкщәты хыйатәта пөтәртты вер

1 Иудеяйән уләм апостоләт пә хәнам йох хулсәл, мәтты па рут йох ищи Турәм йасәң вана үсәл.

- 2 Ща́лта хун Петра Иерусалима йбхтэс, иудейэт элты улты ханам йохлалэн лүв йэшалт нұрыса,
 3 пб́тэртман: «Нань ат эвтэм мб́хет хб́ща йа́хсэн пә лыв пиллалэн лэсэн».
- 4 Петра пә хб́ты вер ус, щиты лывилала пб́тэртты пйтсәллы, йастыйәл:
 5 «Иоппия вошән ма пойәкщәсэм пә ши пұлаң вантәпса ватсәм: и мб́лтты пұт ил эсләщәс, иши мәтты ун сб́х лопәс, нәл шуңәл сәхат турәм хәр элты ил эсәлты б́т, пә ма хб́щайәм ил эсләщәс.
 6 Ма пұт лыпела аңкәрмәсәм пә, вантыман, нәл йоши-күрпи войәт, илән мұв пәлатән ущилыты войәт пә турәм хәрән йа́хты тб́хләнәң войәт шийәләсәм.
 7 Ща́лта ма тұр сый хултмәсәм, ма пелайәм пб́тэртәл: 'Петра, нб́х лойа, вела пә ләва'.
 8 Ма пә йастәсәм: 'Анта, Турәм Куща, нәмәлты атәм мүй пә анта сыстам б́т нәмәлт пбрайән ма йүләма ат питылыиәс'.
 9 Пә турәм хәр элты кимет пұш тұр сый мәнәма йб́хлы йастәс: 'Турәм мүй сыстапсәллы, щит анта сыстама нань ал лұңты'.
 10 Щит хуләм пұш ус, пә па хб́л иса турәм хәра нб́х эләтса.
 11 Ща́лта ин, ши пұлаң Кесария элты, ма хб́щайәм китәм хуләм хб́йат, хотәм ләпа, хб́та ма усәм, лойсәт.
 12 Йәмәң Лыл мәнәма йастәс, ма лыв пиллалән, йәша нәш ат нб́мәнлыман, ат мәтсәм. Ма пиләмән ши хут ханам йох па мәтсәт, пә мұң тұм хб́йатән хота йб́хәтсув.
 13 Лүв мұңева пб́тэртсәллы, хб́ты лүв йб́лән хотәлән [йәмәң] ангел ватсәллы, пә ангел лүвела йастәс: 'Хб́йатәт Иоппийа кита пә Петрайа айәлты Симон вохи;
 14 лүв нәјена йасңәт йастәл, ши йасңәт йурән нань нб́х пайәтлҗайән пә нань хот тәлән па'.
 15 Хун пә ма пб́тэртты пйтсәм, лыв элтылала Йәмәң Лыл ил эсләщәс, оләнән хб́ты мұң элтәва эсләщәс.
 16 Ши пбрайән ма Турәм Куща йасәң нумәлмәсәм, хб́ты Лүв пб́тэртәс: 'Иоанн йиңка лб́ңәлтҗийәс, нын пә Йәмәң Лыла лб́ңәлтты пйтлҗайты'.
 17 Циңәңща, Турәм лывилала ищимәщ мойләпса мәс ки, мүй хб́рпи мұңева, Турәм Куща Исус Христоса эвләм б́тәта мәс, ма пә хб́й, Турма йәртлыты ат верәтсәм?»
 18 Щит хуләтмел йүпийән, лыв ил ромәпсәт пә Турәм ишкәсәл, пб́тэртман: «Таңха, па рут хб́йатәта па Турәм кәрәк элты уләпса пела керләты щир мәс».

Пойәкщәты хб́йатәт әктәщиты щир Антиохия вошән

- 19 Ши күтән Стефан йүпийән уләм нұхәтлыты вер элты лакки мәнәм б́тәт, туп иудейәта йасәң түвман, Финикия унты пә Кипр пә Антиохия унты мәтсәт.
 20 Лыв элтылал тухләт Кипр хб́йатәт, тухләт пә Кирия хб́йатәт усәт, хб́й Антиохийа йб́хәтман, Турәм Куща Исус элты Йәм Айкел грек йохәта пб́тэртсәт.
 21 Пә Турәм Куща йош лыв пиллалән ус, пә йәм арат ар хб́йат, эвләман, Турәм Куща пела керләсәт.
 22 Щит элты Иерусалимән әктәщиты хб́йатәт унты сый йб́хтәс, пә Варнава Антиохийа мәнты партса.
 23 Лүв йб́хәтмал пә Турәм йәм кашаләмал кемән, нб́х амтәс пә хб́л мб́хет Турәм Куща хб́ща вәщкәт сәмән катләсты партсәллы;
 24 Лүв йәм сәмпй ху ус пә Йәмәң Лылән пә эвәлты щирән тәкәнман уса, щишән. Циңәңща йәм арат мир Турәм Куща пела керләс.
 25 Йухәт Варнава Савл кәшты урәңән Тарса мәнәс пә, лүвел уйәтмал кемән, Антиохийа туслы.
 26 Та́лаң тәл-лұң лын пойәкщәты хб́йатәт әктәщиты тәхайән йәм арат хб́йат утәлтәсңән, пә утәлтыты йох Антиохийаән велщи ши христианәта айәлты пйтсайәт.
 27 Ши хәтләтән Иерусалим элты Антиохийа Турәм айкел тусы хб́йатәт йб́хәтсәт.
 28 Пә лыв элтылал и ху, нәмәлән Агав, нб́х лоймал кемән, Йәмәң Лылән а́лман, йастәс, мәтты иса мұв лб́ватән ун ләллы щир пйтәл, Клавдия кесарь пбрайән ши уләм щир.
 29 Циңәңща утәлтәты йох, кашәң лүв тәйтб́тәл элты Иудейән улты ханам йохлала, нәтәпса китты пб́тсәт,
 30 щиты ши версәл, әктәм б́хлал Варнава па Савл мб́хты эвәлты хб́йатәт ун икета китсәлал.

12

Иаков алтты кешийән пәратты пә Петра касна хота омәсты вернән

- 1 Ши пбрайән Ирод хон ши әктәщиты хб́йатәт элты тухәл хб́йатлал пела йошлал нб́х аләпсәллы, лывилала атәм верты урәңән,
 2 пә Иаков, Иоанн йай, алтты кешийән пәратты партсәллы.
 3 Ватгалән, щит иудейәта йәм, ши йүпийән Петра па ўслы, – ши пбрайән түтән һаң йәмәң хәтләт усәт, –
 4 пә, лүвел ил катәлмал йүпийән, пәтлам хота омәссәллы, пә нәл ләл йохпи нәл похла лүвел шавиты партсәллы, Пасха йүпийән мир хб́ща лүвел этәлтәты нумәсийәс.

⁵ Петра пәтлам хотән элт лавәлтса, щи күтән әктәщиты хойәтәт лүв урнәлән тўна–щира Турма пойәкшәсәт.

Ангел Петра касна хот элты ким этәлтәты щир

⁶ Хун пә Ирод лүвәл ким этәлтәты утщислҗы, щи ат Петра кәт ләл йохнән күтән бләс, кәт карты келән пәнман уса, пә ләл йохән ов пүнәлән пәтлам хот шависа.

⁷ Щәлҗта ин, Турәм Куща ангел лүв йәщәлтәл лойәс, пә нбвийән пәтлам хот нҳ хутләптәса. Ангел, Петра пүнәләл элты пөткәмән, лүвәл нҳ күрәтсәлҗы пә йәстәс: «Сора лойа». Щәлҗта карты келләл лүв йошлал элты ил рәкәтсәт.

⁸ Пә ангел лүвәла йәстәс: «Аҗпен йәры пә күр лумтәмлан лумталән». Лүв щиты версәлы. Щәлҗта лүвәла йәстәл: «Нәң элты лумтәмен лумты пә ма йүпемән йүва».

⁹ Петра ким этәс пә лүв йүпелән шушәс, әт уйәтман, ангелән верты вер йәна щиты ус, нумәсман, лүв вантәпса ватәл.

¹⁰ Олән лавәлты ләл йох пә кимет лавәлты ләл йох мōхты мәнман, лын вош пәла мәнты карты пушас ова йохәтсәтән. Щи ов лын урнәнән лүв сәхәтәл пелки пүншантәс; лын ким этсәнән пә и вош хулы мәтсәлән, щәлҗта шамкап ангел лүв пүнәләл элты хōлт пентәс.

¹¹ Щинәньца Петра, сэмәл әтмәлән, йәстәс: «Ин манәма йәна щи ныла, Турәм Куща Лүв ангеләл китмал пә мәнәм хōлт пәйтсәлҗы Ирод йош элты пә иса щит элты, мүй иудей мир лавләс».

¹² Щәлҗта, тыйәл–тохәл вантымал йүпийән, Мария, Марка айәлтты Иоанн аҗты, хот ләпа йохтәс, хōта ар хойәт әктәщсәт пә пойәкшәсәт.

¹³ Хун пә Петра пушас овән хōпләмәс, Рода нәмпи митнә хуләтты ким этәс.

¹⁴ Щәлҗта, Петра тўр сый мōштымал кемән, амәтмал рүвән пушас ов әт пүшсәлы, йōхи хухәлмәман, такан йәстәс, мәтты Петра пушас овән лойәл.

¹⁵ Түмет пә лүвәла йәстәсәт: «Нәң мүй ошенән уллән?» Туп лүв и йәллы ўра верәл. Лыв пә пōтәртсәт: «Щит Лүв ангеләл».

¹⁶ Щи күтән Петра пушас ов сәкты йәллы питәс. Хун пә ов пүшсәл, лүвәл кашаләсәт пә әл пакәтсәт.

¹⁷ Лүв пә, йошәлән пос верман, мәшйайән ат усәт, лывиләла пōтәртсәлы, хōты Турәм Куща лүвәл пәтлам хот элты ким әтәлтәслҗы, пә йәстәс: «Тәм вер элты Иаков пә хәнан йохәт айкелән вералән». Йухәт, ким әтмәлән, па тәха пәла мәнәс.

¹⁸ Хәтлҗа йүвмал йүпийән, ләл йох күтән ун хурәп тыйәс, хōты Петра йис.

¹⁹ Ирод пә, лүвәл кашмал пә әт уйәтмал йүпийән, лавләм ләл йох сүтәтсәлы пә лывиләл пәрәтты партсәлы. Йухәт лүв Иудея элты Кесарияя мәнәс пә щита хәщилыйәс.

Ирод хон пәрты вер

²⁰ Ирод Тир пә Сидон хойәтәт пәла лики хуры ус; лыв пә, лыв күтәлән йәстатман, лүв хōщайәл йохәтсәт пә хон хот куща, Власт, лыв пелайәл керәтман, пайлы уләпса вохсәт, лыв мүйәл хон мүй элты ләс, щишән.

²¹ Йәстәм хәтәлән Ирод, хон лумтәма лумәтлыман, пәл тәхайа опсәс пә лыв пелайәл пōтәртәс.

²² Мир такан нухмийәл: «Щит әнта хойәт, Турәм тўр сый».

²³ Туп шәмкапан Турәм Куща ангел лүвәл мушаҗа версәлы, щи урәнән, мүйә лүв Турма ишәк йәсәң әт йәстәс; щәлҗта Ирод ики, сул войәтән шәпиман, пәрәс.

²⁴ Турәм йәсәң пә арамап пә лакки ләрпиләс.

²⁵ Варнава пә Савл, партәм верән тәлаҗа верман йүпийән, Марк нәма пәнәм, Иоанн пәтән ўйман, Иерусалим элты [Антиохияя] йохлы йохәтсәтән.

13

Варнава пә Савл Йәм Айкел туты урәнән китты вер

¹ Антиохия вошән, щита улты пойәкшәты хойәтәт әктәщиты вер хōща тухәл Турәм айкел туты хойәтәт пә утәлтәты йох усәт: Варнава, пә Нигера айәлтты Симеон, пә Луций, Кириная ху, пә Манаил, Ирод нәлмет мүй шуң куща пилән энмә ху, пә Савл.

² Хун лыв Турәм Кушайә верәт версәт пә вүщләсәт, Йәмәң Лыл йәстәс: «Варнава пә Савл Мәнәма щи вер пәла мийәлән, мүй урәнән Ма лынан вохсаләм».

³ Щинәньца лыв, ўщләмел пә пойәкшәмел йүпийән пә йошлал лын элтылән понылымел йүпийән, лынан әсәлсәл.

Варнава пә Савл Кипр пухәрән

⁴ Щитнән, Йәмәң Лылән китман улман, Селевкияя йохәтсәтән, щилта пә Кипр пухра хōпән мәтсәнән;

⁵ Щәлҗта Саламинән улман, иудейәт пойәкшәты хотәтән Турәм йәсәң пōтәртсәтән; лын ләпәнән Иоанн па ус, лынана җотты урәнән.

⁶ Пухәр мүй лōватәлән Паф унты мәнман, лыв и мōлты иудей ху, нәмәлән Вариисус, уйәтсәтән. Лүв щәртән пә нәлмәң ики ус, Турәм айкел туты икийә верәсәс.

7 Лўв проконсул Сергей Павел, бшәң ху, пиләң ус. Проконсул Турәм йасәң хулты ләңхас, щишәң Варнава пә Савл вана вохсәлы.

8 Елима, щәртәң ики, пә (лўв кимет нәмәл щит айәлләл) лыв пилләлән әт кашащәл, эвәлты вер әлты проконсул пўңла лавәлләлы.

9 Туп Савл, лўв хблна Павел, Йәмәң Лўлән тәкәнман пә сәмнлал лўв пелайәл пайәтман,

10 йастәс: «Йәэй, кәмән бшмарән пә кәмән атәмән тәкнәм бт, хиң пбх, кашәң вешкат вер пела лик туты бт! Нәң Турәм Куша тўң йушәт әлты йбвра хўщты а мўй вблылән пела?»

11 Ин тәм, Турәм Куша йош нәң пелайән нбх алләмман ул: нәң сәмлы питлән пә пбра унты хәтәл әт ватлән». Щәлта шәмкап лўв әлтәл тўрма пә пәтлам лаңкәтәс, пә лўв, сәм мәнман, тыйәл-тохәл шушилыйәс, ватәлтәты хбйат кәншәс.

12 Щиңәңща проконсул тыйәм вер кашаләмәл кемән, Турәм Куша утәлтәпса әлты, ошатыман, әвләс.

Павел пә Варнава Писидия ләпән улты Антиохия вошән

13 Паф әлты нык хўвләмәл кемән, Павел пә лўв пўңләнән уләм бтңән Памфилия мўвән улты Пергияа йбхәтсәт. Туп Иоанн, лын әлтылән пўңла йирләмән, Иерусалима йбхлы мәнәс.

14 Лын пә, Пергия әлты мәнман, Писидия ләпән улты Антиохияа йбхәтсәтән пә, иудейәт пбйәкщәты хота шаббат хәтәлән лбңман итән, ил омәссәтән.

15 Закон пә Турәм айкел туты хбйатәт нәпекәт лўңтәм йўпийән иудейәт пбйәкщәты хот кушайәт лынана йастәты китсәт: «Хәнам йохнән! Нын мир пела нбмәс такапты йасәң тәйләтән ки, пбтәртәтән».

16 Павел, нбх лойман пә йошәлән пос верман, йастәс: «Израиль йох пә Турәм әлты пәлты мбхәт! Хуләнтаты.

17 Тәм мир Турәм мўң ацилув пирыслы пә тәм рут мир Египет мўв хбща улмал пбрайән ләтәңа версәлы, пә йурәң йошәлән щилта йәл туслы,

18 пә нәлйәң тәл кем лывиләл тал мўв хбща лапәтсәлы.

19 Щәлта, лапәт сыр мир Ханаан мўвән пәратмал йўпийән, щитләл мўв лывиләла йәллы тәйты ортсәлы.

20 Пә щи йўпийән, нәлсәт ветйәң кем тәл лывиләла сўт йохәт мийлыйәс Турәм айкел туты хбйат Самуил унты».

21 Йүхәт лыв хон вохсәт, пә Турәм лывиләла Саул мәс. Кис пбх, Вениамин рут әлты улты ху. Щиты нәлйәң тәл хәщәс.

22 Лўвел пўңла пайәтмал йўпийән, лывиләла хона Давид пбтсәлы. Турәм лўв әлтәл йастәс: 'Давид, Иессей пбх, Ма сәмема рәхты ху, Ма уйәтсәм щит, хбй Ма ләңхаты бтлам хбл тәлаңа верләлы'.

23 Лўв нәврәмләл әлты Турәм алилийәм верәл хўват Израиль мира Нбх пайәтты Бт мәс - Иисус.

24 Лўв йәмәс этгал йәлпийән Иоанн хбл Израиль мира щит әлты пбтәртәс: йиңка лбңәлтыты вер верты урәңән, кәрәк әлты шәшән керләты мосәл.

25 Иоанн, лўв верәл йәтшәты питмәлән, пбтәртәс: 'Хбй йўкана мәнәм нын тәйләлән? Ма әнта щит; туп ин, ма йўпемән йил щит, Хбй хбща кўр лумтәмәл эхты ма әт рәхләм'.

26 Хәнам йох, Авраам рут нәврәмәт, пә нын кўтәнән Турәм әлты пәлты бтәт! Нынана тәм нбх пайтәсты йасәң китман ул.

27 Иерусалимән улты мбхәт пә лыв кушайләл, Иисус әт мбштәсәл пә сўтәтсәл, пә щишәң Турәм айкел туты хбйатәт йаснәт тәлаңа версәлал, щи йаснәт кашәң шаббат хәтәлән лўңәтләйәт.

28 Лыв Лўв хбщайәл нәмәлты нўр әт уйәтсәт, мўй урәңән Лўв сбрма ат пайәтса, пә ищипа Пилат әлты Лўвел паратты щир вохсәт.

29 Хун пә хбл Лўв әлтәл хәншәм бт тәлаңа версәл, йүх әлты ил йўмәл йўпийән, хбшәпәң кев лыпийа Лўвел пбтсәл.

30 Туп Турәм пәрәм әлты Лўвел нбх лылнәтсәлы.

31 Лўв ар хәтәл хўват щитәта әтлыйәс, хбй Лўв пиләлән Галилей әлты Иерусалима этәс пә хбй ин мир йәлпийән Лўвел вантәм бтәта улләт.

32 Пә мўң нынана Йәм Айкел йастәлүв: ацилува әләм вер, Турәм мўңева тәлаңа версәлы, лыв нәврәмләла, Иисус нбх лылнәтман,

33 хбты пә кимет псаломән* хәшман улла: 'Нәң Ма Пбхем: Ма ин Нәңән сәма пайәтсәм'.

34 Лўвел пәрәм әлты нбх лылнәтмал йўпийән, щишән Лўв шимты әт питәл, тәм әлты щиты йастәс: 'Ма нынана, Давида әләм йәмлам мәләм, йәна'.

35 Щишән па тәхайән па пбтәртәл: 'Йәмәң Нәң Бтәна шимты щир шийәләты әт мәлән'.

36 Давид, лўв пбрайәлән Турәм ләңхаты щир хўват вермал йўпийән, пәрәс, пә лўв ациләл хбща пбтса, пә шимты вер шийәләс;

* 13:33 13:33 псалом - йәмәң ар Библияән;

- ³⁷ Тўми, Хўй Турәмән нўх лылҗатса, шимты вер әт шийаләс.
- ³⁸ Цишән, хәнам йох, ма ләңхаләм, нын ат уйәтсәлән, Лўв урҗәлән нынана кәрәк йбрәмәты шир такан алҗа;
- ³⁹ пә мўй хўща иса, нын Моисей законән вешкат шира пайтәсты әт верәтсәты, щит хўща кашән эвәлты ыт Лўв хўватәлән вешката пайтәсәл.
- ⁴⁰ Шаващаты малы, Турәм айкел туты хўйатәт хўща йастәм ыт нынана алт хойәл:
- ⁴¹ 'Вантаты, укщәпләты ытәт, ощатыйаты пә хылт пела ушаты; Ма нын хәтәлләнын щимәщ вер верләм, щит мәтты хўйатән нынана пөтәртса ки, нын әт эвәлсәты лулән'».
- ⁴² Лын иудейәт пойәкщәты хот элты ким әтман пбрайән па рут йохәтән па шаббат хәтәлән щит элты пөтәртты партсайнән.
- ⁴³ Хун пә актәщийәм хўйатәт лакки әсәлсайәт, ар пеләк иудей йох пә па рут элты иудейәт шира эвләптәм Турәм пела сәмән ытәт Павел пә Варнава йўпи тулјәт. Лын, лыв пиллалән пөтрәмәман, лывилал Турәм йәм хўща улты нәмәс такапсәтән.
- ⁴⁴ Па шаббат хәтәлән вош тәл мир Турәм йасәң хулјәтты хыл актәщәс.
- ⁴⁵ Туп иудейәт, мир шийаләмел кемән, лолјәмты нәмәсэн тәкәтсайәт пә, кәткүтән улман пә ўнращтыман, Павел пөтәртты верәт пела ўра вортты питсәт.
- ⁴⁶ Циңәньца Павел пә Варнава такан йастәсҗән: «Нынана олҗәнән Турәм йасәң пөтәртты мосәс, туп хыты нын Турәм йасәң пўнла ушиллән пә нынан нын и пўша уләпсайәт әт рәхтыя верләлән, щишән, мўн па рут йох пела йастәлүв».
- ⁴⁷ Тәмиты Турәм Куща мўңева йасәң хыйәс, щишән: 'Ма Нәңән па рут йоха нўви кеша пөтсәм, Нәң, нўх пайтәсты шир урәңән, мўв сыхәнты унты ат усән'.
- ⁴⁸ Па рут мир, щит хулман, амтәтлысәт пә Турәм Куща йасәң ишәксәл, пә хылыә, хой и пўша улты уләпсайә пирысайәт, эвәлсәт.
- ⁴⁹ Щәлта Турәм Куща йасәң щи мўв лобәтән лакки ләрпиләс.
- ⁵⁰ Туп иудейәт, Турәм пела сәмән, лјәтән нәңәт пә вошән ыха улты хўйатәт хўщәмәл йўпийән, Павел пә Варнава пела воштәты нымәс версәт пә улты тәхайән элты лынан воштәсәл.
- ⁵¹ Лын пә, кўрлын элты хиш лывилала пәркатман, † Икония воша мәтсәңән.
- ⁵² Утәлтәты йох пә амәтән пә Йәмәң Лылән тәкәнман усайәт.

14

Павел пә Варнава Икония вошән

- ¹ Иконияйән лын и йәха иудейәт пойәкщәты хота лөксәңән пә щиты пөтәртсәңән пә щи арат ар иудейәт пә грекәт эвәлсәт.
- ² Лын айкеләна әт эвәлты иудейәт пә хәнам йохәт йәщалт па рут йох сәмләл йовра хўщәл пә лыкмәлтсәл.
- ³ Пә хыты, лын щита йәм хўват усҗән. Лын Турәм Куща элты хәрщия пөтәртсәңән, Хой Лўв йәмәл йасәң ныты урәңән, лын йошләнән йәмәң посәт пә вантыллаңәл верәт верәс.
- ⁴ Щи күтән вошән мир кәтна ортәсәс: итләл иудейәт пела усәт, киметләл пә – апостоләт пела.
- ⁵ Хун пә па рут йох пә иудейәт лыв куцайлал пилән лын пелайән әратсәт, лынан йәлапты пә кевән йовәлты урәңән,
- ⁶ лын, щит элты хулман, Ликаония мўв вошҗәна, Листрайа пә Дервияя, пә щи ләпән улты куртәта мәтсәңән,
- ⁷ пә щита йәм Айкел тутлысҗән.

Павел пә Варнава Листра вошән

- ⁸ Листрайән и мблты, вевтам кўрпи ху опсәс, пәтләм хот уш элты кўрлы питман ус, пә нәмәлты пбрайән әт шушилыйәс.
- ⁹ Лўв Павел пөтрәпса хуләнтәс. Павел лўв пелайәл әңкәрмал йўпийән, кашаләслы, лўв тўмтака йиты кеша эвәлты шир тәйәл,
- ¹⁰ сыйән тўрән йастәс: «Нәңәна йастәләм Турәм Куща Иисус Христос нәм урәңән: нәң кўрңилана тўна нўх лойа». Щәлта лўв и щишән нўх лойәмтәс пә шушилыгы питәс.
- ¹¹ Мир пә, щит шийаләмәл кемән, мўй Павел верәс, лўв тўр сыйәл сыйәңә версәлы, Ликаония йасәңән пөтәрман: «Луңхәт хўйат хбрәсэн мўн хыщайәв ил әсләщәсәт».
- ¹² Щәлта Варнава Зевса айәлтса, Павел пә Ермийа * айәлтса, лўв йасәң хўща куцайа ус.
- ¹³ Вошел йәлпийән Зевс лух хот ус, пә лўвела йир верты ху, пүшас ова хор мисәт пә сәвәм хбрамәң лыптәт тўвман, мир пилән йирасты ўтщийәс.
- ¹⁴ Туп апостолнән Варнава пә Павел, щит хулман кемән, лын сбхлән лакки мәншислән пә, мир хўща әратман, такан сыйән тўрән пөгәртсәңән:

† 13:51 13:51 кўрлын элты хиш лывилала пәркатман - щит лывилал атма айәлты пос; па, йис грек мир хўща мет ун Зевс нәмпи лух айкел туты ыт;

* 14:12 14:12 Ермий - лўв Гермес

15 «Йох! Мүй нын верлэты? Мин па – нын хӧрпан хӧйатӧн, пӧ нынана Йӧм Айкел пӧтэртлӧмӧн, нын тӧм йурлы лунжӧт элты Лылӧн Турӧм пела ат керлӧты, Хӧй турӧм хӧр пӧ мӧв, пӧ шарӧс, пӧ хӧл щит, мӧй лыпилалӧн ул тӧйӧлтӧс,

16 Хӧй хӧщӧм ишӧн мирӧта иса лыв йушлалӧн йӧхты эслыӧс,

17 Лӧв элтайӧл йӧм верӧтӧн айкел мӧты щикущӧ ат вӧлылӧйӧс, турӧм хӧр элты мӧнӧва йӧрт пӧ лывман пӧра мийлыман, щӧлта лӧтӧтӧн пӧ кашӧн мӧн сӧмлӧв вӧлӧтман, ус».

18 Щиӧнӧща, щит пӧтэртман, лын ӧрайӧн мир хӧща щимӧщ нӧмӧс такапсӧн: лынана йир ӧт ат версӧт пӧ кашӧн хӧйат йӧхи ат мӧнӧс. Щи кӧтӧн лын щита улман, хӧйатӧт утӧлтӧсӧн,

19 Антиохия пӧ Икония элты тухӧл иудейӧт йӧхӧтсӧт пӧ, хун апостолӧн хӧрщия пӧтэртсӧн, лыв мира лын элтан пӧнӧла мӧнты номӧс такапсӧт, пӧтэртман: «Лын нӧмӧлтты тӧнӧ–щира йасӧн ӧт пӧтэртлӧн, туп иса олмашилӧн». Щӧлта, мир хушчмел йӧпийӧн, Павел кевӧн щӧх йовӧлтса пӧ вош ким пелка талса, лӧвел пӧрӧма нумӧссӧл, щишӧн.

20 Хун пӧ утӧлтӧты йохӧт лӧв пӧнӧлӧн ӧктӧщсӧт, лӧв нӧх лойӧс пӧ воша мӧнӧс, кимет хӧтӧлӧн пӧ Варнава пилӧн Дервияя мӧнӧс.

Павел пӧ Варнава Сирияӧн улты Антиохияя йӧхлы керлӧты вер

21 Йӧм Айкел тӧм вошӧн пӧтэртман пӧ йӧм арат утӧлтӧты хӧйат Турӧм Куща урӧнӧн мӧщатман йӧпийӧн, лын йӧхлы Листра, Икония пӧ Антиохия вошӧт мӧхты мӧтсӧн,

22 утӧлтӧты йох сӧм такапман, эвӧлты щирӧн улты таӧман пӧ утӧлтӧман, ар шук тӧвман, мӧнӧва Турӧм Хон Улӧпсайа лӧнты мосӧл.

23 Павел пӧ Варнава кашӧн пӧйӧкщӧты хӧйатӧт ӧктӧщиты щир кеша уна улты йох пӧтсӧн пӧ, вӧщлыман пӧйӧкщӧсӧн пӧ Турӧм Кушайа мӧслӧн, Хойа лыв эвӧлсӧт.

24 Йӧухӧт, Писидия мӧхты мӧнман, Памфилияя йӧхӧтсӧт,

25 пӧ, Турӧм Куща йасӧн Пергияӧн пӧтэртман йӧпийӧн, Атталияя охӧлсӧн;

26 Щилта пӧ Антиохияя хопӧн мӧтсӧн, хӧта Турӧм йӧма щи вер пела эвлӧптыман усайӧн, мӧй тӧлаӧа версӧн.

27 Щи йӧхӧтман пӧ пӧйӧкщӧты мӧхет йӧха ӧкӧтман йӧпийӧн, лын хӧл иса пӧтэртсӧлӧн, мӧй лын пилӧнӧн Турӧм верӧс пӧ мӧй щирӧн Лӧв эвӧлты вер ов па рут мира пел пӧшсӧлы.

28 Пӧ щита утӧлтӧты йохӧт пилӧн йӧм арат сӧс усӧн.

15

Апостолӧт Иерусалимӧн ӧктащиты вер

1 Тухлӧт, Иудея элты йӧхӧтм ӧтӧт, хӧнам йох утӧлтӧсӧт: «Моисей щирӧн ӧт эвтӧслӧты ки, нӧх пайтӧсты ӧт верӧтлӧты».

2 Хун пӧ нӧмӧс ар щира пӧ мӧлты кем ӧра ворты вер лыв пиллалӧн Павел пӧ Варнава хӧща тӧйӧс, Павела пӧ Варнавайа пӧ лыв кӧтӧл элты па тухӧл йохӧта Иерусалима мӧнты пӧтсайӧт пӧ апостолӧт пӧ уна улты икет пилӧн тӧм вер элты пӧтрӧмӧты.

3 Щиӧнӧща, пӧйӧкщӧты мӧхӧтӧн мӧнты нӧтӧм йӧпийӧн, лыв Финикия пӧ Самария мӧхты мӧтсӧт, па рут мир Турӧм пела керлӧты вер элты пӧтэртман, пӧ хӧл хӧнам йох хӧща ун амӧт версӧт.

4 Иерусалима йӧхӧтмел кемӧн, лыв пӧйӧкщӧты мӧхетӧн, апостолӧтӧн пӧ ун икетӧн вана ӧсайӧт, пӧ Павел пӧ Варнава такан иса хӧлӧйӧт йӧстӧслӧн, Турӧм мӧй лын пиланӧн верӧс пӧ хӧты па рут йохӧа эвӧлты вер ов пел пӧншӧс.

5 Щиӧнӧща тухӧл фарисейӧт элты эвлӧм мӧхет ӧшмащты питсӧт пӧ пӧтэртсӧт, па рут йох эвтӧптӧты пӧ Моисей закон нӧх катӧлты партты мосӧл.

6 Апостолӧт пӧ ун икет щи вер ватты урӧнӧн ӧктӧщсӧт.

7 Хув нумӧсмел йӧпийӧн Петра, нӧх лойман, лывилала йӧстӧс: «Хӧнам йох! Нын уйӧтлӧты, Турӧм оӧн хӧтлӧт элты мӧн элтӧв мӧнӧм пирыслы, ма ӧнӧлӧм элты па рут мир Йӧм Айкел йасӧн ат хулсӧт пӧ ат эвӧлсӧт;

8 пӧ Сӧм Уйӧтты Турӧм лывилала ныты пос мӧс, лывилала Йӧмӧн Лыл мӧн итӧва мойлӧс.

9 Щӧлта мӧн пӧ лыв кӧтӧла нӧмӧлтты кӧт сыра вантӧсты щир ӧт пӧнӧс, эвӧлты верӧн лыв сӧмлал сыстапсӧлы.

10 Мӧйӧа пӧ нын ин Турӧм хӧщлӧлӧн, утӧлтӧты хӧйатӧт сапла лавӧрт пӧнман, мӧй ӧнта мӧн ащилув, ӧнта мӧн туты ӧт верӧтсӧв?

11 Туп мӧн эвӧллув, Турӧм Куща Иисус Христос мӧты йӧмӧн, лыв итӧлӧн, нӧх пайӧтлайув».

12 Щи йӧпийӧн ӧктӧщӧм мӧхет хӧл мӧшйӧаа йисӧт пӧ Варнава пӧ Павел хулӧтсӧт. Лын пӧтэртсӧтӧн, мӧй хӧрпи йӧмӧн посӧт пӧ вантыллаӧнӧл верӧт Турӧм лын мӧхтан па рут мир кӧтӧн верӧс.

13 Щи йӧпийӧн, хун лын мӧшйӧаа йистӧн, Иаков пӧтӧр ӧс пӧ йӧстӧс: «Хӧнам йох! Мӧнӧм хулӧнтаты.

14 Симон алылӧслы, хӧты Турӧм оӧнӧн па рут мир пела ӧнӧкӧрмӧс, щитлал элты Лӧв нӧмӧл урӧнӧн мир ӧкӧтты.

15 Тәм элты Турэм айкел туты хыйатэт ищи пӧтэртэсэт, хӧты хашман улла:

16 'Йухэт йӧхэтлэм пӧ Давид ил питем хот нӧх верлэм, пӧ щита мӱй шӱкатман улла, нӧх верлэм пӧ лӱвэл па йӧлпа лӱшатлэм,

17 па хыйатэт пӧ хӧл мирэт Турэм Куца ат кӧшсэт, хыйатат кӱтэн Ма нэмема йастӧла. Щиты Турэм Куца, тӧм мӱй иса верты Ӧт, пӧтэртӧл'.

18 Турма хӧл Лӱв верлал йис элты лӱрэт.

19 Шишэн ма нумӧстэмэн па рут мир элты Турэм пела керлӧты ӧтэт улӧпсайӧл лавӧрта верты ӧт мосӧл,

20 лывилала хӧшты мосӧл, лыв лунӧхтэн шӧкатэм лӱтӧт элты, па краслӧты вер элты, шакептэм вой нӧхи пӧ ӱр элты йӧхи ат лавлӧссэт, пӧ па хыйатӧта щит ӧт ат версэт, мӱй лывилала ӧт лӧнхасэт.

21 Моисей закон йис тӧлэн вошӧтэн иса пӧтэртла пӧ кашӧн шаббат хӧтӧлэн иудейӧт пойӧкщӧты хотӧтэн лӱнӧтла».

Апостолэт хӧншӧм айкел па рут мир элты улты эвлӧм йохӧта китлӧт

22 Щинӧнща апостолат пӧ ун икет аратӧл пойӧкщӧты хыйатлал пилӧн, лыв кӱтлал элты йох пирыман, Антиохийа Павел пӧ Варнава пилӧн китты нӧмӧс версэт, щи мӧхет: Варсавайа айӧлтты Иуда, пӧ Сила, хӧнам йох кӱтэн куцайа улты кӧтӧн.

23 Лыв пиллалӧн шимӧщ хӧншӧм айкел мӧсӧт: «Апостолэт пӧ ун икет пӧ хӧнам йохӧт Антиохийӧн, Сирийӧн пӧ Киликийӧн улты па рут мир элты улты хӧнам йохӧта: ӱца улаты.

24 Мӱн хултмӧсӧв, мӧтты тухӧл, мӱн элтӧв ким ӧтӧм ӧтӧт, лыв пӧтӧрлалӧн нынан лывлӧтсӧлал пӧ нын сӧмлӧн йӧша мӧнӧлтсӧлал, пӧтӧртман, мӧтты ӧвтӧсты мосӧл пӧ закон хӱват улты мосӧл. Щит мӱн лывилала ӧт партылысув,

25 мӱн, йӧха актӧщман, йох пирыман, сӧмлыва мосты мӱн Варнавайӧв пӧ Павелӧв пилӧн нын хӧщайӧн китты и нӧмӧсэн арталӧсӧв,

26 лын мӱн Турэм Куцайӧв Иисус Христос нэм урӧнӧн сӧмлӧн мийӧм хыйатӧн.

27 Щинӧнща, мӱн Иуда пӧ Сила китсув, нынана лын йасӧнӧн щит па лӱра верлӧлӧн.

28 Йӧмӧн Лыл пӧ мӱн тӧм мосты вер тӱмпийӧн нынан нӧмӧлтты па вер верты ӧт мӧлв:

29 Лух йир, пӧ ӱр, пӧ шакептэм нӧхи, пӧ па краслӧты элты йӧхи лавлӧсты, пӧ па хыйатӧта щит ӧт верты, мӱй нынана ӧт лӧнхалты. Тӧм элт тӧйман, йӧма верлӧты. Тӱмтака улаты».

30 Щӧлта, китӧм ӧтӧт Антиохийа йӧхӧтсӧт пӧ, хыйатӧт ӧкетмел кемӧн, хӧншӧм нӧпек мӧсӧл.

31 Лыв пӧ, лӱнӧтмел кемӧн, щи утӧлтӧпса элты нӧх амӧтсӧт.

32 Иуда пӧ Сила, Турэм айкел туты хыйатӧна улман, хӧнам йохӧ йӧм арат йасӧн утӧлтӧты щира йастӧсӧн пӧ лывилал такапсӧлӧн.

33 Мӧлкем щита улман йӱпийӧн, лын хӧнам йохӧн апостолат хӧща йӧм нӧмӧсэн ӧсӧлсайӧн.

34 Туп Сила щита хӧщты нӧмӧсэн йӧхӧтса. [Иуда пӧ Иерусалима йӧхлы йӧхтса.]

35 Павел пӧ щӧлта Варнава Антиохийӧн усӧн. Щита лын утӧлтӧсӧн пӧ Турэм Куца йасӧн Йӧм Айкела па мӧхет пилӧн тутлысӧн.

Павел Йӧм Айкел туты кимет пӱш мӧнал

36 Мӧлты кем пӧра хӧщмал йӱпийӧн Павел Варнавайа йастӧс: «Па мӧнлӧмӧн, мин хӧнам йохлӧмӧн хӧща йӧхлӧмӧн, кашӧн вошӧн, хӧта мин Турэм Куца йасӧн тутлысӧн, ватлӧмӧн, хӧты лыв уллӧт».

37 Варнава, Марка айӧлты, Иоанн пӧтӧн ӱты ӱтцислы.

38 Туп Павел щит пӧтӧн ӱты ӧт лӧнхас, хӧй Памфилияӧн лынан хӧйсӧлы пӧ лынана мийӧм вер тӧлажа верты ӧт нӧтс.

39 Тӧм элты нӧпса ӧт лӱцӧлӧты вер тӧйӧс, щишӧн лын кӱтанӧн кӧтна мӧтсӧнӧн; щӧлта Варнава, Марк ӱйман, Кипр пела нык хӱвлӧс;

40 Павел пӧ, лӱвела Сила пирымал йӱпийӧн, хӧнам йохӧтӧн Турэм йӧма ӧвлӧптыман, мӧнӧс,

41 пӧ Сирия пӧ Киликия сӧхат, пойӧкщӧты мир такапман, йӧнхас.

16

Тимофей Павел хӧща пилтӧщты вер

1 Лӱв Дервия пӧ Листра вошӧн унты йӧхтӧс. Пӧ щита и мӧлты утӧлттыты ху ус, нӧмӧлӧн Тимофей. Лӱв аӧтӧл ӧвлӧм иудей нӧ, ащел пӧ – грек ху,

2 пӧ лӱв элтӧл Листрайӧн пӧ Иконияӧн улӧм хӧнам йох йӧма йастылысӧт.

3 Павел лӱвел пӧтӧн ӱты нӧмӧс верӧс; пӧ, ӱймал кемӧн, щи тӧхайӧтӧн улӧм иудейӧт урӧнӧн, ӧвӧтты верӧн версӧлы; лӱв ащел грека улты вер хӧлӧйӧ хыйатӧтӧн уйӧтса, шишӧн.

4 Вошӧт сӧхат мӧнман, лыв ӧвлӧты мӧхет апостолӧтӧн пӧ ун икетӧн Иерусалимӧн лӱцӧтӧм мӧрт щирӧт хӱват улты партсӧт.

5 Пӧ пойӧкщӧты актӧщӧм мӧхет кашӧн тӧхайӧн ӧвлӧты верӧн такамтылӧт пӧ кашӧн хӧтӧл арамаӧлӧт.

Павел аталэн ватты щирэл хбца Македония мўвэн ху этэл

⁶ Фригия пә Галатия мўв сәхат мәнман, Йэмән Лылән Асия мўвән лыв Йәм айкел туты әт эсәлсайәт.

⁷ Мисия мўв унты йбхәтмел йўпийән, Вифиния мўва мәнты ўтцилысәт; туп Йэмән Лыл лывилал тбхи әт эсәлсәлы.

⁸ Мисия хайман, пә лыв Троада воша охәлсәт.

⁹ Щәлта аталән Павела ватты щир ус: и мблтты ху, Македония мўвән ху, этәс. Лўв лойәс пә лўвел вохләлы: «Македонияяа йбхта пә мўңева ноты».

¹⁰ Ши вантәпса йўпийән ищи пўлан мўң Македонияяа мәнты нбмәс версув, нумәсман, Турәм Куца мўңев чита Йәм Айкел тутлыты вохсәлы.

Павел Филиппы воша йохәтты вер

¹¹ Щиңәңща, Троада вош әлты нык хўвләмел йўпийән, мўң тбрлы Самофракия пухәр мўва йбхәтсув, кимет хәтәл пә Неаполь воша,

¹² щилта пә Филиппы воша йбхәтсув: Македония мўв щунән мет олән вош, Рим пела питәм вош. Тәм вошән мўң кәмәтса хәтәл усув.

¹³ Шаббат хәтәлән пә мўң вош шәнша йбхан пела этсув, хбта, ултыйән, пойәкщәты тәха ус, пә, ил омәсман, чита әктәщәм имет пилән пбтәртсув.

¹⁴ Лыв күтәлән Фиатир вош әлты Лидия нәмпи и нэ ус, лўв тынән питы ўрты щәшканәт тынхийәс. Лидия Турәм пела сәмаңа ус, пә Павел мўй пбтәртәс, Турәм Куцайән лўв сәмәл ши пела пел пўшса.

¹⁵ Хун пә лўв йиңка лбңәлтуса пә лўв йблән улты мбхилал па, мўңев лўв хбщайәл вохсәлы, пбтәртман: «Нын мәнәм Турәм Куца пела тбрлы улты верәм йәнәйә лўңәтсәлән ки, ма хотәма лбңаты пә ма хбщайәм улаты». Пә мўңев эвләптәслы.

Павел пә Сила касна хота вбщкиты вер

¹⁶ Щиты ус, хун мўң пойәкщәты тәхайә мәнмевән, и митнә пилән уйтатсув, лўв күл сбхән катәлман уса, алысыты щирәл хўват лўв куцайлала ар бх йбхтәптийәс.

¹⁷ Павел йўпийән пә мўң йўпевән шушман, лўв ўвәс, пбтәртман: «Тәм хбйәтәт – Нўм Турма рупитты йохәт, мўңева нбх пайтәсты йуш альләт».

¹⁸ Щиты лўв ар хәтәл верылыиәс. Павел, лыкащман, күл сбх пела қарәмәс пә йәстәс: «Иисус Христос нәмән нәңен лўв лыпел әлты ким этты партләм». Пә атем лыл ищи кумат ким этәс.

¹⁹ Щиңәңща лўв куцайлал, ваттәлән, лыв бх ииты тәхайәл хблас, Павел пә Сила нбәрәмәсайәнән пә мир куцайәт хбца вош хәрыйә хбрәлтсайәнән.

²⁰ Щәлта, лынан рим куцайәнән хбца тўвман, йәстәсәт: «Тәм хбйәтәң, иудейәта улман, мўң вошев уләпса лылләты щир әтәлтәлтән

²¹ пә щимәщ щирәт әлты пбтәртләтән, мўй мўңева, Рим хбйәтәта, вана ўты пә верты әт мосәл».

²² Мир ищиты лын пелайән әлләс, рим куцайәнән пә лын әлтайән сбхлән хблт мәшман йўпийән, лынан йўхән сәкты партсәлән

²³ пә лын, артан йўхән күтәртәтнәймәнән йўпийән, касна хота вбщкисайәнән, касна хот шавиты хбйәта такан шавиты партсәйәнән.

²⁴ Щимәщ партәпса йоша павәтмал йўпийән, лўв лынан лыпи касна хот йәта вбщкәслы пә лын күрлән йўх сәсыйә сәксәлы.

²⁵ Ат күтәп кемән Павел пә Сила, пойәкщәман, Турәм, арыман, ишәксәлән; касна хота питәм бтәт пә лынан хуләтсәт.

²⁶ Шәмкап мўв такан тәриты питәс, щиңәңща касна хот пәты нбхләс; и щишән овәт хблыиә пелки пүншатсәт, пә хблыиә хбйәтәт хбца сәсәт лыңә йисәт.

²⁷ Касна хот шавиты хбйәт пә, нбх верләмәлән, касна хот овәт пелки пуншәм шийәләмәл кемән, арты кешел ким лакемәслы пә лўвел лўв пәратты ўтцислы, лўв нумәсәл, опсәм хбйәтәт хбнтәсәт.

²⁸ Туп Павел сыйән тўрән такан йәстәс, пбтәртман: «Нәңәна нәмәлтты атем ал верә, мўң хбл тәта уллүв».

²⁹ Лўв тўт такан вохәс, касна хот лыпийә хухәлмәс пә тәриман Павел пә Сила хбца керәптийәс,

³⁰ пә, лынан ким әтәлтәман, йәстәс: «Ма куцайңәлам! Мўй мәнәм верты мосәл, нбх пайтәсты урәңән?»

³¹ Лын пә йәстәсәнән: «Турәм Куца Иисус Христоса эвла, пә нәң нбх пайәтләйән, нәң хот тәлән па».

³² Щәлта Турәм Куца йәсән лўвелә пә хбл, лўв хотәлән уләм бтәта, пбтәртса.

³³ Пә лўв, лынан атәлән йимал кемән, лын нўләмлән нбх лбхәтсәлы пә ищи мбхты лўв йиңка лбңәлтуса пә лўв хотәң мбхилал па.

³⁴ Щәлта, лынан йбхи хотәла тўвмал йўпийән, ләты пәсана вохсәлы пә хбт тәләл пилән амтәс, Турма эвәлмал урәңән.

³⁵ Хун пә хәтлә йис, рим кушайнән вошәң мит йохнән йастәты китсәтән: «Ши хойатнән эсләлән».

³⁶ Касна хот шавиты хойат щит элты Павела такан йастәс: «Рим кушайнән нынан эсәлты партсәтән; щинәнща, ин ким этатән пә йәм нбмәсэн мәнәтән».

³⁷ Туп Павел лын пелайәна йастәс: «Минәмән, Рим хойатнән, сүт таклы хәл мир сурән сәксәлән пә касна хота вошкәслән, ин пә хәһайән эсәллаймән? Анта, ты ат йохәтләтән пә минәмән лын ким ат этәлтәлән».

³⁸ Вошәң мит йохнән ши йаснәт рим кушайнәна йастәслән, пә щитнән, Рим йоха улты вер хулман кемән, хәлт пәлтәмәснән.

³⁹ Щәлта, ши йохәтсәтән, лын пелайән пойкацсәтән пә, ким этәлтәман йүпийән, вош элты ким мәнты партсәлән.

⁴⁰ Лын пә, касна хот элты ким этман йүпийән, Лидия хәща йохәтсәнән пә, ханам йохлән шийәләман кемән, лывилал утәлтәслән, пә йәллы мәтсәнән.

17

Павел пә Сила Фессалоника вошән

¹ Амфиполь пә Аполлония мөхты мәнман, лын Фессалоника воша йохәтсәтән, хөта иудейәт пойәкшәты хот ус.

² Павел, лүв уллытал ширәлән, лыв хөщайәла ләһәс пә хуләм шаббат хәтәл и йүпийән Йәмән Нәпек элты лыв пилләлән пөтәртәс,

³ лывилала алилыман пә тбрлы йастәман, Христоса сөрма питты пә нөх лыләнләты мосәс, пә йастәс: «Тәм Христос - щит Иисус, Хой элты ма нынана пөтәртләм».

⁴ Щәлта лыв элтылал тухәлләл эвәлсәт пә Павел пә Сила пела пайтәссәт, хөты грекәт элты, Турәм пела сәмән хойат ши арат ар, и щиты пә ләтәһә улты нәңәт элты йәм арат.

⁵ Туп әт эвләм иудейәт, шек нбмәсэн лыкащман пә вош хәри элты тухәл әт рәхты хойатәт ййман, похла әктәщсәт пә вош нөх нбхалтты питсәл пә, Иасон хот ләпа әратмел кемән, лынан, мир хөща ким туты урәһән, кәшсәл.

⁶ Лынан әт уйәтмел йүпийән, лыв Иасон пә па эвәлты ханам йох вош кушайәт хөща хипләлтсәлал, үвман: «Тәм мұв лбватән уләпса шүкатты өтәт ты па йохәтсәт,

⁷ Иасон пә лывилал вана услы, пә хблүйә лыв, па От, Иисус, хона тайман, кесарь партты щира әт улләт».

⁸ Щинәнща щит хуләм мир пә вошәң кушайәт хурәпа пайәтсәлал.

⁹ Туп тәмет, Иасон пә па өтәт элты тын ййман, лывилал эсәлсәлал.

Павел пә Сила Верия вошән

¹⁰ Ханам йохәт пә ищи мөхты атәлән Павел пә Сила Верия воша китсәл, хөлта лын йохәтман кемән, иудейәт пойәкшәты хота мәтсәнән.

¹¹ Тата улты өтәт Фессалоника мөхәт элты йәм нбпсәншкәт: лыв йасәң хәл сәмәһә вана үсәл, кашәң хәтәл Йәмән Нәпек ләрапман, тәми а мүй тбрлы щиты.

¹² Щәлта лыв элтылал ар хойат эвләс, пә грек ләтәһә нәңәт элты пә йох элты йәм арат.

¹³ Туп хун Фессалоника иудейәт мбштәсәл, Верия хөща па Павелән Турәм йасәң туса, лыв ши па йохәтсәт пә мир нөх күрәтты пә нөх нбхалты питсәл.

¹⁴ Щишән ханам йох ищи мөхты Павел китсәл, щарәс пела шушты щира; Сила пә Тимофей ши вошән хәщсәтән.

¹⁵ Павела мәнты нәтәм өтәт лүвел Афины вош унты нөтсәл. Лыв, Силая пә Тимофея мийәм партәпса йоша павәтмел кемән, мәтты лын сорашәк лүв хөщайәл ат йохәтсәнән, йохлы мәтсәт.

Павел Афины вошән

¹⁶ Павел мәнты пилләлал лавәлтәл элты Афины вош хуват шушилыяс пә, тәм вош тәлыиә лух тайтал урәһән, лүв нбпсәл ушмәщәс.

¹⁷ Щинәнща, лүв иудейәт пойәкшәты хотән иудейәт пилән пә Турәм сәмәһә тайты грек йох пилән, пә кашәң хәтәл вош хәрийән уйтантылыты хойатәт пилән нумәссәс.

¹⁸ Лүв пилән тухәл эпикур пә стоик ашсулайәт элты улты нбпсән йох пөтрәмәты питылысәт. Итлал инщәссәт: «Мүй пә ши авашты өт йастәты ләңхал?», па өтәт пә: «Илампа, лүв па мұв хойатәт лүңхәт элты утәлтәл», лүв лывилала Иисус пә нөх лыләнләты вер элты Йәм Айкел тус, щишән.

¹⁹ Щәлта, лүвел пәтән ййман, Ареопаг нәмпи тәхайа * тусәл пә йастәләт: «Мұң а мүй верәтләв уйәтты, мүй щит щимәщ йәләп утәлтәпса, мүй элты нәң пөтәртсән?»

²⁰ Нәң мблты обшы-уйтлы өт мұң паллува хулмәлтлән. Щишән мұң уйәтты ләңхалув, мүй щит?»

* 17:19 17:19 Ареопаг нәмпи тәха - словарьн ванты;

21 Афины мōхет пә хōл пә лүв хōщайәл улты па мұв хōйатәт нәмәлты щирән пōрайәл әт хәщәптылысәт, туп щиты, мōлты йәлвәл вер әлты ат хуләтса пә ат пōтәртса.

22 Щәлҗа, Павел Ареопаг кўтпа лойман, йасәс: «Афины хōйатәт! Ма иса ваттәмән, нын лўнхәт әлты нумәсты вер шек такан тәйләлән.

23 Нын йәмәң лотлән вантыман йәхман, ма и йирасты лот уйәтсәм, хōта хәшман уса: 'Әт уйәтты Турма'. Тәман-щи, Хōйтан нын, әт уйәтман, такан нумләлән, ма нынана такан айәлләм.

24 Турәм, улты-омәсты мир тыйәлтәм От, Лўв, опәлән пә мұвән Турәм Кущайа улман, әнта йошән верәм хотәтән ул

25 пә хōйат йошән верты верәт әт вохәл, ищи мәтты Лўвәл мōлты мосәл, Лўв кашәң бта уләпса пә лыл, пә мұй иса мәл.

26 И кәлы әлты Лўв аратәл хōйат рут тыйәлтәс, иса мұв лōватән улты урәңән, хōта Лўв хōл хōйат рутәта мōрт пōра пә мōрт улты тәха ләщатәс.

27 Лыв Турәм ат кәшсәт, Лўв улты щәщәл ат мōштәсәт пә Лўвәл ат уйәтсәл - щи кўш Лўв кашәң бтлүв пўнәлән ванән ул,

28 щиты әт ул, мұң Лўвәлән уллүв пә нōхалүв, хōты тухәл нын арәт верты мōхилән пōтәртисәт: 'Мұң Лўв пиләлән и рут'.

29 Щиңәңща, Турәм рута улман, мұңев щиты нумәсты әт мосәл, мәтты Турәм сорњи, мұй пә щелбх, мұй пә хōйат нōмәс хұват хōрасән верәм кев хōрпи.

30 Щиңәңща, Турәм йәна вер әт уйәтм пōра хәйман, Турәм ин хōйатәта хōл кашәң тәхайән кәрәк әлты шәнша керләты партәл,

31 Лўв хәтәл ләщатәс, щишән, хун улты-омәсты турәм вешката сүтәтты питләлы, Лўв щи кеша пōнәм Хōйатәл сәхат, пәрәм әлты Лўвәл нōх лылнәтман, мира иса, уйәтты урәңән, ваттәлтәслы».

32 Пәрәм әлты нōх лылнәтәм вер хулмел кемән, итлал әл хұләщсәт, киметлал пә йасәсәт: «Тәм әлты нәңен па ишән хуләтләв».

33 Щиңәңща, Павел лыв әлтылал мәнәс.

34 Тухәл йох пә, лүв хōщайәла рәхәлтисәт пә эвәлсәт; лыв кўтәлән Дионисий Ареопаг ху†, Дамарь нәмпи нә пә лыв пилләлән па мōхет усәт.

18

Павел Коринф вошән

1 Тәм йўпийән Павел, Афины вош хәймал йупийән, Коринф воша йōхтәс;

2 Щита лўв и иудей ху уйтәс, нәмәлән Акила, Понт мұв әлты улты ху. Акила тәм ванән Италия әлты Прискилла имел пилән йōхтәс, - Клавдий нәмпи кесарь иудейәта хōл Рим әлты мәнты партсәлы, - пә Павел лын хōщайән йōхтәс;

3 Лын и хōрпи верты бт тәйсәңән: лын пирщин хотәт ләщатсәңән, пә щишән Павел лын пиланән рупитты хәщәс.

4 Кашәң шаббат хәтәлән лўв иудейәт пойәкщәты хотән иудейәт пә грекәт пилән пōтәртәс пә лывилал таңилыслы*.

5 Хун пә Македония әлты Сила пә Тимофей йōхәтсәңән, Павел иудейәта пōтәртты лыләлән иләпса, мәтты Иисус - щит Христос.

6 Хун пә лыв лўвәл йәртлыты пә лўвәла атма йасәтты пйтсәт, лўв лумтәмлал ил пәркатмал кемән, лывилала йасәс: «Нын кәлылән нын бх пәтләнән;† ма систам; тәлта йәллы па рут мир хōща мәнләм».

7 Павел иудейәт пойәкщәты хот әлты ким этәс пә ванән улты хота лōнәс, хōта Иуст нәмпи ху, Турәм пела сәмәң бт, ус.

8 иудейәт пойәкщәты хот куща Крисп пә хōл лўв йōлән тәйты мōхилал пилән Турәм Кущайа эвләс, пә Коринф мōхәт әлты ар хōйат, хуләтман, эвәлсәт пә йиңка лōнәлтлыкысайәт.

9 Турәм Куща пә атәлән Павел вантәпсайәл хōща йасәс: «Ал пәла, туп пōтәрта пә шитама ал йўва,

10 Ма нәң пиләнән улләм, пә нәмәлты бт нәңена атәм әт верәл, Ма тәм вошән ар хōйат тәйләм, щишән».

11 Пә лўв щита, лывилал Турәм йасәна утәлтыман, тәл-лўң пә хут тыләщ арата хәщилыйәс.

12 Щи кўтән, Ахаия мұвән Галлион проконсул уләм пōрайән, иудейәт и нōмәсән Павел йәщәлт элләсәт пә сүт верты тәхайа тусәл,

13 пōтәрман, мәтты лўв хōйатәт, Турәм пела сәмәңа улты, әнтон Закон щирән утәлтәллы.

14 Хун пә Павел уңләл пел пўшты үтчислы, Галлион иудейәта йасәс: «Иудейәт! Мōлты атәм вер мұй пә лолмасты, велтатты вер верәс ки, ма лулән нынан хуләтты щир тәйсәм,

† 17:34 17:34 Ареопаг ху - суг йохәт әлты ит; * 18:4 18:4 таңилыты - ар пуш такан мōлты әлты йасәтты, нōпса йәма ат пйтәс; † 18:6 18:6 Нын кәлылән нын бхпәтләнән - тәм йасәтәт щит әлләт: нынәлән нын Турәм йәлпийән наклата пайәтсәлән;

15 туп хун утәлтәты вер элты, пә нәмәт элты, пә нын законән элты ўра вортла, нын щирәнән арталыйалән; ма щита сүта улты әт ләңхаләм».

16 Щәлҗта сүт верты тәха элты лывилал воштәслы.

17 Грекәт хобльйә иудейәт пойәкщәты хот куща Сосфен җәрәмәсәл пә лүвәл сүт верты хот йәлпийән сәкәсәл; туп Галлион щит элты йәша нәш әт нумисыйәс.

Павел Антиохияя йбхлы керләты вер

18 Павел йам арат хәтәл Коринф вошән ус. Щи йүпийән лүв ханам йох пилән пайәм уләм верәс пә Акила пә Прискилла пилән Сирия мұва хбпән мәнәс. Мәнтәл йәлпийән Павел Кенхрей вошән бхәл лбртсәлы, Турма аәм вер тәйәс, щишән.

19 Ефеса йбхәтмәл йүпийән лынан щита хәйсәлы, лүв пә иудейәт пойәкщәты хота лбңәс пә иудейәт пилән нумәсман пбтрәмәс.

20 Хун пә лыв ўратсәт, лүв хүвшәк лыв хбщайәл ат ус, лүв әт кашәсә,

21 туп лыв пилләлән пайәмуләм верәс, йәстәман: «Мәнәм йиты йәмәң хәтәлән мет шопәң Иерусалимән улты мосәл; нын хбщайән пә, Турма рәхты ки питәл, па йбхлы йбхәтләм». Щәлҗта Ефес вош элты хопән мәнәс. [Акила пә Прискилла Ефесән хәщсәтән.]

22 Хоп элты Кесария воша бхәлмәл йүпийән, лүв Иерусалима нбх йбхтәс, щита пойәкщәты әкәтщиты мбхәт йәм йәсәңән йәстәслы пә Антиохия воша мәнәс.

23 Щәлҗта щита мблты кем сыс хәйман, әтәс, пә и олтман Галатия пә Фригия мұвңән мбхты мәнәс, утәлтәты йбх такапман.

Аполлос Ефесән пә Коринфән

24 И мәтты иудей, нәмәлән Аполлос, Александрия[‡] вошәң ху, туса пбтәртты пә Йәмең Нәпек уйәтты ху, Ефеса йбхтәс.

25 Лүв Турәм Куща Йуш пәла утәлтәман ус пә шек такан пә эвәлты щира пбтәртәс, тўңа-щира Турәм Куща элты утәлтәс, күш туп лүв Иоанн йиңка лбңәлтыйәпса уйтәс.

26 Лүв, әт пәлман, иудейәт пойәкщәты хотән пбтәртты питәс. Лүвәл хулмәл кемән Акила пә Прискилла лүвәл вана ўслән пә тўңашәк Турәм Куща Йуш лүвәла таңсәлән.

27 Хун пә лүв Ахаия мұва мәнты утщийәс, ханам йох щита улты утәлтәты йохәта нәпек хәшсәт, лыв лүвәл вана ўты партәсәл; лүв тбхи йбхәтмәл йүпийән, ар нәтәп щи хбйәтәта верәс, хбй Турәм йәм хүвәтән эвәлман ус.

28 Лүв мир йәлпийән иудейәт ломтәтлтыты вер шек әлла альилыслы, Йәмәң Нәпек хүвәт әтәлтман, мәтты Иисус ул Христос.

19

Павел Ефесән

1 Аполлос Коринфән улмәл сыс, Павел нбхлы улты мұвәт мбхты мәнман, Ефеса йбхтәс пә щита тухәл утәлтәты йох уйәтмәл кемән,

2 лывилала йәстәс: «Йәмәң Лыл нын, эвәлман йүпийән, вана ўслән амуй?» Лыв пә лүвәла йәстәсәт: «Муй хблна пә әт хуллысәв, Йәмәң Лыл амуй щит».

3 Лүв лывилала йәстәс: «Муй пәла нын йиңка лбңәлтыйәсайты?» Лыв йбхлы йәстәсәт: «Иоанн йиңка лбңәлтыйәпса пәла».

4 Павел йәстәс: «Иоанн йиңка лбңәлтыйәпса ус кәрәк элты шәшән керләты йиңка лбңәлтыйәпса, хбйәтәта пбтәртман, лүв йүпелән Йиты Ота, Христоса Иисуса * , ат эвәлсәт».

5 Щит хулмәл кемән, лыв Турәм Куща Иисус нәм урәңән йиңка лбңәлтыйәсәт,

6 пә, хун Павел лыв бхпәтләл элты йошңиләл пбтсәлы, лыв элтылала Йәмәң Лыл ил бхләс, пә лыв па йәсәтәтән пбтәртты пә Турәм элты айкәл тугы питсәт.

7 Лыв аратәлән кәтхбщияң кем хбйәт ус.

8 Иудейәт пойәкщәты хота йбхәтмәлән, лүв, әт хурыман, хуләм тыләщ утәлтәс, Турәм Хон Уләпса элты пбтрәмәман пә эвләпәман.

9 Туп лыв элтылал тухләт сәмләл така версәлал пә эвәлты әт ләңхәсәт, Турәм Куща Йуш мир йәлпийән лыкәң йәсәңән йәстәман. Щиңәңща Павел лывилал хәймәл кемән, утәлтәты йбх утца щира әкәтсәлы пә и мблты Тиранн ху утәлтәты хотән кашәң хәтәл хбйәтәт утәлтәслы.

10 Кәт тәл-лүң кем хүвәт щиты ус, Асия мұвән улты хбйәтәт, иудейәт муй пә грекәт, Турәм Куща Иисус элты улты утәлтәпса хбльйә хулсәл.

11 Турәм пә Павел йош мбхты мблты арат вантылләңәл вер верәс,

12 кәшәң хбйәтәт ләңла лүв тәйты бхшәмләл пә антәп сбхлал пбнылысәйәт пә лыв мушлал нбх вблысәт, пә лыв элтылал күл сбхәт ким әтсәт.

13 Хблна пә улынайә йәхты, йәсәңән күл сбх воштәты иудей йох элты, тухләт күл сбхәң хбйәтәт хбща Турәм Куща Иисус нәм йәстәты питсәт, пбтәртман: «Нынан Иисус нәмән воштәләв, Хбй элты Павел такан йәстәл».

‡ 18:24 18:24 Александрия - Египет вош; * 19:4 19:4 Христос Иисус - щит Мессия Иисус;

- 14 Шит мэтты мблты Skeva нэмпи, иудей Турма йир верты бх ики, лапэт пбх версэт.
- 15 Туп кўль сбх йбхлы йастэс: «Иисус уйэтлэм, пә Павел ищи мәнэма лэр, нын пә хойтат?»
- 16 Шәлта лыв хбщайәла щи кўль сбхән хойат щи лбват ун йурән аратэс пә лывилал ил пайэтсэллы, лыв Һара питман пә Һўлмәна йўвман, щи хбт элты ким хонтасэт.
- 17 Шит хбл Ефесән улты иудейәта пә грекәта уйәтты щира питэс, пә хбл лыв пәльщәмән йбхәтсайәт, пә Турәм Куща Иисус нәм ләтәна айәлтты питсәл.
- 18 Эвләм бтәт элты ар хойат йбхтылыйәс, вешкат щирән верлар элпа альсәлал.
- 19 Мўтра верылыйәм мбхет элты йәм ар хойат, мўтра верты нәпеклал йәха әкәтман, хойатәт йәлпийән нбх ўщәтсәлал, пә тынлал йәха пбтсәлал пә ветиян щбрәс щел бх арата хойәс.
- 20 Щиты такан Турәм Куща йасән лакки ләрпиләс пә йурамәс.
- 21 Хун пә щит йәтшәс, Павел, Лылән тўвман, Македония пә Ахация мўв сәхат Иерусалима мәнты нбмәс верәс, йастәс: «Щи йбхтылытәм йўпийән, мә Рим ватты верәм ул».
- 22 Шәлта, кәт лўвел Һотты хойатнәлал, Тимофей пә Ераст, Македония мўва китмал йўпийән, лўв Асия мўвән мблты сыс кема хәщилыйәс.

Йәшашты вер Ефесән

- 23 Щи пўлаң Турәм Куща Йуш урәән ун йәшашты вер тыйәс,
- 24 и хойат, нәмәлән Димитрий, щелбх верән тус ху, щелбх элты Артемида лух ими хбрамән хот хбр верылыйәс пә вератты тус йохәта бх щитты щир мийилыйәс.
- 25 Лывилал пә па вератты йохәт йәха әкәтман, йастәс: «Мбхет! Нын уйәтләтты, тәм вератты вер элты мўн тайтан щирәв ул;
- 26 щи кўтән нын ватләтты пә хулләтты, әнта туп Ефесән, иса хәщ Асия лбватән щи Павел ар хойат лўв эвләптәтты верәлән йбвра хўщәс, пбтәртман, мәтты хойат йошән верты бт - щит әнта лунхәт.
- 27 Щит пә мўнәва атәм верәл әнта туп вератты верәв атма айәлтты щирән, Артемида лух ими йәмән хот па нәмәлтты йўкана әт тайты питла. Лух ими хблна лўв Асия мўв лбватән пә мирән иса ләтәна тайла, лух латәң верәл хблт павәтла!»
- 28 Шит хуләтмел кемән, лыв лыкән йбхәтсайәт пә ўвты питсәт, пбтәртман: «Ефес вош Артемида ләтәң!»
- 29 Шәлта вош лбватәлән нбх Һбхләс. Лыв Павел пилән йәңхәм Македония кәтнән, Гайи пә Аристарх, Һәрәмәман, и йәха каш ватты тәхайа Һбхтәсәл.
- 30 Хун пә Павел мир хбща этты ўтщийәс, утәлтәтты йохәтән лўв әт эсәлса.
- 31 И щиты тухәл Асия куцайәт элты па, лўвела лухса улман, лўв хбщайәл айкел китсәт, каш ватты тәхайа әт ат йис.
- 32 Щи кўтән итлал ит ўвләт, киметлал пә кимет бт ўвләт, пбтәртты әктәщәм щир и нулама ус, пә ар пеләк йәха әктәщәм бтәт әт уйәтләт, мўй урәән әктәщәс.
- 33 Иудейәт йастәм щирән, мир кўт элты Александр ким вохса. Йошән пос верман, Александр мир пела пбтәртты ўтщийәс.
- 34 Хун оша пайәтсәл, лўв иудей ху, хбл и турән ўвалтсәт пә кәт щос кем увсәт: «Ефес вош Артемида ләтәң!»
- 35 Вошәң хәншатты куца пә, хойатәт ил роммәлтмал кемән, йастәс: «Ефес йох! Мәты хойат әт уйәтәл, Ефес - щит ләтәң лух ими Артемида пә турәм элты ил рәкнәм хбрәл шавиты вош?»
- 36 Шит хбща ўра ворты вер әнтомо ки, нынан рома улты мосәл пә, әт нумәсман, вер верты әт мосәл.
- 37 Нын тәм икәнән ты туслән, лын әнта Артемида йәмән хот лыпы доләпсәтән, әнта нын лух имана атәм версәтән.
- 38 Димитрий пә па вератты йох лўв пиләлән мәтты хойат пела пбләщ тайләт ки, щи кеша сўт верты урәән әктәщиты щир ул пә сўт куцайәт улләт: кўтлалән поләш ат тутлыләт.
- 39 Нын мблтты па бт кәшләтты ки, щит закон щирән әктәщиты тәхайән ватты питла.
- 40 Мўн вевтам щира питсув - ин тәм тыйәм вер урәән, йәшашты щира пбнлайув, щи урәән нәмәлтты сонтәң әнтомо, мўн әктәщәм верәв лулән нбх пайәтты». Щит йастәмал йўпийән, лўв әктәщәм мбхет лакки эсәлсәлы.

20

Павел Македонияя пә Грецияя мәнты вер

- 1 Йәшашты вер вблыйәм йўпийән, Павел утәлтәтты йох вана вохмал пә лыв номәслал такапмал йўпийән, лыв пиллалән пайәмуләм верәс, ким этәс пә Македония мўва мәнәс.
- 2 Щи тәхайәт сәхат мәнман пә эвләтты хойатәт йәм артан утәлтәсәлы. Еллада * мўва йбхәтмәлән,
- 3 щита лўв хуләм тыләщ ус. Хун лўв Сирия мўва хопән мәнты әктәщәс, иудейәт лўвел пәратты вер ләщатәм хулмал кемән, Македония сәхат йбхлы мәнты нбмәс верәс.

* 20:2 20:2 Еллада - щит Греция;

4 Лүүв пиләлән Асия унты Сосипатр, Верия вошәң ху, Пирр пѳх, Фессалоника элты улты Аристарх пә Секунд, щәлта Гаий - Дервия вошәң ху пә Тимофей, щәлта пә Асия элты улты Тихик пә Трофим йәхсәт.

5 Лыв, йәллы мәнман, мүнөв Троада вошән лавәлсәл.

6 Мүн пә, түтәң һаң хәтләт йүпийән, Филиппы элты хопән мәтсүв пә ветмет хәтәлән Троада йән лыв хощайәл йѳхәтсүв, щита лапәт хәтәл усүв.

Пәрәм Евтих нѳх лылһатәм вер

7 Лапәт оләң хәтәлән†, хун утәлтәты йѳх һаң морәтты урәңән йәха әктәщәт, Павел лыв пилләлән пѳтрәмәс пә, кимет хәтәл мәнты нумәсмал хүват, лүүв пѳтрәл әт күтәп унты туслы.

8 Нум хот йәтән, хѳта мүн әктәщсүв, йәм ар түт хѳшам ус.

9 Павел хув пѳтрәмәмал элты, и энәмты пѳх, нәмәлән Евтих, ишһи хопән опсәс, такан ил вѳйәһса пә нѳхләмәл сәхат, хулмет хот пәлјат элты ил рәкһәс, пә нѳх аләмәмән, пәрмал.

10 Павел, ил эсләщәс, энәмты пѳх әлт ѳлсәлы пә лүүвел әпәлтман, йәстәс: «Ал хурыйаты, лүүв лылһәң».

11 Павел нум хѳт йәта лѳңмал кемән пә һаң морәтмал пә ләвмал йүпийән, йәм хүват, хѳлна пә хулһәты унты, пѳтрәмәс, пә йухәт ким этәс.

12 Щи күтән энәмты һаврәм лылһат йѳхи туса пә щит элты хѳл шек амәтсәт.

Троада элты Милита мәнты вер

13 Мүн паршәң ун хопа ләлсүв пә йәллы Асс вош пела мәтсүв, щилта Павел үты урәңән; лүүв мүнәва щиты партсәлы, лүүв күрән шушты үтщийәл.

14 Хун пә лүүв мүн пилвән Асс вошән уйтантәс, лүүвел пәтән паршәң ун хопа үймев кемән, мүн Митилина воша мәтсүв.

15 Щәлта, щи мәнман, кимет хәтәл мүн Хиос пухәр шѳма ил лойсүв, хәтәл хайман пә Самос пухра хойсүв пә, Трогиллия воша йѳхтылымев йүпийән, кимет хәтәл Милит воша йѳхәтсүв,

16 Павел Ефес хайман мәнты нѳмәс верәс, Асия йән әт ар рѳнты, щишән, лүүв тәрматыйәс, Ветийәң хәтләп йәмәң хәтәл кеша Иерусалимән улты ләңхәс.

Павел Ефес пѳйәкщәты хѳйатәт ун икет пилән пѳтәртты вер

17 Милит элты Ефеса китәсәс, Турма пѳйәкщәты хѳйатәт ун икет лүүв хѳщайәла вохсәлы,

18 пә, хун лыв лүүв хѳщайәла йѳхәтсәт, лывиләла йәстәс: «Нын уйәтләлән, хѳты ма мет оләң хәтәл элты, хун Асия йә йѳхәтсәм, ивевән нын пиләнән усәм,

19 ма Турәм Куша пела рома улман пә ар сәмийк мәнәлтман верәт версәм, иудейәт верәм лыкәң нѳпсәт пәтыйән кәмән кем шук мәнәм түты вера йис;

20 Ма нәмәлтты щит элты әт хайсәм, мүй элты нынан пѳтәртты мосәс лулән, мүйә нынан утәлтәты мосәс лулән, мир ватман пә хотлән лыпийән.

21 Ма иудейәта па, грекәта па такан йәстәлсәм, лыв кәрәк элты шәшән керләмән, Турәм пела ат керләсәт пә мүн Турәм Кушайәва Иисуса Христоса ат эвәлсәт.

22 Пә тата щи, ин ма, Лылән хүщман, Иерусалима мәнләм, әт уйәтләм, мәнәма щита мүй питәл;

23 Туп Йәмәң Лыл кашәң вошән аләл, пѳтәртман, касна хот пә шукәң щирәт мәнәм лавәлјәт.

24 Туп ма нәмәлты пела әт әңкәртыләм пә ма лылјәм әт шавиләм, туп, амәтман, лүүлән мә йушем мәнты пә Турәм Кушайән Иисусән мийәм ма верәм йәтшәптәты ат верәтсәм, Йәм Айкел Турәм йәм элты пѳтәртты.

25 Пә ин, тәм, ма уйәтләм, хѳл нын, хѳй күтән, Турәм Хон Уләпса элты пѳтәртман, ма йәхсәм, мәнәм па әт ватләлән.

26 Щишән нынана тәм хәтәл ма такан йәстәләм: «Нәмәлты пәрәм хѳйат хѳща үнавот әт тәйләм, 27 ма Турәм ләңхәты вер аратәл нынана такан йәстәты әт хәнәтысәм.

28 Щинәңща, нынан ватман тәйләлән пә хѳйат таш аратәлән па, хѳта Йәмәң Лыл нынан ѳха пѳтсәлы, Турәм Куша пә Турәм әктәщиты мѳхиләл нын такан ат шавислән, Лүүв кәлјәл сәхат мѳщатәм пѳйәкщәты мѳхиләл.

29 Ма уйәтләм, хун ма мәнләм, нын хѳщайән лыкәң йәврәт лѳңлјәт, лыв пә таш әт щаләтләл.

30 Щәлта нын элтылән хѳлна хѳйатәт нѳх лойлјәт, хѳй пѳтәрталән вешкат вер йѳвра талты питләлы, утәлтәты йѳх лыв йүпиләлән тугы урәңән.

31 Щишән нумәсман уләты! Нумалән, ма нынан тәләң хуләм тәл-луң атәл-хәтәл ивевән сәмийк сурән нын элтайән кашәң ѳт утәлтысәм.

32 Пә ин нынан, хәнам йѳх, Турма пә Лүүв йәмәл элты улты йәсә эвләштәлјам, хѳй нынан утәлтәты пә нынана Лүүв йәмәң мирәл күтән ѳх вѳл мәты верәтәл.

33 Әнта щелѳх, әнта сорһи, әнта лумтәм нәмәлты хѳйат элты ма әт ләңхәсәм:

34 нын уйәтләлән, мәнәм мосты ѳт пә ма пүнләмән уләм хѳйатлама мосты ѳт тәм ма йѳшңиләмән шитәптәсәм.

† 20:7 20:7 Лапәт оләң хәтәл - еврейәт щирән щит шаббат йүпи хәтәл, хәнәтәт щирән - щүтщәты хәтәл;

³⁵ Кашәң верән ма нынана этәлтүсҗам, щиты рупитман, вевлы хойатәта Һотты мосәл пә Турәм Куца Иисус Йасңәт нумты мосәл, Лүв йастәс: 'Ұты элты, мәты йәмшәк'».

³⁶ Щит йастәмал кемән, лүв шашңилал ил әсәлсәлы пә хәл лыв пиллалән пойәкщәс.

³⁷ Щи пбрайән хәлүйә холләсәт пә, Павел әпәлтыман, лүвел мосәлтәсәл.

³⁸ Мет шопәң лүв йастәм йасәңлал элты хоңсәт, мәтты лыв па нәмәлты пбрайән лүв вешәл әт ватләл. Щәлта лүв пиллалән паршәң хоп унты мәтсәт.

21

Иерусалима мәнты вер

¹ Хун пә мүн лыв пиллалән кәтна мәнмев йүпийән, нык хүвләсүв, тәрлы Кос воша йөхәтсүв, кимет хәтәл Родос пухра, щилта пә Патара воша,

² щәлта Финикия пела мәнты паршәң ун хоп уйәтмев кемән, нөх хухсув пә нык хүвләсүв.

³ Мүн Кипр пухар мұв ныгы үшән усүв пә лүвел веш пеләк сәхат хайман, Сирия мұва мәтсүв пә Тир вош хәңә ұты кәтәлсүв, тәта хоп элты пәрмасәт хайты мосәт.

⁴ Щәлта, утәлтәты хөйәтәт мөщатмев кемән, щита лапәт хәтәл усүв. Лыв, Йәмәң Лылән альман, Павел пела пәтәртләт, лүв Иерусалима әт ат мәнәл.

⁵ Щи хәтләт хайман, мүн әтсүв пә мәтсүв, пә лыв хәлүйә имилал пә һаврәмләл пилән мүнөв вош кимпи унты хәлна тусәл; намән питарән па, шаш ил әсәлман, пойәкщәсүв.

⁶ Пә, күтлүвән пайәмуләм вермев йүпийән, мүн паршәң ун хоп ләлсүв, лыв пә йөхи мәтсәт.

⁷ Мүн пә, мәнты верев йәллы түвман, Тир элты Птолемида воша йөхәтсүв, хәта хәнам йохлүв үщайән версәлүв пә лыв хөщайәл и хәтәл усүв.

⁸ Кимет хәтәл Павел пә мүн, лүв пиллалән уләм өтәт, йәллы мәтсүв пә Кесарияна йөхәтсүв пә, Филипп хәта лөңман, лүв Йәм Айкел тутлгыты ху, лапәт һотәп ху* элты ит, лүв хөщайәл хәщсүв.

⁹ Лүв һәл икилы эви тәйәс, Турәм айкел туты нәңәт.

¹⁰ Щи күтән хөгы мүн лыв хөщайәл ар хәтәл усүв, Иудея элты Агав нәмпи Турәм айкел туты ики йөхтәс.

¹¹ Щәлта, мүн хөщайәв лөңман, Павел әнтәп кел үслы пә лүв йошлал-курлал йәха йәрман, йастәс: «Щиты Йәмәң Лыл пәтәртәл: 'Тәм әнтәп келәң ики тәмиты Иерусалимән иудейәтән йәрла пә па рут мир йоша мәла'».

¹² Хун пә мүн щит хултмәсүв, мүн па, щита улты өтәт па пойкаңсәт, лүв Иерусалима әт ат мәнәс.

¹³ Туп Павел йөхлы йастәс: «Мүй нын верләты? Мүйә холләлты пә ма сәмем мәшләлән? Ма әнта туп йәрәм өта улты ләңхаләм, Иерусалимән Турәм Куца Иисус нәм урәңән пәрты таща улләм».

¹⁴ Хун пә мүн лүвел вөләтты әт верәтсәв, ромәпсүв, йастәман: «Турәм Куца партәпса щирән ат питәл!»

Павел Иерусалима йөхәтты вер

¹⁵ Тәм хәтләт йүпийән, ләщатыман, Иерусалима мүн мәтсүв.

¹⁶ Мүн пиләвән тухәл утәлтәты йох Кесария элты па шуңсәт. Лыв мүнөв Мнасон Кипр ху, хүв тәлән утәлтәты ху, хәта тусәл, хөй хөңә мүнөв лүлән улты рәхәс.

¹⁷ Хун мүн Иерусалима йөхәтсүв, хәнам йохән, амәтман, мүн вана үсайүв.

¹⁸ Кимет хәтәл Павел мүн пиләвән Иаков хөңә йөхтәс; ун икет па хәл йөхәтсәт.

¹⁹ Лывилал үщайән верман, Павел ләтйан-карийән пәтәртсәлы, лүв верәм верләл мөхты әт эвәлты па рут мир күтән Турәм мүй верәс.

²⁰ Лыв па, хуләтмел йүпийән, Турәм ләтәңә айәлтсәл пә лүвәла йастәсәт: «Хәнам ху, ватлән мүй арат щөбрәс эвләм иудей йох, пә лыв хәл Закон такан тәйты өтәт.

²¹ Нәң элтән пә йәма хуллсәт, мәтты нәң хәл па рут мир күтән улты иудейәт Моисей элты пүнла хәгты утәлтәллан, пәтәртман, мәтты лыв йох һаврәмләл хөңә эвәтты вер әт ат версәт пә лыв щирләл щирән әт ат усәт.

²² Щиңәңща, мүй пә? Йәна, мир әктәщәл; хулләл, нәң йөхәтсән, щишән.

²³ Вера са, мүй мүн нәңен йастәлүв: мүн һәл хөйәт, йастантәм вер тәйты өтәт, тәйлюв.

²⁴ Лывилал үйман, лыв пиллалән сыстамтына пә лыв йүкан йирләл тын нәң сөхәпты, лыв өхлал ләртты ат верәтсәт. Пә хәл кашаләләт, нәң элтайән хуллүйәм пәлщәт әнтөм вешкәтәт, нәң па Закон хуват уллән.

²⁵ Эвләм па рут йоха мүн верәм нөпсәв элты хәщсәв: лыв нәмәлты щимәщ әт ат версәт, туп лүңха порылүйәм ләтөт элты, вой үр пә шакаптәм вой һөхи элты, пә пақрасләты вер элты лывилал ат шависләл».

²⁶ Щишән Павел, щи йох үйман пә лыв пиллалән сыстамтыман, йухәт хәтәл Турәм Хәта лөңәс пә сыстамтыәм хәтләт хәлжам вер такан йастәс, хун кашәң ху урәңән йир туты вер ул.

* 21:8 21:8 лапәт һотәп ху - щит ләты пасанәт ләщатты йох;

Павел нӱрэмәты вер

²⁷ Хун пӱ лапӱт хӱтӱл хӱлаты вана мӱс, щӱ пӱрайӱн Асия ӱлты ӱлты иудейӱт лӱвел Турӱм Хотӱн шийӱлӱмел кемӱн, мир хӱл йӱшӱщты хӱщсӱл пӱ лӱвел катӱлсӱл,

²⁸ ӱвман: «Израиль йох, ӱотаты! Тӱм хӱйат арат тӱхайӱн мӱхет мирӱва пӱ Закона пӱ тӱм тӱхайа ӱт рӱхты щӱрӱн ӱтӱлтӱл; Щӱ тӱмпийӱн грекӱт Турӱм Хота тус пӱ тӱм йӱмӱн тӱха щопитсӱлы».

²⁹ Щӱ йӱлпийӱн вошӱн лӱв Трофим, Ефес ху, лӱв пилӱлӱн ватсӱт пӱ нумӱссӱт, Павел лӱвел Турӱм Хота лӱнӱлтсӱлы.

³⁰ Вош лӱватӱлӱн нӱх нӱхлӱс, пӱ мир тӱхи хухӱлмӱс. Павел, нӱрӱмӱм йӱпийӱн, Турӱм Хот ӱлты ким хиплӱлтса, пӱ овӱт ищи кӱрӱмӱн лӱп петсайӱт.

³¹ Хун пӱ лӱв лӱвел пӱратты ӱтщисӱл, щӱбрӱс лӱл йох куца унты айкел йӱхтӱс, Иерусалим ловатӱлӱн ӱшмащты питӱс.

³² Лӱв ищи кӱрӱмӱн лӱл йох пӱ сот лӱл йох куцайӱт ӱйман, лӱв хӱщайӱл ӱратсӱт. Лӱв пӱ, щӱбрӱс лӱл йох куца пӱ лӱл йохӱт кашӱлӱмел кемӱн, Павел сӱкты вӱлтӱсӱл.

³³ Щӱнӱнӱща щӱбрӱс лӱл йох куца, вана йохӱтмӱл кемӱн, лӱвел ӱслы пӱ кӱт карты келӱн ил йӱрты партсӱлы, пӱ иӱнӱсӱс: «Хӱй лӱв пӱ мӱй верӱс».

³⁴ Мир хӱща итӱт ит ӱвсӱт, па бтӱт па бт ӱвсӱт. Щӱшӱн щимӱщ сӱй кӱтӱн лӱв нӱмӱлты лӱр вер бша пайӱтты ӱт веритмӱл урӱнӱн, Павел лӱл йох ӱлты тӱхайа тuty партсӱлы.

³⁵ Хун пӱ лӱв ов нухлӱт хӱща улмӱлӱн, мир похӱл щиты хӱтӱл пӱ, лӱл йохӱта, нӱх алӱмман, лӱвел тuty вера йис,

³⁶ мир аратӱлӱн лӱв йӱпелӱн шушӱс пӱ ӱвӱс: «Лӱвела сӱбрӱм ат ул!»

Павел, лӱвел ӱратыман, мир пела пӱтӱртӱл

³⁷ Лӱл йӱхӱт хота лӱнӱты тӱхайӱн Павел щӱбрӱс лӱл йох куцайа йастӱс: «Мӱнӱма нӱнӱн мӱлты йастаты рӱхӱл амӱй?» Щит пӱ йщмӱс: «Нӱн грек йасӱн ӱйӱлтӱн?»

³⁸ Щӱшӱн ки, нӱн ӱнта щӱ Египет хӱйат, хӱй мӱлхӱшӱк йӱшӱщты щӱр верылыӱйс пӱ тал тӱхайа нӱл щӱбрӱс велтатты хӱйат тус?»

³⁹ Павел пӱ йастӱс: «Ма Киликия мӱвӱн ӱлты Тарс ун вошӱн иудей ху. Нӱнӱн поӱӱклӱм, мӱнӱм мир пела йастӱты ӱслы».

⁴⁰ Хун пӱ щитӱн ӱсӱлса, Павел, ов нухӱлӱн лӱйман, йошӱлӱн мира пос мӱс. Щӱлӱта, хун шек шитама йис, еврей йасӱнӱн щиты пӱтӱртты питӱс:

22

¹ «Хӱнам йохӱт пӱ ащӱт! Манӱм нын йӱлпанӱн ӱратыты урӱнӱн, мӱнӱм пӱтӱрты ӱслӱлӱн».

² Лӱв пӱ лӱв пилӱлӱн еврей йасӱнӱн пӱтӱртты хулмел кемӱн, мет шитама йисӱт. Лӱв йастӱс:

³ «Ма иудей ху, Киликийӱн ӱлты Тарс вошӱн сӱма питӱм бт, тӱм вошӱн Гамалиил ӱтӱлтӱты ху хӱща ӱнмӱлтӱм бт, ащӱлув Закон щӱрӱн шек йӱма ӱтӱлтӱм бт, Турӱм вер пела такан ӱлты бт, хӱты нын хӱл ин уллӱты.

⁴ Ма хӱлна сӱбрӱм унты тӱм ӱтӱлтӱпса йӱпи тӱвӱм хӱйатӱт нухӱлтӱлсӱл, ил йӱрман йохӱт пӱ нӱнӱт касна хота мийлӱлсӱл.

⁵ Щит вантӱм бтӱт - Турма йир верты бх ху пӱ йӱха актӱщиты ун икет аратӱлӱн. Ма хӱлна лӱв ӱлтылӱл Дамаск вошӱн хӱнам йохӱта хӱншӱм айкел нӱпекӱт ӱсӱм пӱ щӱ мӱтсӱм, христианӱт ӱлты хӱй щита ус пӱ щитӱт катӱлты, пӱ лӱвилӱл Иерусалима сӱкты урӱнӱн тuty.

⁶ Хун пӱ ма йушӱн улмемӱн пӱ Дамаск воша вана мӱсӱм, хӱтӱл кӱтӱп кемӱн шӱмкӱп турӱм хӱр ӱлты щӱ хӱрпи нӱвийӱн похӱтсайӱм, пӱ сӱм хӱлна нӱх ӱт ӱлӱл.

⁷ Ма мӱва ил рӱкӱтсӱм пӱ мӱ пелӱйӱм пӱтӱртӱм тур сӱй хулмӱсӱм: "Савл, Савл! Мӱйа нӱн Мӱнӱм нухӱлӱн?"

⁸ Ма йӱхлӱ йастӱлӱм: "Хӱй Нӱн, Турӱм Куца?" Лӱв мӱнӱма йастӱс: "Ма Назарет ӱлты ӱлты Исус, Хӱй нӱн нухӱлӱн".

⁹ Ма пилӱмӱн улӱм бтӱт нӱви ватсӱл пӱ пӱлӱщӱмӱн йӱхӱтсайӱт; туп ма пелӱйӱма Пӱтӱртӱм ӱт тӱр сӱй ӱт хулсӱл.

¹⁰ Щӱнӱнӱща ма йастӱсӱм: "Турӱм Куца! Мӱнӱм мӱй верты?" Турӱм Куца пӱ мӱнӱма йастӱс: "Нӱх лӱйа пӱ Дамаска мӱна, пӱ щита нӱнӱна иса йастӱла, мӱй нӱнӱна верты постӱса".

¹¹ Хӱты ма вӱлӱты нӱви ӱлты сӱмлӱы питсӱм, ма пилӱмӱн йӱвӱм мӱхет йош пелкӱм ӱлты Дамаска ватӱлтӱсайӱм.

¹² А-хӱй Анания, Закон хӱват ӱлты Турма ӱвӱлты хӱйат, Дамаскӱн ӱлты иудейӱтӱн хӱл йӱма айӱлтса,

¹³ ма хӱщайӱм йӱхтӱс пӱ, вана шушман, мӱнӱма йастӱс: "Савл хӱнам ху, сӱмӱна йӱва!" Пӱ ма ищи кумат лӱвел шийӱлӱсӱм.

¹⁴ Лӱв пӱ мӱнӱм йастӱс: "Мӱн ащӱлув Турӱм нӱнӱн пирӱйӱс, нӱн Лӱв лӱнхӱты щӱрӱл бша ат пайӱтсӱн, Вещкӱт ӱт ат шийӱлӱсӱн пӱ тӱр сӱй Лӱв ӱнӱлӱл ӱлты ат хулсӱн.

¹⁵ Нӱн Лӱвела хӱл хӱйатӱт йӱлпийӱн вантӱм бта пилӱн, щит ӱлты, мӱй ватсӱн пӱ хулсӱн.

16 Щиңаңша, мүй нәң айәлта уллән? Нõх лойа, Турәм Куща Иисус пела пойәкша, ийңка ат лонәлтылайән пә, кәрәклян хõлт ат л'õхәтлайәт".

17 Хун пә ма Иерусалима йõхлы йõхәтсәм пә Турәм Хотән пойәкшәсәм, мә вантәпса ватсәм

18 пә Лүвөл шийаләсәм, пә Лүв мәнәма йәстәс: "Тәрмәтыйа пә Иерусалим әлты ким эта, тәта нәң Ма әлтайәм пõtәртты ширән вана әт ұла".

19 Ма йәстәсәм: "Турәм Куща! Лыв уйәтләл, ма Нәңена эвәлты хõйәтәт касна хота тухрылыслам пә иудейәт пойәкшәты хотәтән сәңкилыслам,

20 пә хун Стефан, Наңен вантәм õтән, кәләл шõрнәлтәм пõрайән, ма щита лойсәм, лүв паратты верәл әлт тәйсәм, лүвөл паратты õтәт лумтәмәт ма шависәм".

21 Щәлта лүв мәнәма йәстәс: "Мәна, Ма нәңен хұва Турма әт эвәлты па рут мир хõща китләм".
22 Тәм йәсәң унты лүв хуләтәс; щи йўпийән ұвты питсәт, пõtәртман: «Мүв сõх әлты лүвөл нõх ушийи! Лүвела улты әт рәхәл».

23 Щи лыв ұвмел күтән, лумтәмләл йовәлсәт пә күрпәт хиш нõх йовәлсәт,

24 щõрәс ләл йох куща лүвөл ләл йõх улты тәхайа тугы партсәлы. Лүвөл хомщийән сәкты пә такан иыщасты партсәлы, мүй урәңән лүв пелайәл мир щиты ұвәс.

25 Туп хун лүв лаккеләтән йәртсәләса, Павел лойәм сот ләл йох кущайа йәстәс: «Нынан мүй Рим ху сәкты рәхәл, хõлна пә сұт таклы?»

26 Щит хулмал кемән, сот ләл йох куща мәнәс пә щõрәс ләл йох кущайа щит туслы, пõtәртман: «Ванта, мүй нәң верты ұтщилән? Тәм хõйәт - Рим ху».

27 Щиңаңша щõрәс ләл йох куща, лүв хõщайәл вана шушман, иыщәсәл: «Йааста мәнәма, нәң Рим ху?» Лүв йәстәс: «Па хõты».

28 Щõрәс ләл йох куща йõхлы йәстәс: «Ма ун õх сәхәт щи Рим хõйәта улты вер лутсәм». Павел пә йәстәс: «Ма пә щита сәма питсәм».

29 Щиңаңша ищи кумат лүвөл шуқатты утщийәм õтәт лүв әлтайәл пүңжа хәтәмәсәт. Щõрәс ләл йох куща пә, лүв Рим хõйәта улты верәл мõштәмәл кемән, хõлт пәлтамәс, лүвөл йәрсәламәл урәңән.

Павел синедрион йәцәлт лойты вер

30 Кимет хәтәл, тõрлы уйәтты ләңхаман, мүй хõща лүв иудейәтән ұнавота пайәтса, лүвөл келләл әлты хõлт пайәтсәлы пә Турма йир верты õх икета пә синедриона хõл әктәщты партсәлы пә, Павел ким әтәлтәслы пә лыв йәлпилала лощәлтәслы.

23

1 Павел синедрион пела әңкәрмәс пә йәстәс: «Хәнам йох! Ма вәцкат сәмән иса тәм хәтәл унты Турәм йәцәлт усәм».

2 Турма йир верты õх ху Ананий пә Павел ләпән лойты õтәта лүвөл тõрәп әлты сәкты партсәлы.

3 Щишән Павел лүвела йәстәс: «Турәм нәңен сәкты питләлы, нõвийа нәрәм хот питар! Нәң, Закон ширән сүтәтты урәңән омәслән, пә Закон шõппи ұшман, мәнәм сәкты партлән».

4 Ванән лойәм õтәт пә йәстәсәт: «Хõты сәхәт нәң Турма йир верты õх ху нақалты верәтлән?»

5 Павел йәстәс: «Хәнам йох, ма әт уйәтсәм, лүв Турма йир верты õх икийа улты верәл; хәшман әт улла: 'Нәң мирән хõща кущайа улты хõйәт әлты атма ал йааста'».

6 Павел уйәтсәллы, итәт саддукея усәт, киметәт пә - фарисейа, щишән лүв синедрион йох пела такан йәстәс: «Хәнам йох, ма фарисей, фарисей пõх, пә ма пәрәм õтәт нõх лыләңләты щир пела нõмәс пõнмем урәңән сүтәтлайәм».

7 Хун пә лүв щит йәстәс, фарисейәт пә саддукейәт күтләлән ұра ворты питсәт, пә әктәщәм мõхет кәтна ортәсәт.

8 Саддукейәт пõtәртләт: әнта нõх лыләңләты щир, әнта ангел, әнта лыл әнтом; фарисейәт пә түмел па, тәмел па ванән тәйллылал.

9 Щи лõват ун ұв сый тыйәс; щәлта тухәл фарисейәт әлты улты Закона утәлтәты икет, нõх лойман, ұра ворләт, йәстәман: «Нәмәлты атәм õт мұң тәм хõйәт хõща әт уйәтлүв; лыл мүй пә ангел лүв пелайәл пõtәртыйәс ки, Турәм йәцәлт улты мұң әт питлүв».

10 Туп ұра ворты верәл уна йис, щõрәс ләл йох куща пәлман, Павел лыв лакки ал мәшләл, ләл йохәта ил õхәлты пә лыв күтәл әлты Павел ұты партсәлы пә ләл йõх улты хота тугы партсәлы.

11 Кимет ат Турәм Куща, лүв хõщайәл әтман, йәстәс: «Павел, ал пәла; хõты нәң Иерусалимән Ма әлтәм пõtәртсән, щиты Рим хõща пõtәртты па мосәл».

Иудейәт Павел пәрәтты нõмәс верләт

12 Аләңсәхата йўвмәл кемән тухәл иудейәт нõмәс версәт пә, Павел пәрәттәл унты, әт ләты, әт йищты йәстәтсәт.

13 Йастантәм хõйәт нәлйәң мõлтас ус.

14 Лыв Турма йир верты õх икет пә уна улты икет хõща йõхәтсәт пә йәстәсәт: «Мўң, Павел пәрәттәв унты, нәмәлты әт ләты йәстәтсүв».

15 Щиңәңща, ин щи нын синедрион пилән щӕрәс лаль йох кушайа хәлжәвт Павел нын хӕщайән туты парталән, ищи мӕтты нын лӕв верәл йӕмашәк ватты верән ул. Мӕн пӕ, лӕщатыман уллув пӕ лӕвәл хӕлна щи тӕхайа йӕхәттал унты, пӕраттлӕв».

16 Щи йастантәм вер элты Павел лӕхуйәл, опел пӕх, хуләс. Лӕв лаль йох улты хота йӕхтәс пӕ Павела йастанслы.

17 Павел пӕ, сот лаль йох куша элты ит вана вохсәлы пӕ йастанс: «Тӕм пӕх щӕрәс лаль йох куша хӕща тӕви, лӕв щи кушайа мӕлтты йастансәты ӕт тӕйәл».

18 Щитән лӕвәл щӕрәс лаль йох куша хӕща туслы пӕ йастанс: «Касна хота опсәм Павел, мӕнәм вана вохман, тӕм пӕх нӕн хӕщайән туты партсәлы, лӕв нӕңена мӕлтты йастансәты ӕт тӕйәл».

19 Щӕрәс лаль йох куша, лӕвәл йошәл элты катәлман пӕ лӕв пиләлән пӕнҕла йирләман, иңщәссәлы: «Мӕнәм йастансәты нӕн мӕй тӕйлән?»

20 Лӕв йӕхлы йастанс: «Иудейәт нӕнән партты нӕмәс версәт, нӕн хӕлжәвт Павел синедрион хӕща ким ат этәлтәсэн, ищи мӕтты лыв йӕмашәк лӕв элтәл лӕрапты верәл ул.

21 Туп нӕн лывилал ал хуләнәт; лӕвәл нӕлйӕн мӕлтас хӕйат лыв элтылал ломиләт, хӕй әт лӕты пӕ әт йищты йастансәт, лӕвәл әт велтәл унты; пӕ лыв, нӕн йасңен лавәлман, ин лӕщатыман уллӕт».

22 Щиңәңща щӕрәс лаль йох куша энмәм пӕх әсәлсәлы, йастанман: «Нәмәлты хӕйата ал йасты, мӕнәм мӕй йастансэн».

Павел Кесарияйа китәм вер

23 Щӕлҕа, кӕт сот лаль йох кушайәнән вана вохман, йастанс: «Кӕт сот кӕрән шушты, лӕпәтйӕн ловән лаль йох пӕ кӕтсот нӕлӕн-йухлән лаль ху лӕщататы, атәлән хуләм щос кемән* Кесария воша ат мӕтсәт.

24 Ловәт и щиты лӕщаталән, Павел щи опсәлман, Феликс нәмпи куша хӕща лӕвәл йӕма туты урәнән».

25 Нәпека па щимәщ айкел хӕншәс:

26 «Клавдий Лисий элты лӕтән куша Феликс икийа. Ёща ула.

27 Иудейәт тӕм хӕйат нӕрәмәсәл пӕ велты ӕтщисәл; ма лаль йохлам пилән йӕхәтсәм пӕ лӕвәл нӕх әратысәм, лӕв Рим хӕйата улты верәл мӕштәмәм пӕтйӕн.

28 Йухәт, лӕрапты лӕнхәтәм урәнән, мӕй хӕща лӕв нӕрәна айәлса, лӕвәл лыв синедрионәла тусәм.

29 Ма ӕша пӕйәтсәм, лыв законәл хӕща ӕрайа хӕйәм нӕпсәт урәнән лӕв нӕрәна айәлҕа, туп нәмәлтты нӕр сӕрәм пӕ касна хот кеша лӕв хӕщайәл әт уйәтсәм.

30 Туп ма хӕщайәм иудейәт тӕм хӕйат пела атәм нӕмәс верты айкеләл йӕхтәс, ма лӕвәл мӕхты нӕн хӕщайән китсәм, нӕр туты ӕтәта па лӕв пелайәла нӕн хӕщайән пӕтәртты партсәлам. Тӕмтака ула».

31 Щиңәңща, лаль йохәт, тӕм лӕв партәм щирәл хӕватән, Павел ӕйман, атәлән Антипатрида воша тусәл.

32 Кимет хӕтәл пӕ, ловән лаль йохәта лӕв пиләлән мӕнты миймел кемән, лӕл йох улты хотәла йӕхлы керләсәт.

33 Лаль йох пӕ, Кесария воша йӕхәтмел пӕ айкелән нәпек куша икийа миймел кемән, Павел па лӕвәла мӕсәл.

34 Куша ики, айкелән нәпек луңәтмал йӕпийән, иңщәссәлы, мӕты мӕв шуң элты лӕв ул. Павел Киликия элты улты мӕштәмәл кемән, йастанс:

35 «Ма нӕңен щи пӕрайән хуләтлӕм, хун нӕр туты ӕтлан йӕхәтлӕт». Пӕ лӕвәл Ирод хӕт шикийән, лаль йохән элт тӕйман, улты партсәлы.

24

Павел Феликс куша хӕща лӕвәл лӕв әратыллы

1 Вет хӕтәл хӕщәм йӕпийән, Турма йир верты ӕх ху Анания ун икет пилән пӕ Тертулл, законәт уйәтты ху*, пилән Кесарияйа йӕхтәс. Лыв куша икийа йастансәт, мӕй урәнән Павел нӕрмәлтты питлӕл.

2 Хун пӕ Павел тӕхи лӕнәлтса, Тертулл лӕв нӕрәл алты питсәлы, пӕтәртман:

3 «Иса пӕ кашән тӕхайән кӕмән хӕрпи йӕм щирән мӕн вана ӕлжәв, мӕн пӕйлы улпәсайәв урәнән нӕңена, лӕтән куша Феликс, пумащипа йастансәты мӕн верәв ул, пӕ тӕм мир йӕм, так улпәса нӕн ӕшәна партән хӕватән ул.

4 Туп, нӕңен шек әт ат тӕрәстәты урәнән, ма нӕңен сӕмән вер хӕватәнән мӕңев йәша тӕхты хуләтты пӕйәкләм.

* **23:23** 23:23 атәлән хуләм щос кемән - щит мӕн щирәвән 9 щос йәтән; * **24:1** 24:1 законәт уйәтты ху - щит Рим хӕйәтәт хӕща улпәса мӕрт (закон) уйәтты хӕйат, сӕт вертыйән вер әратыты мӕй пӕ вер кӕшты, туса пӕтәртты ху;

⁵ Мўн тэм хойат рома улты шир лылэтты óta лўнэтлэв, лўв - иудейэт кўтэн керэтман мўв лóватэн йэшашты вер пела бх ху. Лўв Назарет элты улты Иисус ат рэхты утэлтэпса пела улты бх ху,

⁶ хой хóлна Турэм Хот щопитты ўтчислы, мўн лўвел катэлсэв пá мўн Законэв хўватэн сўтэтты ўтчисэв.

⁷ Туп щóрэс лал йох куца Лисий, йóхтэс пá йур вевэн лўвел мўн йошев элты ўслы пá нáн хóщайэн китсэлы,

⁸ мўнева, лўвел нўрэңа айэлтты óтэта, па нáн хóщайэн мánты партсэлы. Хун нáн лўвел иньщаслэн, нáн ши мўй элты иса уйэтлэн, мўй хóща мўн лўвел нўрэңа тайлэв».

⁹ Щáлта иудейэт па йастэсэт, мáтты щит щиты.

¹⁰ Павел пá, хун куца ики лўвела пóтэртты щира пос алэс, йóхлы йастэс: «Уйэтлэм, нáн ар тáл-лўн вешкат щирэн тэм мир сўтэтлэн, ма лáрпайа ма верэм áратыты питлэм.

¹¹ Нáн лэрапты верэтлэн, ма Иерусалима Турэм ишэкты урэнэн йóхэттем, кáтхóщйáн кем хáтла иис.

¹² Áнта Турэм Хотэн, áнта иудейэт пойэкщэты хотэн, áнта вош лóватэн лыв мánэм ўра ворман мўй пá мир йэшашты пела хущман, ат уйтылысэл,

¹³ пá щит алты ат верэтлэт, мўй хóща мánэм ин нўрмэллэт.

¹⁴ Туп ши хóща нáнэн элпа йастэлэм, утэлтэпса хўват, мўй лыв ат рэхты щира айэллэл, йána ма ащилам Турма верэт верлэм, иса щитэта эвэлман, мўй Законэн пá Турэм айкел тугы хóйатэт нэпекэт хóща хáшман улла,

¹⁵ Турма нóмэс пóнман тайлэм, пáрэм óтэт, вешкат пá áнта вешкат óтэт нóх лылэнлэты вер питэл, мўй лыв па лавэллэт.

¹⁶ Щишэн ма па ўратлэм, Турэм пá хóйатэт хóща ма лылем иса сыстам ат ус.

¹⁷ Ар тáл хáщэм йўпийэн, ма мирэма мелаш мáты пá Турма йир тугы урэнэн, ма Иерусалима йóхэтсэм.

¹⁸ Ма Турэм Хотэн уйэтсайэм, хун ма сыстамтыты верэт версэм, пá щита нэмэлты мир пá йэшашты сый улмал áнтэм.

¹⁹ Щит тухэл Асия мўвэн иудейэт усэт, хóйтата нáн йэщалтэн лойты пá мánэм нўрмэлтты мосэс, ма пелайэм мóлты тайлэт ки.

²⁰ Мўй пá щитэт ат йастэлэт, хун ма синедрион йэщалт лоймемэн, мўй хóрпи нўр лыв ма хóщайэм уйэтсэт,

²¹ мосэм, ма туп щита нўр тайлэм, синедрион хóща ўвалтсэм: 'Ма тэм хáтэл нын йэщалтэн, пáрэм óтэт нóх лылэнлэты вер пела нóмэс пóнтэм урэнэн, сўтэтлайэм?'

²² Щит хулэтмал йўпийэн, Феликс, ши Йуш элты тóрлы уйэтман, лыв верэл йэлшэк хáтэлтэслы, йастэс: «Нын верэн ватлэм, хун щóрэс лал йох куца Лисий йóхэтэл».

²³ Лўв сот лал йох куцайа Павел элт тайты партсэлы, туп лўвела йэрмат щир верты пá лухэслала лўвела мосты верэт верты мўй пá йóхтылыты, йэртлыты ат эсэлсэлы.

Павел касна хотэн

²⁴ Кáмэтса хáтэл йўпийэн Феликс, Друзилла ийимел, иудей нэ, пилэн йóхэтмал кемэн, Павел вохсэлы, пá Иисуса Христоса эвэлты вер элты хулэнтэс.

²⁵ Пá хун лўв вешкат вер элты, йóхи шавашты вер элты пá йиты Турэм сўт элты пóтэртэс, Феликс пáльщэмэн йóхэтса пá йастэс: «Ин мána, хун пá кум шитлэм, нáнэн вохлэм».

²⁶ Лўв иши кўт нумэсэс, эсэлты урэнэн, Павел лўвела бх мáл: щишэн ван кўтлы лўвел вана тугы партылыслы пá лўв пилэлэн пóтрэмэс.

²⁷ Туп кáт тáл хáщэм кемэн, Феликс рупитэм тáхайа Порций Фест йóхтэс, иудейэта йáм верты урэнэн, Феликс Павел касна хотэн хáйсэлы.

25

Павел кесарь сўт вохэл

¹ Фест, ши мўв шуна йóхэтмал кемэн, нáлмет хáтэлэн Кесария элты Иерусалима мánэс.

² Щáлта Турма йир верты бх ху пá иудейэт элты лáтэңа улты йох лўв хóщайэл Павел элты нўр кáшты йóхэтсэт пá лўв пелайэл эвла-йóла пóтэртсэт,

³ щит вохман, Фест лывилала йáм ат верэс, Павел Иерусалима ат вохсэлы; пá йуш хóща лўвел велты нóмэс версэт.

⁴ Туп Фест йóхлы йастэс, мáтты Павел Кесарийэн лал йóхэн элт тайла пá йэшавэл лўв тóхи мánэл.

⁵ «Щинэңща,» лўв йастэс, «нын куцайлэн, ма пилэмэн ат мánлэт, пá мóлты вер тэм хóйат хóща ул ки, лўвел ат нўрмэлтлэл».

⁶ Лыв хóщайэл нийэл мўй йáн хáтэл кем улмал йўпийэн, Кесарийа йóхлы йóхтэс, пá кимет хáтэл, сўт ху омэсты тáхайа омасмал кемэн, Павел тугы партсэлы.

⁷ Хун лүв этэс, Иерусалим элты йбхтэм иудейэт керэтман лойсэт, Павел артан пә лавэртан нүрмэлтты пйтсэл, туп лыв ши нүрэт тбрлы алты ат верэсэлал.

⁸ Лүв пә, лүвел аратыман, йастэс: «Ма нэмалты атэм анта иудейэт Закона, анта Турэм Хота, анта кесарья ат версэм».

⁹ Фест, иудейэта йәм верты лянхаман, Павел пела йбхлы йастэс: «Иерусалима мүй мәнты лянхалэн, тәм верэт урәнән, щита ма улман, нән ат сүтәтсайән?»

¹⁰ Павел йастэс: «Ма кесарь сүт йэщалт лойлэм, хота мә сүтәтты верэм ул. Иудейэта ма нэмалтты атэм ат версэм, хоты нән па йама уйәтлән.

¹¹ Ма закон шбппи үйсэм ки пә сбрэм ләта мблтты версэм ки, пәрты элты шашән ат үратләм; нэмалты ки щит антом, мүй урәнән тәметән мә нүрмэлтлайәм, нэмалты хойат мәнэм лывилала мәты ат верәтәл. Кесарь сүт такан вохләм».

¹² Щишән Фест, нбмәс мәты хойатәт пилән пбтремәмал йүпийән, йастэс: «Нән кесарь сүт вбхсэн, кесарь хбща ши мәнлән».

Павел Агриппа хон пә Вереника хбща тула

¹³ Кәмәтса хәтәл хәщәм йүпийән, Агриппа хон Вереника пилән Кесария воша Фест куцайа мойләпса йасәң йастэты йбхтәс.

¹⁴ Лын ар хәтәл щита хайсәтән, пә Фест хон пилән Павел вер элты пбтәртәс: «Тәта, касна хотән, Феликсән хайәм хойат ул.

¹⁵ Хун ма Иерусалимән улмемән, иудейэт Турма йир верты бх икет пә уна улты икет лүвел нүра павәтты йбхәсәт. Лыв лүвел сүтәтты партсәл.

¹⁶ Ма лывилала йастәсәм, Рим хойатәт әл ишән мätты хойат сбрма павәтты вер ат тайләт, щи унты хун лүвела нүрмэлтты бтлал пилән уйтангыты пә лүвел аратыты щирән мәла.

¹⁷ Хун пә лыв ты йбхәсәт, кимет хәтәл мбхты ма сүт ху омасты тәхай омәсәм пә щи хойат ты тугы партсәм.

¹⁸ Лүвел ләп нәпәтман, нүрмэлтты бтәт и нүр ат алысәт, мүй хбрпи нүрәт улты ма нумәссәм;

¹⁹ Туп лыв лүв пиләлән иудейэт Турма эвәлты верәл элты пә а хой пәрәм Иисус элты үра ворсәт, Хой элты Павел такан пбтәртәс, мәтты Лүв лыләң.

²⁰ Ма ат уйәтсәм, хбты мәнэм щи вер ләрапты, пә лүвел иңщәссәм, лүв лянхал мүй ангом Иерусалима мәнты пә щита сүт йэщалт лойты.

²¹ Туп Павел такан партсәлы, лүв кесарьән ватты кеша ат хайса, ма пә лүвел кесарь киттәм унты ләл йохәта элт тайты партсәм».

²² Агриппа пә Фест пела йастэс: «Ма па щи хойат хуләтты кашем ус». «Хәлэвәт щи хуллән» - Фест йбхлы йастэс.

²³ Кимет хәтәл, хун Агриппа пә Вереника ун ләтәң щирән йбхәсәтән пә сүт верты тәхайа щбрәс ләл йбх куцайәт пә ләтәңа улты вошәң хойатәт пилән лбксәтән, Фест партәм хүватән Павел туса.

²⁴ Щәлта Фест йастэс: «Агриппа хон пә хбл тәта улты йох! Нынан түм хойат ныла, хой элты аратәл хбл иудейәт мә хбщайәм Иерусалимән пә тәта, поләщ тувман пә нүр кәшман, йбхтылысәт пә үвсәт, лүвела йәллы улты ат мосәл.

²⁵ Туп ма уйәтсәм, сбрәм ләта лүв немалты ат верәс; пә хбты лүв Август элты сүт вер такан вохәс, ма лүв хбщайәла лүвел китты нбмәс версәм.

²⁶ Ма лүв элтәл нэмалты тбрлы вер куцайәма хәшты ат тайләм; щишән лүвел нын хбщайән, мет шопәң Агриппа хон, нән хбщайәна тусәм, ватты йүпийән, мәнэм мблтты хәшты урәнән.

²⁷ Ма нумәстәмән, бшлы щир щит, касна хота опсәм бт, лүв нүрәл ат альман, хон хбща китты».

26

Павел Агриппа хон хбща лүвел лүв аратыллы

¹ Агриппа Павела йастэс: «Нәңена нән әлтайән пбтәртты рәхәл». Щиңәңща Павел, йошәл йәл ңиштәман, лүвел аратыты щира пбтәртты питәс:

² «Агриппа хон! Мәнэм ма бй тайтыяа айәлләм, тәм хәтәл нән йэщалтән кашәң вер элты мәнэм ма аратыты верәтләм, мүй хбща ма иудейәтән нүрмәлләйм,

³ хблна мет, нән иудейәт уләпса щирәт пә үрайа питты нбпсәт уйәтләлан. Щишән нәңен тўңа-щира мәнэм хуләтты пойәкләм.

⁴ Мет оләнән ма мирәм күтән уләм верәм, Иерусалимән энәмты пбх лбватән уләм уләпсайәм иудейәта иса ләр.

⁵ Лыв хүв тәлән ма әлтәм уйәтләт, туп уйәтты вер алыты лянхамәләт ки, ма фарисейа усәм. Щит мүй әвәлты верөв хбща мет так утәлтәпса.

⁶ Ин ма сүт йэщалт лойләм Турәм альәм вер пела пбнәм нбмәс урәнән, мүй мүй ащилува мәса,

⁷ щи альәм вер тәлаңа йиты вер кәтхбщайәң сыр рут мүй мирәв шийаләты нумәсләт, атәл пә хәтәл сәмәңа Турма верәт верман. Щи пбнәм нбмәс урәнән, Агриппа хон, ма иудейәтән нүрмәлләйм.

- 8 Мўйа пә нын әт рәхты шира лўнәтләлән щит, мўй Турәм пәрәм Өтәт нөх лылнәтәл?
- 9 Йәна, ма ищи нумәссәм, мәнәм Назарет әлты улты Иисус нәм йәщәлт йәшәцты ар мосәл.
- 10 Щит ма щи Иерусалимән версам: Турма йир верты Өх икет әлты йур үйман, ма ар Турәм хойәтәт касна хотәта тухрылысәм, пә, хун лыв пәрәтысайәт, ма щийәл кашәщисәм;
- 11 Пә хөл иудейәт пойәкщәты хотәтән ма ар пўш лывиләл шукәтысјам пә Иисус атма айәлты илмәтысјам пә, лыв пеләйәл шек лыкащман, хөлна пә па мўв вошәтән нухәтлысјам.
- 12 Тәм урәнән, йур пә Турма йир верты Өх икет әлты партәм вер тайман, Дамаска мәнты пйтсәм,
- 13 хәтәл күтәпән йушән, йәшәк хон, ма турәм хәр әлты щимәщ нөви шийәләсәм, хәтәл әлты артан нөвийә пбнхәртәс. Лўв мәнәм пә ма пиләмән йўвәм мөхет нөх хутләптәслы.
- 14 Мўн хөл мўва ил рәкәтсүв, пә ма тўр сый хулмәсәм, мәнәма еврейәт йәсәнән пөтәртәм тўр сый: 'Сәвл, Сәвл! Мўйа нән Мәнәм нўхәллән? Нәнән карты йўщән йўх пелә мәнты ләвәрт'.
- 15 Ма йәстәсәм: 'Хөй Нән, Турәм Куща?' Лўв йәстәс: 'Ма - Иисус, Хөйтән нән нўхәллән.
- 16 Щәлта нән күрләна нөх лойа; Ма щи урәнән нән хөщайәна әтсәм, нәнән Ма верләм верты хөйәта пә щит вантәм Өта пөнты, мўй нән вәтсән пә мўй Ма нәнәна вәтәлтәләм.
- 17 Ма нәнән иудей мирән әлты хөлт пәйәлтләм пә па рут мир әлты, хөйтәт хөщә Ма нәнән ин китләм,
- 18 лывиләлә сәмләл пел пўшты, лыв пәтләм әлты нөви пелә ат әнкәрмәсәт пә хинь йур әлты Турәм пелә, пә Мәнәма әвәлты верән кәрәк йбрәмәты щир пә йәмәна пәйтәм мөхет күтән улты щир ат мөщәтсәт'.
- 19 Щишән, Агриппа хон, ма турәм хәр вантәпса әлты йөвра әт кәрләсәм,
- 20 туп оләнән Дамаск пә Иерусалимән улты мөхәта, йухәт Иудея лөвәтән улты мөхәта пә па рут мира пөтәртсәм, лыв кәрәк әлты шәшән ат кәрләсәт пә Турәм пелә ат кәрләсәт, кәрәк әлты шәшән кәрләты арат ләт тайты верәт верман.
- 21 Щи урәнән иудейәт мәнәм Турәм Хотән нәрәмәсәл пә лакки мәншиты ўтщисәл.
- 22 Туп, Турәмән нөтәпән миймем кемән, ма тәм хәтәл унты лойләм, айәта пә унәта вантәм Өта улман, нәмәлты әт пөтәртман, щи тўмпийән мўй әлты Турәм айкел туты хөйәтәт пә Моисей пөтәртсәт, мәтты щит пйтәл,
- 23 төрлы ки, мәтты Христоса шук туты мосәс пә, мет олңә парәм әлты нөх лыләнләмәл йўпийән, мўн мирәва пә па рут мира нөви такан айәлтты мосәс».
- 24 Хун лўв щиты лўвәл әратысјы, Фест сыйән тўрән йәстәс: «Пәвел, нән Өхән атма йи! Ун утәлтәпса нәнән Өх атма йиты унты йөхтәптәсјы».
- 25 «Анто́м, йәшәк ләтәң Фест», - лўв йәстәс, - «Ма Өхәм әтәм антөм, туп төрлы пә ошән йәснәт пөтәрләм.
- 26 Хон щи верәт әлты уйәтләлты, хөй йәщәлт ма төрлы пөтәртләм. Ма йәша нәш әт әвәлләм, лўв әлтәл мөлтты иса тәм әлты сайләмән ат уса, тәм анта шуңән ус.
- 27 Агриппа хон, Турәм айкел туты хөйәтәта әвәллән амўй? Уйәтләм, әвәллән».
- 28 Агриппа Пәвәла йәстәс: «Нән мәнәм йәша нәш әт әвләптәлән, Христиана йиты урәнән».
- 29 Пәвел йәстәс: «Ма Турәм пойәксәм лўлән, шимәл мўй, ар мўй, антөм туп нән, пә хөл тәм хәтәл мәнәм хуләтты Өтәт, тәмиты ат йисәт мўй хөрпи ма, туп йәрәм карты кел таклы».
- 30 Хун лўв щит йәстәс, хон пә куща ики, Вереника пә лыв пилләлән опсәм Өтәт нөх лойсәт;
- 31 пә пўңла йирләман, лыв күтәлән пөтәртсәт: «Тәм хөйәт сбрәм кеша пә касна хот кеша нәмәлты ағәм әт верәл».
- 32 Пә Агриппа Фест пелә йәстәс: «Тәм хөйәт әсәлты күш рәхәс, кесарь әлты сүт әт вөхәс ки». Щишән куща лўвәл кесарь хөщә китты нөмәс верәс.

27

Пәвел Рим воша мәнәл

- 1 Хун мўңева Италия мўва хопән мәнты нөмәс верса, Пәвел пә тухәл па опсәм Өтәт Август когорта әлты Юлий нәмпи сот ләл йох кущайә мәсайәт.
- 2 Мўн, Асия вошәт сәхәт мәнты, Адрамит вош паршән ун хопа ләлтсүв пә мәтсүв. Мўн пиләвән Аристарх, Македония ху, Фессалоника вош әлты ус.
- 3 Кимет хәтәл Сидон хөщә хойсүв. Юлий, Пәвел пилән йәм щира ус, лухәсләл хөщә лўвәл йәхты әсәлсәлы пә лыв лўв верләл әлты ат нумәсәт.
- 4 Щилта этман, йәщәлт вөт әлты хөнтаман, мўн Кипр пухәр вөт сай пелкел сәхәт мәтсәв,
- 5 пә, Киликия пә Памфилия шөма щарәс шөппи ўшмев йўпийән, Ликия мўвән Миры воша йөхәтсүв.
- 6 Щита сот ләл йөх куща Александрия вош әлты улты, Италия мўва мәнты, паршән ун хоп уйтәс пә мўңев щи ләлтсәлы.

7 Ар хәтәл сьс мўн айәлта йәллы мәтсүв пә мет йухәт, ўрайән Книд вош шōма йōхәтсүв. Пә вот мўнөв мосты тәха пела мәнты күмән әт мийлыслы, мўн Крит пухәр сайа Салмона нәмпи нōл пеләк сәхат ванамәсув.

8 Лўв мōхтәл ўрайән ўратмев йўпийән, и тәхайа йōхәтсүв, Йәм Калтнаңәта айәлтла, щи ләпән Ласея вош ус.

9 Мўн щи арат ар сьс уштәмев урәнән пә мәнты вер пәльщәма йиты питәс, иудейәт сўс вўщләты пōра ўш хәщәс, Павел лывиләла йастәс:

10 «Ма ваттәмән, мўн мәнәпсайәв шек лавәрт питәл пә ун атәм тәйты питәл әнта туп пōрмасәта пә хопа, мўн уләпсайәва па».

11 Туп сот ләль йох куца Павел йасәң әлты сәвәс тәйты хōйата пә хопәң куцайа аршәк әвләс.

12 Щи лух тәл улты щирән атәм ус, пә ар хōйат щилта йәл мәнты нōмәс мийлысәт, верәтты кемән Финик вош унты мәнты пә щита тәл хәщәптәты мосәл. Финик - щит Крит лух, нўм кев оләң пә ным кев оләң вот йәщәлт ус.

Щарәсән так вот

13 Нўм вот пōлты питәс, пә лыв нумәссәт мосты щир мōщатсәт, хопән рупитты мōхет йакарәл нōх әләпсәт пә Крит ләп әлты мәтсәт.

14 Туп йәшавул пухәр әлты өвәс пела улты хәлзәвәт пеләк так вотщики пōлты питәс, әвроклидона айәлтты вот.

15 Паршәң ун хоп щиты әләмәса пә лўв вот йәщәлт мәнты әт веритәс, пә мўн, хумпәта мийәсман, тыйәл-тōхәл тутлысайу.

16 Мўн айшәк Клава нәмпи пухәр вот сай пелкәла питсүв. Щита мўн ўрайән ай хопев катәлты верәтсәв.

17 Ай хопев нōх алләммев йўпийән, паршәң хопән рупитты хōйатәт щевма келәт паршәң хоп илта талсәлал пә лўвел ләп йәрәлсәсәл. Сәй хишәң пана әт опсатты урәнән, парәш ил әсәлсәл пә щиты щи вотән тутлысайу.

18 Қимет хәтәлән, вотән паршәң хоп щиты йовәлты питса пә ләлтәм пормасәт лыв йинка ил йовәлты питсәлал.

19 Хулмет хәтәлән пә мўн йоша-қўра хоп келәт-ңўрәт ил йовәлты питсүв.

20 Ар хәтәл әнта най, әнта хусәт әт нысайәт пә так вот щиты пōләс, мет йухәт хōлна мўн нōх питты щира улты нōпсәв лўттәсәв.

21 Хōйатәт хув нәмәлтты әт ләсәт. Павел, лыв күтәла лоймал кемән, йастәс: «Йох! Мәнәм хуләтты мосәс пә Крит әлты пўнла мәнты әт мосәс, тәмәщ шук пә наклат нын лулән әт ватсәты.

22 Ин пә нынан такан йастәләм, нōх тўнмәлтыйаты, нын әлтан нәмәлты хōйат әт посаләл, туп паршәң хопев шўкаләл.

23 Хәщәм атән мәнәма Турәм ангел этәс, Хōй пела ма улләм пә Хōйа ма пойәкцәләм

24 пә йастәс: 'Павел, ая пәла! Нәнәна кесарь йәщәлт лойты мосәл, пә Турәм Лўв Йәмәлән нәнән щи лōват йәм верәс, хōл нән пиләнән уләм өтәта уләпса мойләс'.

25 Щишән йох, нōх тўнмәлтыйаты, ма Турма әвәлләм, щиты питәл, хōты мәнәма йастаман ус:

26 Мўн мәтты пўхра ўты йўвәтты верәв ул».

Паршәң ун хоп хумпәтән шўкатты вер

27 Нәлхōщийәнмет атән, хōты мўн Адриа шарәс хўват тутлысайу, ат күтәп кемән хопән рупитты йох мўв ший мōштәты питсәт, илампа мәтты мўва ванамәты питсүв,

28 пә, лыв йик мәлат арталәсәл, пә хус ләл ус, щәлта йәша ус мәлатәл па арталәсәл, пә ветхōщийәң ләл арат ус.

29 Кевәң тәхайа питты әлты пәлман, нәл йакар сәвәс әлты ил вōщкәсәт пә хәтла йиты лавәлсәт.

30 Хун пә хопәң мōхет хопел әлты хōнтаты ўтщисәт пә шарса ай хоп ил әсәлсәт, щимәщ хōрас верман, мәтты хоп нōл әлты йакарәт ил әсәлләт,

31 Павел сот ләль йох куцайа пә ләль йохәта йастәс: «Лыв паршәң хопән әт хәщләт ки, нын лыллән әтәлтәты әт верәтләты».

32 Щиңәңща ләль йохәт ай хоп келәт шōппи сәвәртсәлал, пә хоп ил рәкнәс.

33 Хәтла йиты йәлпийән Павел мōхет хōл ләты пойәксәлы, йастәман: «Тәм хәтәл нәлхōщийәнмет хәтәл, хōты нын, лавләсман, нәмәлты әт ләвман, ләтōлты улләты.

34 Щишән нынан ләтыйа пойәкцүләм: щиты нын уләпсайлың шавиты тулт; нәмәлты өтлән хōща и бхсхō нын бхлән әлты ил әт рәкәнәл».

35 Щит йастәмәл кемән пә нәң уймал йўпийән, лўв, хōйатәт ватман, Турма пұмащипа йастәс пә, кәтна мōртмәл кемән, ләты питәс.

36 Щиңәңща хōлыйә каркама йисәт пә хōлыйә ләты питсәт.

37 Паршәң хопән мўн аратәвән кәтсот ләпәтйәң хут хōйат усув.

38 Хун хōйатәт тәрәмтыйа ләсәт, нәң ләт сәми хирәт шарса йōвәлман, хоп кенәпты питсәл.

39 Хун хәтла йис, лыв этәм мўв әт мōштәсәл, туп мōлтты пан тәйты йик лух шийәләсәт, щи хойты нōмәс верәсәт, хойты верәтла ки.

40 Щәлҗта, йакарәт нӧх үйәм йӱпийән, шарәс хұват мәтсәт пә, сәвәс луплал хӧлт эхмел кемән пә ай паршал вот хұват нӧх аләммел йӱпийән, мұв питар пела нӧхтәсәл.

41 Пан ӧха хойсәт, пә хопел сорәм тәхайа опсәс. Нӧлӧл ил лӧнәс пә әт нӧхлҗийәл, сәвәс пә хұмпәтән пелки сәкҗа.

42 Лял йохәт касна хота омәсты ӧтәт велты кашашсәт, мәтты ӧт ұты ушман әт ат хӧнтас.

43 Туп сот ләл йох куца, Павел әратыман, лывилал ши верәл элты ил вӧләтсәлы пә ушты хошты ӧтәта олҗа ил навармәты пә мұва ұты ушты партсәлы,

44 па ӧтәта пә хӧйа сохал сурән, хӧйа пә мӧлтты паршән хоп пелкәт сурән ұты йӧхтәптәты партсәлы; шиты хӧлҗийә йәма питара үшсәт.

28

Павел Мальта пухәрән

1 Уты пайтәсмел йӱпийән, Павел пилән уләм ӧтәт ӧша пайтәсәл, пухәр нәмәл Мальта.

2 Пухәрән шӧбийа уләм па сыр хӧйатәт мұңева йәм арат нӧтәп версәт. Йәрт пә ишки уләм пәтҗийән, лыв тӱт пӧтсәт пә хӧлҗийә мұңев вана вохсәлҗ.

3 Хун пә Павел варәс алтәл әктәс пә тӱта пӧнылыиәс, ӧхты вой, тӱт рұв элты хӧнтаман, лұв йошәла, пӧрәмәман, иллы лұңниты питәс.

4 Хун пухәрән хӧйатәт, Павел йош элты ӧхты вой иллы лұңниты шийаләсәт, лыв кӱтлҗлән пӧтәртты питсәт: «Уйәтман, тәм хӧйат велтатты ӧт: лұв шарәс элты нӧх питәс, туп вешкат лух сӱт лұвел лылҗа улты әт хәйләлы».

5 Туп лұв, ӧхты вой тӱта раңкәмал йӱпийән, нәмәлты атма әт хойәс.

6 Лыв лұвел нӧх пұвләты мұй пә, шәмкапан пәрман, ил раңкәнты лавәлсәл; туп, хұв лавләсман пә ваттәлән, нәмәлт атәм сӧрта әт питәс, па щира нумәсты питсәт пә йастәләт, лұв илампа лух.

7 Ши тәха ләпән Публий нәмпи пухәр куца хотәт усәт. Лұв мұңев вана ұслы пә хуләм хәтәл мойләптҗысув.

8 Публий ики ащи каврәма пә хӧнәл кәшийа йұвман ӧлтәхайәлән ӧләс. Павел лұв хӧщайәла лӧнәс, пойәкцәс пә, лұв элтәл йошлал пӧнмал кемән, лұвел тұмтака версәлы.

9 Тәм вер йӱпийән пухәрән улты, муш тайты па мӧхәт йӧхтылысәт пә тұмтака верылысайәт,

10 лыв мұңева ар йәм вер версәт пә мәнты питмевән мӧсты ӧтәтән мәсайув.

Павел Рим воша йохәтты вер

11 Хуләм тылҗәч хәшәм йӱпийән мұң Александрия элты улты, Диоскуры нәмпи паршән хопән мәтсув, ши пухәр хӧща тәл хәшәптәс,

12 щәлҗта Сиракузы воша йӧхәтмев йӱпийән, щита хуләм хәтәл усув.

13 Щилта мәнмев йӱпийән, Ригия воша йӧхәтсув. Йухәт хәтәл нұм вот пӧлты питәс пә кимет хәтәлән мұң Путеол воша йӧхәтсув,

14 хӧта хәнам йохлув уйәтсув, пә лыв хӧщайәл лапәт кем хәтәл улты вохсайув, йухәт Рим воша мәтсув.

15 Щита уләм хәнам йох, мұң элтәв хулмел кемән, мұң йәшәлтәв Аппий вош хәр лот пә Хуләм Холты Хот унты әтсәт. Павел лывилал шийаләмал кемән, Турма пумащипа йаснәт йастәс пә нӧпсәл такамәс.

16 Хун пә мұң Рим воша йӧхәтсув, сот ләл йох куца йәрәм ӧтәт ләл йох ун куцайа мәслы, Павел пә атәл щира лұвел лавәлты и ләл ху пилән улты эсәлса.

Павел Рим вошән

17 Хуләм хәтәл хәшәм кемән, Павел иудейәт элты ләтәң йӧх йәха вохсәлы пә, хун лыв йәха йӧхәтсәт, лывилала пӧтәртәс: «Хәнам йох! Мирәма мұй пә ацилув щирәта нәмәлты атәм әт кұш версәм, ма йәрман Иерусалим элты Рим мӧхета мәсайәм».

18 Лыв, мәнәм сӱт вермел йӱпийән, эсәлты ұтщисәл, ма хӧщайәм сӧрәм ләта нәмәлты нұр әнтом;

19 туп иудейәт йасәнлал кәтна мәнман улләт, мәнәм кесарь элты сӱт вохты вера йис, туп әнтом ма мирәм мӧлты хӧща нұрәңа верты урәнән.

20 Ши пәтҗийән ма нынан вохсәлам, уйтантыты пә нын пиләнән пӧтрәмәты урәнән, Израиль нӧмас йәл пӧнты урәнән, ма тамиты йәрсайәм».

21 Лыв пә лұвела йастәсәт: «Мұң нәң элтән әнта нәпек Иудея мұв элты йоша ұйлысув, әнта йӧхтылыты хәнам йохәт элты нәмәлты хӧйат нәң элтән айкел әт китылыиәс пә мӧлты атәм йасәң әт йастылыиәс».

22 Туп мұңева нәң элтән хулты мосәл, хӧты нәң нумәслән. Мұң уйәтләв, тәм утәлтәты вер элты кашәң тәхайән ұра ворләт».

23 Щәлҗта, лұвела ләәм хәтәлән, йәм ар хӧйат лұв хӧщайәл холты хотәла йӧхтәс; пә лұв аләңсәхат элты йәтән унты лывилала Турәм Хон Уләпса элты пӧтәртәс. Вантәм верәт әтәлтҗийәс пә лывилал әвләптәман, Моисей Закон пә Турәм айкел туты хӧйатәт нәпекәт элты үйман, Иисус элты пӧтәртәс.

²⁴ Тухләт лүв эвләптәслы, па Өтәт пә әт эвәлсәт.

²⁵ Қўтлалән ўра ворты питсәт, пә хун лыв мәнты питсәт, Павел щимәщ йасңәт йастәс: «Йәмәң Лыл Турәм айкел туты хыйат Исаия сәхат мўң ащилува йәма йастәс:

²⁶ Тәм мир хоща мәна пә йасты: пәлләнән хулләлән пә әт мөштәллән, пә сәмләнән ватты питләты пә әт шийәләллән.

²⁷ Тәм мөхәт сәм вөйән ләп талса, пә пәлләлән ўрайән хулләт, пә сәмләл лап хәтщәсләл, сәмән әт шийәләты щира, пә пәлләлән әт хулты щира, пә сәмләлән әт мөштәты щира, пә Ма пелайәм әт керләты щира, Ма лывиләл тўмтака әт ат версәлам'.

²⁸ Щиңәңща, нынана ләр ат питәл, Турәм нөх пайәтты щир па рут мира китса: лыв щи хулләл».

²⁹ Хун лүв тәм йастәс, иудей йох, лыв күтәлән такан ўра ворман, мәтсәт.

³⁰ Щәлта Павел тәлаң кәт тәл сөхәптәм хотәлән ус пә хый лүв хощайәл йөхтылыиәс, хөл вана үйләслы,

³¹ лүв, әт пәлман пә әт йәртлыман, Турәм Хон Уләпса әлты пөтәртәс пә Турәм Куща Иисус Христос әлты утәлтәс.